STATISTIEK VAN NEDERLAND

VOLKSTELLING

31 DECEMBER 1930

DEEL IX

INLEIDING TOT DE UITKOMSTEN DER ELFDE ALGEMEENE VOLKSTELLING, VAN DE WONINGSTATISTIEK EN GEZINSSTATISTIEK, VAN DE STATISTIEK DER HUWELIJKSVRUCHTBAARHEID EN VAN DE STATISTIEK DER ACADEMISCH GEGRADUEERDEN.

UITKOMSTEN VAN DE STATISTIEK DER HUWELIJKSVRUCHTBAARHEID EN VAN DIE DER ACADEMISCH GEGRADUEERDEN (ABSOLUTE CIJFERS).

AUTEURSRECHT VOORBEHOUDEN

HET OVERNEMEN VAN GEGEVENS UIT DEZE PUBLICATIE IS ECHTER TOEGESTAAN, MET DUIDELIJKE BRONVERMELDING

JE MAINTIENDRAI

RIJKSUITGEVERIJ
DIENST VAN DE
NEDERLANDSCHE
STAATSCOURANT

1 · 9 · 3 · 4

Bewerkt door het Centraal Bureau voor de Statistiek, Oostduinlaan 2, 's Gravenhage. Uitgegeven en gedrukt door de Algemeene Landsdrukkerij, Fluweelen Burgwal 18, 's Gravenhage. Exemplaren zijn verkrijgbaar bij de Alg. Landsdrukkerij. Prijs f 2,50 per ex. De inning der gelden geschiedt, hetzij per postkwitantie, hetzij onder rembours.

R. UNIV. BIBLIOTHEEK LEIDEN

INHOUD.

Table des matières.

Bladz. / *Page.*

Voorbericht / *Avant-propos.* V

A. Algemeene mededeelingen nopens het doel en de voorbereiding der telling / *Observations générales concernant le but et la préparation du recensement.* . . . . . VII—XVI

B. Beschouwingen waartoe de uitkomsten der telling aanleiding gaven / *Observations concernant les résultats du recensement.* . . . . . 1—201

HOOFDSTUK I. / *Chapitre I.* Uitkomsten der elfde volkstelling in vergelijking met die van vroegere tellingen / *Résultats du onzième recensement en comparaison de ceux des recensements antérieurs.* . . . . . 2— 88

§ 1. Territoriale verspreiding der bevolking / *Distribution territoriale de la population.* . . . . . 2— 5

§ 2. Indeeling van het Rijk in gemeenten / *Répartition des communes dans le Royaume.* . . . . . 5— 7

§ 3. Toeneming der bevolking / *Accroissement de la population.* . . . . . 7— 18

§ 4. Indeeling der bevolking naar het geslacht / *Répartition de la population d'après le sexe.* . . . . . 18— 21

§ 5. Dichtheid der bevolking / *Densité de la population.* . . . . . 21— 25

§ 6. Indeeling der bevolking naar de wijze van samenwoning / *Répartition de la population d'après la cohabitation.* . . . . . 25— 33

§ 7. Indeeling der bevolking naar den burgerlijken staat / *Répartition de la population d'après l'état civil.* . . . . . 33— 41

§ 8. Indeeling der bevolking naar de geboorteplaats / *Répartition de la population d'après le lieu de naissance.* . . . . . 41— 47

§ 9. Indeeling der bevolking naar de nationaliteiten / *Répartition de la population d'après la nationalité.* . . . . . 47— 52

§ 10. Indeeling der bevolking naar de kerkelijke gezindte / *Répartition de la population d'après le culte.* . . . . . 52— 64

§ 11. Indeeling der bevolking naar geslacht, leeftijd en burgerlijken staat / *Répartition de la population d'après le sexe, l'âge et l'état civil.* . . . . . 65— 88

HOOFDSTUK II. / *Chapitre II.* Woning- en gezinsstatistiek / *Statistique des logements habités et statistique des ménages.* . . . . . 89—117

§ 1. Woningstatistiek / *Statistique des logements habités.* . . . . . 89— 97

§ 2. Gezinsstatistiek / *Statistique des ménages.* . . . . . 97—117

Bladz.
Page.

HOOFDSTUK III. Statistiek der huwelijksvruchtbaarheid . . . . . 118—159
Chapitre III. Statistique de la fécondité des mariages.

Tabellen (absolute cijfers betreffende de huwelijksvruchtbaarheid) . . . . . 132—159
Tableaux (chiffres absolus concernant la statistique de la fécondité des mariages).

HOOFDSTUK IV. Statistiek der academisch gegradueerden . . . . . 160—201
Chapitre IV. Statistique des gradués universitaires.

§ 1. Algemeen . . . . . 160—161
Observations générales.

§ 2. Aantal gegradueerden. Studierichting. Binnenlandsche en buitenlandsche graden. Geslacht. Leeftijdsklassen . . . . . 161—165
Nombre de gradués universitaires. Facultés. Degrés néerlandais et étrangers. Sexe. Groupes d'âge.

§ 3. Personen met meer dan één academischen graad 165
Personnes avec plus d'un seul degré universitaire.

§ 4. Buitenlandsche gegradueerden 166
Gradués étrangers.

§ 5. Vrouwelijke gegradueerden naar den burgerlijken staat 166
Graduées d'après l'état civil.

§ 6. Kerkelijke gezindte der gegradueerden . . . . . 166—168
Gradués d'après le culte.

§ 7. De gegradueerden naar geografische indeeling . . . . . 168—174
Les gradués d'après la classification géographique.

§ 8. De gegradueerden naar bedrijfsklasse en bedrijfsgroep . . . . . 174—181
Les gradués d'après les classes et les groupes de métiers.

§ 9. De gegradueerden zonder beroep . . . . . 180—181
Les gradués sans profession.

Tabellen (absolute cijfers betreffende de statistiek der academisch gegradueerden) . . 182—201
Tableaux (chiffres absolus concernant la statistique des gradués universitaires).

VOORBERICHT.

Avant-propos.

De hiermede verschijnende Inleiding tot de uitkomsten der volkstelling bevat beschouwingen aangaande de eigenlijke volkstelling (leeftijd, burgerl. staat, enz.), de woning- en gezinsstatistiek, de statistiek der huwelijksvruchtbaarheid en de statistiek der academisch gegradueerden.

Wat beide laatstgenoemde statistieken betreft, zijn de tabellen bevattende de absolute cijfers, aan deze publicatie toegevoegd.

Evenals voor de telling van 1920 geschiedde zal de Inleiding tot de beroepstelling afzonderlijk worden uitgegeven, welke dan mede de gegevens omtrent de beroepsindeeling zal bevatten, die aansluit op het reeds verschenen deel VII van de uitkomsten der telling, betreffende de beroepsgegevens naar de bedrijfsindeeling.

Met uitzondering van deel I (Plaatselijke indeeling, bewoonde en onbewoonde woningen, bewoonde schepen en wagens, oppervlakte en bevolkingsdichtheid, lijst van gemeenten, dorpen, gehuchten, enz.) zijn de gegevens betreffende de volkstelling, de woning- en gezinsstatistiek, de statistiek der huwelijksvruchtbaarheid, de statistiek der academisch gegradueerden, benevens de gegevens betreffende de beroepstelling, machinaal bewerkt.

Aan de Heeren G. de Zoete en C. W. L. Stiel, referendarissen aan het Centraal Bureau voor de Statistiek, komt de eer toe, geheel zelfstandig een tot in alle deelen uitgewerkt schema voor een bewerking met electrische Hollerith machines te hebben samengesteld, hetwelk, ingenieus uitgedacht, ook in de praktijk uitnemend heeft voldaan. Dit was mogelijk, doordat zij zich vooraf geheel op de hoogte hadden gesteld van de wijze, waarop de machines aan de Nederlandsche Volkstelling dienstbaar konden worden gemaakt en nadat zij zelf geruimen tijd met een der machines proeven hadden genomen. Het is mij een behoefte beiden heeren op deze plaats hulde te brengen voor de uitnemende voorbereiding, de voortdurend scherpe contrôle en de goede leiding, waardoor tegelijk de grootste zuinigheid kon worden toegepast en het meest nuttige effect kon worden bereikt.

Aan den Heer de Zoete was de hoofdleiding van dezen omvangrijken en verantwoordelijken arbeid opgedragen en aan den Heer Stiel de waarneming daarvan, terwijl ook de Heer H. P. van Dongen, hoofdcommies aan het Centraal Bureau mede met de dagelijksche leiding der werkzaamheden was belast. De hoofdcommies F. J. J. van Zwijndregt is belast geweest met de financieele administratie en de hoofdcommies W. A. J. Visée met de systematische indeeling der beroepen. Het is mij een genoegen mijn waardeering uit te spreken over de uitnemende wijze waarop ook de drie laatst genoemde hoofdambtenaren hun werkzaamheden hebben verricht.

's Gravenhage, November 1934.

De Directeur-Generaal van de Statistiek,
H. W. METHORST.

A. ALGEMEENE MEDEDEELINGEN NOPENS HET DOEL EN DE VOORBEREIDING DER TELLING.

Observations générales concernant le but et la préparation du recensement.

ALGEMEENE MEDEDEELINGEN NOPENS HET DOEL EN DE VOORBEREIDING DER TELLING [1]).

Het doel der telling was: [2])

1°. de telling van allen, die te middernacht tusschen 31 December 1930 en 1 Januari 1931 hun werkelijke woonplaats binnen Nederland hadden, onverschillig of zij op dat tijdstip in de gemeente hunner werkelijke woonplaats al dan niet aanwezig waren of zich tijdelijk buiten het Rijk in Europa bevonden, alsmede van hen, die, zonder werkelijke woonplaats in Nederland te hebben, op genoemd tijdstip aldaar tijdelijk aanwezig waren;

2°. ten behoeve van de bevolkingsregisters in elke gemeente zuivere gegevens te verkrijgen omtrent familienaam, voornamen, dag, maand en jaar der geboorte, plaats van geboorte, n.l. gemeente, provincie, land en voorts omtrent nationaliteit;

3°. de mogelijkheid te scheppen om die bevolkingsregisters in elke gemeente overigens nog te toetsen aan de verder door middel van de volkstellingskaarten te verkrijgen opgaven, niet onder punt 2 genoemd, als samenwoning, burgerlijke staat, kerkelijke gezindte, enz.

In vergelijking met de telling van 1920 valt er, wat de voorbereidende werkzaamheden tot de telling van 1930 betreft, op verschillen te wijzen, die in het bijzonder ten aanzien van de statistische bewerking van het materiaal belangrijk mogen heeten, omdat deze bewerking ditmaal geheel machinaal, n.l. door middel van Hollerith sorteer- en telmachines, heeft plaats gevonden. De voorbereidende werkzaamheden omvatten voornamelijk de regeling van de werkzaamheden der gemeentebesturen en de daaraan verbonden vaststelling van de modellen der telkaarten, omslagen en andere formulieren, zoomede de organisatie van het werk ten behoeve van de statistische bewerking der door middel van de telling verkregen gegevens.

Begin 1928 werd begonnen met de herziening van de „Voorschriften tot regeling van de werkzaamheden der gemeentebesturen" en van de bij die voorschriften behoorende model-formulieren. Bestudeering van de bij de volkstelling van 1920 gebezigde stukken — die grootendeels een copie waren van die van vorige tellingen — waarbij de bij genoemde telling opgedane ervaring [3]) tot uitgangspunt werd genomen, leidde tot een goeddeels nieuwe redactie, zoowel van de „Voorschriften, enz" als van de model-formulieren, evenwel zonder dat in de groote lijnen van het bij vorige tellingen gebruikte organisatieplan veel ingrijpende wijzigingen werden aangebracht.

Op de volgende punten wijken de nieuwe voorschriften min of meer belangrijk van de oude af.

Voorschriften van 31 December 1920
(vastgesteld bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Mei 1920 N°. 5477).

Opgave werd gevraagd van het aantal woonhuizen, in dien zin, dat onder „woonhuis" werd verstaan het geheele huis of perceel, zoodat b.v. een boven- en benedenhuis te zamen als één huis werden aangegeven, ook al werden dit boven- en benedenhuis, door afzonderlijke gezinnen bewoond.

Voorschriften van 31 December 1930
(vastgesteld bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw van 28 Februari 1930, n°. 1992).

Opgave werd gevraagd van het aantal woningen. Als woning werd geteld elk perceel of perceelsgedeelte, dat volgens zijn inrichting als afzonderlijke woning was te beschouwen. m.a.w. als woning werd aangemerkt elk perceel of perceelsgedeelte, dat feitelijk voor bewoning van slechts één gezin of persoon was bestemd, ook indien een gedeelte daarvan aan één of meer gezinnen dan wel kamerhuurders of kostgangers in onderhuur was afgestaan.

Een perceelsgedeelte, dat door den eigenaar van het perceel afzonderlijk aan een (een afgescheiden leven leidend) gezin of persoon was verhuurd, werd als een afzonderlijke woning beschouwd, ook al maakte dit oorspronkelijk met een ander gedeelte van het perceel één enkele woning uit.

---

[1]) De volkstellingen berusten op de wet van 22 April 1879 (*Staatsblad* n°. 63), gewijzigd bij wet van 26 April 1918 (*Staatsblad* n°. 270).

[2]) Koninklijk besluit van 18 December 1929 (*Staatsblad* n°. 535).

[3]) Zie het samenvattend overzicht van de ambtsberichten van de Commissarissen der Koningin over het verloop der volkstelling in de verschillende gemeenten hunner provincie in de „Inleiding tot de uitkomsten der tiende algemeene volkstelling".

Ten aanzien van gestichten en instellingen was o.m. voorgeschreven, dat de besturende of dienst doende personen, indien zij een van het gesticht afgescheiden — zij het ook daarmede onder één dak liggende — woning bewoonden, op gele, resp. witte kaarten moesten worden geteld.

Ten aanzien van gestichten en instellingen was o.m. voorgeschreven, dat de bestuurders of dienst doende personen slechts voorzoover zij in een gezin *buiten* de instelling of als afzonderlijk levend persoon *buiten* de instelling nachtverblijf hadden — en dus niet in gestichtsverband leefden — op gele, resp. witte kaarten moesten worden geteld.

De op de telkaarten gestelde vragen moesten alle door de ingezetenen zelve worden beantwoord.

De op de telkaarten gestelde vragen werden gedeeltelijk ter gemeentesecretarie uit het bevolkingsregister beantwoord, t.w. die naar familienaam en voornamen, datum en jaar van geboorte, geboorteplaats (gemeente, provincie, land) en nationaliteit; de juistheid dezer beantwoording moest door de ingezetenen worden gecontroleerd.

Schippers en bewoners van woonwagens, die tijdens de periode van uitreiking der telkaarten in het buitenland vertoefden en niet vóór 1 Februari 1921 in het land terugkeerden, moesten vóór dien datum aan het gemeentebestuur, in welks bevolkingsregister zij stonden ingeschreven, schriftelijk de vereischte opgaven voor de volkstelling doen. Waren deze gedaan, dan werd daarvoor een bewijs, model M, afgegeven.

Dit voor de telling 1920 geldende voorschrift, dus ook model M, is komen te vervallen. Daarvoor in de plaats trad een regeling van de telling der schippers en woonwagenbewoners overal waar zij in Nederland tijdens het uitreiken der telkaarten vóór 31 December 1930 en daarna gedurende de maanden Januari, Februari en Maart 1931 werden aangetroffen.

Contrôle-kaarten moesten worden ingevuld niet alleen voor personen uit andere gemeenten of uit het buitenland, die in de gemeente tijdelijk aanwezig waren, maar ook voor personen uit de gemeente zelve, die op het tijdstip der telling niet in hun woning aanwezig waren.

Contrôle-kaarten moesten slechts worden ingevuld voor personen uit andere gemeenten of uit het buitenland, die in de gemeente tijdelijk aanwezig waren, benevens voor personen uit de gemeente zelve, die op het tijdstip der telling waren opgenomen in ziekenhuizen e.d. in de gemeente gelegen.

In de Voorschriften waren geen mededeelingen opgenomen omtrent de geldelijke tegemoetkoming van het Rijk in de voor de gemeentebesturen aan de werkzaamheden der volkstelling verbonden kosten.

In de Voorschriften was bepaald, dat 2/3 gedeelte van het bedrag, dat aan de gemeenten per getelden persoon uit 's Rijks kas ter tegemoetkoming in de kosten der telling zou worden vergoed, als voorloopige uitkeering zou worden uitbetaald na de vaststelling van het *voorloopige* bevolkingscijfer. Na vaststelling van het *definitieve* bevolkingscijfer zou zoo mogelijk in Januari 1932 het restant worden uitgekeerd, terwijl aan de gemeenten, waarvan op dien datum het bevolkingscijfer nog niet definitief gereed was, 1/5 gedeelte der tegemoetkoming zou worden betaald. De slottermijn werd voor deze gemeenten betaalbaar gesteld na definitieve vaststelling van het bevolkingscijfer.

Omtrent de contrôle op de werkzaamheden der gemeentebesturen door het Centraal Bureau voor de Statistiek kwamen geen bepalingen voor.

Bepaald was, dat de Directeur van het Centraal Bureau voor de Statistiek zoo dikwijls hem dit noodig en wenschelijk voorkwam, de werkzaamheden bij de gemeentebesturen kon doen controleeren (art. 12 Koninklijk besluit van 18 December 1929, *Staatsblad* 535). Voorts was bepaald, dat bij niet-naleving der „Voorschriften", waardoor de deugdelijkheid van de uitkomsten der telling niet verzekerd zou zijn, tot nietigverklaring van de telling en tot het gelasten van een nieuwe telling kon worden overgegaan, waarvan de kosten geheel voor rekening van de gemeente zouden komen.

De regeling van de behandeling der contrôlekaarten ter gemeentesecretarie omvatte slechts beperkte aanwijzingen tot het opsporen van niet getelde personen en het vaststellen van de werkelijke woonplaats. In het Koninklijk besluit van 13 April 1920 *Staatsblad* 177 betreffende de 10de volkstelling werd o.m. bepaald, dat zij, die op het tijdstip der telling in Nederland vertoefden, zonder dat bleek waar zij werkelijke woonplaats hadden, geacht werden werkelijke woonplaats te hebben in de gemeente waar zij verklaarden thuis te behooren. De termijn, waarbinnen nà de telling het voorloopige bevolkingscijfer door de gemeente moest worden vastgesteld, liep tot 20 Februari 1921.

In de nieuwe Voorschriften werden meer uitvoerige aanwijzingen verstrekt ter opsporing van niet getelde personen door middel van de contrôle-kaarten en ter vaststelling van de werkelijke woonplaats dezer personen. In het Koninklijk besluit van 18 December 1929 *Staatsblad* 535 betreffende de 11de Volkstelling werd o.m. bepaald, dat zij, die op het tijdstip der telling in Nederland vertoeven, zonder dat op dat tijdstip blijkt waar zij werkelijke woonplaats hebben, voor de volkstelling geacht worden werkelijke woonplaats te hebben in de gemeente, waar zij op het tijdstip der telling worden aangetroffen. Tevens werden bepalingen opgenomen ter voorkoming van dubbeltellingen. De termijn voor vaststelling van het voorloopige bevolkingscijfer werd verlengd

tot 8 Maart 1931, met de bedoeling de toezending van de contrôlekaarten tusschen de gemeenten onderling te vergemakkelijken.

Aan de Voorschriften 1930 was toegevoegd een „Korte inhoud" en een register van „Eenige trefwoorden in alphabetische volgorde".

Om de volkstelling zoo goed mogelijk te doen slagen werden verschillende maatregelen genomen. Zoo werd door den Minister van Waterstaat, in het bijzonder met het oog op de telling van de bevolking van schepen, goed gevonden, dat het Rijkspersoneel, dienst doende bij bruggen, sluizen of havens, als tellers dienst zou doen, indien de gemeenten daartoe het verzoek deden. De Minister van Financiën maakte geen bezwaar kommiezen bij de belastingen als tellers te werk te stellen voor het grenskantoor Lobith, omdat werd ingezien, dat zonder deze medewerking de werkzaamheden, aan de volkstelling verbonden, opstopping van de in internationaal verkeer varende schepen tot gevolg zou hebben. Ook werd opdracht gegeven bij de volkstellingswerkzaamheden te Sas van Gent door ambtenaren medewerking te doen verleenen. De Minister van Justitie gaf de noodige instructies voor de contrôle ten aanzien van de bewoners van schepen en woonwagens door de Rijkspolitie.

Een aanplakbiljet voor de Volkstelling, hetwelk voor de eerste keer een voor het doel de aandacht trekkende voorstelling gaf, werd toegezonden aan de gemeentebesturen, teneinde door aanplakking van dit biljet een zoo groot mogelijke bekendheid aan de volkstelling te geven. De Directie der Nederlandsche Spoorwegen werd bereid gevonden een aantal dezer biljetten te doen aanplakken op de z.g. A-stations.

Voorts werd aan de gemeentebesturen en het Nederlandsch Correspondentie-Bureau voor Dagbladen Belinfante en Vas Dias een populair artikel betreffende de volkstelling toegezonden ter plaatsing in de pers.

Eind December 1930 werd door mij een rede ter voorlichting van de bevolking over de invulling van de volkstellingskaarten voor de Radio gehouden.

Evenals in 1920 werd ook in 1930 in elke gemeente één persoon met de algemeene leiding der telling belast. In de maanden Mei—Juli werden door mij of den Adjunct-Directeur, in gezelschap van den hoofdleider der volkstellingswerkzaamheden bij mijn Bureau, met de gemeentelijke leiders en den chef der afdeeling van de Provinciale Griffie, die de volkstellingswerkzaamheden behandelt, in de hoofdplaatsen der provinciën bijeenkomsten gehouden, die ten doel hadden de door een aantal gemeentebesturen te voren gemaakte opmerkingen omtrent de Voorschriften te bespreken en deze Voorschriften voor zooveel noodig nader toe te lichten. De gevoerde besprekingen leidden tot de samenstelling van een (gedrukte) verzameling „Aanvullende bepalingen en inlichtingen betreffende de Voorschriften tot regeling van de werkzaamheden der gemeentebesturen met betrekking tot de 11de Algemeene Volkstelling", die aan alle gemeentebesturen werd toegezonden.

Zooals reeds werd opgemerkt, werden ook de telkaarten en andere formulieren, die bij de elfde volkstelling zijn gebruikt, gewijzigd. Hieronder volgt een overzicht, waaruit blijkt, welke veranderingen in de oude modellen zijn aangebracht.

De telkaarten van 1920.
(Modellen A, B, C, D, E en F).

Ten behoeve van de ingezetenen was bij de telkaarten gevoegd een bijlage, bevattende uitvoerige toelichtingen tot de op de kaarten gestelde vragen (model K).

De vragen waren in de hieronder aangegeven volgorde op de telkaarten vermeld:
Familienaam en voornamen.
Samenwoning.
Geboorteplaats.
Nationaliteit.
Godsdienst.
Blindheid en doofheid.

De telkaarten van 1930.
(Modellen A, B, C, D, E en F).

Van het geven van uitvoerige toelichtingen tot de op de telkaarten gestelde vragen werd afgezien uit overweging, dat lange stukken door het publiek niet worden gelezen. Volstaan werd met het geven van enkele voorbeelden en wenken op de keerzijde van de telkaart, waarop ditmaal, in tegenstelling met 1920, slechts aan één zijde vragen waren gesteld.

De vragen waren in de hieronder aangegeven volgorde op de telkaarten vermeld:
Familienaam en voornamen.
Geboortejaar en leeftijd.
Geboorteplaats.
Nationaliteit.
Samenwoning.
Burgerlijke staat.

Afwijking aan romp of ledematen.
Geboortejaar en leeftijd.
Burgerlijke staat.
Hoofdberoep.
Nevenberoep.
Tijdelijke afwezigheid op het tijdstip der telling.

Niet op de kaarten, doch op de omslagen waren vragen gesteld naar:
de gezinssamenstelling (alleen op de gezinsomslagen),
de woongelegenheid (en het beroep van het gezinshoofd of den afzonderlijk levenden persoon).

Op de kaarten der vrouwen kwam bovendien een vraag voor naar de huwelijksvruchtbaarheid, terwijl op de gestichtskaarten voorts nog moest worden opgegeven of de betrokkene behoorde tot de inwonende bestuurders, beambten of bedienden, of tot de personen voor wie het gesticht of de instelling is bestemd.

Godsdienst.
Gezinssamenstelling (alleen voor gezinshoofden).
Woongelegenheid (zoowel voor gezinshoofden als afzonderlijk levenden).
Beroep.
Tijdelijke afwezigheid op het tijdstip der volkstelling.

Op de kaarten der vrouwen kwam bovendien een vraag voor naar de huwelijksvruchtbaarheid, terwijl op de gestichtskaarten voorts nog moest worden opgegeven of de betrokkene behoorde tot de inwonende bestuurders, beambten of bedienden, of tot de personen voor wie het gesticht of de instelling is bestemd.

Geen vragen werden gesteld naar:
blindheid en doofheid,
afwijking aan romp of ledematen,
nevenberoep,
(Die naar blindheid en doofheid zouden worden uitgesteld tot de telling van 1940).

Hieronder volgt een overzicht van de vragen, die bij beide tellingen zijn gesteld, voorzoover deze vragen, wat redactie of inhoud betreft, min of meer belangrijke verschillen vertoonen.

Samenwoning.

Leeft hij in een gezin? (met ja of neen beantwoorden).
Leeft hij afzonderlijk? (met ja of neen beantwoorden).
Zoo hij in een gezin leeft, is hij dan daarin als hoofd? of als zoon? of in andere betrekking van verwantschap, zoo ja, welke? of als niet-verwant inwonend (b.v. pleegkind) of als kostganger of bestedeling of niet loontrekkend leerling? of in dienstbetrekking (bij dit laatste vermelden *verwant* of *niet-verwant*)?

Leeft hij in een gezin? Ja of neen?
Leeft hij afzonderlijk? Ja of neen?
Indien hij in een gezin leeft, is hij dan hoofd van het gezin? Ja of neen? Zoo neen, hoe is hij dan verwant aan het gezinshoofd? (B.v. zoon, stiefzoon, broeder, oom, neef, zwager, enz.).
Indien hij niet verwant is aan het gezinshoofd, dan hiernaast invullen: niet-verwant.
Indien hij in een gezin leeft, hetzij verwant, hetzij niet-verwant aan het gezinshoofd, is hij dan in dienst bij het hoofd van het gezin, waarin hij leeft? Ja of neen?

Godsdienst.

Behoort hij tot een der onderstaande bij de Regeering bekende kerkgenootschappen of zelfstandige kerkelijke gemeenten?
Zoo ja, tot welke?
Behoort hij bovendien of uitsluitend tot een andere godsdienstige gemeenschap of andere godsdienstige gemeenschappen? Zoo ja, tot welke?
Of wenscht hij niet gerekend te worden te behooren tot eenige godsdienstige gemeenschap?

Behoort hij tot een der aan ommezijde onder 4*a* vermelde kerkgenootschappen of zelfstandige kerkelijke gemeenten? Ja of neen?
Zoo ja, tot welk of welke?
Behoort hij bovendien of uitsluitend tot eenige andere godsdienstige gemeenschap, niet aan ommezijde onder 4*a* vermeld? Zoo ja, tot welke?

Beroep.

Welk is zijn hoofdberoep? (vermelden het beroep, waarbij hij geldelijk het meeste belang heeft). Duidelijk moet blijken, welke soort van werkzaamheden hij in het hoofdberoep verricht en in welke soort van inrichting, zaak of onderneming hij zijn hoofdberoep uitoefent.
Oefent hij zijn hoofdberoep uit in dienstbetrekking? (met ja of neen beantwoorden).

Wat is zijn beroep, ambt of betrekking? (Ingeval hij geen beroep, enz. uitoefent, dan hiernaast invullen: „zonder beroep").
(Bij werkloosheid het eigenlijke beroep invullen).
Heeft hij aan een inrichting van Hooger Onderwijs een diploma of graad verworven (geslaagde examens inbegrepen)?
Zoo ja, welk(en)?

Zoo hij zijn beroep in dienstbetrekking uitoefent:
a. is hij dan bestuurder eener inrichting, bedrijf, zaak of onderneming, ja of neen? Zoo ja, dan invullen b.v. directeur eener fabriek of handelsonderneming, eener naamlooze vennootschap, zetbaas, zetschipper, depôt- of filiaalhouder.
b. of is hij belast met opzicht of contrôle, ja of neen, zoo ja, dan invullen, b.v. inspecteur, controleur, winkelchef, opzichter, ploegbaas, meesterknecht, voorman, oberkellner, enz.
Hoe is de naam en het adres van hem of haar bij wie(n) hij in dienstbetrekking is, of van de inrichting, waarin hij werkzaam is (duidelijk opgeven, b.v. H. Mulder, meester kleermaker, Hoogstraat n°. 7 te .....; Naamlooze Vennootschap „Concordia", Groote Markt 10 te .....; 's Rijksmunt; Provinciale Waterstaat; de gemeente-telefoon.
Werklieden, die als regel nu eens in deze, dan weder in die onderneming of zaak werkzaam zijn, vullen hier niet de adressen, doch de soort van onderneming in.
Personen, die werkzaam zijn in dienst van den Staat, een provincie of een gemeente moeten dit hier vermelden en geven daarbij tevens op den tak van dienst, waarin zij werkzaam zijn.
Personen, die *nog niet*, *niet* of *niet meer* een beroep uitoefenen, geven hierbij op: beroepsloos; de laatstgenoemden met vermelding van het beroep dat zij het laatst hebben uitgeoefend, op de wijze als onder 11 hierboven bedoeld.
Oefent hij een of meer nevenberoepen uit, dan de vragen 11 t/m 14 voor die nevenberoepen hiernaast beantwoorden, waarbij, voorzoover toepasselijk, ook gelden de hieronder aangegeven toelichtingen.
(Volgden een aantal voorbeelden van invulling van hoofd- en nevenberoep).

Is hij in dienst van een ander? Ja of neen? (Bij werkloosheid invullen: „werkloos").
Welke is de naam van de zaak, de onderneming, het bedrijf of de instelling, waarvan hij hoofd is of waarin hij werkzaam is?
Welk is het adres van de zaak, de onderneming, het bedrijf of de instelling? (Gemeente, straat, n°. te vermelden).
Welke is de aard van de zaak, de onderneming, het bedrijf of de instelling? (B.v. machinefabriek, leerlooierij, post- en telegraafbedrijf, weeshuis, ziekenfonds, universiteit, warenhuis, sigarenwinkel, autoverhuurderij, enz.).
Zoo hij in dienst van een ander is, in wat voor afdeeling van de zaak, de onderneming, het bedrijf of de instelling, bedoeld bij 8c is hij dan werkzaam? (B.v. bankwerkerij, touwerij, postbedrijf, administratie, polikliniek, bibliotheek der universiteit, expeditie, enz.).
Is hij bestuurder (b.v. directeur eener N.V. of coöperatie)? Zoo ja, opgeven wat hij is.
Is hij belast met opzicht over het werk van anderen (bedrijfsleider, meesterknecht, opzichter, depôt- of filiaalhouder, zetbaas zetschipper, winkelchef)? Zoo ja, opgeven wat hij is.

Nationaliteit.

Is hij Nederlander? (met ja of neen beantwoorden).
Is hij als Nederlander geboren? (met ja of neen beantwoorden).
Is hij Nederlander door naturalisatie? (met ja of neen beantwoorden).
Behoort hij tot een ander volk? (met ja of neen beantwoorden).
Zoo ja, tot welk? (B.v. tot het Duitsche, tot het Belgische, tot een volksklasse van Nederlandsch-Indië).

Nationaliteit:

Huwelijksvruchtbaarheid.

Zoo zij gehuwd is, de volgende vragen beantwoorden:
Met wien is zij gehuwd? (naam en voornamen vermelden).
Welke is de leeftijd van den echtgenoot?
Wanneer is het huwelijk gesloten (dag, maand en jaar vermelden).
Hoeveel kinderen zijn uit het thans nog bestaande huwelijk geboren?
a. levendgeboren;
b. doodgeboren.
Hoeveel der levendgeborenen zijn overleden?
Zoo zij is weduwe of gescheiden vrouw, dan te vermelden naam en voornamen van den laatsten echtgenoot.

Vragen 5*a*—*f* zijn alleen bestemd voor **gehuwde** vrouwen.
a. Wanneer en waar is haar huwelijk gesloten?
b. Met wien is zij gehuwd? (naam en voornamen voluit).
c. Welke is de leeftijd van haar echtgenoot?
d. Welk is het beroep van haar echtgenoot?
e. Hoeveel kinderen zijn uit het **thans** bestaande huwelijk *levend* geboren?
(Doodgeboren kinderen moeten *niet* worden vermeld. Bij de geboorte levende kinderen, die vóór de geboorte-aangifte overleden waren, moeten echter wel tot de levend geboren kinderen gerekend worden).
f. Hoeveel van de onder *e* bedoelde kinderen zijn thans nog in leven?
(Deze vragen zijn ditmaal alleen aangebracht op de witte en rose kaarten, dus niet op de gestichtskaarten voor vrouwen).

teller. 10. De telling van bewoners van schepen en woonwagens. 11. Vaststelling door den teller van het aantal door hem getelde personen.

Overzicht van in de gemeente aangetroffen woonhuizen, resp. woningen, enz.

Op model R moest door het gemeentebestuur een overzicht worden verstrekt per wijk of afdeeling, dorp, gehucht of buurtschap, van het aantal „woonhuizen" in de gemeente, onderscheiden naar geheel of gedeeltelijk bewoonde huizen, aantal daarin voorkomende onbewoonde woningen, geheel onbewoonde woonhuizen en woonhuizen in aanbouw, van het aantal bewoonde schepen en het aantal bewoonde wagens, waarvan de bewoners werkelijke woonplaats in de gemeente hebben, van het gezamenlijke aantal andere onbewoonde gebouwen, als kerken, scholen, schuren, pakhuizen, enz. en van het aantal tijdelijk aanwezige bewoonde schepen en bewoonde wagens.

In model L moest door het gemeentebestuur een overzicht worden verstrekt per „bewoond oord", groep „verspreide huizen" of groep „overige verspreide huizen" (volgens de met den Topografischen Dienst overeengekomen plaatselijke indeeling der gemeente) van het aantal gestichten, het aantal bewoonde, leegstaande en in aanbouw zijnde woningen (volgens de definitie van „woning" op model J vermeld en op model L in een noot herhaald), het aantal bewoonde schepen (zoowel varende schepen als schepen uitsluitend als woonhuis dienend) en bewoonde wagens, waarvan de bewoners werkelijke woonplaats in de gemeente hebben, het aantal hotels, logementen, restaurants, vergaderlokalen e.d., het aantal scholen, het aantal kerken, evangelisatielokalen e.d., het aantal kantoorgebouwen, het aantal pakhuizen, schuren en loodsen, het aantal fabrieken en werkplaatsen en het aantal overige gebouwen, hiervoren niet genoemd, als winkels, warenhuizen, venduhuizen, enz.

In een noot was aangegeven in welke volgorde in kolom 1 van model L de plaatselijke indeeling der gemeente moest worden verdeeld en op welke wijze onder elk onderdeel der gemeente de gegevens betreffende de gestichten, de woningen, enz. moesten worden opgenomen.

Een vergelijking van de vragen op de modellen voor beide tellingen gebezigd, wijst op vereenvoudiging der vraagstelling eenerzijds en uitbreiding anderzijds op grond van bij de vorige telling opgedane ervaring en mede in verband met het plan van publicatie voor de telling 1930.

Na de telling is in 26 dagbladen van Nederland een advertentie geplaatst, die ten doel had zooveel mogelijk de personen te achterhalen, die bij de telling wellicht nog waren overgeslagen. Het resultaat is geweest, dat slechts een beperkt aantal mededeelingen betreffende niet getelde personen inkwam, zoodat mag worden aangenomen, dat de door de gemeentebesturen gehouden tellingen voldoende nauwkeurig zijn geschied.

Nadat het door het Centraal Bureau ontworpen uitvoerige plan van bewerking en publicatie, na behandeling in de Centrale Commissie voor de Statistiek door de Regeering was goedgekeurd, kon met de voorbereiding der verwerking van het materiaal door middel van electrische machines een aanvang worden gemaakt.

Ten slotte zij medegedeeld, dat ambtsberichten der gemeentebesturen aan de Commissarissen der Koningin over den gang der gemeentelijke volkstellingswerkzaamheden, over de methoden, die daarbij in toepassing zijn gebracht en de opmerkingen, waartoe de Voorschriften voor de telling aanleiding gaven, door het Departement van Binnenlandsche Zaken aan het Bureau zijn overgelegd, met welke berichten te zijner tijd zal worden rekening gehouden.

B. BESCHOUWINGEN WAARTOE DE UITKOMSTEN DER TELLING AANLEIDING GAVEN.

Observations concernant les résultats du recensement.

HOOFDSTUK I. Chapitre I.

UITKOMSTEN DER ELFDE VOLKSTELLING IN VERGELIJKING MET DIE VAN VROEGERE TELLINGEN.

Résultats du onzième recensement en comparaison de ceux des recensements antérieurs.

§ 1. Territoriale verspreiding der bevolking.

Distribution territoriale de la population.

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de verspreiding der bevolking naar de geslachten, gesplitst over de verschillende provinciën en over de 5 groepen van gemeenten. Waar in deze inleiding gesproken wordt van 5 groepen van gemeenten, worden bedoeld: *a.* meer dan 100000 inwoners (6); *b.* 50001—100000 inwoners (12); *c.* 20001—50000 inwoners (28); *d.* 5001—20000 inwoners (258) en *e.* 5000 en minder inwoners (774) telden.

WERKELIJKE BEVOLKING VOLGENS DE VOLKSTELLINGEN.
Population d'après les recensements.

Provinciën en groepen van gemeenten. *Provinces et groupes de communes.*	1 Januari 1830.			1 Januari 1840.			19 November 1849.			31 December 1859.			1 December 1869.		
	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*
Noordbrabant	173190	175701	348891	188940	189497	378437	197039	199381	396420	203019	204775	407794	214216	214656	428872
Gelderland	155309	154484	309793	173393	172369	345762	186010	184706	370716	203119	200521	403640	217929	214764	432693
Zuidholland	229170	250567	479737	251566	274454	526020	268985	294440	563425	296302	323078	619380	329409	358795	688204
Noordholland	194164	219824	413988	209039	234295	443334	226913	250166	477079	250607	273269	523876	277395	300041	577436
Zeeland	67059	70203	137262	74089	77269	151358	78836	81459	160295	81411	84701	166112	87174	90395	177569
Utrecht	64948	67411	132359	70936	74196	145132	72792	76588	149380	78419	81687	160106	84909	88647	173556
Friesland	100951	103958	204909	111451	116408	227859	121812	125548	247360	136401	137904	274305	144906	147448	292354
Overijssel	90473	88422	178895	98820	98874	197694	108485	107278	215763	119148	116007	235155	129252	124799	254051
Groningen	77624	79880	157504	86324	89327	175651	92167	96275	188442	102389	105299	207688	111030	114306	225336
Drenthe	32528	31340	63868	36763	35721	72484	42256	40482	82738	49109	46122	95231	54596	51041	105637
Limburg	92630	93651	186281	99683	97145	196828	103516	101745	205261	109002	106680	215682	113302	110519	223821
Het Rijk	**1278046**	**1335441**	**2613487**	**1401004**	**1459555**	**2860559**	**1498811**	**1558068**	**3056879**	[1] **1629035**	[1] **1680093**	[1] **3309128**	**1764118**	**1815411**	**3579529**
Gemeenten met *Communnes de*															
meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	201183	241737	442920	217984	259078	477062	234321	278620	512941	260041	306447	566488	291037	340042	631079
50001—100000 inw. *hab.*	85138	92699	177837	95595	100320	195915	95406	105514	200920	104794	115529	220323	117391	130214	247605
20001— 50000 inw. *hab.*	105683	109039	214722	119013	121736	240749	123041	128171	251212	137704	141278	278982	150095	156071	306166
5001— 20000 inw. *hab.*	[5] 886042	[5] 891966	[5] 1778008	482531	491453	973984	525212	529460	1054672	576710	575668	1152378	620648	616716	1237364
5000 en minder inw. *5000 hab. et moins*				455881	486968	972849	520831	516303	1037134	549677	541121	1090798	584947	572368	1157315

Provinciën en groepen van gemeenten. *Provinces et groupes de communes.*	31 December 1879.			31 December 1889.			31 December 1899.			31 December 1909.			31 December 1920.			31 December 1930.		
	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*
Noordbrabant	234145	232352	466497	255787	253841	509628	276906	276936	553842	311133	311946	623079	368163	365773	733936	452367	446019	898386
Gelderland	235766	231039	466805	258789	253413	512202	285477	281072	566549	322479	317123	639602	367065	362623	729688	417397	411896	829293
Zuidholland	387104	416426	803530	456455	493186	949641	552088	592360	1144448	676079	714665	1390744	821925	856745	1678670	957413	1000165	1957578
Noordholland	328688	351302	679990	400631	428858	829489	408065	500066	908131	536885	570808	1107693	634003	664048	1298051	737129	772458	1509587
Zeeland	92585	96050	188635	98270	100964	199234	106929	109366	216295	115457	117058	232515	122074	123043	245117	123914	123692	247606
Utrecht	94087	97592	191679	109100	111907	221007	123482	127552	251034	141306	147208	288514	168350	173972	342322	199548	207412	406960
Friesland	163752	166125	329877	166632	168926	335558	169732	170530	340262	180588	178964	359552	191790	191086	382876	200079	199580	399659
Overijssel	139772	134364	274136	150366	145079	295445	160313	164025	333338	193964	188916	382880	222290	216528	438818	263602	257186	520788
Groningen	124860	128386	253246	134217	138569	272786	147824	151778	299602	162275	165770	328045	181986	183600	365586	195240	197196	392436
Drenthe	61423	57422	118845	68650	62054	130704	77901	70643	148544	90061	83257	173318	107903	101815	209718	114795	107637	222432
Limburg	120982	118471	239453	129590	126131	255721	142754	139180	281934	168714	163293	332007	224586	215778	440364	281192	269648	550840
Het Rijk	**1983164**	**2029529**	**4012693**	**2228487**	**2282928**	**4511415**	[2] **2520602**	[2] **2583535**	[2] **5104137**	[3] **2899125**	[3] **2959050**	[3] **5858175**	[4] **3410262**	[4] **3455052**	[4] **6865314**	**3942676**	**3992889**	**7935565**
Gemeenten met *Communnes de*																		
meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	361677	412307	773984	469514	532690	1002204	608284	682125	1290409	740391	817223	1557614	904960	976754	1881714	1038157	1123584	2161741
50001—100000 inw. *hab.*	137261	150368	287629	165815	181092	346907	200481	219524	420005	247172	266522	513694	308137	323910	632047	388461	405814	794275
20001— 50000 inw. *hab.*	171741	177545	349286	199047	205446	404493	241977	250360	492337	297235	305545	602780	370252	376657	746909	450101	459418	909519
5001— 20000 inw. *hab.*	686343	679243	1365586	739968	732171	1472139	791816	781011	1572827	889631	875561	1765192	1032865	1015463	2048328	1202760	1182654	2385414
5000 en minder inw. *5000 hab. et moins*	626142	610066	1236208	654143	631529	1285672	677913	650488	1328401	724512	694157	1418669	793921	762227	1556148	863197	821419	1684616

[1]) Hieronder begrepen 109 mannen en 50 vrouwen, totaal 159 personen, die, hoewel zij hebben opgegeven in Nederland werkelijke woonplaats te hebben, niet konden worden gerekend te behooren tot de bevolking van eenige gemeente.
[2]) Idem 131 mannen en 27 vrouwen, totaal 158 personen.
[3]) Idem 184 mannen en 42 vrouwen, totaal 226 personen.
[4]) Idem 127 mannen en 41 vrouwen, totaal 168 personen.

[5]) Daar de uitkomsten der volkstelling van 1830 nooit in haar geheel gepubliceerd werden en de gemeentelijke opgaven der bevolking voor de provincie Noordbrabant in het ongereede zijn geraakt, kon voor dit jaar het cijfer voor de groepen van gemeenten beneden 20000 inwoners niet worden gesplitst.

Uit de totaalcijfers van deze tabel laten zich de volgende cijfers berekenen, die voor elke telling aanwijzen het aandeel dat elke provincie of groep van gemeenten in de totale rijksbevolking innam.

Provinciën en groepen van gemeenten. *Provinces et groupes de communes.*	Bevolking der provinciën en groepen van gemeenten in % der Rijksbevolking. *Population des provinces et des groupes de communes en % de la population du Royaume.*										
	1 Jan. 1830.	1 Jan. 1840.	19 Nov. 1849.	31 Dec. 1859.	1 Dec. 1869.	31 Dec. 1879.	31 Dec. 1889.	31 Dec. 1899.	31 Dec. 1909.	31 Dec. 1920.	31 Dec. 1930.
Noordbrabant	13,34	13,23	12,97	12,32	11,98	11,63	11,30	10,85	10,64	10,69	11,32
Gelderland	11,85	12,09	12,13	12,20	12,09	11,63	11,35	11,10	10,92	10,60	10,45
Zuidholland	18,32	18,39	18,44	18,71	19,21	20,03	21,04	22,42	23,74	24,45	24,67
Noordholland	15,85	15,49	15,64	15,83	16,12	16,94	18,39	18,97	18,91	18,92	19,02
Zeeland	5,25	5,29	5,24	5,02	4,96	4,70	4,42	4,24	3,97	3,57	3,12
Utrecht	5,06	5,07	4,89	4,84	4,87	4,78	4,90	4,92	4,92	4,99	5,13
Friesland	7,84	7,97	8.09	8,29	8,17	8,22	7,44	6,67	6,14	5,58	5,04
Overijssel	6,85	6,91	7,05	7,11	7,10	6,83	6,55	6,53	6,54	6,39	6,56
Groningen	6,07	6,14	6,16	6,28	6,30	6,31	6,05	5,86	5,60	5,33	4,95
Drenthe	2,44	2,54	2,71	2,88	2,95	2,96	2,90	2,92	2,96	3,06	2,80
Limburg	7,13	6,88	6,71	6,52	6,25	5,97	5,66	5,52	5,66	6,42	6,94
Het Rijk	**100.—**	**100.—**	**100.—**	**100.—**	**100.—**	**100.—**	**100.—**	**100.—**	**100.—**	**100.—**	**100.—**
Gemeenten met: *Communes de:*											
meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	16,95	16,68	16,78	17,12	17,64	19,29	22,21	25,28	26,59	27,41	27,24
50001—100000 inw. *hab.*	6,80	6,85	6,57	6,66	6,92	7,17	7,69	8,23	8,77	9,21	10,01
20001— 50000 „ „	8,22	8,42	8,22	8,43	8,55	8,70	8,96	9,05	10,29	10,88	11,46
5001— 20000 „ „	68,03	34,05	34,50	34,82	34,57	34,03	32,63	30,81	30,13	29,84	30,06
5000 en minder inw. *hab. et moins*		34,01	33,93	32,96	32,33	30,81	28,50	26,03	24,22	22,67	21,23

Uit deze cijfers blijkt in de eerste plaats, dat er groote verschillen bestaan tusschen de aandeelen der verschillende provinciën in de totale rijksbevolking, welke bij de laatste volkstelling schommelen tusschen 2,80 voor Drenthe en 24,67 voor Zuidholland. Evenals Drenthe steeds het kleinste aandeel heeft gehad, is dat van Zuidholland bij alle volkstellingen het grootst geweest, waarna Noordholland steeds volgde. Noordbrabant, dat tot 1859 de derde plaats innam, moest na dit jaar tot en met de volkstelling van 1909 deze plaats aan Gelderland afstaan, om haar in 1920 weder te hernemen. Friesland heeft zijn plaats als vijfde provincie tot de volkstelling van 1899 kunnen handhaven, maar moest bij de laatste drie volkstellingen voor Overijssel plaats maken, terwijl Limburg, dat in 1830 op Friesland volgde, reeds in 1840 door Overijssel en in 1869 weder door Groningen werd verdrongen. Bij de volkstelling van 1909 was het aandeel van Limburg weder iets grooter dan dat van Groningen, terwijl het sedert de voorlaatste volkstelling weder boven Overijssel kwam te staan.

Dit omwisselen van provinciën in de rij der grootten gaat natuurlijk samen met een toe- of afneming, bij de verschillende tellingen van het aandeel der provinciën in de Rijksbevolking. Voor Noordbrabant valt tot 1909 een afneming te constateeren, die het grootst is geweest van 1849 op 1859 (0,65 %); de voorlaatste telling wijst een geringe vermeerdering aan, welke zich, blijkens de telling van 1930 in sterke mate heeft voortgezet. Gelderland, dat tot 1859 zijn aandeel zag stijgen, ging sedert gestaag achteruit, het meest van 1869 op 1879 (0,46 %). Het aandeel van Zuidholland is daarentegen steeds stijgende geweest, tot 1849 gering en daarna tot 1899 in steeds toenemende mate, van 1889 op 1899: 1,38 %, sterker dan in de daarop volgende perioden, waarin de toeneming resp. 1,32, 0,71 en 0,22 % bedroeg; het telt thans bijna 1/4 der bevolking van ons geheele land. Noordholland, dat na een daling van 1830 op 1840 zich eerst weder in 1859 op ongeveer hetzelfde standpunt van 1830 kon plaatsen, is sedert ook belangrijk gestegen tot 1899, waarna voor de volgende twee perioden, die zoo goed als gelijk zijn, een geringe afneming en een gelijk blijven van zijn aandeel in de Rijksbevolking te constateeren valt; van 1920 op 1930 was er weder geringe toeneming. De grootste stijging viel waar te nemen van 1879 op 1889 (1,45 %). Na een kleine stijging van 1830 op 1840 is het aandeel van Zeeland in de Rijksbevolking voortdurend achteruit gegaan. Voor Utrecht, dat de meeste schommelingen vertoont, is een kleine daling waar te nemen tot 1920. Door toeneming van 1920 op 1930 is het aandeel in dat laatste jaar zelfs hooger dan in 1830. Friesland en Overijssel stegen tot 1859, Groningen en Drenthe tot 1879, waarna voor Groningen een voortdurende daling intrad van 6,31 % in 1879 op 4,95 % in 1930, terwijl het aandeel van Drenthe voor

de volgende volkstellingen zoo goed als gelijk bleef met een kleine stijging bij de tellingen tot 1920 en een belangrijke daling van 1920 op 1930. Limburg is tot 1899 evenals Noordbrabant tot 1909 voortdurend en sterk gedaald; in het 10-jarig tijdvak van 1899—1909 steeg Limburg echter van 5,52 op 5,66 %, bij de voorlaatste telling tot 6,42 % en bij de laatste van 6,42 op 6,94 (ontwikkeling van de mijnstreek), terwijl Noordbrabant aanvankelijk slechts een kleine en over het laatste tijdvak een belangrijke stijging aanwees.

Uit de cijfers betreffende de groepen van gemeenten blijkt de voortdurende en belangrijke concentratie der bevolking in de groote bevolkingscentra, een verschijnsel, dat ook in de meeste andere landen geconstateerd wordt. Het aandeel der voornaamste gemeenten, thans bestaande uit 6 gemeenten, is sterk gestegen. Van 16,95 in 1830 steeg het met een geringe daling in 1840 tot 27,41 in 1920, om daarna te dalen tot 27,24 in 1930. Voor de gemeenten van 50001—100000 inwoners steeg het aandeel (met uitzondering van de periode 1840—1849) voortdurend, doch in mindere mate dan bij voornoemde groep. Ook van de derde groep van gemeenten met stedelijk karakter, die van 20001—50000 inwoners, vermeerderde het aandeel voortdurend, wederom met uitzondering van de periode 1840—1849. De stijging van het aandeel dezer 3 groepen van gemeenten, heeft zoo goed als geheel plaats gehad ten nadeele van de 5de groep, die der allerkleinste gemeenten. Immers de 4de groep vertoont bij de verschillende tellingen slechts zeer geringe verminderingen (in enkele perioden zelfs vermeerderingen), die in totaal sedert 1840 even 4 % bedroegen, terwijl het aandeel der groep van kleinste gemeenten sedert 1840 met niet minder dan bijna 13 % verminderde in de grootte van haar aandeel in de Rijksbevolking. De belangrijkste daling in het aandeel der groep van kleinste gemeenten had plaats van 1889 op 1899: 2,47 %.

Opmerkelijk is, dat in het laatste decennium, de verhouding tot de Rijksbevolking van de groep van de grootste gemeenten kleiner is geworden, terwijl die van de middengroepen is blijven stijgen. Hieruit is af te leiden, dat de gemeenten der middengroepen het meest in trek komen voor vestiging.

§ 2. Indeeling van het Rijk in Gemeenten.

Répartition des communes dans le Royaume.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal gemeenten in ons land bij de opvolgende volkstellingen, gesplitst naar haar grootte in 9 groepen. Tengevolge van het vermelde in noot 5 op blz. 3 konden de cijfers voor 1830 niet worden gegeven.

Tijdstippen der tellingen. *Dates des recensements.*	Aantal gemeenten met: *Nombre de communes avec:*									Totaal. *Total.*
	500 en minder inw. *500 hab. et moins.*	501 tot 1000 inw. *hab.*	1001 tot 2000 inw. *hab.*	2001 tot 5000 inw. *hab.*	5001 tot 10000 inw. *hab.*	10001 tot 20000 inw. *hab.*	20001 tot 50000 inw. *hab.*	50001 tot 100000 inw. *hab.*	meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	
1 Jan. 1840	202	284	361	282	64	12	9	2	1	1217
19 Nov. 1849	172	272	368	294	75	16	9	2	1	1209
31 Dec. 1859	85	248	367	325	79	21	9	2	2	1138
1 „ 1869	66	237	352	346	95	22	12	2	2	1134
31 „ 1879	56	211	342	365	101	35	13	1	3	1127
31 „ 1889	45	200	333	370	114	40	15	3	3	1123
31 „ 1899	48	190	316	364	133	46	16	4	4	1121
31 „ 1909	40	175	293	376	153	53	21	6	4	1121
31 „ 1920	30	167	269	375	160	67	30	8	4	1110
31 „ 1930	28	140	231	375	172	86	28	12	6	1078

Een voortdurende aanwas der bevolking, die zich in schier alle gemeenten doet gevoelen, maakt dat er voortdurend opschuiving plaats heeft van gemeenten naar een rubriek van een grooter aantal zielen. Die opschuiving is uit bovenstaande cijfers duidelijk zichtbaar.

Toeneming der bevolking. (De bevolking op 1 Januari 1830 telkens gelijk 100 gesteld.
Accroissement de la population. (La population au 1er janvier 1830 pris = 100).

Provinciën en groepen van gemeenten. *Provinces et groupes de communes.*	1 Januari 1840.			19 November 1849.			31 December 1859.			1 December 1869.			31 December 1879.			31 December 1889.			31 December 1899.			31 December 1909.			31 December 1920.			31 December 1930.		
	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*
Noordbrabant	109,09	107,85	108,47	113,77	113,48	113,62	117,22	116,55	116,88	123,69	122,17	122,92	135,20	132,24	133,71	147,69	144,47	146,07	159,89	157,62	158,74	179,65	177,54	178,59	212,58	208,18	210,36	261,20	253,85	257,50
Gelderland	111,64	111,57	111,61	119,77	119,56	119,67	130,78	129,80	130,29	140,32	139,02	139,67	151,80	149,56	150,68	166,63	164,04	165,34	183,81	181,94	182,88	207,64	205,28	206,46	236,34	234,73	235,54	268,75	266,63	267,69
Zuidholland	109,77	109,53	109,65	117,37	117,51	117,44	129,29	128,94	129,11	143,74	143,19	143,45	168,91	166,19	167,49	199,17	196,83	197,95	240,90	236,29	238,56	295,00	285,22	289,90	358,64	341,92	349,91	417,77	399,16	408,05
Noordholland	107,66	106,58	107,09	116,87	113,80	115,24	129,07	124,31	126,54	142,87	136,49	139,48	169,28	159,81	164,25	206,34	195,09	200,37	241,07	227,49	233,85	276,51	259,67	267,57	326,53	302,08	313,55	379,64	351,40	364,65
Zeeland	110,48	110,07	110,27	117,56	116,03	116,78	121,40	120,65	121,02	130,00	128,76	129,36	138,07	136,82	137,43	146,54	143,82	145,15	159,45	155,79	157,58	172,17	166,74	169,40	182,04	175,27	178,58	184,78	176,19	180,39
Utrecht	109,22	110,07	109,65	112,08	113,61	112,86	120,74	121,18	120,96	130,73	131,50	131,13	144,87	144,77	144,82	167,98	166,01	166,98	190,12	189,22	189,66	217,57	218,37	217,98	259,22	258,08	258,63	307,24	307,68	307,47
Friesland	110,40	111,98	111,20	120,66	120,77	120,72	135,11	132,65	133,87	143,54	141,83	142,68	162,21	159,80	160,99	165,06	162,49	163,76	168,13	164,04	166,06	178,89	172,15	175,47	189,98	183,81	186,85	198,19	191,98	195,04
Overijssel	109,23	111,82	110,51	119,91	121,33	120,61	131,69	131,20	131,45	142,86	141,14	142,01	154,49	151,96	153,24	166,20	164,08	165,15	187,14	185,50	186,33	214,39	213,65	214,02	245,70	244,88	245,29	291,36	290,86	291,11
Groningen	111,21	111,83	111,52	118,74	120,51	119,64	131,90	131,82	131,86	143,04	143,10	143,07	160,85	160,72	160,79	172,91	173,47	173,19	190,44	190,01	190,22	209,05	207,52	208,28	234,45	229,84	232,11	251,52	246,87	249,16
Drenthe	113,02	113,98	113,49	129,91	129,17	129,55	150,97	147,17	149,11	167,84	162,86	165,40	188,83	183,22	186,08	211,05	198,00	204,65	239,49	225,41	232,58	276,87	265,66	271,37	331,72	324,87	328,36	352,91	343,45	348,27
Limburg	107,61	103,73	105,66	111,75	108,64	110,19	117,67	113,91	115,78	122,32	118,01	120,15	130,61	126,50	128,54	139,90	134,68	137,28	154,11	148,62	151,35	182,14	174,36	178,23	242,45	230,41	236,40	303,56	287,93	295,70
Het Rijk	**109,62**	**109,29**	**109,45**	**117,27**	**116,67**	**116,97**	**127,46**	**125,81**	**126,62**	**138,03**	**135,94**	**136,96**	**155,17**	**151,97**	**153,54**	**174,37**	**170,95**	**172,62**	**197,22**	**193,46**	**195,30**	**226,34**	**221,58**	**224,15**	**266,83**	**258,72**	**262,69**	**308,49**	**298,99**	**303,64**
Gemeenten met: *Communes de :*																														
meer dan 100000 inwoners *plus de 100000 hab.*	108,35	107,17	107,71	116,47	115,26	115,81	129,26	126,77	127,90	144,66	140,67	142,48	179,78	170,56	174,75	233,38	220,36	226,27	302,35	282,18	291,34	368,02	338,06	351,67	449,82	404,06	424,84	516,03	464,80	488,07
50001—100000 inwoners *habitants*	112,28	108,22	110,17	112,06	113,82	112,98	123,09	124,63	123,89	137,88	140,47	139,23	161,22	162,21	161,74	194,76	195,35	195,07	235,48	236,81	236,17	290,32	287,51	288,80	361,93	349,42	355,41	456,27	437,78	446,63
20001— 50000 inwoners *habitants*	112,61	111,64	112,12	116,42	117,55	116,99	130,30	129,57	129,93	142,02	143,13	142,59	162,51	162,83	162,67	188,34	188,42	188,38	228,96	229,61	229,29	281,25	280,22	280,73	350,34	345,43	347,85	425,90	421,33	423,58
20000 en minder inwoners *habitants et moins* [1]	109,30	109,69	109,50	118,06	117,24	117,65	127,13	125,21	126,16	136,07	133,31	134,68	148,13	144,55	146,33	157,34	152,89	155,11	165,88	160,49	163,17	182,17	175,98	179,07	206,17	199,30	202,73	233,17	224,68	228,91

Zoo voor het Rijk als voor de provinciën en de groepen van gemeenten heeft de toeneming van volkstelling tot volkstelling niet regelmatig plaats gevonden, wat duidelijk blijkt uit de volgende tabel, die de toeneming van volkstelling tot volkstelling aanwijst.

Toeneming der bevolking. (De bevolking bij elke volkstelling vergeleken met die van de voorgaande).
Accroissement de la population. (La population de chaque recensement comparée à celle du recensement précédent).

Provinciën en groepen van gemeenten. *Provinces et groupes de communes.*	1 Januari 1840.			19 November 1849.			31 December 1859.			1 December 1869.			31 December 1879.			31 December 1889.			31 December 1899.			31 December 1909.			31 December 1920.			31 December 1930.		
	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*
Noordbrabant	109,09	107,85	108,47	104,29	105,22	104,75	103,03	102,71	102,87	105,52	104,83	105,17	109,30	108,24	108,77	109,24	109,25	109,25	108,26	109,10	108,68	112,36	112,64	112,50	118,33	117,26	117,79	122,87	121,94	122,41
Gelderland	111,64	111,57	111,61	107,28	107,16	107,22	109,20	108,56	108,88	107,29	107,10	107,20	108,18	107,58	107,88	109,77	109,68	109,73	110,31	110,91	110,61	112,96	112,83	112,89	113,83	114,35	114,08	113,71	113,59	113,65
Zuidholland	109,77	109,53	109,65	106,92	107,28	107,11	110,16	109,73	109,93	111,17	111,06	111,11	117,51	116,06	116,76	117,92	118,43	118,18	120,95	120,11	120,51	122,46	120,65	121,52	121,57	119,88	120,70	116,48	116,74	116,61
Noordholland	107,66	106,58	107,09	108,55	106,77	107,61	110,44	109,24	109,81	110,69	109,80	110,22	118,49	117,08	117,79	121,89	122,08	121,99	116,83	116,60	116,71	114,70	114,15	114,42	118,09	116,33	117,19	116,27	116,33	116,30
Zeeland	110,48	110,07	110,27	106,41	105,42	105,90	103,27	103,98	103,63	107,08	106,72	106,90	106,21	106,26	106,23	106,14	105,12	105,62	108,81	108,32	108,56	107,98	107,03	107,50	105,73	105,11	105,42	101,51	100,53	101,02
Utrecht	109,22	110,07	109,65	102,62	103,22	102,93	107,73	106,66	107,18	108,28	108,52	108,40	110,81	110,09	110,44	115,96	114,67	115,30	113,18	113,98	113,59	114,43	115,41	114,93	119,14	118,18	118,65	118,53	119,22	118,88
Friesland	110,40	111,98	111,20	109,30	107,85	108,56	111,98	109,84	110,89	106,24	106,92	106,58	113,01	112,67	112,83	101,76	101,69	101,72	101,86	100,95	101,40	106,40	104,95	105,67	106,20	106,77	106,49	104,32	104,45	104,38
Overijssel	109,23	111,82	110,51	109,78	108,50	109,14	109,83	108,14	108,99	108,48	107,58	108,04	108,14	107,66	107,91	107,58	107,97	107,77	112,60	113,06	112,83	114,56	115,18	114,86	114,60	114,62	114,61	118,58	118,78	118,68
Groningen	111,21	111,83	111,52	106,77	107,78	107,28	111,09	109,37	110,21	108,44	108,55	108,50	112,46	112,32	112,39	107,49	107,93	107,72	110,14	109,53	109,83	109,78	109,22	109,49	112,15	110,76	111,44	107,28	107,41	107,34
Drenthe	113,02	113,98	113,49	114,94	113,33	114,15	116,22	113,93	115,10	111,17	110,66	110,93	112,50	112,50	112,50	111,77	108,07	109,98	113,48	113,84	113,65	115,61	117,86	116,68	119,81	122,29	121,00	106,39	105,72	106,06
Limburg	107,61	103,73	105,66	103,85	104,74	104,28	105,30	104,85	105,08	103,94	103,60	103,77	106,78	107,20	106,98	107,12	106,47	106,79	110,16	110,35	110,25	118,19	117,33	117,76	133,12	132,14	132,64	125,20	124,97	125,09
Het Rijk	**109,62**	**109,29**	**109,45**	**106,98**	**106,75**	**106,86**	**108,69**	**107,83**	**108,25**	**108,29**	**108,05**	**108,17**	**112,42**	**111,79**	**112,10**	**112,37**	**112,49**	**112,43**	**113,11**	**113,17**	**113,14**	**115,02**	**114,53**	**114,77**	**117,63**	**116,76**	**117,19**	**115,61**	**115,57**	**115,59**
Gemeenten met: *Communes de :*																														
meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	108,35	107,17	107,71	107,49	107,54	107,52	110,98	109,99	110,44	111,02	110,96	111,40	124,27	121,25	122,64	129,82	129,20	129,49	129,56	128,05	128,76	121,72	119,81	120,71	122,23	119,52	120,81	114,72	115,03	114,88
50001—100000 inw. *hab.*	112,28	108,22	110,17	99,80	105,18	102,55	109,84	109,49	109,66	112,02	112,71	112,38	116,03	115,48	116,16	120,80	120,43	120,61	120,91	121,22	121,07	123,29	121,41	122,31	124,67	121,53	123,04	126,07	125,29	125,67
20001— 50000 inw. *hab.*	112,61	111,64	112,12	103,38	105,29	104,35	111,92	110,23	111,05	109,00	110,47	109,74	114,42	113,76	114,08	115,90	115,71	115,81	121,57	121,86	121,72	122,84	122,04	122,43	124,57	123,27	123,91	121,57	121,97	121,77
5001—20000 inw. *hab.*	109,30	109,69	109,50	108,85	107,73	108,28	109,81	108,73	109,26	107,62	107,13	107,37	110,58	110,14	110,36	107,81	107,79	107,80	107,01	106,67	106,84	112,35	112,11	112,23	116,10	115,98	116,04	116,45	116,46	116,46
5000 en minder inw. *hab. et moins*				107,19	106,02	106,61	105,54	104,81	105,17	106,42	105,77	106,10	107,04	106,59	106,82	104,47	103,52	104,00	103,63	103,00	103,32	106,87	106,71	106,80	109,58	109,81	109,69	108,73	107,77	108,26

[1]) Deze groep kon niet in tweeën worden gesplitst, omdat die splitsing voor 1830 niet te maken was (zie noot 5 op blz. 3).

neming der bevolking van het Rijk, van 100 in 1840 tot 287,32 in 1930, sterk uiteenloopen. Men vergete echter daarbij niet, dat de meer toeneming der bevolking door meer geboorte dan sterfte, juist omdat er overal in ons land nog betrekkelijk groote geboorte-overschotten bestaan, ook beïnvloed wordt door meerdere im- dan emigratie. Immers uit die geïmmigreerden komen weder geborenen voort, die de geboorte-overschotten vergrooten; dit is o.a. het geval geweest bij Zuidholland en Noordholland, en in de eerste perioden bij Overijssel en Drenthe. Omgekeerd heeft meerdere emigratie dan immigratie een verkleinenden invloed op de geboorte-overschotten, vooral voor Zeeland en Friesland.

De grootte der natuurlijke toeneming van de bevolking, d.w.z. die door meer geboorten dan sterfgevallen, is, voor zooveel de geboorten betreft, in hoofdzaak van twee factoren afhankelijk. In de eerste plaats van het grooter of kleiner aantal echtparen, waarvan de vrouw nog in den vruchtbaren leeftijd verkeert, in de tweede plaats van de wijzigingen in de gemiddelde vruchtbaarheid in het huwelijk zelf.

De toe- of afneming van het aantal bovenbedoelde echtparen sedert 1849 blijkt uit onderstaand staatje, dat het aantal gehuwde vrouwen beneden 50 jaar in % van het totaal aantal vrouwen aangeeft bij de verschillende volkstellingen sedert 1849.

Aantal gehuwde vrouwen beneden 50 jaar in % van het totaal aantal vrouwen.

Nombre des femmes mariées au-dessous de 50 ans en pourcents du nombre total des femmes.

Provinciën. *Provinces.*	1849.	1859.	1869.	1879.	1889.	1899.	1909.	1920.	1930.
Noordbrabant	19,02	19,73	20,54	20,84	19,75	20,05	21,21	22,35	23,49
Gelderland	21,44	22,71	22,80	22,51	21,62	22,09	22,99	23,99	25,34
Zuidholland	22,35	24,16	24,51	24,55	23,11	23,29	24,56	26,11	27,83
Noordholland	22,76	24,34	24,66	24,97	24,12	24,40	25,86	27,72	29,17
Zeeland	22,45	24,88	24,22	23,25	22,18	23,22	24,76	26,16	27,23
Utrecht	20,37	22,41	22,96	22,81	22,03	22,23	23,10	24,77	26,11
Friesland	23,20	24,70	24,70	25,16	23,79	24,35	25,97	26,71	27,07
Overijssel	22,38	23,91	24,13	24,12	23,76	24,17	25,21	25,79	27,24
Groningen	22,32	23,71	23,40	24,17	22,75	23,45	24,94	26,35	27,69
Drenthe	22,96	25,11	25,42	26,83	24,78	25,24	26,12	27,17	27,51
Limburg	21,09	21,31	20,99	20,68	19,50	19,76	21,35	23,78	25,49
Het Rijk	**21,79**	**23,27**	**23,51**	**23,61**	**22,58**	**22,97**	**24,24**	**25,64**	**26,99**

Deze cijfers volgen bijna overal den loop der huwelijkscijfers, waarvan zij in hoofdzaak afhankelijk zijn, n.l. een toeneming tot 1879 (voor enkele provinciën tot 1869 omdat de vermindering van het relatieve aantal huwelijken reeds met 1874 aanving), daarna een daling tot 1889 en daarna weder een stijging, die vooral voor de laatste drie tijdvakken aanzienlijk mag heeten. De cijfers der huwenden volgen hier.

Aantal huwenden per 1000 inwoners der gemiddelde bevolking sedert 1840 gemiddeld per jaar.

Nombre annuel moyen des personnes mariées sur 1000 de la population moyenne.

Provinciën. *Provinces.*	1840–'49.	1850–'59.	1860–'69.	1870–'79.	1880–'89.	1890–'99.	1900–'09.	1910–'20.	1921–'30.
Noordbrabant	12,06	13,34	14,82	14,28	12,44	13,20	13,07	13,66	14,47
Gelderland	13,80	15,34	15,64	15,30	13,88	14,30	14,14	14,—	14,93
Zuidholland	15,32	17,10	17,32	17,02	14,86	14,84	15,26	15,61	16,76
Noordholland	16,96	17,80	17,76	17,62	15,56	15,24	15,92	15,03	17,03
Zeeland	15,68	16,88	16,96	16,04	14,32	15,06	14,36	14,74	14,82
Utrecht	13,98	16,22	16,30	16,28	14,38	14,32	14,35	14,81	15,60
Friesland	16,02	16,76	17,26	17,04	14,26	15,22	15,46	16,16	14,85
Overijssel	14,14	15,64	15,98	15,66	14,68	14,94	14,95	14,33	15,55
Groningen	16,08	17,20	17,26	17,28	14,26	15,34	15,61	15,22	15,61
Drenthe	14,26	16,02	16,16	16,34	15,18	15,78	15,55	15,07	14,78
Limburg	13,24	13,22	13,50	13,68	11,72	12,68	13,16	13,26	13,78
Het Rijk	**14,78**	**16,06**	**16,44**	**16,20**	**14,28**	**14,62**	**14,91**	**15,05**	**15,75**

Tusschen de cijfers voor de verschillende provinciën in de tabel der gehuwde vrouwen beneden 50 jaar bestaan betrekkelijk groote verschillen. Relatief het geringst aantal gehuwde vrouwen wordt vrijwel geregeld in Noordbrabant en Limburg aangetroffen, tengevolge van het groote aantal ongehuwde vrouwen (kloosterlingen); dan volgt Gelderland en daarna Utrecht. Relatief het hoogst is het bij de laatste volkstelling in Noordholland, waarop Zuidholland, Groningen, Drenthe, Overijssel, Zeeland en Friesland in afdalende rangorde volgen.

Voor de eerstgenoemde twee provinciën kunnen deze cijfers dus eenigszins de geringe vermeerdering der bevolking door geboorte-overschotten verklaren, terwijl ook voor de laatstgenoemde provinciën, de cijfers vrijwel met de grootste natuurlijke vermeerdering der bevolking overeenstemmen.

De cijfers betreffende het aantal gehuwde vrouwen in den vruchtbaren leeftijd verder ontledende, krijgt men achterstaand overzicht van de verdeeling dier vrouwen over verschillende leeftijden.

Voor het geheele Rijk, zoowel als voor de provinciën en de groote gemeenten, is de teruggang in de laatste 5-jarige periode belangrijk grooter geweest dan in de daaraan voorafgaande 5 jaar. De totale teruggang van 100 geborenen in de periode 1875/79 op 1926/30 wordt door de volgende cijfers aangegeven:

Noordbrabant	76	Friesland	59	Amsterdam	41
Gelderland	64	Overijssel	64	Rotterdam	44
Zuidholland	46	Groningen	53	's Gravenhage	39
Noordholland	45	Drenthe	71	Utrecht	47
Zeeland	44	Limburg	71	Groningen	47
Utrecht	52	**Het Rijk**	**56**	Haarlem	40

De verhoudingscijfers voor 1930, voor zooveel betreft de toeneming door geboorte-overschotten, weder rangschikkende naar hun grootte, krijgt men de volgende rangorde.

Drenthe	355,89	Utrecht	275,20	Friesland	256,83
Zuidholland	340,82	Limburg	274,60	Zeeland	255,31
Noordholland	296,88	Overijssel	274,30	Noordbrabant	253,50
Groningen	284,38	Gelderland	271,72	**Het Rijk**	**287,32**

Voor de verhoudingscijfers, berekend uit de veranderingen der bevolkingscijfers tengevolge van de verschillen tusschen vestiging en vertrek, is de volgorde aldus:

Noordholland	143,63	Overijssel	89,13	Groningen	39,04
Zuidholland	131,33	Noordbrabant	83,89	Friesland	18,56
Limburg	105,26	Gelderland	68,13	Zeeland	8,28
Utrecht	105,21	Drenthe	50,98	**Het Rijk**	**90,09**

Uit de vergelijking van deze verhoudingscijfers met die der totale toeneming (zie blz. 8/9) blijkt in de eerste plaats, dat de natuurlijke toeneming in bijna alle provinciën en in het Rijk grooter is dan de werkelijke. In de beide Hollanden en eenigermate in Limburg en Utrecht zou, ook al had daar geen vermeerdering door geboorte-overschotten plaats gehad, de bevolking zijn toegenomen door meer vestiging dan vertrek. Vooral in Noordholland was de bevolkingstoeneming door migratie, vergeleken bij het Rijksgemiddelde, zeer aanzienlijk.

Drenthe is zijn sterke toeneming zoo goed als uitsluitend aan groote geboorte-overschotten verschuldigd, daar het bevolkingscijfer van 1840 op 1930 door verschil tusschen vestiging en vertrek slechts betrekkelijk geringe verandering heeft ondergaan. Opmerkelijk is, dat, ofschoon er na 1859 een betrekkelijk groot aantal personen uit de provincie vertrok, de groote geboorte-overschotten dat meedere vertrek hebben aangevuld. Ook Groningen en Gelderland, die door meerdere emigratie een sterke bevolkingsvermindering moesten hebben, vertoonen vrij hooge geboorte-overschotten. Zeeland en Friesland hebben zeer geringe vermeerdering der bevolking, alleen te wijten aan meer vertrek dan vestiging, daar beide provinciën, wat geboorte-overschotten betreft, niet zooveel met het Rijk verschillen.

De kleine geboorte-overschotten in Noordbrabant zijn in hoofdzaak oorzaak van de geringe bevolkingsvermeerdering ten opzichte van die van het Rijk.

In Limburg heeft zich, tengevolge van de uitbreiding der mijnindustrie, in de laatste tijdvakken een groot aantal vreemdelingen gevestigd, waarvan het gevolg is geweest, dat de totale bevolkingstoeneming aldaar in de tijdvakken 1909—1920 en 1921—1930 bijzonder groot was; wat laatstbedoeld tijdvak betreft, is dit mede een gevolg van een groot geboorte-overschot.

Voor de overige provinciën en voor het Rijk heeft meer vertrek dan vestiging in meerdere of mindere mate de natuurlijke vermeerdering tegengewerkt.

Wat de toeneming der bevolking in de verschillende groepen van gemeenten betreft, wijzen de cijfers, op een geringere toeneming naarmate de gemeenten kleiner worden. Voor de grootste 6 gemeenten kwam het bevolkingscijfer in 1930 dicht bij 5 maal dat van 1830. In de daarop volgende groep is de bevolking bijna 4½ maal grooter geworden en in die der gemeenten met 20000 tot 50000 inwoners bijna 4¼ maal, terwijl in de kleinere gemeenten de toeneming slechts ruim 2¼ maal zoo groot is geweest.

Uit de cijfers van de totale toeneming der bevolking van ons land blijkt verder, dat in bijna alle provinciën, hoewel in ongelijke mate, de mannelijke bevolking sterker is toegenomen dan de vrouwelijke. Dit verschijnsel wordt toegelicht in de volgende paragraaf, omtrent de verhouding der geslachten bij de opvolgende volkstellingen.

Het verschil tusschen de sterftequotienten der beide geslachten wordt, zij het dan niet regelmatig, minder. Het naderen van de vrouwensterfte tot die der mannen moet dan ook medegewerkt hebben, om het aandeel der vrouwen in de bevolking te verminderen.

De soms belangrijke verschillen, die er bestaan tusschen de provinciën onderling, maar vooral tusschen de groepen van gemeenten in de numerieke verhoudingen der beide geslachten, zullen wel vooral moeten gezocht worden in de grootere deelneming der vrouwen, in vergelijking met de mannen, aan den trek van het platteland en vooral uit de groep der kleinste gemeenten naar de grootere bevolkingscentra. In provinciën toch met een groot aandeel der plattelandsbevolking is het relatieve aantal vrouwen in den regel gering. De volgende cijfers geven daarvan een bewijs voor zooveel betreft de laatste volkstelling:

Provinciën.	Aantal vrouwen op 1000 mannen.	Aandeel der bevolking in gemeenten met minder dan 10000 zielen.
Noordbrabant	986	53 %
Gelderland	987	43 „
Zuidholland	1045	23 „
Noordholland	1048	22 „
Zeeland	998	80 „
Utrecht	1039	35 „
Friesland	998	36 „
Overijssel	976	41 „
Groningen	1010	49 „
Drenthe	938	56 „
Limburg	959	47 „
Het Rijk	**1013**	**36 %**

Dat Zeeland bij een zeer groot percentage der bevolking in gemeenten met minder dan 10000 inwoners, toch geen zeer laag aantal vrouwen vertoont, kan wellicht gevolg zijn daarvan, dat Zeeland een groot aantal stedelijke gemeenten beneden 10000 inwoners telt, die vermoedelijk zelve de dienstboden van het Zeeuwsche platteland trekken en daardoor de provincie in totaal normaal doen blijven. De stedelijke gemeenten Aardenburg, Brouwershaven, Goes, Hulst, Oostburg, Tholen en Zierikzee liggen alle, de meeste zelfs ver, beneden 10000 inwoners en tellen samen 13753 mannen en 14939 vrouwen, of 1086 vrouwen op 1000 mannen. In Friesland is juist het tegenovergestelde het geval, omdat daar een groot gedeelte plattelandsbevolking in gemeenten met meer dan 10000 zielen woont, n.l.: Achtkarspelen, Dantumadeel, Leeuwarderadeel, Menaldumadeel, Ooststellingwerf, Opsterland, Schoterland, Smallingerland, Tietjerksteradeel, Weststellingwerf, Wijmbritseradeel en Wonseradeel met 92358 mannen tegen 88976 vrouwen of 963 vrouwen op 1000 mannen.

Ook voor Gelderland is dit laatste waar ten opzichte van Aalten, Barneveld, Bergh, Ede, Epe, Ermelo, Gendringen, Voorst, Winterswijk en Wisch, die samen een bevolking tellen van 75515 mannen en 71554 vrouwen of slechts 948 vrouwen op 1000 mannen.

Het zeer lage cijfer van het aandeel der vrouwelijke bevolking voor Drenthe is eensdeels het gevolg van het groote aantal mannen in gestichten, 2653 mannen tegen 1595 vrouwen, zonder welke het aantal vrouwen op 1000 mannen 946 zou hebben bedragen, anderdeels van dezelfde omstandigheid, die de cijfers van Friesland en Gelderland hebben verlaagd, n.l. omdat de plattelandsgemeenten Emmen, Hoogeveen en Odoorn, meer dan 10000 inwoners tellend, samen hebben 35312 mannen tegen 33266 vrouwen, of 942 vrouwen op 1000 mannen.

Dat het relatieve aantal vrouwen in Limburg niet groot is, zal vermoedelijk wel het gevolg zijn van de aanwezigheid van veel ongehuwde mijnwerkers.

Na het bovenstaande behoeven de groote verschillen, die tusschen de groepen van gemeenten in afdalende volgorde bestaan, niet nader te worden toegelicht. Alleen zij hier gewezen op de groote daling, die in de gemeenten boven 50 000 zielen in de laatste perioden, heeft plaats gehad.

In de meeste Europeesche landen doen zich dezelfde verschijnselen betreffende de geslachtsverhoudingen voor, n.l. bijna overal meer vrouwen dan mannen en eveneens soms een verminderend vrouwenaandeel; de

sterke stijging van het betrekkelijk aantal vrouwen in de voorlaatste 10-jarige periode in de meeste landen, die aan den wereldoorlog hebben deelgenomen, is het natuurlijk gevolg van het sneuvelen in dien oorlog van een groot aantal mannen.

Bij landen buiten Europa zijn veelal de mannen in de meerderheid, wat wijst op een grooter vertrek van mannen uit Europa naar overzeesche gewesten, hetgeen juist de oorzaak is van de vrouwenoverschotten in de Europeesche landen.

Hieronder volgen eenige cijfers:

Aantal vrouwen op 1000 mannen.

Nombres des femmes sur 1000 hommes.

Landen. *Pays.*	Jaar. *Année.*	Vrouwen op 1000 mannen.	Jaar. *Année.*	Vrouwen op 1000 mannen.	Jaar. *Année.*	Vrouwen op 1000 mannen.	Jaar. *Année.*	Vrouwen op 1000 mannen.	Jaar. *Année.*	Vrouwen op 1000 mannen.
Duitschland	1890	1040	1900	1032	1910	1026	1925	[1]) 1073	1933	[1]) 1060
Oostenrijk	1890	1044	1900	1035	1910	1036	1920	1085	1934	*
Hongarije	1890	1018	1900	1011	1910	1019	1920	1062	1930	1045
Frankrijk	1886	1007	1906	1022	1906	1034	1921	1103	1931	*
België	1890	1005	1900	1013	1910	1017	1920	1032	1930	1019
Zwitserland	1888	1056	1900	1035	1910	1031	1920	1074	1930	1076
Denemarken	1890	1051	1901	1052	1911	1061	1921	1053	1930	1045
Zweden	1890	1065	1900	1040	1910	1046	1920	1037	1930	1031
Noorwegen	1890	1073	1900	1064	1910	1076	1920	1054	1930	1051
Engeland en Wales	1891	1064	1901	1068	1911	1068	1921	1096	1931	1087
Schotland	1891	1072	1901	1057	1911	1062	1921	1080	1931	1083
Ierland	1891	1029	1901	1021	1911	1004	1921	974	1926	994
Noord-Ierland	1891	1094	1901	1007	1911	1075	—	—	1926	1066
Iersche Vrijstaat	1891	1007	1901	1001	1911	975	—	—	1926	972
Spanje	1887	1040	1900	1048	1910	1023	1920	1063	1930	1047
Portugal	1890	1078	1900	1090	1911	1107	1920	1112	1930	*
Servië (Joegoslavië)	1890	948	1900	946	1910	938	1921	1039	1931	*
Bulgarije	1888	965	1900	961	1910	966	1920	996	1926	997
Roemenië	1894	964	1899	968	1912	979	1915	975	1930	*
Rusland	1870	1011	1897	1011	—	—	1920	1218	1930	[2]) 1065
Finland	1890	1032	1900	1021	1910	1014	1920	1027	1930	1027
Vereenigde Staten	1890	953	1900	954	1910	943	1920	961	1930	976
Britsch-Indië	1891	958	1901	963	1911	954	1921	946	1931	940
Japan	1891	980	1898	983	1908	971	1920	996	1930	979
Australië	1889	893	1901	907	1911	928	1921	967	1933	960
Canada	1891	963	1901	952	1911	886	1921	940	1931	931
Nederland	1889	1024	1899	1025	1909	1021	1920	1013	1930	1013

§ 5. Dichtheid der bevolking.

Densité de la population.

Voor de berekening der bevolkingsdichtheid werden de oppervlakte-cijfers van 1920 opnieuw nauwkeurig gecorrigeerd. Ditmaal werd aan den Minister van Financiën verzocht, bij de Afd. Kadaster te willen doen nagaan, of de oppervlakte der wateren, zooals deze was gepubliceerd in 1909, wijziging had ondergaan. De wijzigingen werden door het Departement van Financiën verstrekt, waarbij bleek, dat ook nog enkele veranderingen noodig werden tengevolge van juistere latere meting of door gecorrigeerde opgaven over vorige volkstellingen, zoo b.v. in Zeeland, dat hierdoor in oppervlakte verminderde. In de achterstaande tabel worden die gewijzigde cijfers vermeld, welke in vergelijking met 1920 voor de verschillende provinciën nogal afwijken en voor het Rijk lager zijn dan in 1920. In het cijfer van kolom 3 dier tabel is geen wijziging gebracht, omdat dit cijfer planimetrisch is berekend en wijzigingen binnen de grenzen van den geheelen omtrek geen invloed op dien omtrek uitoefenen en dus geen verandering in de oppervlakte veroorzaken.

Voor de provinciën, de groepen van gemeenten en voor het Rijk volgen hier de verschillende resultaten.

[1]) Zonder Saargebied. *Non compris le territoire de la Sarre.*

[2]) Europeesch en Aziatisch Rusland te zamen. *Ensemble de la Russie en Europe et en Asie.*

Provinciën en groepen van gemeenten. *Provinces et groupes de communes.*	Bevolking op 31 Dec. 1930. *Population au 31 déc. 1930.*	Oppervlakte in ha. *Superficie en ha.* Totaal. *Total.*	Met *Avec* tot de gemeente behoorende wateren. *les eaux appartenant aux communes.*	Zonder *Sans* tot de gemeente behoorende wateren. *les eaux appartenant aux communes.*	Dichtheid p. km². *Densité p. km²* Berekend met de cijfers uit *Calculée d'après les chiffres de la* kolom 3. *col. 3.*	kolom 4. *col. 4.*	kolom 5. *col. 5.*
1	2	3	4	5	6	7	8
Noordbrabant	898386	—	508890	497205	—	176,54	180,69
Gelderland	820293	—	509130	502542	—	162,88	165,02
Zuidholland	1957578	—	313739	292503	—	623,95	669,25
Noordholland	1509587	—	279729	274130	—	539,66	550,68
Zeeland	247606	—	269516	178591	—	91,87	138,64
Utrecht	406960	—	138604	136225	—	293,61	298,74
Friesland	399659	—	333322	323760	—	119,90	123,44
Overijssel	520788	—	341182	330764	—	152,64	154,64
Groningen	392436	—	236840	229489	—	165,69	171,00
Drenthe	222432	—	266630	266280	—	83,42	83,53
Limburg	550840	—	220511	219079	—	249,80	251,43
Het Rijk	**7935565**	**4082871**	**3418111**	**3256568**	**194,36**	**232,16**	**243,68**
Gemeenten met: *Communes de:*							
meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	2161741		39571	37121	—	5462,94	5823,50
50001—100000 inw. *hab.*	794275	—	73804	73294	—	1076,20	1083,68
20001— 50000 „ „	909519	—	168965	161467	—	538,29	563,28
5001— 20000 „ „	2385414	—	1500828	1466061	—	158,94	164,96
5000 en minder „ „ *et moins*	1684616	—	1634943	1518625	—	103,04	110,93

Waar in deze § verder van oppervlakte wordt melding gemaakt, wordt bedoeld die van kolom 5 van bovenstaande tabel.

De oppervlakten der verschillende provinciën loopen zeer uiteen, tusschen 136 225 ha voor Utrecht en 502 542 ha voor Gelderland. Gelijk hiervoren reeds werd opgemerkt, geeft vergelijking met 1920 voor de verschillende provinciën en voor het Rijk nogal verschillen te zien. De groote verschillen, te constateeren in de groepen van gemeenten, vinden oorzaak in het feit, dat weder, als bij elke volkstelling, een nieuwe indeeling van gemeenten in groepen heeft plaats gehad en tevens door annexatie van gemeenten en deelen van gemeenten.

Het procentsgewijze aandeel der bevolking en der oppervlakte van iedere provincie in het Rijkstotaal, alsmede de uitgestrektheid grond, gemiddeld per inwoner, worden hieronder vermeld.

Provinciën en groepen van gemeenten. *Provinces et groupes de communes.*	Bevolking in % der Rijksbevolking. *Population en % de la population du Royaume.*	Oppervlakte in % der Rijksoppervlakte. *Superficie en % de la superficie du Royaume.*	Oppervlakte per inwoner in ha. *Superficie par habitant en ha.*
Noordbrabant	11,32	15,27	0,55
Gelderland	10,45	15,43	0,61
Zuidholland	24,67	8,98	0,15
Noordholland	19,02	8,42	0,18
Zeeland	3,12	5,48	0,72
Utrecht	5,13	4,18	0,33
Friesland	5,04	9,94	0,81
Overijssel	6,56	10,34	0,65
Groningen	4,95	7,05	0,58
Drenthe	2,80	8,18	1,20
Limburg	6,94	6,72	0,40
Het Rijk	**100,—**	**100,—**	**0,41**
Gemeenten met: *Communes de:*			
meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	27,24	1,14	0,017
50001—100000 inw. *hab.*	10,01	2,25	0,09
20001— 50000 „ „	11,46	4,96	0,18
5001— 20000 „ „	30,06	45,02	0,61
5000 en minder „ „ *et moins*	21,23	46,63	0,90

De cijfers der bevolkingsdichtheid voor de verschillende deelen des Rijks houden uit den aard der zaak verband met de aandeelen, welke de bevolking dier deelen in de Rijksbevolking innemen.

Ofschoon, zooals uit de inleiding bij de negende volkstelling, blz. 49, is af te leiden, de cijfers omtrent de oppervlakte van iedere gemeente en daarmede die van de provinciën en van het Rijk, bij volkstellingen vóór 1909 verzameld, niet geheel juist zijn te achten, zijn de verschillen niet van dien aard, dat zij op de berekende dichtheidcijfers van grooten invloed zijn en is het dus niet van belang ontbloot om de toeneming dier bevolkingsdichtheid na te gaan. Allereerst volgt hier een overzicht voor het geheele Rijk en daarna voor de verschillende provinciën.

Oppervlakte en dichtheid der bevolking des Rijks bij de opvolgende volkstellingen.
Superficie et densité de la population.

Tijdstippen der Volkstellingen. *Dates des recensements.*	Uitgestrektheid. *Superficie.* ha.	☐ geogr. mijlen. *lieues géogr. carrées.*	Aantal zielen per *Nombre d'habitants sur* ☐ km. *1 km².*	☐ geogr. mijl. *1 lieue géogr. carrée.*	Toeneming der dichtheid. *Accroissement de la densité.*
1 Januari 1830	3258928	593,94	80,2	4400	100,—
1 „ 1840	3258928	593,94	87,8	4816	109,46
19 November 1849	3258928	593,94	93,8	5147	116,96
31 December 1859	3283998	598,51	100,8	5529	125,69
1 „ 1869	3287486	599,14	108,9	5974	135,79
31 „ 1879	3299992	601,42	121,6	6672	151,62
31 „ 1889	3253827	593,01	138,6	7608	172,81
31 „ 1899	3307862	602,86	154,3	8467	192,39
31 „ 1909	[1]) 3260025	594,14	179,7	9860	224,07
31 „ 1920	[1]) 3260331	594,20	210,6	11554	262,59
31 „ 1930	[1]) 3256568	593,51	243,7	13371	303,87

In den loop der jaren heeft het totale grondgebied slechts geringe verandering ondergaan en heeft de toeneming der bevolkingsdichtheid van het Rijk, welke van 100 in 1830 op 303,87 in 1930 kwam, dan ook ongeveer gelijken tred gehouden met de toeneming der bevolking zelve, welke van 100 in 1830 steeg op 303,64 in 1930. Was eenerzijds sprake van een vergrooting der oppervlakte door indijking, drooglegging en dergelijke (de Haarlemmermeer tusschen 1859 en 1869, de Anna Paulownapolder en de IJpolder tusschen 1869 en 1879) anderzijds werden de cijfers van het grondgebied verkleind door afspoeling der gronden, juistere meting, enz. Opgemerkt zij, dat bij het vaststellen van de oppervlaktecijfers over 1930 geen rekening is gehouden met de wetten van 30 Juli 1926 (*Staatsblad* n°. 244) en van 24 Mei 1928 (*Staatsblad* n°. 185), waarbij gedeelten van het Zuiderzeegebied, welke te voren niet gemeentelijk waren ingedeeld, aan de oppervlakte van enkele gemeenten werden toegevoegd.

De bevolkingsdichtheid in de verschillende provinciën bij de opvolgende volkstellingen blijkt uit het volgende overzicht.

Dichtheid der bevolking. (Aantal zielen per km²).
Densité de la population (Nombre d'habitants sur 1 km²).

Provinciën. *Provinces.*	1 Jan. 1830.	1 Jan. 1840.	19 Nov. 1849.	31 Dec. 1859.	1 Dec. 1869.	31 Dec. 1879.	31 Dec. 1889.	31 Dec. 1899.	31 Dec. 1909.	31 Dec. 1920.	31 Dec. 1930.
Noordbrabant	68,3	74,0	77,6	79,5	83,6	91,0	104,9	108,1	125,3	147,6	180,7
Gelderland	61,1	68,2	73,1	79,4	85,1	91,9	103,8	111,3	127,3	145,2	165,0
Zuidholland	158,1	173,3	185,6	207,1	228,1	265,9	315,4	380,3	474,5	572,3	669,3
Noordholland	166,0	177,7	191,3	191,7	212,6	245,6	300,9	346,5	401,1	470,4	550,7
Zeeland	82,8	91,3	96,7	94,2	100,6	105,7	112,7	120,5	126,9	133,8	138,6
Utrecht	96,5	105,8	108,9	115,6	125,4	138,5	159,6	181,9	211,6	251,0	298,7
Friesland	62,7	69,7	75,7	83,8	89,3	99,3	101,5	102,6	111,7	118,8	123,4
Overijssel	53,0	58,5	63,6	70,8	76,0	81,7	89,0	99,6	114,1	130,8	154,6
Groningen	67,3	75,1	80,5	90,6	98,3	110,2	116,4	127,1	143,7	160,1	171,0
Drenthe	24,0	27,3	31,1	35,8	39,7	44,6	49,3	55,8	65,1	78,8	83,5
Limburg	83,9	89,2	93,1	97,8	101,5	108,6	116,1	127,9	151,3	200,7	251,4
Het Rijk	**80,2**	**87,8**	**93,8**	**100,8**	**108,9**	**121,6**	**138,6**	**154,3**	**179,7**	**210,6**	**243,7**

[1]) Totaal van de oppervlakten der gemeenten zonder de uitgestrektheid der daartoe behoorende grooto wateren. *Totaux des superficies des communes, non compris la superficie des eaux (fleuves, rivières, lacs, etc.).*

Toeneming der bevolkingsdichtheid (die van 1830 = 100 gesteld).

Accroissement de la densité de la population (1830 = 100).

Provinciën. *Provinces.*	1 Jan. 1830.	1 Jan. 1840.	19 Nov. 1849.	31 Dec. 1859.	1 Dec. 1869.	31 Dec. 1879.	31 Dec. 1889.	31 Dec. 1899.	31 Dec. 1909.	31 Dec. 1920.	31 Dec. 1930.	Toeneming der bevolking. *Accroissement de la population.* 1830—1930.
Noordbrabant	100	108,35	113,62	116,40	122,40	133,24	153,59	158,27	183,45	216,11	264,57	257,50
Gelderland	100	111,62	119,64	129,95	130,28	150,41	169,89	182,16	208,35	237,66	270,05	267,69
Zuidholland	100	109,62	117,39	130,99	144,28	168,18	199,50	240,54	300,13	361,09	423,34	408,05
Noordholland	100	107,05	115,24	115,48	128,07	147,95	181,26	208,74	241,54	283,37	331,75	364,65
Zeeland	100	110,27	116,79	113,77	121,50	127,66	136,11	145,53	153,26	161,60	167,39	180,39
Utrecht	100	109,64	112,85	119,79	129,95	143,52	165,39	188,50	219,28	260,10	309,53	307,47
Friesland	100	111,16	120,73	133,65	142,42	158,37	161,88	163,64	178,15	189,48	196,81	195,04
Overijssel	100	110,38	120,—	133,58	143,40	154,15	167,92	187,92	215,28	246,98	291,70	291,11
Groningen	100	111,59	119,61	134,62	146,06	163,74	172,95	188,85	213,52	237,89	254,09	249,16
Drenthe	100	113,75	129,58	149,17	165,42	185,83	205,42	232,50	271,25	328,33	347,92	348,27
Limburg	100	106,32	110,97	116,57	120,98	129,44	138,38	152,44	180,35	239,21	299,64	295,70
Het Rijk . . .	**100**	**109,46**	**116,96**	**125,69**	**135,79**	**151,62**	**172,81**	**192,39**	**224,07**	**262,59**	**303,87**	**303,64**

Aangezien voor 1909, 1920 en 1930 mag worden geacht, dat de oppervlaktecijfers en daarmede die der bevolkingsdichtheid met de werkelijkheid overeenstemmen en tevens mag worden verondersteld, dat de dichtheidcijfers voor 1830 berekend, waaraan ten grondslag liggen de oppervlaktecijfers, bij de invoering van het Kadaster verkregen, mede de juistheid dicht nabij komen, moet door vergelijking der laatste twee kolommen van bovenstaande tabel voor de provinciën in het algemeen kunnen blijken, welke provinciën in den loop der tijden aan uitgestrektheid hebben gewonnen of verloren. Immers ware het grondgebied gelijk gebleven, dan zou de bevolkingsdichtheid en de bevolking zelve in gelijke mate moeten zijn toegenomen.

Waar de bevolkingsdichtheid sterker is toegenomen dan de bevolking, moet de uitgestrekheid zijn verminderd en omgekeerd. In totaal heeft ons land dus aan grondgebied sedert 1830 verloren.

Uit de oppervlaktecijfers der gemeenten is het volgend overzicht samengesteld:

Aantal gemeenten met een oppervlakte van minder dan 100 ha	6	Aantal gemeenten met een oppervlakte van 7001— 8000 ha	25
„ „ „ „ „ „ 101— 500 „	68	„ „ „ „ „ „ 8001— 9000 „	15
„ „ „ „ „ „ 501—1000 „	191	„ „ „ „ „ „ 9001—10000 „	9
„ „ „ „ „ „ 1001—2000 „	312	„ „ „ „ „ „ 10001—15000 „	34
„ „ „ „ „ „ 2001—3000 „	164	„ „ „ „ „ „ 15001—20000 „	10
„ „ „ „ „ „ 3001—4000 „	103	„ „ „ „ „ „ 20001—25000 „	4
„ „ „ „ „ „ 4001—5000 „	62	„ „ „ „ „ „ 25001—30000 „	1
„ „ „ „ „ „ 5001—6000 „	39	„ „ „ „ „ „ 30000 en meer „	2
„ „ „ „ „ „ 6001—7000 „	33		

Aantal gemeenten met een bevolkingsdichtheid per km²:

Nombre de communes avec une densité par km² de:

van minder dan 50	52	van 500— 600	18	van 1500— 2000	21
„ 50—100	366	„ 600— 700	11	„ 2000— 3000	11
„ 100—200	344	„ 700— 800	8	„ 3000— 4000	8
„ 200—300	109	„ 800— 900	7	„ 4000— 5000	3
„ 300—400	53	„ 900—1000	3	„ 5000—10000	11
„ 400—500	28	„ 1000—1500	25		

Een meer aanschouwelijk beeld van de toeneming der bevolkingsdichtheid kan nog worden verkregen door de volgende mededeeling. Indien de bevolking van Nederland over het geheele Rijk zoodanig werd verspreid, dat de afstand, die de individuen van hun naaste buren scheidt, overal gelijk was, dan zou deze afstand sedert

1830 bij de verschillende volkstellingen zijn geweest 120, 115, 111, 107, 103, 97, 91, 87, 80, 74 en 69 Meter [1]). In de 9 groepen van gemeenten bedroegen die afstanden in 1930 met de kleinste gemeenten beginnend: 158,121, 106, 98, 91, 76, 45, 33 en 14 M. Voor Amsterdam was het 15,1 M., voor Rotterdam ruim 12,5 M., voor 's Gravenhage 13,2 M., voor Utrecht 13,1 M., voor Haarlem 15,4 M. en voor Groningen 17,5 M.

Omtrent de dichtheid der bevolking omstreeks 1890, 1900, 1910, 1920 en 1930 en de toeneming daarvan in die vier decennia in vreemde landen volgen onderstaande gegevens, waaruit blijkt dat Nederland in de rij der Europeesche Staten, gerangschikt naar de grootte der bevolkingsdichtheid, steeds de derde plaats heeft ingenomen:

Inwoners per km².

Nombre d'habitants par km².

Landen. *Pays.*	Jaar. *Année.*	Inw. per km².	Jaar. *Année.*	Inw. per km².	Jaar. *Année.*	Inw. per km².	Jaar. *Année.*	Inw. per km².	Jaar. *Année.*	Inw. per km².
België	1890	206,1	1900	227,2	1911	252,0	1920	251,4	1930	265,8
Engeland en Wales	1891	192,1	1901	215,4	1911	238,6	1921	250,6	1931	264,4
Nederland	1889	136,0	1899	154,3	1909	179,7	1920	210,6	1930	243,7
Italië	1881	96,1	1901	109,6	1911	121,0	1921	124,2	1931	132,8
Duitschland	1890	91,4	1900	104,2	1910	120,0	1925	[2]) 133,5	1933	[2]) 139,4
Oostenrijk	1890	79,6	1900	87,2	1910	95,2	1920	77,5	1930	80,2
Zwitserland	1888	73,2	1900	82,8	1910	91,1	1920	94,1	1930	98,5
Frankrijk	1896	71,8	1901	72,6	1910	73,8	1921	71,2	1931	75,9
Denemarken	1890	55,8	1901	62,9	1910	70,8	1921	76,0	1930	82,7
Hongarije	1890	53,7	1900	59,3	1910	64,2	1920	85,8	1930	93,4
Portugal	1890	54,8	1900	58,9	1911	64,8	1920	65,6	1930	72,4
Schotland	1891	52,2	1901	58,0	1911	60,4	1921	61,0	1931	60,5
Servië (Joegoslavië)	1890	44,7	1900	51,6	1910	60,3	1921	48,3	1931	53,4
Ierland	1891	57,3	1901	52,8	1911	52,3	—	—	1926	51,3
Roemenië	1889	38,5	1899	45,4	1912	55,6	1920	54,4	1930	61,2
Griekenland	1889	34,4	1896	38,3	1907	41,6	1920	36,7	1928	47,7
Spanje	1887	34,8	1900	35,9	1910	39,6	1920	42,2	1930	46,8
Zweden	1890	10,8	1900	11,4	1910	12,3	1920	13,2	1930	15,0
Noorwegen	1891	6,2	1900	6,9	1910	7,4	1920	8,1	1930	9,1
Rusland	1885	4,9	1897	5,9	1910	26,4	1920	22,1	1926	24,1

In al deze Staten, met uitzondering van Ierland, is de dichtheid toegenomen. Van 1910 op 1920 is in enkele landen vermindering der dichtheid waar te nemen welke aan den oorlog en de griepepidemie in 1918 moet worden toegeschreven.

De gebiedswijzigingen van verschillende landen na den oorlog maken de vergelijking veelal moeilijk.

De dichtheid der bevolking van eenige Staten buiten Europa blijkt uit de volgende cijfers:

Landen. *Pays.*	Jaar. *Année.*	Inw. per km².	Jaar. *Année.*	Inw. per km².	Jaar. *Année.*	Inw. per km².	Jaar. *Année.*	Inw. per km².	Jaar. *Année.*	Inw. per km².
Java en Madoera	1890	182,5	1900	219,4	1905	229,7	1920	266,2	1930	318,1
Japan	1891	106,4	1898	111,2	1908	135,3	1920	145,2	1930	168,7
Britsch-Indië	1891	71,0	1901	63,6	1911	68,3	1921	68,3	1931	75,1
Vereenigde Staten	1890	8,2	1900	8,2	1910	11,9	1920	13,5	1930	15,7
Mexico	1893	6,0	1900	6,8	1910	7,6	1921	7,0	1930	8,3
Kaap-Kolonie	1891	2,7	1904	3,4	1911	3,5	1921	3,9	1931	*
Canada	1891	0,5	1901	0,6	1911	0,7	1921	0,9	1931	1,1
Australië	1891	0,4	1901	0,5	1911	0,6	1921	0,7	1933	0,9

§ 6. Indeeling der bevolking naar de wijze van samenwoning.

Répartition de la population d'après la cohabitation.

De volgende tabellen geven voor de laatste vier volkstellingen en voor de telling van 1879 zoo in absolute als in verhoudingscijfers een overzicht van de wijze van samenwoning der bevolking in gezinnen en gestichten, benevens een opgaaf van de aantallen afzonderlijk levende personen. Vergelijking met vroegere volkstellingen dan die van 1879 was, wegens andere inrichting der statistische gegevens, niet mogelijk.

[1]) Ter berekening dezer cijfers is voor elk der tijdstippen de oppervlakte van Nederland verdeeld in evenveel aan elkander grenzende regelmatige zeshoeken als het Rijk inwoners telt. Indien dan op het middelpunt van elken ingeschreven cirkel een inwoner wordt geplaatst is de afstand, die elken inwoner van zijn naasten buur scheidt, gelijk aan twee maal de straal van den ingeschreven cirkel. Uit de berekende oppervlakte dier zeshoeken laat zich de lengte van den straal gemakkelijk afleiden. *Pour le calcul de ces chiffres la superficie des Pays-Bas a été subdivisée pour chaque époque en autant d'hexagones limitrophes qu'il y a d'habitants dans le Royaume. En plaçant un habitant au centre de chaque cercle inscrit on voit que la distance qui sépare chaque habitant de son voisin équivaut deux fois le rayon du cercle inscrit. La longueur du rayon se laisse facilement déduire de la superficie calculée de ces hexagones.*

[2]) Zonder Saargebied. *Non compris le territoire de la Sarre.*

Indeeling der bevolking naar de wijze van samenwoning. (Absolute cijfers.)

Distribution de la population d'après la cohabitation. (Chiffres absolus).

Provinciën en groepen van gemeenten. *Provinces et groupes de communes.*	Jaren der volkstellingen. *Années des recensements.*	Personen behoorende tot de gezinnen. *Personnes appartenant aux familles.*			Leden van huisgezinnen. *Membres des familles.*													
					Hoofden van gezinnen. *Chefs de famille.*		Kinderen. *Enfants.*		Personen in dienstbetrekking. *Domestiques.*		Overige leden der gezinnen. *Autres membres des familles.*		Personen afzonderlijk levend. *Personnes vivant séparément.*		Personen in instellingen. *Population d'établissements.* Bestuurders. *Direction.*	Bevolking voor wie de instellingen zijn bestemd. *Population pour laquelle les établissements sont destinés.*		Totaal. *Total.*	
		Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*		Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*
Noordbrabant	1879	225021	222896	448517	80544	13467	117158	105037	8187	15230	10732	88202	2611	4110	1802	5864	5326	6576	6506
	1899	266164	265557	531721	92916	14602	141608	130464	9516	17944	22124	102547	3024	4301	5340	8653	8602	9755	10913
	1909	297063	293842	590905	103669	14651	163024	151408	8577	17149	21703	110634	4637	8840	7008	9648	9480	11402	14674
	1920	351003	344085	695088	124396	13985	195581	181741	6596	16233	25030	132126	5108	10335	9326	11553	11457	13900	18436
	1930	432352	421068	853420	157293	14224	241478	226244	6965	14057	26616	165643	7094	19751	13152	13238	11560	16701	21249
Gelderland	1879	229075	224696	454371	79605	11486	118643	103876	9809	17289	21528	92045	2204	3318	1269	3651	2942	4071	3791
	1899	276914	273109	550025	94444	14368	147828	130396	9205	19328	26379	109017	3104	4132	2811	5813	4390	6388	6073
	1909	311994	305629	617323	107558	15625	168344	148722	8092	19677	27700	122205	4352	6425	3328	6526	5182	7269	7767
	1920	354656	348050	702706	128250	15904	180705	168851	6299	18715	30402	144520	4593	7944	4510	7865	6685	8855	10205
	1930	403853	394108	797961	156004	16486	211500	189293	8160	16355	28189	171074	6072	11202	6786	7656	6841	9011	12222
Zuidholland	1879	374014	401124	775138	147021	21870	197854	188811	6257	28313	22882	162130	5044	10165	2056	7705	5003	8530	6234
	1899	534187	570912	1105099	200440	30927	296643	280572	6665	30033	30489	217380	8769	15117	3651	9701	7502	10581	9640
	1909	653361	687020	1340381	246683	34803	363861	347936	5876	38218	36041	266063	13478	19999	4546	9381	7869	10356	11440
	1920	796328	821405	1617733	313370	40812	430238	408112	3366	36508	40354	335973	16481	20220	6014	9154	9153	9950	14371
	1930	923415	952168	1875583	397192	46303	477437	451533	4189	31709	44597	422563	24705	39405	9691	9359	8791	10530	17311
Noordholland	1879	313145	336103	649248	124792	18744	165085	156587	6580	25932	16988	134840	7247	9311	1667	7918	5708	8549	6744
	1899	448812	480171	928983	172843	27481	243498	234030	6968	31292	25503	187362	8756	13087	3661	10024	7936	11844	9861
	1909	513803	545472	1059275	205830	29486	272427	262263	5641	31387	29896	222336	12301	17425	4646	10882	8022	11940	11610
	1920	608332	632530	1240862	254024	33014	307871	292983	3193	28672	43244	277861	10560	28433	6147	9173	8153	9970	13503
	1930	705366	729497	1434863	322196	35752	343071	323501	3769	27620	36330	342534	21881	34026	9215	10341	9541	11531	17566
Zeeland	1879	90855	93427	184282	33278	4081	40418	46340	3053	5932	5106	36465	800	1819	370	899	701	1025	1035
	1899	105249	106880	212129	38850	5162	57335	53080	3208	5983	5850	41755	1080	2019	268	787	602	863	828
	1909	113073	114097	227170	43244	5186	61177	58026	2843	5354	6809	45531	1427	2399	336	1006	651	1157	836
	1920	119366	119734	239100	48596	5971	62270	58074	1952	4563	6548	51126	1410	2578	509	1318	756	1507	1076
	1930	120000	119630	240230	53273	5057	66076	56024	1542	3329	6709	55220	1914	3539	707	1489	627	1641	1182
Utrecht	1879	90590	94065	184655	34136	5210	46351	43132	3056	7909	6447	37814	1313	2026	720	2122	1484	2380	1955
	1899	118582	123353	241935	43182	6576	64068	60430	3709	9181	7572	47166	2380	2808	1309	2906	1836	3181	2596
	1909	135620	141641	277261	50536	7109	73933	69842	3074	9810	8077	54880	2980	4058	1557	2778	1595	3050	2874
	1920	162357	166717	329074	63106	7996	86108	81125	2076	9489	11007	68107	2841	5124	2223	3161	2142	3530	3996
	1930	192547	197420	389967	80632	9171	99052	93449	2396	8730	10467	86070	3757	7559	3316	3292	2480	3749	5348
Friesland	1879	160271	161082	321353	61116	8214	83070	75495	6998	12874	9087	64499	1136	3015	475	2106	1856	2285	2152
	1899	166959	165353	332312	65861	8406	85955	77286	5987	11498	9156	68103	1448	3760	469	1659	1812	1797	2089
	1909	177101	173051	350152	71897	7845	90515	79938	5250	11223	9439	74045	1849	4472	497	1759	1567	1880	1943
	1920	188280	185093	373310	79145	8033	94747	85467	4009	10009	10388	81521	1938	4705	678	1607	1302	1754	1923
	1930	196144	192315	388459	80547	7944	96548	88401	4326	7001	8723	88369	2714	5089	897	1404	1487	1520	2262
Overijssel	1879	135516	130836	266352	47321	6548	68397	60198	6304	9083	13494	55007	1191	1896	705	2048	1553	3274	1932
	1899	165256	160424	325680	57207	7893	84891	76230	6182	9306	16916	66986	1956	2225	920	2638	1933	2671	2425
	1909	189529	184365	373894	66544	8104	90589	90502	5045	8829	18351	76780	2830	2792	839	2207	1987	2465	2058
	1920	218176	211477	429653	78083	8671	114409	103937	3940	8822	21135	90047	2181	3043	1193	1974	2052	2209	3010
	1930	258002	251084	509086	100023	9121	133089	121171	4769	8405	20421	112327	3164	4603	1910	1829	1809	2077	3471
Groningen	1879	122089	124517	247206	45816	6754	60501	57114	8397	11402	7885	49157	980	2530	317	1099	1221	1115	1432
	1899	145330	147324	292654	54759	7562	74547	69458	8050	12380	7974	57918	1496	3200	401	1156	1405	1278	1677
	1909	159346	160911	320257	62294	7452	82499	76011	5984	11926	8560	65522	1954	3076	555	1160	1395	1283	1827
	1920	178029	178030	356059	73028	7974	92230	83232	3307	10878	11064	75946	2150	4322	733	1237	1290	1340	1920
	1930	191237	190435	381672	83274	8095	96367	86903	2846	8535	8750	86002	2982	5583	981	1179	1390	1274	2276
Drenthe	1879	59006	56086	115092	20829	2224	20729	20522	3143	3951	5305	23380	333	435	888	2058	888	2486	1348
	1899	73507	69645	143152	25662	3567	37098	33749	3342	4055	6505	28274	538	683	1003	4302	755	4875	1275
	1909	85811	81585	167396	30070	3373	45826	40701	2848	4065	7067	33446	691	804	268	3617	922	3720	1078
	1920	105089	100247	205336	37836	3512	57526	50938	2126	3979	7001	41818	742	1032	1232	2119	580	2083	1248
	1930	111095	105200	216895	42363	3580	66045	52716	2295	2931	6392	45973	1082	1660	1275	2107	866	2053	1595
Limburg	1879	115566	111771	227337	38706	6263	59375	53336	5691	7466	11704	44706	1857	2114	1124	3516	4566	4022	5184
	1899	134779	132908	267687	44117	7324	73038	66201	5814	8805	12310	51078	2258	2740	4078	6232	5419	7328	6984
	1909	157039	151839	309878	52246	7346	87480	79170	4779	7000	13134	57423	3672	4903	4829	7530	6677	9354	9682
	1920	211851	202483	414334	72093	7999	116406	106532	4515	9467	18147	78515	4020	6198	6189	8214	7190	10316	11277
	1930	266040	254366	520415	96332	8235	147377	134985	5057	9026	17283	102120	6323	9361	10050	8969	6078	12069	13028
Het Rijk	1879	1916048	1956503	3873551	713344	105461	995671	917357	68075	145471	139858	788314	24776	40739	11492	39796	31338	44313	38313
	1899	2435783	2495648	4931431	890347	133030	1307415	1218813	68200	165812	169701	977503	34988	54207	23911	54851	42342	66561	54361
	1909	2704040	2839452	5633492	1040500	140473	1508692	1404588	58010	165540	186811	1128883	49702	76683	28426	56584	45347	63951	66406
	1920	3294712	3309805	6604517	1272138	153303	1747184	1621593	41380	157336	234010	1377573	58706	94904	38754	57375	50850	66014	80905
	1930	3802160	3807291	7609451	1575120	164028	1967240	1824310	46314	139258	213477	1679695	81778	136678	57930	60803	51470	72702	97510
Gemeenten met: *Communes de:*																			
meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	1930	990762	1057440	2048202	450413	58803	481097	464221	1583	40512	51669	493844	37386	56053	12706	10453	10718	11980	21888
50001—100000 inw. *hab.*		373713	380437	760150	150245	16736	191066	186702	1518	14510	24884	168480	7930	14237	8328	6980	5348	8985	11971
20001— 50000 „ „		434469	437967	872436	182712	17298	223912	211252	3007	15757	24838	193660	7231	14703	8459	8805	7232	10352	14204
5001— 20000 „ „		1104904	1132739	2237643	457508	42355	620113	561465	21423	42292	65860	486627	17802	31847	17654	21219	18822	25369	32326
5000 en minder inw. *hab. et moins:*		838312	792708	1631020	322251	28776	451052	400070	18783	26187	40220	337075	11929	19778	10783	13340	9359	16367	17121

Indeeling der bevolking naar de wijze van samenwoning. (Verhoudingscijfers tot de bevolking.)

Distribution de la population d'après la cohabitation. (Chiffres relatifs.)

Provinciën en groepen van gemeenten. *Provinces et groupes de communes.*	Jaren der volkstellingen. *Années des recensements.*	Personen behoorende tot de gezinnen, op 1000 huisgezinnen. *Personnes appartenant aux familles sur 1000 familles.*			Leden der huisgezinnen op *Membres des familles sur 1000*				1000 zielen van elk geslacht. *Habitants de chaque sexe.*				Personen afzonderlijk levend op 1000 zielen van elk geslacht. *Personnes vivant séparément sur 1000 habitants de chaque sexe.*		Personen in gestichten en instellingen op 1000 zielen van elk geslacht. *Population des établissements sur 1000 habitants de chaque sexe.*					
					Hoofden van gezinnen. *Chefs de familles.*		Kinderen. *Enfants.*		Personen in dienstbetrekking. *Domestiques.*		Overige leden der gezinnen. *Autres membres des familles.*				Bestuurders. *Direction.*	Bevolking voor wie de instellingen zijn bestemd. *Population pour laquelle les établissements sont destinés.*		Totaal. *Total.*	
		Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*		Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*
Noordbrabant	1879	2400	2371	4771	344,06	57,97	500,48	455,97	34,07	65,55	84,20	370,90	11,15	17,00	4,06	25,05	22,92	28,09	28,—
	1899	2476	2470	4946	335,55	52,73	511,30	471,10	34,37	64,79	70,90	370,20	10,92	15,53	0,—	31,25	31,30	35,23	39,41
	1909	2510	2483	4993	333,20	46,97	523,07	485,33	27,57	54,98	70,04	354,66	14,90	28,37	11,24	31,—	30,30	36,83	47,04
	1920	2540	2486	5026	337,88	38,23	531,23	496,87	17,02	44,38	67,99	361,22	13,87	28,26	12,71	31,38	31,32	37,76	50,40
	1930	2521	2455	4976	347,71	31,80	533,81	507,25	15,40	33,53	58,84	371,38	15,68	30,83	14,04	29,26	25,92	36,92	47,04
Gelderland	1879	2510	2464	4983	338,28	49,73	503,00	449,77	41,04	74,86	91,38	398,54	9,01	14,37	2,72	15,50	12,74	17,28	16,41
	1899	2545	2510	5055	330,83	51,12	517,83	463,92	32,45	68,77	88,90	387,86	11,10	14,70	4,—	20,36	15,62	22,38	21,61
	1909	2542	2493	5035	333,54	47,38	522,03	468,97	25,09	62,05	85,90	385,36	13,50	20,26	5,20	20,23	10,24	22,54	24,17
	1920	2459	2413	4872	340,39	44,02	516,82	465,64	17,16	51,01	82,82	398,54	12,51	21,91	6,18	21,43	18,44	24,12	28,14
	1930	2341	2285	4626	373,75	40,03	506,71	459,57	19,55	39,71	67,54	417,52	14,55	27,20	8,12	18,34	16,61	21,59	29,67
Zuidholland	1879	2215	2375	4590	380,13	52,54	511,56	453,55	16,18	68,01	59,16	380,46	13,04	24,42	2,56	19,92	12,02	22,06	14,98
	1899	2309	2468	4777	363,06	52,21	537,31	483,78	12,07	60,83	55,13	366,97	15,88	25,52	2,56	17,73	12,66	19,17	16,27
	1909	2321	2440	4761	364,87	48,76	538,10	486,85	8,09	53,48	54,04	372,86	19,04	27,85	3,21	13,87	11,01	15,32	14,00
	1920	2248	2319	4567	381,26	47,04	523,45	476,35	4,10	42,61	60,05	392,15	20,05	30,61	3,58	11,14	10,68	12,11	16,77
	1930	2082	2147	4229	414,86	46,36	498,67	451,46	4,38	31,70	46,58	422,49	25,90	39,40	4,95	9,78	8,70	11,00	17,31
Noordholland	1879	2182	2342	4524	380,11	53,38	502,83	445,06	20,04	73,85	50,83	384,02	22,07	20,52	2,45	24,12	16,20	26,04	19,21
	1899	2240	2397	4637	369,27	54,95	520,22	468,01	14,89	62,58	54,49	374,07	18,71	26,17	2,04	23,34	15,87	25,30	19,72
	1909	2183	2317	4500	383,30	51,05	507,42	459,46	10,51	54,98	55,68	380,51	22,91	30,53	4,19	20,20	14,06	22,23	20,33
	1920	2119	2203	4322	400,67	49,72	485,00	441,21	5,04	43,18	68,21	418,44	26,12	35,29	4,74	14,47	12,28	15,73	20,33
	1930	1971	2038	4009	437,10	46,28	465,42	418,01	5,11	35,76	49,29	443,43	29,68	44,05	6,10	14,03	12,35	15,04	22,74
Zeeland	1879	2394	2461	4855	359,55	48,74	533,93	482,62	32,99	61,77	55,17	370,70	8,64	18,94	1,96	9,71	8,24	11,08	10,78
	1899	2391	2428	4819	363,33	47,29	530,20	493,57	30,—	54,71	54,77	381,79	10,10	18,46	1,12	7,36	6,05	8,07	7,57
	1909	2334	2355	4689	374,55	44,30	529,87	495,70	24,62	45,74	50,31	388,96	12,36	20,16	1,44	8,71	5,56	10,02	7,14
	1920	2211	2218	4429	398,09	43,05	510,10	476,86	15,99	37,08	53,64	415,51	11,55	20,95	2,08	10,80	6,14	12,34	8,74
	1930	2068	2051	4118	429,92	40,88	484,82	452,93	12,44	26,01	46,07	446,43	15,45	28,61	2,86	12,02	5,07	13,24	9,56
Utrecht	1879	2302	2391	4693	363,05	53,40	492,96	442,04	38,88	81,06	68,57	387,54	13,97	20,76	3,80	22,57	15,21	25,31	20,04
	1899	2383	2479	4862	349,70	51,55	518,84	473,77	30,45	71,98	61,32	360,78	19,27	22,48	4,12	23,53	14,39	25,70	20,35
	1909	2352	2457	4809	357,64	48,29	523,21	474,44	21,75	66,63	57,16	372,81	21,08	27,57	5,39	19,64	10,85	21,62	20,32
	1920	2283	2344	4627	374,85	45,96	511,48	466,31	12,33	54,54	65,74	391,48	16,88	29,45	6,49	18,78	12,31	20,97	22,97
	1930	2144	2198	4342	404,07	44,22	496,38	450,55	12,01	42,09	52,45	414,97	18,83	36,44	8,15	16,50	12,00	18,79	25,78
Friesland	1879	2312	2323	4635	373,77	49,50	508,03	454,92	42,80	77,58	55,57	388,06	6,95	18,17	1,44	12,88	11,18	13,97	12,97
	1899	2246	2225	4471	388,03	49,65	506,42	453,21	35,27	67,43	53,94	390,36	8,53	22,05	1,22	9,77	10,62	10,59	12,25
	1909	2220	2170	4390	398,13	43,84	501,22	446,67	29,07	62,71	52,27	413,74	10,24	24,99	1,38	9,74	8,91	10,41	10,61
	1920	2159	2122	4281	412,66	42,04	494,01	447,27	20,86	52,38	54,16	426,62	10,10	24,02	1,77	8,38	7,28	9,15	10,06
	1930	2076	2035	4111	432,56	39,80	482,55	442,94	21,02	38,09	43,60	442,77	13,57	30,01	2,24	7,02	7,45	7,63	11,33
Overijssel	1879	2516	2420	4945	338,84	48,76	480,76	448,20	45,14	67,64	66,62	409,63	8,53	14,12	2,57	21,11	11,57	23,44	14,39
	1899	2536	2462	4998	338,23	48,12	501,30	464,80	36,51	56,74	59,91	408,39	11,55	13,57	1,87	14,99	11,78	15,78	14,78
	1909	2536	2466	5002	343,07	43,38	513,14	479,37	26,01	46,73	54,61	406,43	12,01	14,77	2,19	11,84	10,51	12,70	14,07
	1920	2497	2420	4917	353,97	40,05	514,08	480,01	17,77	40,74	55,08	415,84	9,81	14,05	2,72	8,88	9,48	9,90	13,90
	1930	2372	2301	4673	379,45	35,47	507,16	471,14	18,09	32,91	77,47	436,75	12,00	17,90	3,67	6,94	7,03	7,88	13,50
Groningen	1879	2334	2369	4703	367,48	52,06	485,98	445,27	67,35	89,59	63,24	383,24	7,86	19,72	1,25	8,00	9,52	8,04	11,16
	1899	2332	2304	4636	370,43	49,82	504,30	457,03	54,46	81,61	53,94	381,60	10,12	21,48	1,98	7,82	9,26	8,05	11,05
	1909	2284	2306	4590	383,86	44,95	508,39	458,53	36,88	71,94	52,81	395,26	12,04	22,18	1,09	7,09	8,36	7,90	11,21
	1920	2232	2225	4457	395,79	43,43	506,80	453,33	18,17	59,25	60,80	413,05	11,81	23,54	2,01	6,80	7,03	7,36	10,46
	1930	2093	2084	4177	426,52	41,05	493,58	440,60	14,58	43,28	44,82	440,60	15,27	28,31	2,60	6,04	7,05	6,53	11,54
Drenthe	1879	2560	2433	4993	339,25	38,74	484,21	461,98	51,19	68,82	86,41	407,41	5,42	7,58	7,47	33,52	15,47	40,40	23,48
	1899	2515	2383	4898	329,42	41,14	487,77	477,74	42,90	57,40	83,50	400,24	6,01	9,07	6,75	50,25	10,68	62,58	18,05
	1909	2505	2439	5004	333,88	40,51	508,83	488,86	31,02	48,82	78,47	401,72	7,07	9,06	1,54	40,24	11,07	41,40	12,94
	1920	2541	2424	4965	350,65	34,49	533,13	500,30	19,70	36,08	70,44	410,73	6,88	10,14	5,87	19,06	5,70	24,86	12,20
	1930	2431	2290	4721	369,03	33,26	528,29	489,70	19,09	27,23	55,68	427,11	9,43	15,42	5,73	18,35	8,05	23,11	14,82
Limburg	1879	2565	2481	5046	320,70	52,87	490,95	450,28	47,06	63,03	96,78	377,42	15,36	17,85	4,70	20,07	38,55	33,26	43,77
	1899	2620	2584	5204	300,04	52,02	511,04	476,61	37,22	59,67	86,23	366,99	15,82	19,00	0,44	34,05	38,93	51,33	50,18
	1909	2645	2547	5192	309,72	44,99	518,51	484,83	28,25	48,38	77,88	351,66	21,77	30,03	14,57	44,03	40,89	55,32	59,20
	1920	2626	2510	5136	323,68	36,03	518,71	493,71	20,01	43,87	80,80	363,86	20,57	28,61	14,54	36,57	33,32	45,93	52,26
	1930	2544	2433	4977	342,58	30,54	524,12	500,00	17,98	33,47	61,46	378,72	22,40	34,72	18,24	31,90	22,54	42,92	48,32
Het Rijk	1879	2341	2390	4731	360,01	51,99	502,40	452,20	34,36	71,71	70,58	383,59	12,50	20,08	2,87	20,08	15,45	22,36	18,80
	1899	2378	2437	4815	353,23	51,84	518,60	471,76	27,08	63,90	67,35	378,39	13,88	20,98	3,47	21,76	10,39	24,03	21,04
	1909	2365	2404	4769	358,93	47,47	520,40	474,67	20,01	55,94	64,44	381,50	17,17	25,58	4,85	19,50	15,32	22,06	22,44
	1920	2311	2321	4632	373,03	46,30	512,33	469,34	12,50	47,54	68,62	399,00	17,21	27,49	5,64	16,82	14,72	19,36	23,43
	1930	2186	2189	4375	399,51	41,08	498,96	456,80	11,75	34,88	54,15	420,67	20,74	34,23	7,30	15,44	12,89	18,46	24,42
Gemeenten met: *Communes de:*																			
meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab*	1930	1923	2052	3975	430,64	52,39	463,41	413,16	1,52	36,06	49,77	439,53	30,01	40,89	5,88	10,07	9,54	11,55	19,48
50001—100000 inw. *hab.*		2160	2234	4394	402,22	41,24	491,85	460,07	3,01	35,76	64,06	415,19	20,41	35,08	10,49	17,97	13,18	22,36	29,50
20001— 50000 „ „		2172	2190	4362	405,94	37,05	497,47	459,83	6,08	34,30	55,18	421,53	16,07	32,13	9,30	19,70	15,74	23,00	30,92
5001— 20000 „ „		2330	2266	4597	380,38	35,81	515,57	474,75	17,81	35,76	54,76	411,47	14,30	26,03	7,40	17,04	15,92	21,09	27,33
5000 en minder „ „ *et moins*		2388	2258	4646	373,32	35,03	522,54	487,78	21,76	31,88	53,55	410,36	13,82	24,08	6,40	15,46	11,30	18,96	20,84

Geboorteplaatsen. *Lieux de naissance.*	Noordbrabant.		Gelderland.		Zuidholland.		Noordholland.		Zeeland.	
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*
1869.										
De gemeente	153200	147090	158816	147150	223182	232812	196099	206143	58533	59604
Een andere gem. binnen de provincie	45881	52896	36716	44876	70579	85950	43781	53296	21328	24688
Een andere prov. binnen het Rijk	11740	11207	18483	18015	30792	36230	31597	36834	4205	3605
Een der Nederlandsche Koloniën	300	247	386	446	795	749	488	440	18	17
In den vreemde geboren	3095	3216	3528	3377	4061	3054	5430	3328	3090	2481
1879.										
La commune d'habitation	167336	158338	169820	154855	256992	264107	223517	232280	64043	63925
Une autre comm. de la même province	40360	56622	40854	49507	81002	97163	55673	65319	22404	26390
Une autre prov. du Royaume	13713	13636	20392	22107	42399	49540	42520	48612	3323	3257
Une des col. néerlandaises	399	334	593	642	1296	1362	787	780	48	50
Nés à l'étranger	3337	3422	4107	3928	5415	4254	6191	4311	2767	2428
1889.										
De gemeente	178677	168849	183894	166164	299460	305028	258586	266254	67094	65643
Een andere gem. binnen de provincie	55407	63207	44739	54675	96471	115718	69988	82824	24011	28544
Een andere prov. binnen het Rijk	17479	17609	25336	27535	53140	64752	64014	72756	3915	3752
Een der Nederlandsche Koloniën	439	351	655	834	1646	2059	1093	1101	48	37
In den vreemde geboren	3783	3825	4165	4205	5738	5629	6950	5923	3202	2988
1899.										
La commune d'habitation	192282	181861	201595	182425	356847	359496	301344	306443	72712	70719
Une autre comm. de la même province	61234	70057	47859	58458	114304	135875	81922	96027	26700	31550
Une autre prov. du Royaume	19108	20360	31003	34637	72386	87720	77458	90387	4342	4274
Une des col. néerlandaises	405	363	796	932	2208	3035	1149	1164	72	32
Nés à l'étranger	3877	4295	4224	4620	6343	6234	6192	6045	3103	2791
1909.										
De gemeente	216409	204101	224079	201957	433829	429493	340072	343630	78561	75914
Een andere gem. binnen de provincie	67487	78010	52691	64424	137670	160864	98924	115162	28095	32961
Een andere prov. binnen het Rijk	22339	24273	40007	44012	94303	112806	90227	103876	4994	5099
Een der Nederlandsche Koloniën	369	372	952	1114	2972	4111	1576	1588	53	40
In den vreemde geboren	4522	5180	4744	5607	7289	7379	6064	6541	3751	3044
1920.										
La commune d'habitation	250364	233945	247583	223255	517985	506437	390799	384239	80588	76597
Une autre comm. de la même province	77756	89358	59993	72581	162805	188223	117597	136179	30456	36070
Une autre prov. du Royaume	31095	32885	50456	55887	122413	139766	112406	127693	6763	6436
Une des col. néerlandaises	359	360	1023	1290	4578	5730	2169	2246	73	70
Nés à l'étranger	7689	9225	8010	9610	14144	16589	11032	13691	4194	3870
1930.										
De gemeente	290707	271210	277952	247973	591547	569248	444291	429606	80430	74602
Een andere gem. binnen de provincie	100138	111123	69284	82677	198267	225584	133501	151316	32355	38441
Een andere prov. binnen het Rijk	51100	50464	60650	67366	144223	164204	140890	156713	7482	7051
Een der Nederlandsche Koloniën	641	557	1316	1620	7339	9119	3692	3891	141	122
In den vreemde geboren	9781	12665	8195	12260	16037	32010	14755	30932	3506	3476

Geboorteplaatsen. *Lieux de naissance.*	Utrecht.		Friesland.		Overijssel.		Groningen.		Drenthe.		Limburg.		Het Rijk.	
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*
1869.														
De gemeente	55512	54374	105388	101857	91577	84585	71282	71743	34066	31034	82208	78088	1229863	1214480
Een andere gem. binnen de provincie	14286	16491	32965	40005	21342	24303	30309	34431	9895	10324	20386	22473	347408	409823
Een andere prov. binnen het Rijk	14052	16710	5937	5253	14121	13757	7141	6564	9321	8754	5040	3467	152429	161296
Een der Nederlandsche Koloniën	237	237	30	22	114	69	59	48	13	16	78	83	2518	2374
In den vreemde geboren	822	835	586	311	2098	1995	2239	1520	1301	913	5590	6408	31840	27438
1879.														
La commune d'habitation	60812	58769	118186	113422	98483	90235	79572	79636	38482	34739	87804	82142	1365047	1332448
Une autre comm. de la même province	15433	18092	38372	45090	23928	27160	34049	38766	11818	12264	21258	23357	394151	460330
Une autre prov. du Royaume	16751	19464	6397	6485	15228	14688	9007	8339	9974	9558	5096	3656	184800	199342
Une des col. néerlandaises	275	336	22	22	228	166	22	38	11	15	80	98	3761	3843
Nés à l'étranger	816	931	775	506	1905	2115	2210	1607	1138	846	6744	9218	35405	33566
1889.														
De gemeente	68771	66132	119178	113033	103741	94634	84477	83603	41486	37176	92389	86202	1497753	1452718
Een andere gem. binnen de provincie	17263	19822	40398	48537	28219	31458	37020	42865	13962	13393	23191	25648	450669	526691
Een andere prov. binnen het Rijk	21840	24624	6578	7026	16447	16532	10899	10599	12161	10634	6014	4167	237823	259986
Een der Nederlandsche Koloniën	340	367	33	36	234	189	28	53	31	17	101	103	4648	5147
In den vreemde geboren	886	962	445	294	1725	2266	1793	1449	1010	834	7895	10011	37594	38386
1899.														
La commune d'habitation	78187	75232	120720	112313	113787	104313	92391	90072	47428	42577	99817	93539	1677228	1619015
Une autre comm. de la même province	18810	21793	42035	50536	32932	35492	40742	47547	15468	16015	25331	28415	507337	591765
Une autre prov. du Royaume	25285	29195	6622	7363	20583	21559	13090	12737	14204	11328	7798	5834	291879	325394
Une des col. néerlandaises	366	345	46	42	245	211	100	89	24	23	87	110	5499	6347
Nés à l'étranger	834	987	309	276	1766	2450	1501	1333	777	700	9721	11282	38659	41014
1909.														
De gemeente	89223	84170	125606	115188	129020	118771	100587	96180	55762	50175	114304	106744	1907452	1826323
Een andere gem. binnen de provincie	20550	24704	46180	54397	37136	40993	45270	52799	17262	18023	27394	28745	578659	671082
Een andere prov. binnen het Rijk	30146	36625	8188	8810	25571	26157	14922	15309	16191	14259	13394	12483	360459	403742
Een der Nederlandsche Koloniën	501	578	44	45	137	176	80	74	39	30	98	76	6823	8208
In den vreemde geboren	878	1129	567	524	2095	2814	1411	1404	805	769	13515	15244	45644	49638
1920.														
La commune d'habitation	100528	95094	127895	116048	147041	135637	109021	101785	67632	61323	135393	126860	2174947	2061250
Une autre comm. de la même province	23595	27634	52063	61944	40634	44564	51327	60007	19968	21235	41584	44267	677778	782062
Une autre prov. du Royaume	41679	47915	10375	11494	30215	30811	19569	19571	19018	17012	24733	19329	469622	509699
Une des col. néerlandaises	676	909	52	68	228	201	106	125	42	43	128	114	9435	11157
Nés à l'étranger	1872	2420	1405	1532	4172	5315	1963	2112	1243	1302	22748	25208	78480	90884
1930.														
De gemeente	112031	104619	128299	116448	168568	154110	114716	104302	73043	64564	160790	149639	2442374	2286321
Een andere gem. binnen de provincie	30661	34871	58770	68077	49225	53284	57341	67381	21663	23487	56845	59947	808050	916188
Een andere prov. binnen het Rijk	53347	61883	11704	13174	40133	41468	21173	22563	19114	18503	28213	23544	578029	626933
Een der Nederlandsche Koloniën	1136	1291	86	82	323	255	176	161	68	67	258	275	15176	17440
In den vreemde geboren	2373	4748	1220	1799	5353	8069	1834	2789	907	1016	35086	36243	99047	146007

Voor de 5 groepen van gemeenten bedroegen de cijfers voor de laatste volkstelling:

Geboorteplaatsen. *Lieux de naissance.*	Gemeenten met: *Communes de:* meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*		50001—100000 inw. *hab.*		20001—50000 inw. *hab.*		5001—20000 inw. *hab.*		5000 en minder inw. *5000 hab. et moins.*	
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*
De gemeente	660235	664458	224449	221768	246954	236585	753758	680090	556078	483420
Een andere gemeente binnen de provincie	138438	159337	74074	84807	98522	110742	279693	315898	217323	245404
Een andere provincie binnen het Rijk	205640	238771	76329	79934	84128	87489	138698	146345	73234	74394
Een der Nederlandsche Koloniën	8535	10693	2030	1940	1544	1383	2628	2906	439	518
In den vreemde geboren	25309	50325	11579	17365	18953	23219	27983	37415	15223	17683

Leeftijden. *Ages.*	Ongehuwd. *Célibataires.* M. *H.*	Ongehuwd. *Célibataires.* V. *F.*	Gehuwd. *Mariés.* M. *H.*	Gehuwd. *Mariés.* V. *F.*	Weduwstaat. *Veufs et veuves.* M. *H.*	Weduwstaat. *Veufs et veuves.* V. *F.*	Gescheiden van echt. *Divorcés.* M. *H.*	Gescheiden van echt. *Divorcés.* V. *F.*	Gescheiden van tafel en bed. *Pers. sép. de corps et de biens.* M. *H.*	Gescheiden van tafel en bed. *Pers. sép. de corps et de biens.* V. *F.*	Totaal. (Inclusief onbekend.) *Total.* M. *H.*	Totaal. (Inclusief onbekend.) *Total.* V. *F.*	Totaal. *Total.*
Het Rijk op 19 November 1849. *Le Royaume au 19ème novembre 1849.*													
beneden 1 jaar	40344	39062	—	—	—	—	Onbekend, begrepen onder de ongehuwden.		Onbekend, begrepen onder de gehuwden.		40344	39062	79406
1 „	34252	33809	—	—	—	—					34252	33809	68061
2 „	31901	31862	—	—	—	—					31901	31862	63763
3 „	32177	31712	—	—	—	—					32177	31712	63889
4 „	34825	34583	—	—	—	—					34825	34583	69408
0— 4 „	173490	171028	—	—	—	—					173490	171028	344527
5— 9 „	174992	171284	—	—	—	—					174992	171284	346276
10—14 „	166252	163103	—	—	—	—					166252	163103	329355
15—19 „	141864	140807	183	862	5	19					142055	141688	283743
20—24 „	126327	121454	8404	18354	177	405					134012	140214	275126
25—29 „	82887	74146	43102	54759	1058	1770					127050	130677	257727
30—34 „	30972	36073	64982	71213	2290	3765					107246	111052	218298
35—39 „	20663	20623	70085	71892	3278	6052					94030	98567	192597
40—44 „	12187	14006	64061	62592	4000	8097					80251	84690	164947
45—49 „	9759	12000	62039	58462	5422	12036					77223	82498	159721
50—54 „	7095	9825	52987	47515	6728	15178					66816	72518	139334
55—59 „	4930	7751	38178	34712	7101	17016					50210	59479	109689
60—64 „	3759	6521	28280	23812	8239	19616					40278	49950	90228
65—69 „	2401	4257	17423	13029	7285	16533					27109	33819	60928
70—74 „	1600	2801	9778	6606	6978	13783					18356	23190	41546
75—79 „	1036	1710	5002	2960	5275	9952					11313	14623	25936
80 jaar en ouder	630	1160	2319	1015	4135	7310					7084	9585	16669
Totaal incl. onbekend	**969916**	**958607**	**466846**	**467898**	**61976**	**131550**					**1498811**	**1558068**	**3056879**
Het Rijk op 31 December 1859. *Le Royaume au 31ème décembre 1859.*													
au-dessous d'un an	49032	48215	—	—	—	—	—	—	Inconnus, compris dans les mariés.		49032	48215	97247
1 an	39525	39099	—	—	—	—	—	—			39525	39099	78624
2 ans	39928	39736	—	—	—	—	—	—			39928	39736	79664
3 „	37674	37363	—	—	—	—	—	—			37674	37363	75037
4 „	35772	35024	—	—	—	—	—	—			35772	35024	70796
0— 4 „	201931	199437	—	—	—	—	—	—			201931	199437	401368
5— 9 „	180624	177419	—	—	—	—	—	—			180624	177419	358043
10—14 „	158010	155763	—	—	—	—	—	—			158010	155763	314673
15—19 „	161268	158169	215	984	2	19	—	1			161486	159174	320660
20—24 „	139263	130405	9374	21904	166	391	3	8			148820	152710	301530
25—29 „	79228	70083	44879	58808	997	1539	6	20			125134	130514	255648
30—34 „	41736	37918	73406	80406	2090	3403	22	54			117269	121781	239050
35—39 „	25074	24777	84297	84710	3332	5901	28	60			112751	115450	228201
40—44 „	15817	16517	75267	72333	4214	8624	31	57			95332	97532	192864
45—49 „	10489	12277	65255	61485	5202	11971	35	78			80986	85812	166798
50—54 „	7509	9368	52474	47517	6364	14266	24	55			66373	71208	137581
55—59 „	6260	8515	45772	39431	8444	19037	34	47			60513	67033	127546
60—64 „	4533	6903	33409	26983	9821	20600	18	40			47781	54528	102309
65—69 „	2971	5243	20585	16367	9281	19822	15	27			32853	41461	74314
70—74 „	1829	3394	10801	7589	7061	16013	9	17			20661	27014	47675
75—79 „	880	1630	4695	2695	5150	9672	—	2			10725	13999	24724
80 ans et au-dessus	538	981	1892	1007	3809	6570	—	2			6239	8560	14799
Total y c. âge inconnu	**1039261**	**1019214**	**522524**	**522431**	**66854**	**137932**	**228**	**469**			**1629035**	**1680093**	**3309128**
Het Rijk op 1 December 1869. *Le Royaume au 1er décembre 1869.*													
beneden 1 jaar	53568	52584	—	—	—	—	—	—	—	—	53568	52584	106152
1 „	46750	46297	—	—	—	—	—	—	—	—	46750	46297	93047
2 „	46530	46006	—	—	—	—	—	—	—	—	46530	46006	92536
3 „	44689	44288	—	—	—	—	—	—	—	—	44689	44288	88977
4 „	42882	42818	—	—	—	—	—	—	—	—	42882	42818	85700
0— 4 „	234419	231993	—	—	—	—	—	—	—	—	234419	231993	466412
5— 9 „	197153	193256	—	—	—	—	—	—	—	—	197153	193256	390409
10—14 „	170317	167631	—	—	—	—	—	—	—	—	170317	167631	337948
15—19 „	164452	162005	191	1254	7	16	1	—	—	1	164651	163276	327927
20—24 „	128381	119958	10201	23044	106	317	2	10	8	9	138698	144238	282936
25—29 „	82480	71875	53527	70673	807	1459	16	35	21	40	136851	144082	280933
30—34 „	42759	38578	81791	90490	1856	3085	21	71	27	65	126454	132289	258743
35—39 „	23538	23343	85071	86404	2653	4844	37	70	51	89	111350	114750	226100
40—44 „	16270	17313	83655	80570	3542	7728	43	97	73	85	103583	105793	209376
45—49 „	12767	14162	79379	73405	5029	11123	52	120	83	101	97310	98911	196221
50—54 „	9921	11464	63960	57119	6451	14832	54	91	59	96	80445	83602	164047
55—59 „	7193	9047	49690	43272	7712	18523	45	80	51	89	64691	71011	135702
60—64 „	5320	7008	34766	28619	8848	19225	21	42	55	81	49010	54975	103985
65—69 „	4093	6164	25146	19394	10719	21672	24	40	41	42	40023	47312	87335
70—74 „	2534	4036	14051	9778	10154	17945	13	22	18	18	26770	31799	58569
75—79 „	1309	2501	5992	3751	6727	12478	9	7	9	14	14046	18751	32797
80 jaar en ouder	685	1393	2256	1155	4674	8348	4	3	3	1	7622	10900	18522
Totaal incl. onbekend	**1104035**	**1082201**	**589914**	**590081**	**69328**	**141707**	**342**	**688**	**499**	**733**	**1764118**	**1815411**	**3579529**

Leeftijden. *Ages.*	Ongehuwd. *Célibataires.* M. *H.*	Ongehuwd. *Célibataires.* V. *F.*	Gehuwd. *Mariés.* M. *H.*	Gehuwd. *Mariés.* V. *F.*	Weduwstaat. *Veufs et veuves.* M. *H.*	Weduwstaat. *Veufs et veuves.* V. *F.*	Gescheiden van echt. *Divorcés.* M. *H.*	Gescheiden van echt. *Divorcés.* V. *F.*	Gescheiden van tafel en bed. *Pers. sép. de corps et de biens.* M. *H.*	Gescheiden van tafel en bed. *Pers. sép. de corps et de biens.* V. *F.*	Totaal. (Inclusief onbekend.) *Total.* M. *H.*	Totaal. (Inclusief onbekend.) *Total.* V. *F.*	Totaal. *Total.*
Het Rijk op 31 December 1879. *Le Royaume ay 31ème décembre 1879.*													
beneden 1 jaar	65272	63923	—	—	—	—	—	—	—	—	65272	63923	129195
1 „	56352	55458	—	—	—	—	—	—	—	—	56352	55458	111810
2 „	53536	53057	—	—	—	—	—	—	—	—	53536	53057	106593
3 „	52017	51748	—	—	—	—	—	—	—	—	52017	51748	103765
4 „	49162	48708	—	—	—	—	—	—	—	—	49162	48708	97870
0— 4 „	276339	272894	—	—	—	—	—	—	—	—	276339	272894	549233
5— 9 „	225481	224978	—	—	—	—	—	—	—	—	225481	224978	450459
10—14 „	205329	204048	—	—	—	—	—	—	—	—	205329	204048	409377
15—19 „	184428	180624	309	1830	3	19	—	—	—	2	184740	182475	367215
20—24 „	130981	123272	15348	33723	110	324	5	14	7	21	155451	157354	312805
25—29 „	77295	63415	66102	83984	916	1447	15	54	32	46	144360	148946	293306
30—34 „	36668	33345	85215	92641	1709	2687	37	76	34	62	123663	128811	252474
35—39 „	25004	24063	97442	98821	2649	4811	55	132	49	87	125199	127014	253113
40—44 „	18004	18625	93818	91802	3629	7444	65	149	60	89	115576	118109	233685
45—49 „	12600	14106	80902	76280	4436	10019	69	128	63	92	98071	100625	198696
50—54 „	10305	12098	72266	65149	6107	14762	66	121	72	84	88816	92214	181030
55—59 „	8769	10592	62843	54304	8204	19270	59	120	55	83	80020	84369	164389
60—64 „	6754	8556	44364	36034	9788	22291	42	77	67	50	61015	67008	128023
65—69 „	4482	6377	28463	21770	10782	23284	20	46	34	48	43781	51525	95306
70—74 „	2833	4155	15162	10394	9922	18565	11	34	27	23	27955	33171	61126
75—79 „	1606	2687	7166	4328	8256	14422	5	15	8	5	17041	21457	38498
80 jaar en ouder	851	1645	2786	1419	6527	10383	1	5	3	2	10168	13454	23622
Totaal incl. onbekend	**1236860**	**1205604**	**672205**	**672512**	**73136**	**149747**	**450**	**971**	**511**	**694**	**1983164**	**2029529**	**4012693**
Het Rijk op 31 December 1889. *Le Royaume au 31ème décembre 1889.*													
au-dessous d'un an	67484	65526	—	—	—	—	—	—	—	—	67484	65526	133010
1 an	60884	59792	—	—	—	—	—	—	—	—	60884	59792	120676
2 ans	58648	57634	—	—	—	—	—	—	—	—	58648	57634	116282
3 „	56633	56141	—	—	—	—	—	—	—	—	56633	56141	112774
4 „	55394	54767	—	—	—	—	—	—	—	—	55394	54767	110161
0— 4 „	299043	293860	—	—	—	—	—	—	—	—	299043	293860	592903
5— 9 „	255745	254505	—	—	—	—	—	—	—	—	255745	254505	510250
10—14 „	243635	242055	2	15	1	—	—	—	—	—	243639	242070	485709
15—19 „	212267	210815	363	2091	12	33	—	3	—	—	212642	212942	425584
20—24 „	165804	149522	19084	40591	139	388	8	36	14	24	185052	190561	375613
25—29 „	88629	75011	72516	91282	911	1497	60	143	35	50	162154	167983	330137
30—34 „	41697	37370	94786	101952	1869	2941	119	279	65	108	138537	142651	281188
35—39 „	26037	24830	102463	103934	2873	5130	169	301	87	156	131630	134351	265981
40—44 „	17513	18549	91205	89112	3702	7506	177	266	92	147	112693	115581	228274
45—49 „	15124	16047	91171	86534	5314	11181	177	281	157	176	111946	114219	226165
50—54 „	12361	13830	81089	74876	6035	15435	160	253	122	175	100670	104569	205239
55—59 „	9126	11016	64176	56345	8117	19077	117	200	125	152	81663	86791	168454
60—64 „	7299	9534	51291	42022	10429	23763	83	152	101	121	69204	75593	144797
65—69 „	5699	7766	37547	28867	12845	26551	57	137	87	71	56235	63393	119628
70—74 „	3748	5298	20507	14249	11897	22906	39	67	31	35	36224	42555	78779
75—79 „	1856	3022	8714	5480	8981	16892	12	31	27	15	19590	25440	45030
80 ans et au-dessus	1005	1858	3328	1659	7390	12170	2	16	4	6	11720	15709	27438
Total y c. âge inconnu	**1406646**	**1374956**	**738256**	**739051**	**81419**	**165496**	**1180**	**2167**	**947**	**1236**	**2228487**	**2282928**	**4511415**
Het Rijk op 31 December 1899. *Le Royaume au 31ème décembre 1899.*													
beneden 1 jaar	74126	72263	—	—	—	—	—	—	—	—	74126	72263	146389
1 „	67494	66065	—	—	—	—	—	—	—	—	67494	66065	133559
2 „	65959	65276	—	—	—	—	—	—	—	—	65959	65276	131235
3 „	65037	63805	—	—	—	—	—	—	—	—	65037	63805	128842
4 „	61791	60965	—	—	—	—	—	—	—	—	61791	60965	122756
0— 4 „	334407	328374	—	—	—	—	—	—	—	—	334407	328374	662781
5— 9 „	289669	286774	—	—	—	—	—	—	—	—	289669	286774	576443
10—14 „	270984	267091	—	—	—	—	—	—	—	—	270984	267091	538075
15—19 „	243365	240071	456	2565	14	21	—	3	2	4	243837	242664	486501
20—24 „	195496	178247	23924	48158	157	355	11	50	23	35	219614	226845	446459
25—29 „	98482	86949	86298	108537	837	1434	89	216	64	91	185773	197228	383001
30—34 „	47377	46530	117066	125155	1784	3037	197	426	87	122	166513	175270	341783
35—39 „	29278	30768	117484	117476	2588	4936	269	470	120	190	149745	153842	303587
40—44 „	19972	21649	103458	99539	3497	7406	310	521	172	203	127414	129320	256734
45—49 „	15905	17273	97399	91998	5077	11240	339	541	189	236	118910	121289	240199
50—54 „	12095	14204	80022	74066	6661	14848	279	414	167	255	99227	103789	203016
55—59 „	10734	12638	73787	64808	9455	21031	226	399	214	194	94418	99070	193488
60—64 „	8748	10629	58543	49441	11795	25498	167	293	139	161	79395	86023	165418
65—69 „	5915	7972	39074	30230	12933	26988	128	205	114	101	58165	65497	123662
70—74 „	4022	5909	23601	16483	13660	25756	67	106	64	76	41414	48332	89746
75—79 „	2364	3840	11867	7438	11797	20633	36	73	33	19	26098	32003	58101
80 jaar en ouder	1343	2428	4490	2334	9095	15256	12	22	29	23	14969	20063	35032
Totaal incl. onbekend	**1590178**	**1561358**	**837475**	**838247**	**89355**	**178443**	**2131**	**3740**	**1417**	**1712**	**2520602**	**2583535**	**5104137**

Leeftijden. *Ages.*	Ongehuwd. *Célibataires.* M. *H.*	Ongehuwd. *Célibataires.* V. *F.*	Gehuwd. *Mariés.* M. *H.*	Gehuwd. *Mariés.* V. *F.*	Weduwstaat. *Veufs et veuves.* M. *H.*	Weduwstaat. *Veufs et veuves.* V. *F.*	Gescheiden van echt. *Divorcés.* M. *H.*	Gescheiden van echt. *Divorcés.* V. *F.*	Gescheiden van tafel en bed. *Pers. sép. de corps et de biens.* M. *H.*	Gescheiden van tafel en bed. *Pers. sép. de corps et de biens.* V. *F.*	Totaal. (inclusief onbekend.) *Total.* M. *H.*	Totaal. (inclusief onbekend.) *Total.* V. *F.*	Totaal. *Total.*
Het Rijk op 31 December 1909. *Le Royaume au 31ème décembre 1909.*													
beneden 1 jaar	81051	78732	—	—	—	—	—	—	—	—	81051	78732	159783
1 „	75703	73870	—	—	—	—	—	—	—	—	75703	73870	149573
2 „	73552	72146	—	—	—	—	—	—	—	—	73552	72146	145698
3 „	71384	70356	—	—	—	—	—	—	—	—	71384	70356	141740
4 „	70969	69564	—	—	—	—	—	—	—	—	70969	69564	140533
0—4 „	372659	364668	—	—	—	—	—	—	—	—	372659	364668	737327
5—9 „	337778	330834	—	—	—	—	—	—	—	—	337778	330834	668612
10—14 „	310066	305799	—	—	—	—	—	—	—	—	310066	305799	616765
15—19 „	278956	273696	380	2923	1	4	—	5	—	6	279337	276634	555971
20—24 „	218184	194536	27483	56033	133	278	51	110	23	52	245877	251009	496886
25—29 „	110697	96003	104778	128467	802	1196	202	425	69	113	216550	226204	442754
30—34 „	54440	54418	144586	153237	1799	2786	424	669	100	149	201357	211260	412617
35—39 „	31657	36079	140505	142337	2505	4600	459	774	133	204	175264	183995	359259
40—44 „	22505	27848	129458	126295	3599	7404	606	866	156	246	156334	162661	318995
45—49 „	18136	22094	114505	107965	4847	10833	532	803	197	268	138312	141969	280281
50—54 „	13923	16748	93317	85433	6528	14563	466	735	226	299	114468	117780	232248
55—59 „	11714	13070	81542	71935	9179	20666	396	630	211	280	103046	107483	210529
60—64 „	8663	11188	59826	50267	11543	24747	291	436	155	194	80486	86834	167320
65—69 „	7194	9386	46966	36551	15073	29986	226	324	149	159	69614	76407	146021
70—74 „	4927	6842	28866	20623	16085	29253	107	193	76	71	50064	56982	107046
75—79 „	2443	3923	13111	8237	12659	21504	59	93	40	32	28315	33789	62104
80 jaar en ouder	1529	2892	5571	2853	11514	18909	24	39	16	9	18654	24702	43356
Totaal incl. onbekend	**1806388**	**1770938**	**990991**	**993171**	**96269**	**186735**	**3843**	**6102**	**1551**	**2082**	**2899125**	**2959050**	**5858175**
Het Rijk op 31 December 1920. *Le Royaume au 31ème décembre 1920.*													
au-dessous d'un an	93730	89614	—	—	—	—	—	—	—	—	93730	89614	183345
1 an	76636	73339	—	—	—	—	—	—	—	—	76636	73339	149974
2 ans	74160	71494	—	—	—	—	—	—	—	—	74160	71494	145650
3 „	75309	73161	—	—	—	—	—	—	—	—	75309	73161	148477
4 „	76111	73816	—	—	—	—	—	—	—	—	76111	73816	149920
0—4 „	395946	381424	—	—	—	—	—	—	—	—	395946	381424	777376
5—9 „	376887	366799	—	—	—	—	—	—	—	—	376887	366799	743688
10—14 „	362755	354382	1	—	—	—	—	—	—	—	362756	354382	717138
15—19 „	339770	328592	734	5231	3	9	2	8	—	7	340509	333847	674356
20—24 „	261132	225021	36372	75053	196	461	91	330	47	101	297840	300966	598802
25—29 „	130191	108664	130977	159839	1280	1923	428	857	129	172	263007	271455	534464
30—34 „	56928	59112	172917	177902	2492	3544	748	1226	186	225	233274	242010	475282
35—39 „	35318	42108	173118	171187	3253	5259	825	1273	218	293	212732	220120	432858
40—44 „	26080	34316	163705	159608	4475	8009	912	1409	262	318	196336	203602	399905
45—49 „	21138	27546	143036	137209	5690	11403	822	1358	295	396	170982	177913	348808
50—54 „	16785	22589	121251	112370	7380	15989	744	1161	319	420	146479	152520	299003
55—59 „	14355	18796	101792	90189	10068	22150	655	1078	341	387	127213	132600	259816
60—64 „	10770	14072	73392	60999	12233	26319	460	817	246	288	97101	102495	199591
65—69 „	8275	10751	52053	41248	15660	31327	319	594	202	212	77409	84132	161548
70—74 „	5327	7650	31484	22220	16502	30112	211	310	119	101	53645	60403	114040
75—79 „	3255	4776	16040	9899	15232	25345	96	184	56	46	34680	40250	74931
80 ans et au-dessus	1934	3332	7047	3704	14410	22880	36	99	18	21	23445	30036	53484
Total y c. âge inconnu	**2067751**	**2009938**	**1224820**	**1226671**	**108875**	**204732**	**6349**	**10706**	**2438**	**2987**	**3410262**	**3455052**	**6865314**
Het Rijk op 31 December 1930. *Le Royaume au 31ème décembre 1930.*													
beneden 1 jaar	89424	84830	—	—	—	—	—	—	—	—	89424	84830	174254
1 „	85585	82093	—	—	—	—	—	—	—	—	85585	82093	167678
2 „	85073	82312	—	—	—	—	—	—	—	—	85073	82312	167385
3 „	83150	79903	—	—	—	—	—	—	—	—	83150	79903	163053
4 „	83454	80189	—	—	—	—	—	—	—	—	83454	80189	163643
0—4 „	426686	409327	—	—	—	—	—	—	—	—	426686	409327	836013
5—9 „	426810	412425	—	—	—	—	—	—	—	—	426810	412425	839235
10—14 „	384340	372076	—	1	—	—	—	—	—	—	384340	372077	756417
15—19 „	373307	363895	775	6050	15	24	2	20	—	4	374099	369993	744092
20—24 „	314141	270679	36087	87309	112	244	134	438	42	105	350516	358775	709291
25—29 „	158023	125932	160458	202370	741	1252	819	1554	191	258	320234	331366	651600
30—34 „	59926	63785	219529	225404	1683	2760	1470	2245	269	383	282881	294579	577460
35—39 „	32804	45802	215111	209699	2465	4916	1724	2485	361	412	252470	263314	515784
40—44 „	25329	37541	192848	183520	3677	7582	1690	2507	406	488	223956	231640	455596
45—49 „	22211	31900	172983	163269	5418	11068	1525	2238	453	575	202596	209050	411646
50—54 „	19661	27668	153763	143167	8219	16275	1438	2150	504	641	183588	189902	373490
55—59 „	16167	22798	125955	113547	10915	22459	1161	1689	479	631	154677	161124	315801
60—64 „	12813	18572	97026	82327	14393	29067	916	1259	372	441	125521	131666	257187
65—69 „	10264	14824	70407	55356	18098	34754	655	1000	330	328	99756	106262	206018
70—74 „	6577	9685	39788	27865	18826	32577	361	595	163	151	65718	70873	136591
75—79 „	3882	5885	19637	12017	17122	27897	159	338	85	71	40885	46208	87093
80 jaar en ouder	2283	4206	8504	4297	17016	25581	98	174	27	30	27928	34288	62216
Totaal incl. onbekend	**2295230**	**2237004**	**1512875**	**1516207**	**118700**	**216459**	**12152**	**18692**	**3682**	**4518**	**3942676**	**3992889**	**7935565**

Leeftijden. *Ages.*	Ongehuwd. *Célibataires.* M. *H.*	Ongehuwd. *Célibataires.* V. *F.*	Gehuwd. *Mariés.* M. *H.*	Gehuwd. *Mariés.* V. *F.*	Weduwstaat. *Veufs et veuves.* M. *H.*	Weduwstaat. *Veufs et veuves.* V. *F.*	Gescheiden van echt. *Divorcés.* M. *H.*	Gescheiden van echt. *Divorcés.* V. *F.*	Gescheiden van tafel en bed. *Pers. sép. de corps et de biens.* M. *H.*	Gescheiden van tafel en bed. *Pers. sép. de corps et de biens.* V. *F.*	Totaal. (inclusief onbekend.) *Total.* M. *H.*	Totaal. (inclusief onbekend.) *Total.* V. *F.*	Totaal. *Total.*
Gemeenten met 5000 en minder inw. op 31 December 1930. *Communes de 5000 hab. et moins au 31ème décembre 1930.*													
beneden 1 jaar	20843	19915	—	—	—	—	—	—	—	—	20843	19915	40758
1 „	19971	19121	—	—	—	—	—	—	—	—	19971	19121	39092
2 „	19748	19273	—	—	—	—	—	—	—	—	19748	19273	39021
3 „	19378	18412	—	—	—	—	—	—	—	—	19378	18412	37790
4 „	19003	18604	—	—	—	—	—	—	—	—	19003	18604	37607
0—4 „	98943	95325	—	—	—	—	—	—	—	—	98943	95325	194268
5—9 „	95902	93292	—	—	—	—	—	—	—	—	95902	93292	189194
10—14 „	85747	83129	—	1	—	—	—	—	—	—	85747	83130	168877
15—19 „	82572	74881	160	1044	4	6	—	1	—	—	82736	75932	158668
20—24 „	68733	51276	6271	16094	24	42	7	27	1	8	75036	67447	142483
25—29 „	36660	23353	29001	37627	157	233	39	70	21	13	65879	61296	127175
30—34 „	15156	11515	39783	41914	348	477	85	110	18	28	55391	54044	109435
35—39 „	8759	8231	39970	39805	537	813	106	121	20	20	49395	48990	98385
40—44 „	6968	6843	37294	35911	859	1356	82	130	21	34	45224	44275	89499
45—49 „	6504	5806	34827	33040	1312	1980	112	117	32	37	42789	41079	83868
50—54 „	6093	5401	32064	29719	2002	3010	111	100	35	55	40306	38285	78591
55—59 „	5258	4605	27482	24791	2703	4157	83	100	43	58	35569	33711	69280
60—64 „	4226	3747	22239	18820	3637	5632	83	60	50	26	30235	28285	58520
65—69 „	3397	2958	16460	12811	4515	7023	70	77	36	30	24479	22899	47378
70—74 „	2209	1962	9651	6594	4781	6912	37	44	17	21	16695	15533	32228
75—79 „	1410	1192	5071	2948	4525	6063	17	21	16	5	11039	10229	21268
80 jaar en ouder	805	803	2261	1027	4749	5812	12	20	4	4	7831	7666	15497
Totaal incl. onbekend	**529343**	**474409**	**302534**	**302146**	**30153**	**43525**	**844**	**998**	**314**	**339**	**863197**	**821419**	**1684616**
Gemeenten met 5001—20000 inw. op 31 December 1930. *Communes de 5001—20000 hab. au 31ème décembre 1930.*													
au-dessous d'un an	29548	28127	—	—	—	—	—	—	—	—	29548	28127	57675
1 an	28291	27252	—	—	—	—	—	—	—	—	28291	27252	55543
2 ans	28161	26939	—	—	—	—	—	—	—	—	28161	26939	55100
3 „	27315	26109	—	—	—	—	—	—	—	—	27315	26109	53424
4 „	27433	25902	—	—	—	—	—	—	—	—	27433	25902	53335
0—4 „	140748	134320	—	—	—	—	—	—	—	—	140748	134320	275077
5—9 „	137790	132660	—	—	—	—	—	—	—	—	137790	132660	270450
10—14 „	122807	117633	—	—	—	—	—	—	—	—	122807	117633	240440
15—19 „	116405	109785	226	1765	4	3	—	2	—	—	116635	111555	228190
20—24 „	93523	76324	10188	25512	28	64	12	54	4	7	103755	101961	205716
25—29 „	47084	33593	46675	59075	222	328	83	143	26	44	94090	93183	187273
30—34 „	17886	16911	62627	64258	507	719	150	224	37	51	81208	82163	163371
35—39 „	10036	11836	59961	59521	684	1328	175	267	47	55	70003	73007	143910
40—44 „	7787	9573	54527	51922	1080	2058	191	312	58	68	63645	63933	127578
45—49 „	7011	8389	49169	46141	1655	2972	160	261	57	80	58052	57843	115895
50—54 „	6323	7385	44519	41613	2540	4475	186	291	57	95	53627	53859	107486
55—59 „	5210	6090	36980	33590	3383	6246	145	243	76	94	45704	46263	92057
60—64 „	4328	5145	29582	24689	4542	8224	150	195	52	58	38655	38311	76966
65—69 „	3584	4117	21727	16820	5789	9960	110	160	61	56	31271	31113	62384
70—74 „	2331	2638	12547	8705	6040	9332	56	79	36	18	21011	20772	41783
75—79 „	1356	1651	6415	3761	5562	8209	36	46	20	21	13389	13688	27077
80 ans et au-dessus	870	1176	2761	1404	5725	7771	18	22	6	5	9380	10378	19758
Total y c. âge inconnu	**725079**	**679236**	**437904**	**438777**	**37761**	**61689**	**1472**	**2299**	**537**	**652**	**1202760**	**1182654**	**2385414**
Gemeenten met 20001—50000 inw. op 31 December 1930. *Communes de 20001—50000 hab. au 31ème décembre 1930.*													
beneden 1 jaar	10424	9890	—	—	—	—	—	—	—	—	10424	9890	20314
1 „	9921	9472	—	—	—	—	—	—	—	—	9921	9472	19393
2 „	9731	9512	—	—	—	—	—	—	—	—	9731	9512	19243
3 „	9657	9459	—	—	—	—	—	—	—	—	9657	9459	19116
4 „	9773	9457	—	—	—	—	—	—	—	—	9773	9457	19230
0—4 „	49506	47790	—	—	—	—	—	—	—	—	49506	47790	97296
5—9 „	50152	48358	—	—	—	—	—	—	—	—	50152	48358	98510
10—14 „	44197	42827	—	—	—	—	—	—	—	—	44197	42827	87024
15—19 „	42944	42725	80	739	—	3	—	—	—	1	43024	43468	86492
20—24 „	35577	31718	4506	11053	16	36	5	24	4	13	40108	42844	82952
25—29 „	17139	14049	20218	25416	61	126	68	116	20	30	37506	39737	77243
30—34 „	6180	6739	27707	27781	186	308	130	153	29	50	34232	35031	69263
35—39 „	3180	4869	26833	25270	288	544	134	201	28	45	30463	30929	61392
40—44 „	2525	4000	23099	21513	380	856	112	192	44	47	26160	26608	52768
45—49 „	2021	3347	19795	18378	516	1221	115	162	41	58	22488	23166	45654
50—54 „	1666	2856	16958	15804	843	1782	102	150	45	57	19614	20739	40353
55—59 „	1351	2341	13775	12399	1040	2388	100	135	51	68	16317	17331	33648
60—64 „	1005	1932	10265	8781	1506	3177	64	98	40	65	12880	14053	26933
65—69 „	835	1523	7424	5802	1918	3675	56	83	42	40	10275	11123	21398
70—74 „	528	947	4115	2921	1918	3412	31	62	28	21	6620	7363	13983
75—79 „	276	597	1828	1186	1702	2900	17	27	11	8	3834	4718	8552
80 jaar en ouder	169	415	851	409	1688	2491	13	14	4	2	2725	3331	6056
Totaal incl. onbekend	**259251**	**257033**	**177454**	**177544**	**12062**	**22919**	**947**	**1417**	**387**	**505**	**450101**	**459418**	**909519**

Leeftijden. *Ages.*	Ongehuwd. *Célibataires.*		Gehuwd. *Mariés.*		Weduwstaat. *Veufs et veuves.*		Gescheiden van echt. *Divorcés.*		Gescheiden van tafel en bed. *Pers. sép. de corps et de biens.*		Totaal. (inclusief onbekend.) *Total.*		
	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*
Gemeenten met 50001—100000 inw. op 31 December 1930. *Communes de 50001—100000 hab. au 31ème décembre 1930.*													
beneden 1 jaar	8826	8279	—	—	—	—	—	—	—	—	8826	8279	17105
1 „	8395	7993	—	—	—	—	—	—	—	—	8395	7993	16388
2 „	8167	7944	—	—	—	—	—	—	—	—	8167	7944	16111
3 „	8026	7716	—	—	—	—	—	—	—	—	8026	7716	15742
4 „	7958	7823	—	—	—	—	—	—	—	—	7958	7823	15781
0— 4 „	41372	39755	—	—	—	—	—	—	—	—	41372	39755	81127
5— 9 „	41892	40363	—	—	—	—	—	—	—	—	41892	40363	82255
10—14 „	36783	36812	—	—	—	—	—	—	—	—	36783	36812	73595
15—19 „	37255	39099	76	583	—	1	—	3	—	1	37331	39687	77018
20—24 „	33805	31207	3932	8921	12	20	18	35	9	15	37776	40198	77974
25—29 „	16618	14582	17457	21494	66	119	73	131	16	28	34231	36354	70585
30—34 „	5555	6834	23516	23456	165	284	130	163	28	45	29396	30783	60179
35—39 „	2703	4841	22265	21054	243	490	153	202	40	45	25406	26632	52038
40—44 „	2090	3907	19280	18282	370	707	150	190	37	50	21931	23136	45067
45—49 „	1863	3215	16906	16141	491	1070	126	203	51	55	19441	20684	40125
50—54 „	1624	2867	14873	13931	705	1609	127	189	40	69	17369	18665	36034
55—59 „	1237	2469	11804	10861	1050	2278	106	125	47	64	14334	15797	30131
60—64 „	974	2039	9046	7707	1290	2885	83	121	47	46	11440	12798	24238
65—69 „	749	1683	6352	5000	1585	3253	57	75	35	36	8779	10047	18826
70—74 „	493	1091	3401	2504	1645	3108	39	52	17	20	5597	6775	12372
75—79 „	272	640	1543	1022	1394	2543	12	27	5	6	3226	4238	7464
80 jaar en ouder	181	477	663	359	1295	2229	3	16	3	3	2145	3084	5229
Totaal incl. onbekend	**225469**	**231881**	**151208**	**151318**	**10311**	**20597**	**1077**	**1532**	**375**	**483**	**388461**	**405814**	**794275**
Gemeenten met meer dan 100000 inw. op 31 December 1930. *Communes de plus de 100000 hab. au 31ème décembre 1930.*													
au-dessous d'un an	19783	18619	—	—	—	—	—	—	—	—	19783	18619	38402
1 an	19007	18255	—	—	—	—	—	—	—	—	19007	18255	37262
2 ans	19266	18644	—	—	—	—	—	—	—	—	19266	18644	37910
3 „	18774	18207	—	—	—	—	—	—	—	—	18774	18207	36981
4 „	19287	18403	—	—	—	—	—	—	—	—	19287	18403	37690
0— 4 „	96117	92128	—	—	—	—	—	—	—	—	96117	92128	188245
5— 9 „	101074	97752	—	—	—	—	—	—	—	—	101074	97752	198826
10—14 „	94806	91675	—	—	—	—	—	—	—	—	94806	91675	186481
15—19 „	94131	97405	233	1919	7	11	2	14	—	2	94373	99351	193724
20—24 „	82503	80154	11190	25729	32	82	92	298	24	62	93841	106325	200166
25—29 „	40522	40355	47107	58758	235	446	556	1094	108	143	88528	100796	189324
30—34 „	15149	21786	65896	67995	477	972	975	1595	157	209	82654	92558	175212
35—39 „	8126	16025	66082	64049	713	1741	1156	1694	226	247	76303	83756	160059
40—44 „	5959	13218	58648	55892	988	2005	1155	1683	246	289	66996	73688	140684
45—49 „	4812	11053	52286	49569	1444	3816	1012	1495	272	345	59826	66278	126104
50—54 „	3955	9159	45349	42010	2129	5399	912	1420	327	365	52672	58354	111026
55—59 „	3111	7293	35824	31906	2739	7390	727	1086	262	347	42663	48022	90685
60—64 „	2280	5709	25894	22330	3418	9149	536	785	183	246	32311	38219	70530
65—69 „	1699	4543	18444	14923	4291	10843	362	605	156	166	24952	31080	56032
70—74 „	1016	3047	10074	7141	4442	9813	198	358	65	71	15795	20430	36225
75—79 „	568	1805	4780	3100	3939	8182	77	217	33	31	9397	13335	22732
80 ans et au-dessus	258	1335	1968	1098	3559	7278	52	102	10	16	5847	9829	15676
Total y c. âge inconnu	**556088**	**594445**	**443775**	**446422**	**28413**	**67729**	**7812**	**12446**	**2069**	**2539**	**1038157**	**1123584**	**2161741**

Uit deze cijfers zijn in de eerste plaats de verhoudingscijfers op bladz. 72 en 73 afgeleid.

In vorige inleidingen tot de volkstelling zijn deze verhoudingscijfers voor de mannen berekend op basis der totale mannelijke bevolking en voor de vrouwen op die der totale vrouwelijke bevolking.

Bedoelde verhoudingscijfers, hebben thans zoowel voor de mannen als voor de vrouwen de totale bevolking (mannen + vrouwen) als basis van berekening, waardoor overeenstemming is bereikt met de in andere landen gevolgde methode.

Indien deze cijfers niet gevitieerd werden door vertrek en vestiging, zouden zij een zuiver beeld kunnen geven van de afsterving der geslachten. Immers de ter gelegenheid van een volkstelling getelde personen, van welken leeftijd ook, zouden dan zijn de overgeblevenen uit de personen, die bij een vorige volkstelling 10 jaar jonger waren, die zelf weder waren overgebleven uit een 10 jaar jongere generatie bij de daaraan voorafgaande volkstelling en zoo vervolgens. Aangezien de eerste volkstelling echter in 1830 is gehouden, zou van de boven 100-jarigen de afsterving uit die cijfers nog niet kunnen blijken, omdat deze alle zijn voortgekomen uit 0-jarigen van een periode vóór de eerste volkstelling. Van de 100-jarigen en daar beneden zou dit wel het geval zijn en zouden bijv. in de vorige tabellen de 100-jarigen van 31 December 1930 zijn voortgekomen uit 0-jarigen, geteld op 1 Januari 1830.

De oorzaken der verschillen in de percentages der gelijkbejaarden bij verschillende volkstellingen zijn ten eerste gelegen in de verschillen der relatieve geboortecijfers. Is bijv. in eenig tijdperk de geboorte toevallig hoog of toevallig laag geweest, zoodat die jaren veel of weinig 0-jarigen hebben opgeleverd, dan moet, ceteris paribus, de groep der daaruit overgeblevenen bij gelegenheid der volgende volkstellingen hooge of lage percentages vertoonen. Ceteris paribus, want toevallig hooge of lage sterftecijfers onder die overgeblevenen, bijv. door epidemieën, die speciale leeftijden treffen, kunnen die verschillen weder nivelleeren of zelfs de verhoudingscijfers in tegengestelden zin wijzigen. Zoo ook kunnen van zelf groote exodi of groote toevloeden in bepaalde leeftijdsklassen invloed op de percentsgewijze verhoudingen uitoefenen. Toch schijnen deze laatste oorzaken niet zoo sterk gewerkt te hebben om de regelmaat in de verhoudingscijfers zoodanig te verbreken, dat deze niet meer te constateeren valt.

Om een voorbeeld te noemen: de 0—4-jarigen in 1839 geteld, verschillen vrij sterk met die van 1849, resp. 6,66 en 5,68 % bij de mannen en 6,56 en 5,59 bij de vrouwen, vermoedelijk het gevolg van hoogere geboortecijfers in 1835—39 dan in 1845—49 of misschien geringere kindersterfte. Nu zullen ook, indien althans de sterfte, de migratie of beide oorzaken te zamen dit niet hebben te niet gedaan, bij alle volkstellingen, in de leeftijdsgroepen, die overlevenden bevatten van de 0—4-jarigen van einde 1839, de percentages hooger zijn, dan die der overgeblevenen uit de 0—4-jarigen van 1849. Dit blijkt, volgens de volgende cijfers ook werkelijk het geval te zijn, echter steeds in mindere mate voor recentere jaren, om voor de laatste telling nagenoeg geen verschil meer te geven, daar vrijwel alle 0—4-jarigen die we hier op het oog hebben dan hun leven beëindigd hebben.

Overgeblevenen uit de 0—4-jarigen bij de volkstellingen van 1839 en 1849.

Nombre de survivants des enfants de 0—4 ans.

Mannen. *Hommes.*				Vrouwen. *Femmes.*			
Van 1839.		Van 1849.		Van 1839.		Van 1849.	
1849	5,44	1859	4,80	1849	5,34	1859	4,71
1859	4,50	1869	3,88	1859	4,62	1869	4,03
1869	3,53	1879	3,08	1869	3,70	1879	3,21
1879	2,88	1889	2,50	1879	2,94	1889	2,56
1889	2,23	1899	1,94	1889	2,32	1899	2,03
1899	1,56	1909	1,37	1899	1,69	1909	1,48
1909	0,85	1920	0,78	1909	0,97	1920	0,88
1920	0,32	1930	0,33	1920	0,41	1930	0,40

Nog een ander sprekend voorbeeld.

Overgeblevenen uit de 25—29-jarigen bij de volkstellingen van 1839 en 1849.

Nombre de survivants des personnes de 25—29 ans.

Mannen. *Hommes.*				Vrouwen. *Femmes.*			
Van 1839.		Van 1849.		Van 1839.		Van 1849.	
1849	3,08	1859	3,41	1849	3,22	1859	3,49
1859	2,45	1869	2,72	1859	2,59	1869	2,76
1869	1,81	1879	1,99	1869	1,98	1879	2,10
1879	1,09	1889	1,25	1879	1,28	1889	1,41
1889	0,43	1899	0,51	1889	0,56	1899	0,63
1899	0,01	1909	0,02	1899	0,02	1909	0,02

De bevolking des Rijks naar geslacht en leeftijdsgroepen bij de verschillende volkstellingen (voor die van 1930 met onderscheiding tusschen de 5 groepen van gemeenten) in procent der totale bevolking.

Répartition de la population d'après le sexe et l'âge en pourcents de la population totale.

Leeftijden. *Ages.*	1 Januari 1830.		1 Januari 1840.		19 November 1849.		31 December 1859.		1 December 1869.		31 December 1879.		31 December 1889.		31 December 1899.		31 December 1909.		31 December 1920.		31 December 1930.	
	Het Rijk. *Le Royaume.*																					
	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*
0— 4 jaren	6,55	6,41	6,66	6,56	5,68	5,59	6,10	6,03	6,55	6,48	6,89	6,80	6,63	6,51	6,55	6,43	6,36	6,23	5,77	5,56	5,38	5,16
5— 9 *ans*	6,07	5,93	5,51	5,39	5,72	5,60	5,46	5,36	5,51	5,40	5,62	5,59	5,67	5,64	5,68	5,62	5,77	5,65	5,49	5,34	5,38	5,20
10—14 „					5,44	5,34	4,80	4,71	4,76	4,69	5,12	5,09	5,40	5,37	5,31	5,23	5,31	5,22	5,28	5,16	4,84	4,69
15—19 „	9,72	9,70	10,26	10,13	4,65	4,64	4,88	4,81	4,60	4,56	4,60	4,55	4,71	4,72	4,78	4,75	4,77	4,72	4,96	4,86	4,71	4,66
20—24 „	4,01	4,30	4,32	4,53	4,41	4,59	4,50	4,62	3,88	4,03	3,87	3,92	4,10	4,22	4,30	4,44	4,20	4,28	4,34	4,38	4,42	4,52
25—29 „	3,90	4,09	3,66	3,90	4,16	4,27	3,78	3,95	3,82	4,03	3,60	3,71	3,60	3,72	3,64	3,86	3,70	3,86	3,83	3,95	4,04	4,18
30—34 „	3,46	3,69	3,22	3,42	3,51	3,63	3,55	3,68	3,53	3,70	3,08	3,21	3,07	3,16	3,26	3,43	3,44	3,61	3,40	3,53	3,56	3,71
35—39 „	2,98	3,36	3,21	3,33	3,08	3,22	3,41	3,49	3,11	3,21	3,12	3,19	2,92	2,98	2,93	3,01	2,99	3,14	3,10	3,21	3,18	3,32
40—44 „	2,58	2,94	2,79	2,93	2,63	2,77	2,88	2,95	2,90	2,96	2,88	2,94	2,50	2,56	2,50	2,53	2,67	2,78	2,86	2,97	2,82	2,92
45—49 „	2,06	2,25	2,27	2,57	2,53	2,70	2,45	2,59	2,72	2,76	2,44	2,51	2,48	2,53	2,33	2,38	2,36	2,42	2,49	2,59	2,55	2,63
50—54 „					2,10	2,37	2,01	2,15	2,25	2,34	2,21	2,30	2,23	2,32	1,94	2,03	1,95	2,01	2,13	2,22	2,31	2,39
55—59 „	5,03	5,60	4,73	5,42	1,64	1,95	1,83	2,03	1,81	1,98	1,99	2,10	1,81	1,92	1,85	1,94	1,76	1,83	1,85	1,93	1,95	2,03
60—64 „					1,32	1,63	1,44	1,65	1,37	1,54	1,52	1,67	1,53	1,68	1,56	1,69	1,37	1,48	1,41	1,49	1,58	1,66
65—69 „					0,89	1,11	0,99	1,25	1,12	1,32	1,09	1,28	1,25	1,41	1,14	1,28	1,19	1,30	1,13	1,23	1,26	1,34
70—74 „					0,60	0,76	0,62	0,82	0,75	0,89	0,70	0,83	0,80	0,94	0,81	0,95	0,85	0,97	0,78	0,88	0,83	0,89
75—79 „	2,43	2,92	2,32	2,86	0,37	0,48	0,32	0,42	0,39	0,52	0,42	0,53	0,43	0,56	0,51	0,63	0,48	0,58	0,51	0,50	0,52	0,58
80—89 „					0,22	0,29	0,18	0,24	0,20	0,29	0,24	0,32	0,25	0,33	0,28	0,37	0,30	0,40	0,32	0,41	0,33	0,40
90—99 „					0,01	0,02	0,01	0,02	0,01	0,02	0,01	0,02	0,01	0,02	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,03	0,02	0,03
	100,—		100,—		100,—		100,—		100,—		100,—		100,—		100,—		100,—		100,—		100,—	

Leeftijden. *Ages.*	31 December 1930. Gemeenten met: *Communes de:* 5000 en minder inw. *5000 hab. et moins.*		5001—20000 inw. *hab.*		20001—50000 inw. *hab.*		50001—100000 inw. *hab.*		meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	
	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*
0— 4 jaren	5,87	5,66	5,90	5,63	5,44	5,25	5,21	5,01	4,45	4,26
5— 9 *ans*	5,69	5,54	5,78	5,56	5,51	5,32	5,27	5,08	4,68	4,52
10—14 „	5,09	4,93	5,15	4,93	4,86	4,71	4,63	4,63	4,39	4,24
15—19 „	4,91	4,51	4,89	4,68	4,73	4,78	4,70	5,00	4,37	4,00
20—24 „	4,45	4,00	4,35	4,27	4,41	4,71	4,76	5,06	4,34	4,92
25—29 „	3,91	3,64	3,94	3,91	4,12	4,37	4,31	4,58	4,10	4,66
30—34 „	3,29	3,21	3,40	3,44	3,76	3,85	3,70	3,88	3,82	4,28
35—39 „	2,93	2,91	2,97	3,06	3,35	3,40	3,20	3,35	3,53	3,87
40—44 „	2,68	2,63	2,67	2,68	2,88	2,93	2,76	2,91	3,10	3,41
45—49 „	2,54	2,44	2,43	2,42	2,47	2,55	2,45	2,60	2,77	3,07
50—54 „	2,39	2,27	2,25	2,26	2,16	2,28	2,19	2,35	2,44	2,70
55—59 „	2,11	2,00	1,92	1,94	1,79	1,91	1,80	1,99	1,97	2,22
60—64 „	1,79	1,68	1,62	1,61	1,42	1,55	1,44	1,61	1,49	1,77
65—69 „	1,45	1,36	1,31	1,30	1,13	1,22	1,11	1,26	1,15	1,44
70—74 „	0,99	0,92	0,88	0,87	0,73	0,81	0,70	0,85	0,73	0,95
75—79 „	0,66	0,61	0,56	0,57	0,42	0,52	0,41	0,53	0,43	0,62
80—89 „	0,43	0,42	0,37	0,40	0,29	0,34	0,26	0,36	0,26	0,43
90—99 „	0,03	0,03	0,02	0,03	0,01	0,03	0,01	0,03	0,01	0,02
	100,—		100,—		100,—		100,—		100,—	

De cijfers der overgeblevenen uit de 0—4-jarigen (zie bladz. 71), geboren in 1810—1814 (dat zijn dus de 25—29-jarigen in 1839) waren in 1839 lager dan de cijfers der overgeblevenen uit de 0—4-jarigen, geboren in 1820—1824, dat waren de 25—29-jarigen in 1849. Omtrent den loop dezer cijfers bij de volgende tellingen valt, wat de verhouding betreft, hetzelfde op te merken als hiervoren voor de 0—4-jarigen.

Naar het voorkomt, mag dit mede als aanwijzing gelden van de juistheid der gegevens, die bij de opvolgende volkstellingen zijn verkregen, wat de indeeling der bevolking naar den leeftijd betreft.

De wijzigingen, die het geboortecijfer in den loop der jaren heeft ondergaan, n.l. een stijging sedert 1840 tot 1876 en daarna een geregelde daling, spreekt zich ook uit in den loop der percentages van de 0—4-jarigen, n.l. een stijging bij de mannen van 5,68 in 1849 tot 6,89 in 1879 en daarna een daling tot 5,38 in 1930; ook voor de vrouwen is de loop der cijfers dezelfde. De verlenging van den levensduur doet zich vooral in de toeneming der verhoudingscijfers in de hoogere leeftijdsklassen gevoelen. Voor de personen van 65 jaar en ouder waren de cijfers sedert 1829:

	Mannen.	Vrouwen.		Mannen.	Vrouwen.		Mannen.	Vrouwen.
1829	2,43	2,92	1869	2,47	3,04	1909	2,84	3,27
1839	2,32	2,86	1879	2,46	2,98	1920	2,76	3,14
1849	2,09	2,66	1889	2,74	3,26	1930	2,96	3,24
1859	2,12	2,75	1899	2,75	3,25			

Voor zoover afneming der verhoudingsgetallen der boven 64-jarigen is te constateeren, is deze niet het gevolg van grootere sterfte, maar vooral van de toeneming der middelleeftijden, eensdeels ten gevolge van verminderde sterfte, anderdeels door meer im- dan emigratie van personen in die middelleeftijdsklassen vallende.

Waren toch de verhoudingscijfers voor 1909 in de klassen 15—64 jaar 29,21 mannen en 30,13 vrouwen, in 1920 waren deze cijfers resp. 30,37 en 31,13 en in 1930 resp. 31,12 en 32,02; deze vermeerdering vormt uit den aard der zaak de vermindering bij de minder dan 15-jarigen en de boven 64-jarigen.

Aannemend, dat de meest productieve leeftijd die van 20—54 jaar is, dat personen van 15—20 en van 55—64 jaar slechts als half productief zijn te beschouwen en dat tot de onproductieven gerekend moeten worden, kinderen beneden 15 jaar en ouden van dagen van 65 jaar en daarboven, geven onderstaande cijfers eenig beeld van de productieve kracht van ons volk en de wijzigingen, die zich daarin hebben voorgedaan.

Jaren.	Onproductieven. (beneden 15 en boven 64 jaar).		Half productieven. (15—20 en 55—64 jaar).		Vol productieven. (20—54 jaar).	
	Mannen.	Vrouwen.	Mannen.	Vrouwen.	Mannen.	Vrouwen.
1849	18,93	19,19	7,61	8,22	22,51	23,55
1859	18,48	18,85	8,15	8,49	22,58	23,43
1869	19,29	19,61	7,78	8,08	22,21	23,03
1879	20,00	20,46	8,11	8,32	21,20	21,78
1889	20,44	20,78	8,05	8,32	20,90	21,49
1899	20,29	20,53	8,19	8,38	20,90	21,68
1909	20,28	20,37	7,90	8,03	21,31	22,10
1920	19,30	19,20	8,22	8,28	22,15	22,85
1930	18,56	18,29	8,24	8,35	22,88	23,67

Tot de verhooging van de percentages der onproductieven tot 1889 heeft van zelf de vermeerdering van het geboortecijfer tot 1876 bijgedragen, terwijl zich reeds in 1899, en nog sterker in 1909, 1920 en 1930 de invloed van de verminderde geboorte doet gevoelen. De cijfers voor de half productieven zijn aan schommelingen onderhevig, terwijl het aantal productieven onder ons volk voor beide geslachten, zij het ook met schommelingen, in het tijdvak 1849 tot ongeveer 1889 is teruggegaan, om daarna voor beide geslachten weer te stijgen. De vermeerdering nà 1889 houdt vanzelf weder verband met de vermindering der personen in den onproductieven leeftijd.

Bij alle volkstellingen zijn de verhoudingscijfers der jeugdigen in de eerste leeftijdsklassen bij de mannen grooter dan bij de vrouwen. In de leeftijdsklassen van 20—24 en daarboven worden de cijfers voor de vrouwen gunstiger. Vooral in de hoogste leeftijdsklassen zijn de aandeelen der vrouwen overal belangrijk grooter dan die der mannen. Het grooter aantal mannen in de jeugdige leeftijdsklassen is het gevolg van het jongensoverschot bij de geboorte, dat ten gevolge van de meerdere sterfte onder de jongens op hoogere leeftijden minder wordt. De hoogere cijfers bij de vrouwen op hooge leeftijden vinden hun oorzaak in het algemeen ouder worden van de vrouw, terwijl de schommelingen in de middelbare leeftijden, die ook van volkstelling tot volkstelling worden aangetroffen, verband houden met de grootere deelneming der mannen aan de migratie-beweging.

Laten we de volkstellingen van 1830 en 1840 buiten beschouwing, met zeer hooge cijfers voor de beneden 4-jarigen, dan zien we de verhoudingscijfers van die categorie van personen van 1840—1879 steeds toenemen bij de beide geslachten, waarna een afneming begint, die vooral in de laatste perioden zeer groot is geweest en die alleen gevolg is van de geringere geboorte.

De invloed der migratie-beweging, die in de verhoudingscijfers voor het Rijk niet zoo scherp aan het licht treedt, is zeer duidelijk waarneembaar bij vergelijking van de cijfers van den opbouw der bevolking voor de verschillende groepen van gemeenten; deze cijfers doen tevens zien, in welke leeftijdsgroepen de grootste mutatiën hebben plaats gehad.

In de groep der gemeenten met 5 000 en minder inwoners zijn bij de mannen in de eerste leeftijdsklassen tot 20 jaar de verhoudingscijfers veel hooger dan die voor het Rijk, gevolg van de hooge geboortecijfers, die grooter zijn naarmate de gemeenten kleiner worden. In de middelleeftijdsklassen van 25—49 jaar zijn ze lager dan die van het Rijk, als gevolg van den trek van die personen naar de groote gemeenten, terwijl zij in de hoogere leeftijdsklassen weder hooger zijn, deels tengevolge van de soms betrekkelijk zeer lage cijfers in de middelklassen.

Bij de vrouwen vindt men ongeveer dezelfde uitkomsten, alleen gaan de lagere cijfers in de middelklasse hier van 15—59 jaar.

Bij de groep van gemeenten van 5—20 000 inwoners zijn de cijfers voor de jeugdigen tot 20 jaar ook hoog. In de middelleeftijden ook hier lage cijfers om ook in de hoogere leeftijden althans voor de mannen weder hoogere cijfers te geven.

De gemeenten van 20—50 000 zielen vertoonen zoo voor mannen als voor vrouwen hoogere cijfers dan het Rijk van 0—44 jaar. Deze hoogere cijfers voor de jeugdigen van 0 tot 15 jaar zullen ook hier nog het gevolg zijn van hooge geboortecijfers, omdat thans die groep een groot aantal gemeenten met een plattelandskarakter telt. De hoogere cijfers van de middelleeftijden zullen den invloed reeds ondervinden van den trek der plattelandsbevolking naar de steden. Dat de cijfers in de hoogste leeftijdsklassen lager zijn dan van het Rijk is een noodwendig gevolg van de wijze van berekening der verhoudingscijfers, die in totaal op 100 moeten uitkomen.

In de gemeenten boven 50 000 zielen zijn de cijfers der jeugdigen vooral bij de vrouwen zeer laag, in de middelleeftijden hoog (immigratie van het platteland), in de hoogere leeftijdsklassen voor de mannen weer lagere cijfers, voor de vrouwen hoogere cijfers dan voor het Rijk.

Dat de verhoudingscijfers in de hoogere leeftijdsklassen bij de mannen op het platteland hooger zijn dan in de steden is niet alleen het gevolg van de betrekkelijk geringe bezetting der middelklassen, waarop hiervoor werd gewezen, maar houdt ook verband met de gunstiger levenskansen of beter gezegd met de kleinere sterftekansen op het platteland dan in de steden onder de oudere mannen.

Volgens de laatst berekende sterftetafels waren die sterftekansen toch als volgt:

	Voor het geheele Rijk.		Voor de gemeenten met 20000 en meer inwoners.	
	Mannen.	Vrouwen.	Mannen.	Vrouwen.
50 jaar.	0,00774	0,00796	0,00863	0,00791
55 „	0,01204	0,01168	0,01364	0,01143
60 „	0,01912	0,01760	0,02149	0,01714
65 „	0,03089	0,02813	0,03326	0,02707
70 „	0,04932	0,04619	0,05249	0,04397
75 „	0,07908	0,07551	0,08281	0,07054
80 „	0,12730	0,11800	0,12560	0,11150

Bij de mannen zijn de sterftekansen in de steden op één uitzondering na (n.l. bij de 80-jarigen) steeds hooger dan in het geheele Rijk, waaruit volgt, dat zij in de kleinere gemeenten geringer moeten zijn dan in het Rijk en veel kleiner dan in de steden. Voor de vrouwen is het juist andersom, maar dit klopt ook met de hooge cijfers der meestbejaarde vrouwen in de steden van 20 000 en meer inwoners. Men houde daarbij in het oog, dat de lage cijfers in de gemeenten van 20—50 000 inwoners thans ook een groot aantal plattelandsgemeenten betreffen, die voor de sterftetafels (toestand in 1920) nog niet in die groep waren gebracht.

De cijfers der leeftijdsklassen eenigszins combineerend, wordt het volgende overzicht verkregen, waaruit het bovenstaande vrij duidelijk zichtbaar is.

Leeftijden. *Ages.*	Het Rijk. *Le Royaume.*		Gemeenten met: *Communes de:* 5000 en minder inw. *5000 hab. et moins.*		5001—20000 inw. *hab.*		20001—50000 inw. *hab.*		50001—100000 inw. *hab.*		meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	
	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*
0—14 jaar.	15,60	15,05	16,65	16,13	16,83	16,12	15,81	15,28	15,11	14,72	13,52	13,02
15—19 *ans*	4,71	4,66	4,91	4,51	4,89	4,68	4,73	4,78	4,70	5,00	4,37	4,60
20—49 „	20,57	21,28	19,80	18,83	19,76	19,78	20,00	21,81	21,18	22,38	21,66	24,21
50—64 „	5,84	6,08	6,20	5,95	5,79	5,81	5,37	5,74	5,43	5,95	5,90	6,60
65 jaar en ouder . . . . *ans et au-dessus.*	2,96	3,24	3,56	3,34	3,14	3,17	2,58	2,92	2,49	3,03	2,58	3,46

Vooral in de groep der grootste gemeenten is de overvulling der leeftijdsklasse van 20—49 bij beide geslachten aanzienlijk, die haar invloed vooral doet gevoelen bij de verhoudingscijfers der jeugdigen, doch ook bij de hoogstbejaarden.

Op bladz. 76—77 volgt nog een tabel, waarin is opgenomen de bevolking des Rijks naar leeftijdsgroepen en geslachten bij de verschillende volkstellingen (voor die van 1930 met onderscheiding tusschen de 5 groepen van gemeenten) in procenten der totale bevolking van ieder geslacht, zooals die in vorige „Inleidingen" werd opgenomen.

Uit onderstaande tabel, die voor de laatste periode een overzicht geeft van den opbouw der bevolking van iedere provincie blijkt, dat iedere provincie haar eigen opbouw heeft, die mede wordt beheerscht door de mate, waarin de verschillende gemeentegroepen in haar zijn vertegenwoordigd.

Verdeeling der bevolking naar leeftijdsgroepen en geslachten in procenten der totale bevolking (mannen + vrouwen) voor de verschillende provinciën en voor het Rijk, volgens de volkstelling 1930.

Répartition de la population d'après le sexe et l'âge en pourcents de la population totale pour les diverses provinces et pour le Royaume d'après le recensement de 1930.

Provinciën. *Provinces.*	Beneden 5 jaar. *Au-dessous de 5 ans.*		5—14 jaar. *5—14 ans.*		15—29 jaar. *15—29 ans.*		30—49 jaar. *30—49 ans.*		50—64 jaar. *50—64 ans.*		65—79 jaar. *65—79 ans.*		80 jaar en ouder. *80 ans et au-dessus.*	
	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*
Noordbrabant	6,49	6,26	11,07	10,90	13,63	13,33	10,86	10,84	5,51	5,51	2,46	2,45	0,34	0,36
Gelderland	5,52	5,26	10,49	10,11	13,20	12,96	11,65	11,87	6,14	6,12	2,93	2,92	0,40	0,43
Zuidholland	5,03	4,86	9,88	9,55	13,29	13,94	12,39	13,33	5,64	6,18	2,37	2,80	0,30	0,43
Noordholland.	4,72	4,50	9,29	9,01	12,72	13,58	13,25	14,17	6,03	6,52	2,51	2,96	0,31	0,44
Zeeland	4,70	4,50	9,77	9,39	12,86	12,70	12,15	12,48	6,82	6,94	3,22	3,37	0,52	0,59
Utrecht	5,22	4,96	10,20	9,79	12,98	13,52	11,76	12,89	5,97	6,38	2,74	3,—	0,33	0,43
Friesland	5,23	5,04	10,15	9,70	12,32	12,31	11,69	11,95	6,70	6,81	3,41	3,45	0,57	0,68
Overijssel	5,66	5,40	10,42	9,95	13,52	13,44	12,12	12,04	5,87	5,65	2,66	2,56	0,36	0,35
Groningen	5,05	4,89	10,24	9,88	13,14	13,16	11,84	12,14	6,13	6,38	2,87	3,23	0,47	0,58
Drenthe	6,10	5,84	12,08	11,58	13,03	11,92	11,49	10,98	5,68	5,19	2,84	2,52	0,38	0,36
Limburg.	6,56	6,31	11,55	11,16	13,76	12,97	11,86	11,26	4,99	4,84	2,07	2,14	0,26	0,29
Het Rijk.	**5,38**	**5,16**	**10,22**	**9,89**	**13,17**	**13,36**	**12,12**	**12,58**	**5,84**	**6,08**	**2,60**	**2,81**	**0,35**	**0,43**

De jeugdigsten vertoonen hooge cijfers in Noordbrabant, Drenthe en Limburg, ten gevolge van hooge geboortecijfers, resp. van 1926—1930 29,60, 26,78 en 28,91 tegen 23,22 in het geheele Rijk; lage cijfers worden aangetroffen in Noordholland en Zeeland door lage geboortecijfers, gem. resp. 19,89 en 19,75 tegen 23,22 in het geheele Rijk.

De 5—14-jarigen zijn eveneens hoog in Noordbrabant, Drenthe en Limburg. Voor Drenthe door de hooge geboortecijfers in verband met de kleine kindersterfte, voor de beide andere provinciën mede in verband met het groot aantal onderwijsinrichtingen vooral in Limburg.

De 15—29-jarige mannen zijn het sterkst vertegenwoordigd in de provinciën Limburg, Noordbrabant, Overijssel, Zuidholland, Gelderland, Groningen en Drenthe. Bij de vrouwen worden de hoogste cijfers aangetroffen in de provinciën met de groote steden, de beide Hollanden en Utrecht. Ook hier heeft Overijssel een hoog cijfer, het groot aantal fabrieken, waarin vrouwen en meisjes arbeiden zal daaraan waarschijnlijk wel niet vreemd zijn. Aan personen van 30—49 jaar van beide geslachten zijn de beide Hollanden het rijkst, Drenthe het armst. In hoogere leeftijdsklassen schommelen de cijfers om het gemiddelde voor het Rijk, maar heeft Friesland de hoogste, Limburg en Drenthe vrijwel de laagste cijfers. Friesland staat in al de jongere leeftijdsklassen soms ver beneden het Rijk en moet dus in de hoogere leeftijdsklassen wel hooge cijfers aanwijzen; met Limburg en Drenthe is juist het tegenovergestelde het geval.

Uit de nevenstaande tabel, waarbij de verdeeling van de bevolking naar leeftijdsgroepen en geslachten is gegeven in procenten der totale bevolking van ieder geslacht, blijkt vrijwel hetzelfde als hierboven werd medegedeeld.

Verdeeling der bevolking naar leeftijdsgroepen en geslachten in procenten der totale bevolking van ieder geslacht voor de verschillende provinciën en voor het Rijk volgens de volkstelling 1930.

Répartition de la population d'après le sexe et l'âge en pourcents de la population totale de chaque sexe pour les diverses provinces et pour le Royaume d'après le recensement de 1930.

Provinciën. *Provinces.*	Beneden 5 jaar. *Au-dessous de 5 ans.*		5—14 jaar. *5—14 ans.*		15—29 jaar. *15—29 ans.*		30—49 jaar. *30—49 ans.*		50—64 jaar. *50—64 ans.*		65—79 jaar. *65—79 ans.*		80 jaar en ouder. *80 ans et au-dessus.*	
	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*
Noordbrabant	12,88	12,60	21,98	21,95	27,08	26,85	21,56	21,84	10,94	11,11	4,89	4,93	0,68	0,72
Gelderland	10,98	10,59	20,84	20,35	26,22	26,09	23,14	23,90	12,21	12,33	5,83	5,87	0,79	0,87
Zuidholland	10,29	9,51	20,20	18,70	27,18	27,27	25,34	26,10	11,53	12,10	4,85	5,47	0,62	0,85
Noordholland	9,67	8,70	19,02	17,61	26,05	26,53	27,14	27,69	12,35	12,74	5,13	5,79	0,64	0,85
Zeeland	9,38	9,01	19,52	18,81	25,70	25,38	24,28	24,98	13,03	13,88	6,44	6,75	1,04	1,19
Utrecht	10,65	9,73	20,80	19,20	26,47	26,53	23,99	25,29	11,81	12,51	5,59	5,89	0,68	0,85
Friesland	10,45	10,09	20,27	19,43	24,61	24,66	23,35	23,93	13,38	13,64	6,81	6,90	1,13	1,35
Overijssel	11,18	10,93	20,59	20,15	26,72	27,22	23,95	24,37	11,59	11,43	5,26	5,19	0,72	0,71
Groningen	10,15	9,73	20,59	19,66	26,42	26,18	23,80	24,16	12,33	12,60	5,78	6,42	0,94	1,16
Drenthe	11,82	12,06	23,41	23,94	25,25	24,63	22,27	22,69	11,01	10,73	5,51	5,20	0,74	0,74
Limburg	12,85	12,89	22,62	22,80	26,06	26,50	23,24	22,99	9,78	9,88	4,05	4,36	0,50	0,58
Het Rijk	**10,82**	**10,25**	**20,57**	**19,65**	**26,50**	**26,55**	**24,40**	**25,01**	**11,76**	**12,09**	**5,23**	**5,59**	**0,71**	**0,86**

De bevolking des Rijks naar leeftijdsgroepen en geslachten bij de verschillende volkstellingen (voor die van 1930 met onderscheiding tusschen de 5 groepen van gemeenten) in procent der totale bevolking van ieder geslacht.

Répartition de la population d'après le sexe et l'âge en pourcents de la population totale de chaque sexe.

Leeftijden. *Ages.*	1 Januari 1830.		1 Januari 1840.		19 November 1849.		31 December 1859.		1 December 1869.		31 December 1879.		31 December 1889.	
	Het Rijk. *Le Royaume.*													
	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*
0— 4 jaren	13,43	12,51	13,60	12,85	11,57	10,99	12,40	11,87	13,29	12,79	13,93	13,44	13,42	12,88
5— 9 *ans*	12,44	11,58	11,26	10,56	11,68	10,99	11,09	10,57	11,18	10,65	11,37	11,09	11,48	11,15
10—14 „	19,92	18,96	20,95	19,86	11,09	10,47	9,76	9,27	9,66	9,24	10,35	10,05	10,93	10,60
15—19 „					9,48	9,09	9,92	9,47	9,34	9,—	9,32	8,99	9,54	9,33
20—24 „	8,23	8,40	8,87	8,87	9,—	9,—	9,14	9,10	7,87	7,95	7,84	7,75	8,30	8,35
25—29 „	7,99	7,99	7,47	7,65	8,48	8,39	7,69	7,77	7,76	7,94	7,29	7,35	7,28	7,36
30—34 „	7,11	7,21	6,57	6,70	7,16	7,13	7,20	7,25	7,17	7,29	6,24	6,35	6,22	6,25
35—39 „	6,10	6,56	6,56	6,52	6,27	6,32	6,02	6,88	6,31	6,32	6,31	6,30	5,90	5,88
40—44 „	5,28	5,74	5,70	5,74	5,36	5,44	5,85	5,81	5,87	5,83	5,83	5,82	5,06	5,06
45—49 „	4,23	4,40	4,63	5,03	5,15	5,29	4,97	5,11	5,52	5,45	4,94	4,96	5,02	5,01
50—54 „					4,46	4,65	4,08	4,24	4,56	4,61	4,47	4,54	4,52	4,58
55—59 „	10,30	10,95	9,65	10,62	3,35	3,82	3,72	3,99	3,67	3,91	4,04	4,16	3,66	3,80
60—64 „					2,69	3,21	2,93	3,25	2,78	3,03	3,08	3,30	3,11	3,31
65—69 „					1,81	2,17	2,02	2,47	2,27	2,61	2,21	2,54	2,52	2,78
70—74 „					1,23	1,49	1,27	1,61	1,52	1,75	1,41	1,63	1,63	1,86
75—79 „	4,97	5,70	4,74	5,60	0,75	0,94	0,66	0,83	0,80	1,03	0,86	1,06	0,88	1,11
80—89 „					0,45	0,58	0,36	0,48	0,41	0,57	0,49	0,63	0,50	0,65
90—99 „					0,03	0,04	0,02	0,03	0,02	0,03	0,02	0,03	0,03	0,04

Leeftijden. *Ages.*	31 December 1899.		31 December 1909.		31 December 1920.		31 December 1930.		31 December 1930. Gemeenten met: *Communes de:* 5000 en minder inw. *5000 hab. et moins.*		5001—20000 inw. *hab.*		20001—50000 inw. *hab.*		50001—100000 inw. *hab.*		meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	
	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*
0— 4 jaren	13,27	12,71	12,85	12,33	11,61	11,04	10,82	10,25	11,46	11,61	11,70	11,36	11,00	10,40	10,65	9,80	9,26	8,20
5— 9 *ans*	11,49	11,10	11,65	11,18	11,05	10,63	10,83	10,33	11,11	11,36	11,46	11,22	11,14	10,53	10,78	9,95	9,74	8,70
10—14 „	10,75	10,34	10,73	10,33	10,64	10,26	9,75	9,32	9,93	10,12	10,21	9,95	9,82	9,32	9,47	9,07	9,13	8,16
15—19 „	9,67	9,39	9,64	9,35	9,98	9,66	9,49	9,27	9,58	9,24	9,70	9,43	9,56	9,46	9,61	9,78	9,09	8,84
20—24 „	8,71	8,78	8,48	8,48	8,73	8,71	8,89	8,99	8,69	8,21	8,63	8,62	8,91	9,33	9,72	9,91	9,04	9,46
25—29 „	7,37	7,63	7,47	7,64	7,71	7,86	8,12	8,30	7,63	7,46	7,82	7,88	8,33	8,65	8,81	8,96	8,53	8,97
30—34 „	6,61	6,79	6,95	7,13	6,84	7,00	7,17	7,38	6,42	6,58	6,75	6,95	7,61	7,63	7,57	7,59	7,96	8,24
35—39 „	5,94	5,96	6,05	6,22	6,24	6,37	6,40	6,59	5,72	5,96	5,90	6,17	6,77	6,73	6,54	6,56	7,35	7,45
40—44 „	5,05	5,01	5,39	5,50	5,76	6,89	5,68	5,80	5,24	5,39	5,29	5,41	5,81	5,79	5,65	5,70	6,45	6,56
45—49 „	4,72	4,69	4,77	4,80	5,01	5,15	5,14	5,24	4,96	5,00	4,83	4,89	5,00	5,04	5,00	5,10	5,76	5,90
50—54 „	3,94	4,02	3,95	3,98	4,30	4,41	4,66	4,76	4,67	4,66	4,46	4,55	4,36	4,51	4,47	4,60	5,07	5,19
55—59 „	3,75	3,83	3,55	3,63	3,73	3,84	3,92	4,04	4,12	4,10	3,81	3,91	3,63	3,77	3,69	3,89	4,11	4,27
60—64 „	3,15	3,33	2,78	2,94	2,85	2,97	3,18	3,30	3,50	3,44	3,21	3,24	2,86	3,06	2,95	3,15	3,11	3,40
65—69 „	2,31	2,53	2,40	2,58	2,27	2,44	2,53	2,66	2,84	2,79	2,60	2,63	2,28	2,42	2,26	2,48	2,40	2,77
70—74 „	1,64	1,87	1,73	1,93	1,57	1,75	1,67	1,77	1,93	1,89	1,75	1,76	1,47	1,60	1,44	1,67	1,52	1,82
75—79 „	1,04	1,24	0,97	1,14	1,02	1,16	1,04	1,16	1,28	1,25	1,11	1,16	0,85	1,03	0,83	1,04	0,91	1,19
80—89 „	0,57	0,74	0,61	0,79	0,65	0,82	0,67	0,80	0,85	0,87	0,73	0,82	0,58	0,67	0,53	0,71	0,54	0,82
90—99 „	0,02	0,04	0,03	0,05	0,04	0,05	0,04	0,06	0,06	0,06	0,05	0,06	0,03	0,05	0,03	0,05	0,03	0,06

De cijfers van deze tabel bevestigen in hoofdzaak de beschouwingen welke werden gegeven ten aanzien van de soortgelijke tabel voorkomende op blz. 72—73.

Aan de door Prof. van Pesch berekende sterftetafels over de perioden van vóór 1910/20 en uit die door Prof. Muller berekend over de perioden 1910/20 en 1921/30 worden nog de volgende belangrijke cijfers ontleend, die aanwijzen hoe, ten gevolge der verbetering van het sterftecijfer, de gemiddelde levensduur voor verschillende leeftijdsgroepen, sedert het tijdvak 1870/9, is gestegen.

Gemiddelde levensduur op verschillende leeftijden.

Durée moyenne de la vie aux différents âges.

Leeftijden. *Ages.*	Mannen. *Hommes.*						Vrouwen. *Femmes.*					
	1870–'79.	1880–'89.	1890–'99.	1900–'09.	1910–'20.	1921–'30.	1870–'79.	1880–'89.	1890–'99.	1900–'09.	1910–'20.	1921–'30.
0 jaar.	38,4	42,5	46,2	51,0	55,1	61,9	40,7	45,0	49,0	53,4	57,1	63,5
5 *ans*	50,9	53,8	55,5	58,3	59,5	63,1	51,6	54,8	56,8	59,4	60,2	63,4
10 „	48,0	50,4	51,7	54,3	55,4	58,7	48,7	51,5	53,0	55,4	56,0	58,9
15 „	44,0	46,2	47,5	49,8	50,9	54,1	44,0	47,4	48,9	51,0	51,7	54,3
20 „	40,3	42,3	43,4	45,7	46,7	49,7	41,2	53,5	44,8	46,9	47,5	49,8
25 „	37,1	38,8	39,7	41,8	42,8	45,4	37,7	39,7	40,9	42,8	43,5	45,5
30 „	33,7	35,1	35,9	37,8	38,8	41,0	34,3	36,1	37,1	38,8	39,5	41,1
35 „	30,1	31,3	32,0	33,6	34,6	36,5	31,1	32,6	33,3	34,8	35,4	36,8
40 „	26,5	27,6	28,1	29,5	30,5	32,1	27,9	29,2	29,7	30,8	31,4	32,5
45 „	23,0	24,0	24,3	25,6	26,4	27,8	24,5	25,7	26,0	26,9	27,4	28,3
50 „	19,6	20,5	20,7	21,8	22,4	23,5	21,0	21,9	22,2	22,9	23,4	24,1
55 „	16,4	17,1	17,3	18,1	18,6	19,6	17,4	18,3	18,5	19,1	19,4	20,1
60 „	13,3	13,9	14,0	14,7	15,1	15,9	14,1	14,8	15,0	15,5	15,9	16,4
65 „	10,6	11,1	11,1	11,6	11,9	12,5	11,0	11,7	11,8	12,3	12,5	13,0
70 „	8,2	8,5	8,6	8,9	9,1	9,6	8,4	9,0	9,0	9,4	9,6	10,0
75 „	6,1	6,4	6,4	6,7	6,8	7,1	6,3	6,7	6,8	7,0	7,2	7,5
80 „	4,6	4,7	4,7	4,9	5,0	5,2	5,7	4,9	5,0	5,2	5,3	5,5
85 „	3,3	3,5	3,4	3,5	3,5	3,7	3,4	3,5	3,6	3,7	3,8	4,0

Uit deze cijfers blijkt in de eerste plaats, dat de vrouwen in alle leeftijden en in alle genoemde perioden een grooteren levensduur hebben dan de mannen en in de tweede plaats, dat bij beide geslachten een aanmerkelijke verhooging van den gemiddelden levensduur in alle leeftijden te constateeren valt, tusschen 1870/9 en 1921/30 (die met uitzondering voor de 0-jarigen in het voorlaatste tijdvak niet groot is geweest vermoedelijk ten gevolge van de groote sterfte in 1918 en 1919 aan griep). Die vermeerdering beliep sedert 1870/9:

Mannen.				Vrouwen.			
0 jaar	23,5	45 jaar	4,8	0 jaar	22,8	45 jaar	3,8
5 „	12,2	50 „	3,9	5 „	11,8	50 „	3,1
10 „	10,7	55 „	3,2	10 „	10,2	55 „	2,7
15 „	10,1	60 „	2,6	15 „	9,4	60 „	2,3
20 „	9,4	65 „	1,9	20 „	8,6	65 „	2,0
25 „	8,3	70 „	1,4	25 „	7,8	70 „	1,6
30 „	7,3	75 „	1,0	30 „	6,8	75 „	1,2
35 „	6,4	80 „	0,6	35 „	5,7	80 „	0,8
40 „	5,6	85 „	0,4	40 „	4,6	85 „	0,6

Met uitzondering van de boven 65-jarige vrouwen is de verlenging van den levensduur der vrouw schier overal kleiner dan die der mannen geweest, hetgeen bij tellingen vóór 1920 tegenovergesteld werd geconstateerd. Voor de boven 15-jarigen houdt dit misschien verband met het in grootere mate dan in vroegere perioden, deelnemen der vrouw aan het bedrijfsleven, waardoor zij aan invloeden werd blootgesteld, die door den man reeds vroeger waren ondervonden.

In nevenstaand diagram wordt de opbouw der bevolking per levensjaar voorgesteld voor het Rijk en de vijf groepen van gemeenten volgens de jongste volkstelling, in de grafiek op blz. 80 voor het Rijk in vergelijking met de vorige telling.

OPBOUW DER BEVOLKING NAAR GESLACHT EN LEEFTIJD (IN PROCENTEN DER TOTALE BEVOLKING) VOOR HET RIJK EN DE 5 GROEPEN VAN GEMEENTEN VOLGENS DE UITKOMSTEN DER VOLKSTELLING VAN 31 DECEMBER 1930.

Composition de la population selon les sexes et les âges (en pourcents de la population totale) pour le Royaume et les 5 groupes de communes d'après les résultats du recensement du 31 décembre 1930.

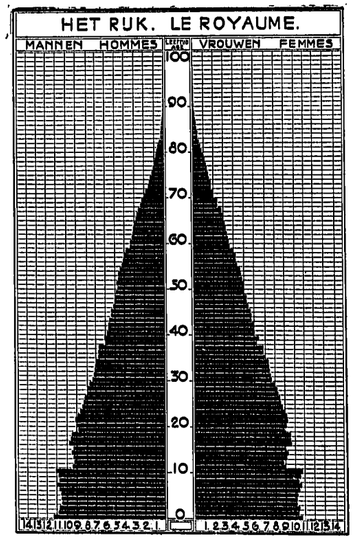

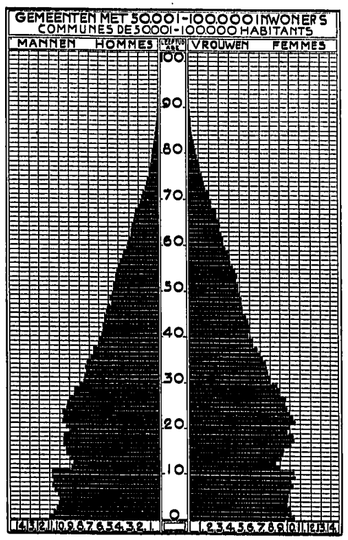

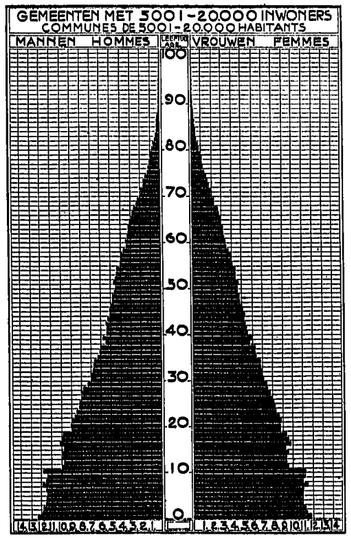

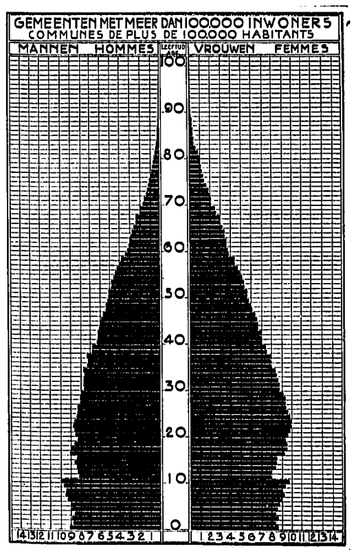

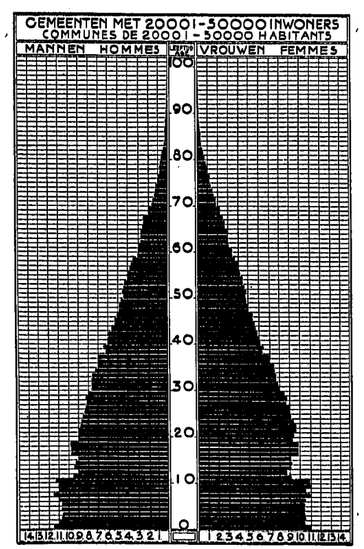

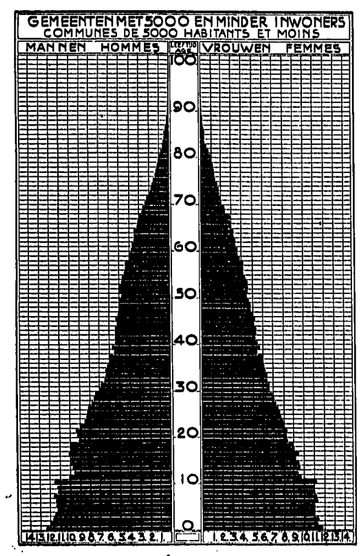

OPBOUW DER BEVOLKING NAAR GESLACHT EN LEEFTIJD (IN PROCENTEN DER TOTALE BEVOLKING) VOOR HET RIJK OP 31 DECEMBER 1930 IN VERGELIJKING MET DE TELLING VAN 31 DECEMBER 1920.

Composition de la population selon les sexes et les âges (en pourcents de la population totale) pour le Royaume au 31 décembre 1930 en comparaison du recensement du 31 décembre 1920.

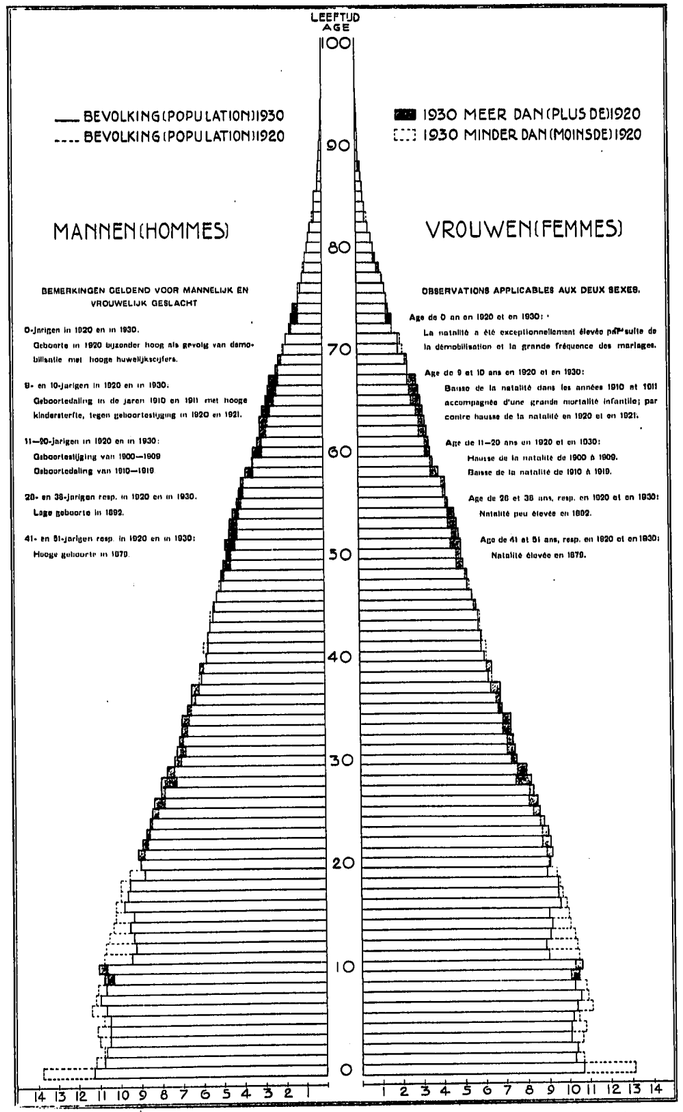

Voorts is op blz. 81 een diagram gegeven betreffende den opbouw der bevolking naar vijfjarige leeftijdsklassen, in verband met den burgerlijken staat voor het Rijk, volgens de gegevens afgeleid uit de verhoudingscijfers voorkomende op blz. 84 voor het Rijk op 31 December 1930.

OPBOUW DER BEVOLKING NAAR GESLACHT, LEEFTIJDSGROEPEN EN BURGERLIJKEN STAAT IN PROCENTEN DER BEVOLKING VAN ELK GESLACHT VOOR HET RIJK VOLGENS DE UITKOMSTEN DER VOLKSTELLING VAN 31 DECEMBER 1930.

Composition de la population selon les sexes, les groupes d'âge et l'état civil en pourcents de la population de chaque sexe pour le Royaume d'après les résultats du recensement du 31 décembre 1930.

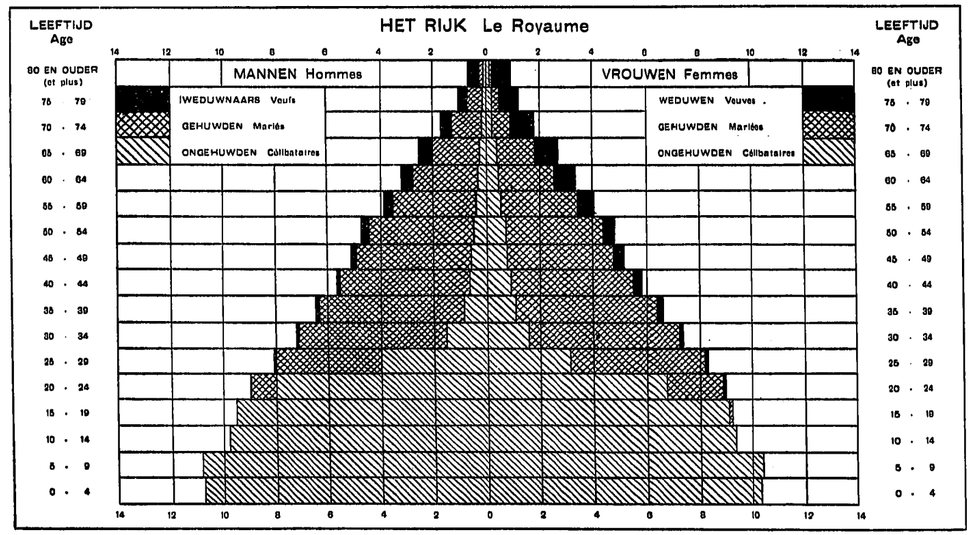

Voor gelijksoortige figuren, doch dan alleen betreffende den opbouw der bevolking over vijfjarige leeftijdsklassen in verband met den burgerlijken staat, volgens de uitkomsten van vroegere volkstellingen, wordt verwezen naar de „Inleidingen tot de uitkomsten der achtste, der negende en der tiende volkstelling" en naar het vroeger door de Centrale Commissie voor de Statistiek bewerkte „Overzicht van de uitkomsten der volkstelling van 1889 in vergelijking met die van vorige volkstellingen".

De volgende tabellen geven daarvan in verhoudingsgetallen een cijfermatig overzicht; beneden 15 jaar komen slechts enkele gevallen van gehuwd zijn voor.

Betrekkelijk aantal personen van elken burgerlijken staat, voorkomende op 10000 van elk geslacht voor iedere leeftijdsperiode bij de verschillende volkstellingen voor het Rijk en voor de jongste volkstelling ook voor de 5 groepen van gemeenten.

Répartition de la population d'après l'état civil dans les divers groupes d'âge par 10000 de chaque sexe.

Tijdstippen der volkstellingen. *Dates des recensements.*	Leeftijden. [1]) *Ages.*	Ongehuwd. *Célibataires.*		Gehuwd. *Mariés.*		In Weduwenstaat. *Veufs et Veuves.*		Gescheiden van echt. *Divorcés.*		Gescheiden van tafel en bed. *Pers. séparées de corps et de biens.*	
		M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*
		Het Rijk *(Le Royaume).*									
1 Januari 1830 . . .	15—19 jaar.	9984	9935	16	64	—	1	Onbekend, begrepen onder de ongehuwden. *Inconnus, compris dans les célibataires.*		Onbekend, begrepen onder de gehuwden. *Inconnus, compris dans les mariés.*	
	20—24 „	8936	8091	1043	1874	21	34				
	25—29 „	5649	4937	4254	4019	97	144				
	30—34 „	3116	2038	6678	6720	206	342				
	35—39 „	1976	2048	7711	7318	313	634				
	40—44 „	1436	1619	8103	7335	461	1046				
	45—49 „	1138	1365	8213	7081	649	1554				
	50—64 „	1008	1194	7643	5782	1349	3024				
	65 jaar en ouder . .	996	1133	5521	3066	3483	5801				

[1]) In de niet vermelde leeftijdsgroepen is de geheele bevolking ongehuwd, of is het aandeel der andere rubrieken te klein om in dezen staat te worden opgenomen.
Les personnes des groupes d'âge non mentionnés sont célibataires, ou bien les chiffres des autres rubriques sont trop minimes pour être indiqués dans le tableau.

Tijdstippen der volkstellingen. *Dates des recensements.*	Leeftijden. [1]) *Ages.*	Ongehuwd. *Célibataires.* M. *H.*	Ongehuwd. *Célibataires.* V. *F.*	Gehuwd. *Mariés.* M. *H.*	Gehuwd. *Mariés.* V. *F.*	In Weduwenstaat. *Veufs et Veuves.* M. *H.*	In Weduwenstaat. *Veufs et Veuves.* V. *F.*	Gescheiden van echt. *Divorcés.* M. *H.*	Gescheiden van echt. *Divorcés.* V. *F.*	Gescheiden van tafel en bed. *Pers. séparées de corps et de biens.* M. *H.*	Gescheiden van tafel en bed. *Pers. séparées de corps et de biens.* V. *F.*
Januari 1840 . . .	15—19 ans.	9984	9043	16	56	—	1	Onbekend, begrepen onder de ongehuwden. *Inconnus, compris dans les célibataires.*		Onbekend, begrepen onder de gehuwden. *Inconnus, compris dans les mariés.*	
	20—24 „	9026	8178	962	1793	12	29				
	25—29 „	5815	4040	4108	4943	77	117				
	30—34 „	3236	2060	6598	6754	165	286				
	35—39 „	2049	2069	7682	7379	269	552				
	40—44 „	1462	1655	8134	7418	403	927				
	45—49 „	1190	1435	8224	7159	586	1406				
	50—64 „	1038	1309	7680	5792	1282	2899				
	65 ans et au-dessus .	992	1146	5488	2966	3520	5889				
19 November 1849 . .	15—19 jaar.	9987	9038	13	61	—	1				
	20—24 „	9364	8662	623	1309	13	29				
	25—29 „	6524	5674	3393	4190	83	136				
	30—34 „	3727	3248	6059	6413	214	339				
	35—39 „	2198	2092	7454	7204	348	614				
	40—44 „	1519	1654	7983	7390	498	956				
	45—49 „	1264	1455	8034	7086	702	1459				
	50—54 „	1062	1355	7931	6552	1007	2093				
	55—59 „	982	1303	7604	5836	1414	2861				
	60—64 „	933	1306	7021	4767	2046	3927				
	65—69 „	886	1259	6427	3853	2687	4888				
	70—74 „	872	1208	5327	2849	3801	5943				
	75—79 „	916	1169	4421	2024	4663	6806				
	80 jaar en ouder . .	889	1210	3274	1163	5837	7627				
31 December 1859 . .	15—19 ans.	9987	9037	13	62	—	1	—	—		
	20—24 „	9358	8539	630	1434	11	26	1	1		
	25—29 „	6331	5370	3587	4510	80	118	2	2		
	30—34 „	3559	3114	6260	6603	178	279	3	4		
	35—39 „	2224	2146	7476	7337	296	511	4	6		
	40—44 „	1659	1694	7805	7416	442	884	4	6		
	45—49 „	1295	1431	8058	7165	642	1395	5	9		
	50—54 „	1131	1315	7906	6673	959	2004	4	8		
	55—59 „	1034	1270	7564	5882	1396	2840	6	8		
	60—64 „	949	1266	6902	4948	2055	3778	4	8		
	65—69 „	904	1264	6266	3948	2825	4781	5	7		
	70—74 „	885	1256	5257	2809	3853	5928	5	7		
	75—79 „	820	1164	4378	1925	4802	6909	—	2		
	80 ans et au-dessus .	862	1144	3033	1176	6105	7676	—	2		
1 December 1869 . .	15—19 jaar.	9978	9022	22	77	—	1	—	—	—	—
	20—24 „	9256	8317	735	1660	8	22	—	1	1	—
	25—29 „	6027	4088	3911	4905	59	101	1	2	2	4
	30—34 „	3381	2017	6468	6840	147	233	2	5	2	5
	35—39 „	2114	2034	7640	7530	238	422	3	6	5	8
	40—44 „	1571	1637	8076	7616	342	730	4	9	7	8
	45—49 „	1312	1432	8157	7422	517	1124	5	12	9	10
	50—54 „	1233	1372	7951	6832	802	1774	7	11	7	11
	55—59 „	1112	1274	7681	6094	1192	2608	7	11	8	13
	60—64 „	1086	1274	7094	5207	1805	3497	4	7	11	15
	65—69 „	1023	1303	6283	4099	2678	4581	6	8	10	9
	70—74 „	947	1269	5249	3075	3793	5643	5	7	6	6
	75—79 „	1030	1468	4220	1970	4738	6552	6	3	6	7
	80 jaar en ouder . .	711	1036	3021	1089	6259	7871	5	3	4	1

[1]) Zie de noot op blz. 81.

Tijdstippen der volkstellingen. *Dates des recensements.*	Leeftijden. [1]) *Ages.*	Ongehuwd. *Célibataires.* M. *H.*	Ongehuwd. *Célibataires.* V. *F.*	Gehuwd. *Mariés.* M. *H.*	Gehuwd. *Mariés.* V. *F.*	In Weduwenstaat. *Veufs et Veuves.* M. *H.*	In Weduwenstaat. *Veufs et Veuves.* V. *F.*	Gescheiden van echt. *Divorcés.* M. *H.*	Gescheiden van echt. *Divorcés.* V. *F.*	Gescheiden van tafel en bed. *Pers. séparées de corps et de biens.* M. *H.*	Gescheiden van tafel en bed. *Pers. séparées de corps et de biens.* V. *F.*
31 December 1879 . .	15—19 ans.	9983	9899	17	100	—	1	—	—	—	—
	20—24 „	9005	7834	987	2143	7	21	—	1	—	1
	25—29 „	5355	4258	4580	5639	63	97	1	4	2	3
	30—34 „	2965	2588	6891	7192	138	209	3	6	3	5
	35—39 „	1997	1881	7783	7726	212	376	4	10	4	7
	40—44 „	1558	1577	8117	7773	314	630	6	13	5	8
	45—49 „	1285	1402	8249	7580	452	996	7	13	6	9
	50—54 „	1160	1312	8137	7065	688	1601	7	13	8	9
	55—59 „	1096	1255	7853	6437	1036	2284	7	14	7	10
	60—64 „	1107	1277	7271	5377	1604	3327	7	11	11	8
	65—69 „	1024	1238	6501	4225	2463	4519	5	9	8	9
	70—74 „	1013	1253	5424	3133	3549	5597	4	10	10	7
	75—79 „	942	1252	4205	2017	4845	6721	3	7	5	2
	80 ans et au-dessus .	837	1223	2740	1055	6419	7717	1	4	3	2
31 December 1889 . .	15—19 jaar.	9982	9900	17	98	1	2	—	—	—	—
	20—24 „	8960	7846	1031	2130	8	20	—	2	1	1
	25—29 „	5466	4465	4472	5434	56	89	4	9	2	3
	30—34 „	3010	2620	6842	7147	135	206	9	20	5	8
	35—39 „	1978	1848	7784	7736	218	382	13	22	7	12
	40—44 „	1554	1605	8094	7710	329	649	16	23	8	13
	45—49 „	1351	1405	8144	7576	475	979	16	25	14	15
	50—54 „	1228	1323	8055	7161	689	1476	16	24	12	17
	55—59 „	1118	1269	7859	6492	994	2198	14	23	15	18
	60—64 „	1055	1261	7411	5559	1507	3144	12	20	15	16
	65—69 „	1013	1225	6677	4554	2284	4188	10	22	16	11
	70—74 „	1035	1245	5661	3348	3284	5383	11	16	9	8
	75—79 „	947	1188	4448	2154	4585	6640	6	12	14	6
	80 jaar en ouder . .	857	1183	2837	1056	6300	7747	2	10	3	4
31 December 1899 . .	15—19 ans.	9981	9893	19	106	—	1	—	—	—	—
	20—24 „	8902	7858	1089	2123	7	15	1	2	1	2
	25—29 „	5301	4408	4645	5503	45	73	5	11	4	5
	30—34 „	2846	2655	7030	7141	107	173	12	24	5	7
	35—39 „	1955	2000	7846	7636	173	321	18	31	8	12
	40—44 „	1568	1674	8120	7697	274	573	24	40	14	16
	45—49 „	1338	1424	8191	7585	427	927	28	45	16	19
	50—54 „	1219	1369	8065	7136	671	1431	28	40	17	24
	55—59 „	1137	1276	7815	6542	1001	2123	24	40	23	19
	60—64 „	1102	1236	7374	5747	1486	2964	21	34	17	19
	65—69 „	1017	1217	6718	4615	2223	4121	22	31	20	16
	70—74 „	971	1223	5699	3410	3298	5329	16	22	16	16
	75—79 „	906	1200	4547	2324	4520	6447	14	23	13	6
	80 ans et au-dessus .	897	1210	3000	1163	6076	7604	8	11	19	12
31 December 1909 . .	15—19 jaar.	9986	9894	14	106	—	—	—	—	—	—
	20—24 „	8874	7750	1118	2233	5	11	2	4	1	2
	25—29 „	5111	4244	4830	5679	37	53	10	19	3	5
	30—34 „	2704	2576	7181	7253	89	132	21	32	5	7
	35—39 „	1806	1961	8017	7736	143	250	26	42	8	11
	40—44 „	1440	1712	8280	7765	230	455	39	53	10	15
	45—49 „	1311	1556	8285	7605	351	763	39	56	14	19
	50—54 „	1216	1422	8152	7254	570	1236	41	63	20	25
	55—59 „	1137	1300	7913	6693	891	1923	38	58	21	26
	60—64 „	1076	1289	7433	5789	1434	2850	36	50	20	22
	65—69 „	1034	1229	6746	4784	2165	3924	33	42	21	21
	70—74 „	984	1201	5766	3619	3213	5134	21	34	15	12
	75—79 „	863	1161	4630	2438	4471	6364	21	28	14	9
	80 jaar en ouder . .	820	1171	2986	1155	6172	7655	13	16	9	3

[1]) Zie de noot op blz. 81.

periode is meer het gevolg van de geringere sterfte onder de ouderen, wijl het jonger huwen ook in die periode zich heeft voortgezet.

Ook bij de mannen is het relatieve aantal jongeren onder de gehuwden, althans sedert 1859, steeds stijgende. Bij de verschillende volkstellingen, van 1849 af, werden geteld gehuwde mannen beneden 35 jaar in % van het totaal aantal gehuwde mannen:

1849	25,—	1879	24,84	1909	28,—
1859	23,13	1889	25,29	1920	27,84
1869	24,70	1899	27,19	1930	27,55

Ook hier is de teruggang van de laatste twee perioden het gevolg van de geringere sterfte onder de oudere gehuwde mannen, want ook in die perioden is het jonger huwen, althans beneden 35 jaar stijgend.

De daling van het aandeel der ongehuwden in de hoogere leeftijdsklassen, is vrijwel steeds gepaard gegaan met een stijging van het aandeel der gehuwden in die leeftijdsklassen.

Tegenover die toeneming van het aandeel der gehuwden bij de ouderen, staat een sterke daling van het aandeel der personen in weduwstaat.

Op elke 10000 personen in de onderstaande leeftijdsklassen waren in weduwenstaat:

	1849.		1909.		1920.		1930.	
	Mannen.	Vrouwen.	Mannen.	Vrouwen.	Mannen.	Vrouwen.	Mannen.	Vrouwen.
Van 20—30 jaar	147	249	62	102	72	108	41	73
„ 40—50 „	847	1749	471	1009	446	863	369	725
60 jaar en ouder	3064	5108	2706	4464	2586	4286	2375	3850

Het aandeel der in weduwstaat verkeerende personen is afgenomen tot 1909 in alle leeftijdsklassen, maar het sterkst in de jongere leeftijden, zoo bij mannen als bij vrouwen, en wel het sterkst in de allerjongste leeftijdsklasse en afnemend met het klimmen der leeftijden, zooals bovenstaande cijfers duidelijk doen zien. Dit komt ook geheel overeen met het feit, dat de afneming der sterfte ook onder de gehuwden meer den jongeren dan den ouderen ten goede komt. Het kan ook echter gedeeltelijk daarvan het gevolg zijn, dat het geringer worden der huwelijksfrequentie bij de weduwnaars en weduwen, waarop hiervoor reeds is gewezen, zich sterker doet gevoelen bij de ouderen dan bij de jongeren. De toeneming van het aantal jeugdige weduwen en weduwnaars bij de voorlaatste volkstelling is het gevolg van de groote sterfte, die er onder de beneden 35-jarige gehuwden van beide geslachten plaats had in den grieptijd 1918/19, die ongeveer 2000 gehuwde mannen en 2500 gehuwde vrouwen, die op 31 December 1920 jonger dan 35 jaar zouden zijn geweest, meer ten grave heeft gesleept dan in normale tijden te wachten zou zijn geweest. Deze grootere sterfte veroorzaakte een vermeerdering van 2500 jonge weduwnaars en 2000 jonge weduwen, die in normale omstandigheden bij de volkstelling niet als zoodanig zouden zijn geteld.

Zonder deze jeugdige personen in weduwstaat, zouden de aantallen weduwnaars en weduwen in 1920 niet 7220 en 11187, doch slechts ongeveer 5200 en 8700 hebben bedragen, waardoor verhoudingscijfers van resp. 52 en 84 zouden zijn verkregen, welke lager zijn dan die van 1909.

Al is het nu niet zeker, dat elke jong gestorven echtgenoot een jonge weduwnaar of weduwe zal achterlaten, de leeftijden der echtgenooten verschillen gewoonlijk niet zóóveel, dat de hier genoemde cijfers ver van de werkelijkheid af zullen zijn.

In de periode 1921—1930 is het aantal in weduwstaat verkeerende personen weer sterk gedaald in alle leeftijdsklassen, het sterkst in de jongste leeftijden en afnemend met het klimmen der leeftijden.

De toeneming van het aandeel der gescheidenen, zoo van echt als van tafel en bed, heeft in alle leeftijdsklassen in meerdere of mindere mate plaats gehad, inzonderheid bij de volkstelling van 1930.

Een vergelijking van de cijfers voor de groepen van gemeenten onderling en met die voor het Rijk, levert de volgende resultaten.

Het aandeel der ongehuwde mannen is, op een enkele uitzondering na, in de drie groepen van groote gemeenten overal veel kleiner dan dat voor het Rijk. Opmerkelijk is, dat het meest afwijken de grootste 6 gemeenten, dan de 28 gemeenten met 20001 tot 50000 inwoners, terwijl de 12 daartusschen liggende gemeenten bijna overal hoogere cijfers dan de laatstgenoemde groep vertoonen.

In de overige gemeenten is het aandeel der ongehuwde mannen in alle leeftijdsklassen hooger dan voor het Rijk en weder steeds hooger, naarmate de gemeenten kleiner worden. Voor de gehuwde mannen is juist het tegenovergestelde het geval: hun aandeel vermindert met het kleiner worden der gemeenten, behalve de bovengenoemde groep van gemeenten met 50001—100000 inwoners, die lager staan dan de groep van gemeenten met 20001—50000 inwoners.

Een en ander zal wel het gevolg zijn van de grootere huwelijksfrequentie in de grootere gemeenten, doch zal ook wel samenhagen met het feit, dat de kleinere gemeenten ook een aantal gehuwden aan de grootere gemeenten overdragen, waarop vroeger reeds is gewezen.

Bij de vrouwen is ongeveer het tegenovergestelde als bij de mannen het geval. Hier zijn de ongehuwden, met uitzondering van de beneden 20-jarigen, in vrijwel alle leeftijdsklassen betrekkelijk talrijker in de 3 groepen van groote gemeenten dan in die der kleinere.

Een laag aandeel in bijna alle leeftijdsklassen van de gehuwde vrouwen worden aangetroffen in de gemeenten met 50001—100000 inwoners.

De sterke vertegenwoordiging der weduwnaars in de beide groepen van kleine gemeenten, wordt zoo goed als in alle leeftijdsklassen aangetroffen. Dit zal wel verband houden met het gemakkelijker huwen der weduwnaars in de groote gemeenten dan in de kleinere.

Het groote aantal weduwen in bijna alle leeftijdsklassen in de grootere gemeenten moet geheel worden toegeschreven aan de deelneming der weduwen aan den trek naar de groote bevolkingscentra. Immers, ook de weduwen in de grootere gemeenten hertrouwen in meerdere mate dan die in de kleinere, hetgeen evenals bij de weduwnaars minder weduwen in de grootere gemeenten zou doen verwachten: bij 1000 huwelijken toch waren in de groote gemeenten 36,6 weduwen betrokken tegen 31,4 in de kleinere gemeenten.

Het relatief aantal gescheidenen, zoo van echt als van tafel en bed, is voor beide geslachten in de meeste leeftijdsklassen grooter naarmate de gemeenten grooter zijn. Dit houdt geheel verband met de mate, waarin de scheidingen van echt en van tafel en bed in de verschillende categorieën van gemeenten voorkomen.

Uit de tabellen, betreffende de indeeling naar den leeftijd, zooals deze in de uitkomsten der volkstellingen zijn gepubliceerd, zijn de onderstaande cijfers berekend, vermeldende voor elk volkstellingstijdstip den gemiddelden leeftijd van den Nederlander met onderscheiding naar de geslachten. Deze cijfers zijn verkregen door het aantal jaren, dat alle Nederlanders in totaal hebben doorleefd, te deelen door het aantal Nederlanders op de verschillende tijdstippen.

Gemiddelde leeftijd van den Nederlander.

Age moyen des Néerlandais.

Jaren der Volkstellingen. *Années des recensements.*	Mannen. *Hommes.*			Vrouwen. *Femmes.*			Totaal. *Total.*		
	Jaren. *Ans.*	Maanden. *Mois.*	Dagen. *Jours.*	Jaren. *Ans.*	Maanden. *Mois.*	Dagen. *Jours.*	Jaren. *Ans.*	Maanden. *Mois.*	Dagen. *Jours.*
1830	26	7	3	27	9	9	27	2	21
1840	26	5	11	27	8	7	27	—	28
1849	26	11	12	28	2	22	27	7	6
1859	27	2	19	28	3	27	27	9	11
1869	27	6	8	28	5	19	28	—	1
1879	27	2	27	28	—	23	27	7	27
1889	27	2	24	28	—	28	27	7	23
1899	27	1	26	27	11	19	27	6	24
1909	27	2	22	28	—	14	27	7	15
1920	27	9	30	28	7	27	28	3	—
1930	28	8	29	29	6	1	29	1	17

Vergelijkt men de gemeenten met meer dan 100000 inw. onderling (zie onderstaande cijfers), dan blijkt Groningen relatief de meeste gezinswoningen met 1 en 2 vertrekken te hebben (17,01 %); op Groningen volgt Rotterdam (13,34 %), daarna komt Amsterdam (8,87 %), Utrecht (7,16 %), 's Gravenhage (5,89 %) en ten slotte Haarlem (5,25 %). Amsterdam heeft naar verhouding belangrijk meer drie- en viervertrekswoningen dan de andere gemeenten, terwijl, wat de woningen met 5 en meer vertrekken aangaat, Haarlem, 's Gravenhage en Utrecht bovenaan staan.

Gemeenten. *Communes.*	Woningen met: *Logements ayant:*		
	1 en 2 vertr. *1 et 2 pièces.*	3 en 4 vertr. *3 et 4 pièces.*	5 en meer vertr. *5 pièces et plus.*
Amsterdam	8,87 (1,83)	48,26	42,87
Rotterdam	13,34 (1,73)	38,91	47,74
's Gravenhage	5,89 (1,22)	29,68	64,43
Utrecht	7,16 (1,21)	31,09	61,77
Haarlem	5,25 (0,88)	29,73	65,02
Groningen	17,01 (3,41)	34,97	48,02

Een beschouwing van de cijfers betreffende de woningen van afzonderlijk levenden leert, dat in totaal 39,99 % der afzonderlijk levenden over 1 vertrek, 42,75 % over 2 of 3 en 17,27 % over 4 of meer vertrekken beschikken. Ook wat de huisvesting der afzonderlijk levenden aangaat, is de provincie Drenthe in de minst gunstige positie; 47,29 % der afzonderlijk levenden woont in 1 vertrek, 43,38 % in 2 of 3 en slechts 9,34 % in 4 of meer vertrekken. In Noordholland, Friesland, Zuidholland, Groningen en Limburg beloopt het percentage der één kamer bewonende afzonderlijk levenden resp. 46,16, 44,98, 42,78, 42,41 en 41,09, in de overige provinciën varieert het tusschen 23,08 in Gelderland als laagste en 29,07 % in Utrecht als hoogste. In de groep der grootste gemeenten blijkt een hoog percentage der afzonderlijk levenden (50,37) de beschikking over slechts één vertrek te hebben; in de andere gemeentegroepen zijn de verhoudingscijfers aanmerkelijk lager (33,78 % in de gemeenten met 5001—10000 inw. als hoogste en 22,63 % in de allerkleinste gemeenten als laagste). Van de grootste gemeenten staat Amsterdam met een percentage van 56,08 bovenaan; ook 's Gravenhage en Rotterdam vertoonen hooge cijfers (51,72 en 46,20 %), terwijl Utrecht, Groningen en Haarlem met 35,89, 35,11, en 28,54 % nog beneden het Rijkscijfer (39,99 %) liggen. De cijfers der onderscheidene gebieden zijn in onderstaand staatje vermeld.

Provinciën. *Provinces.*	1 vertrek. *1 pièce.*	2 of 3 vertr. *2 et 3 pièces.*	4 of meer vertr. *4 pièces et plus.*	Gemeenten met: *Communes de:*	1 vertrek. *1 pièce.*	2 of 3 vertr. *2 et 3 pièces.*	4 of meer vertr. *4 pièces et plus.*	Gemeenten. *Communes.*	1 vertrek. *1 pièce.*	2 of 3 vertr. *2 et 3 pièces.*	4 of meer vertr. *4 pièces et plus.*
Noordbrabant	25,69	54,00	20,30	500 en minder inw.	22,63	52,63	24,74	Amsterdam	56,08	31,54	12,39
Gelderland	23,08	55,09	21,83	501—1000 „	27,50	55,29	17,21	Rotterdam	46,20	38,11	15,69
Zuidholland	42,78	40,07	17,14	1001—2000 „	29,97	53,72	16,31	's Gravenhage	51,72	30,30	17,97
Noordholland	46,16	37,40	16,44	2001—5000 „	31,42	51,89	16,69	Utrecht	35,89	45,94	18,16
Zeeland	27,78	53,06	19,17	5001—10000 „	33,78	49,09	17,14	Haarlem	28,54	46,41	25,05
Utrecht	29,07	48,37	22,57	10001—20000 „	31,23	48,34	20,42	Groningen	35,11	50,64	14,26
Friesland	44,98	41,13	13,90	20001—50000 „	26,85	50,64	22,52				
Overijssel	27,16	55,67	17,18	50001—100000 „	26,01	54,73	19,26				
Groningen	42,41	45,00	12,58	meer dan 100000 „	50,37	34,13	15,50				
Drenthe	47,29	43,38	9,34								
Limburg	41,09	41,59	17,34								
Het Rijk	**39,99**	**42,75**	**17,27**								

In de tabellen 4 en 5 (blz. 107) zijn de voornaamste cijfers van de uitkomsten der woningtelling van 1930 vergeleken met die van de voorlaatste telling, welke gehouden werd op 31 Dec. 1909. In de tusschen beide tellingen

liggende periode van 21 jaar is de huisvesting van de bevolking in het algemeen aanmerkelijk verbeterd. Terwijl in 1909 nog 15,2 % der bevolking in éénvertrekswoningen huisde, die 18,72 % uitmaakten van het totale aantal woningen, waren deze percentages in 1930 gedaald tot resp. 4,4 en 7,39. Het aantal tweevertrekswoningen daalde van 29,20 op 14,49 %, de bevolking dezer woningen van 27,9 op 12,2 %. Ook de drievertrekswoningen verminderden relatief en wel van 20,02 % op 16,34 %, de bevolking van 21,1 op 15,7 %. Daarentegen steeg het percentage der woningen met 4 of 5 vertrekken van 21,32 tot 36,48 en de bevolking dezer woningen van 23,4 tot 38,1, terwijl het percentage der woningen met 6 of meer vertrekken toenam van 10,74 tot 25,30 en de bevolking dezer woningen van 12,4 tot 29,6. Hoewel de verschuiving naar hoogere vertreksgroepen zeer uiteenloopend was, voltrok de hier geschetste verbetering zich in het algemeen toch in alle deelen van het land. In Noordbrabant, Gelderland, Zuidholland, Noordholland, Utrecht, Overijssel en Limburg nam het percentage der één-, twee- en drievertrekswoningen af en steeg dat der woningen met meer dan 3 vertrekken, in Drenthe verminderde alleen het percentage der éénvertrekswoningen, in Zeeland, Friesland en Groningen dat der één- en tweevertrekswoningen.

Voor de provinciën en het Rijk blijkt de relatieve vermindering (—) resp. vermeerdering (+) van het aantal woningen en bewoners in elke vertreksgroep uit de volgende cijfers:

Provinciën. *Provinces.*	1-vertreks-woningen. *Logements ayant 1 pièce.*	Bewoners. *Habitants.*	2-vertreks-woningen. *Logements ayant 2 pièces.*	Bewoners. *Habitants.*	3-vertreks-woningen. *Logements ayant 3 pièces.*	Bewoners. *Habitants.*	4—5-vertreks-woningen. *Logements ayant 4 ou 5 pièces.*	Bewoners. *Habitants.*	6- of meer vertreks-woningen. *Logements ayant 6 pièces et plus.*	Bewoners. *Habitants.*
Noordbrabant	— 7,23	— 6,3	— 16,78	— 17,6	— 7,72	— 9,7	+ 10,13	+ 9,6	+ 21,60	+ 24,1
Gelderland	— 10,49	— 9,5	— 16,67	— 18,0	— 4,09	— 5,7	+ 15,37	+ 15,8	+ 15,89	+ 17,3
Zuidholland	— 8,21	— 8,1	— 17,69	— 18,9	— 4,15	— 6,2	+ 17,92	+ 17,9	+ 12,13	+ 15,3
Noordholland	— 4,81	— 5,0	— 16,73	— 17,0	— 7,27	— 9,4	+ 16,55	+ 16,4	+ 12,26	+ 14,9
Zeeland	— 15,33	— 13,2	— 12,26	— 14,3	+ 3,05	+ 3,0	+ 13,49	+ 13,1	+ 10,45	+ 11,5
Utrecht	— 6,71	— 6,1	— 10,54	— 10,6	— 6,57	— 8,8	+ 11,16	+ 10,7	+ 21,66	+ 23,7
Friesland	— 31,62	— 31,1	— 1,04	— 3,0	+ 6,09	+ 6,8	+ 15,64	+ 16,4	+ 10,03	+ 10,7
Overijssel	— 14,92	— 13,7	— 18,23	— 19,3	— 4,76	— 6,6	+ 16,07	+ 15,7	+ 21,85	+ 23,8
Groningen	— 25,94	— 25,2	— 3,70	— 5,7	+ 5,64	+ 5,7	+ 14,52	+ 15,0	+ 9,48	+ 10,1
Drenthe	— 29,84	— 29,1	+ 3,55	+ 2,1	+ 7,45	+ 7,4	+ 11,90	+ 12,5	+ 6,95	+ 7,1
Limburg	— 2,16	— 1,5	— 8,06	— 8,2	— 7,94	— 8,9	+ 1,67	— 0,9	+ 16,49	+ 19,6
Het Rijk	**— 11,33**	**— 10,8**	**— 14,71**	**— 15,7**	**— 3,68**	**— 5,4**	**+ 15,16**	**+ 14,7**	**+ 14,56**	**+ 17,2**

In de provinciën, die in 1909 relatief de meeste één- en tweevertrekswoningen telden, Drenthe, Friesland, Groningen, Zeeland en Overijssel, blijkt het aandeel van deze woningen in het totaal aantal woningen sedert genoemd jaar het sterkst te zijn afgenomen. In Drenthe verminderde alleen het aantal éénvertrekswoningen en viel in alle andere vertreksgroepen, dus ook in de tweevertreksgroep, een stijging te constateeren; hierbij dient in het oog te worden gehouden, dat het aantal éénvertrekswoningen in deze provincie in 1909 bijzonder groot was. Het aantal drievertrekswoningen nam, hoewel niet in belangrijke mate, behalve in Drenthe, alleen nog toe in Zeeland, Friesland en Groningen, terwijl alle andere provinciën een overigens niet groote vermindering in deze vertreksgroep te zien gaven; de verbetering in alle provinciën en vooral in Overijssel blijkt in het bijzonder uit de relatief belangrijke vermeerdering van het aantal woningen met 4—5 en dat met 6 of meer vertrekken. In Limburg waren de verschuivingen het minst opvallend van alle provinciën; de naar verhouding grootste vermeerdering kwam in die provincie voor in de groep woningen met 6 of meer vertrekken.

Bij de beschouwing van de cijfers betreffende de groepen van gemeenten (zie bladz. 94) valt op, dat de relatieve vermindering van het aantal woningen in de groepen met 10000 en minder inwoners zich beperkt tot de één- en tweevertrekswoningen, terwijl in de groepen met meer dan 10000 inwoners ook nog de drievertrekswoningen aan de vermindering deel hadden en wel het sterkst in de gemeenten met 50001—100000 inwoners.

Voor de grootste gemeenten, de provinciën en de gemeentegroepen waren de cijfers als volgt:

Gemeenten met meer dan 100000 inw., provinciën, groepen van gemeenten en het Rijk, *Communes de plus de 100000 hab., provinces, groupes de communes et le Royaume.*	Gezinnen, die over 1 slaapvertrek beschikten, bestaande uit: *Ménages, habitant des logements avec une chambre à coucher, composés de :*		
	4 pers. en minder. *4 pers. ou moins.*	5—6 pers. *5—6 pers.*	7 en meer pers. *7 pers. ou plus.*
Amsterdam	28,48	2,11	0,54
Rotterdam	24,94	2,52	0,90
's Gravenhage	19,73	0,86	0,30
Utrecht	20,08	2,16	0,97
Haarlem	20,12	1,52	0,50
Groningen	22,44	2,53	0,74
Noordbrabant	18,58	4,14	2,35
Gelderland	18,22	4,01	1,88
Zuidholland	22,77	2,92	1,35
Noordholland	25,20	2,48	0,85
Zeeland	30,21	5,71	2,29
Utrecht	18,17	2,91	1,49
Friesland	31,02	6,61	2,46
Overijssel	17,09	4,19	1,93
Groningen	29,13	6,10	2,22
Drenthe	28,98	11,55	6,63
Limburg	14,70	1,42	0,32
Gemeenten met: *Communes de :*			
500 en minder inw.: *hab. et moins :*	25,46	4,82	1,68
501—1000 inw. *hab.*	27,32	5,77	2,50
1001—2000 „ „	25,69	5,06	2,86
2001—5000 „ „	24,48	5,89	2,80
5001—10000 „ „	22,82	5,44	2,60
10001—20000 „ „	21,27	4,53	2,06
20001—50000 „ „	18,37	2,85	1,37
50001—100000 „ „	18,03	2,01	0,80
meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	24,42	1,95	0,64
Het Rijk	**22,50**	**3,73**	**1,66**

De hoogste percentages voor gezinnen van 5—6 en 7 en meer personen met 1 slaapvertrek werden aangetroffen in Drenthe (11,55 en 6,63). Ook in Friesland (6,61 en 2,46), Groningen (6,10 en 2,22), Zeeland (5,71 en 2,29), Overijssel (4,19 en 1,93) en Noordbrabant (4,14 en 2,35) is deze groep van gezinnen nog betrekkelijk groot, althans grooter dan in de overige provinciën. De laagste cijfers hebben Limburg (1,42 en 0,32) en Noordholland (2,48 en 0,85).

De gezinnen van 5—6 en 7 en meer personen met 1 slaapvertrek zijn in de gemeenten met meer dan 20000 inwoners minder talrijk dan in die met 20000 en minder inwoners en het minst talrijk in de groep der grootste gemeenten (1,95 en 0,64). Van deze gemeenten hebben 's Gravenhage (0,86 en 0,30), Haarlem (1,52 en 0,50) en Amsterdam (2,11 en 0,54) de laagste cijfers.

Een ongunstige groep vormen ook de gezinnen van 10 en meer personen met 2 slaapvertrekken. In deze groep van gezinnen komen Noordbrabant (1,37) en Drenthe (1,35) voor met de hoogste cijfers, Limburg (0,39) en Noordholland (0,50) met de laagste. Gunstiger dan over het algemeen in de gemeenten met 10000 en minder inwoners, zijn de percentages in de gemeenten met meer dan 10000 inwoners en het gunstigst in de groep der grootste gemeenten. In deze groep zijn het weer 's Gravenhage (0,21) en Haarlem (0,25), die de laagste en Rotterdam (0,49), thans met Utrecht (0,44), die de hoogste cijfers vertoonen.

In de woningstatistiek van 1930 is een tabel opgenomen, waaruit men de aantallen woningen kan leeren kennen, waarin een slaapvertrek gedeeld moet worden door personen boven den leeftijd, waarop de puberteit is ingetreden en die van ongelijk geslacht en niet met elkaar gehuwd zijn. Deze, uit een moreel oogpunt beschouwd, ongunstige toestand doet zich met zekerheid voor in alle woningen met slechts één slaapvertrek, voor zoover in die woningen bovenbedoelde bezetting aanwezig is, en *kan* zich, ingeval in het gezin een echtpaar aanwezig is, voordoen in woningen met twee slaapvertrekken, n.l. wanneer, naar is aangenomen, één der slaapvertrekken door het echtpaar is bezet en het andere moet worden gedeeld door personen van 14 jaar of ouder van ongelijk

geslacht, die niet met elkaar gehuwd zijn. De woningen met 3 of meer slaapvertrekken zijn buiten deze statistiek gehouden, aangezien de slaapgelegenheid in deze woningen voldoende is om een scheiding van de geslachten mogelijk te maken.

Met behulp van bedoelde tabel (tabel III der Woningstatistiek) is tabel 8 (blz. 111) samengesteld, waarin zoowel voor de gezinnen met echtpaar als voor die, waarin geen echtpaar aanwezig is, het aantal der bovenbedoelde ongunstige gevallen is berekend in % van het totaal aantal woningen in elk gebied en in % van het totaal aantal woningen met 1, resp. 2 slaapvertrekken.

Daar de gezinnen met echtpaar 85 % van alle gezinnen in het Rijk vormen, is deze groep van gezinnen voor een beschouwing van de cijfers uiteraard de belangrijkste. In % van het totaal aantal gezinnen in het Rijk waren 5,32 gezinnen met echtpaar, die over 1 slaapkamer beschikten, in de bedoelde ongunstige positie, n.l. 1,55 % gezinnen met 3 personen, 2,13 % gezinnen met 4 en 5 en 1,65 % gezinnen met 6 en meer personen.

In deze groep van gezinnen is het relatieve aantal ongunstige gevallen het grootst in Drenthe (14,65 % van alle gezinnen in die provincie), Friesland (10,39), Zeeland (9,44) en Groningen (8,70), het kleinst in Limburg (0,97). In de overige provinciën beweegt het percentage der ongunstige gevallen zich tusschen 4,01 als laagste (Utrecht) en 5,71 als hoogste (Overijssel). Beschouwt men deze groep van gezinnen in de gemeentegroepen, dan blijkt, dat, naar mate de gemeenten kleiner worden, het relatieve aantal ongunstige gevallen stijgt, n.l. van 2,83 % in de gemeenten met 50001—100000 inwoners tot 9 % in die met 501—1000 inwoners; een uitzondering vormen de allerkleinste gemeenten met 500 en minder inwoners (7,47 %), die een percentage te zien geven weinig hooger dan dat der gemeenten met 5001—10000 inwoners (7,37), voorts ook de gemeenten met meer dan 100000 inwoners, met een percentage (3,25), hooger dan de gemeenten met 50001—100000 inwoners (2,83), doch lager dan de gemeenten met 20001—50000 inwoners (3,77). Van de grootste gemeenten is in Rotterdam de toestand het minst gunstig (4,31 %), dan volgen Groningen (3,93), Amsterdam (3,49), Utrecht (3,30), Haarlem (2,72) en ten slotte 's Gravenhage als de gunstigste gemeente (1,40 %).

Van de gezinnen met echtpaar, die over 2 slaapvertrekken beschikken, was in het Rijk 4,78 % in ongunstige positie. Ook in deze groep van gezinnen zijn het de provinciën Drenthe, Friesland, Zeeland en Groningen, die de hoogste percentages vertoonen (resp. 7,87, 6,10, 5,99 en 5,80), terwijl Limburg met 2,29 % weer het gunstigst uitkomt. In de gemeentegroepen hangt de hoogte van het percentage veelal samen met het aantal inwoners. Men vindt hooge cijfers voor de kleine gemeenten, lage voor de groote; een scherpe scheiding valt er in dit opzicht te constateeren tusschen de gemeenten met 10000 en minder en die met meer dan 10000 inwoners.

In de grootste gemeenten is de toestand het gunstigst in 's Gravenhage (1,94 %), het minst gunstig in Rotterdam (4,90 %).

Beschouwt men de cijfers der ongunstige gevallen in % van het aantal gezinnen met echtpaar, *die over 1, resp. 2 slaapvertrekken beschikken*, dan blijkt dat de onderlinge verhouding der gebieden veel overeenkomst vertoont met het hierboven geteekende beeld van de ongunstige gevallen in % van het *totaal* aantal gezinnen in elk gebied; evenwel moeten Noordbrabant, Gelderland en Overijssel worden toegevoegd aan de provinciën met de hoogere percentages. Van de groepen van gemeenten geeft die met meer dan 100000 inwoners de gunstigste cijfers te zien.

Voor de gezinnen, waarin geen echtpaar aanwezig is (15 % van alle gezinnen), zijn de percentages in alle gebieden aanzienlijk lager dan voor de gezinnen met echtpaar. In % van het totaal aantal gezinnen in het Rijk waren 1,80 van deze gezinnen in ongunstige positie, in % van het aantal gezinnen met 1 slaapvertrek 6,45. Overigens wijkt de onderlinge verhouding der gebieden voor de gezinnen zonder echtpaar niet veel af van die berekend voor de gezinnen met echtpaar.

Zijn in de „woningstatistiek" de gezinnen en de afzonderlijk levende personen gerangschikt naar het aantal vertrekken, waarover zij beschikken, de „gezinsstatistiek" geeft dezelfde gezinnen naar hun grootte en samenstelling.

De 1720744 op 31 December 1930 in het Rijk aangetroffen gezinnen [1]) tellen te zamen 7524080 gezinsleden, dit is gemiddeld per gezin 4,37. Onder deze 7524080 gezinsleden kwamen voor 2925304 een echtpaar vormende personen (1,70 per gezin), 258092 afzonderlijke gezinshoofden (0,15 per gezin), 3752142 kinderen en stiefkinderen (2,18 per gezin) en 588 542 overige gezinsleden (0,34 per gezin).

[1]) Exclusief de gezinnen van schippers en bewoners van wagens en de gezinnen in gestichten en instellingen.

Het grootste gemiddelde aantal kinderen wordt aangetroffen in de groepen van gemeenten met 2001—10000 inwoners (2,44), het kleinste aantal in de groep der 6 groote steden (1,84). Beneden het gemiddelde der grootste steden liggen Amsterdam (1,74), 's Gravenhage (1,76) en Haarlem (1,78), daarboven staan Rotterdam (1,98) en Utrecht (2,01), terwijl Groningen geen verschil met het groepsgemiddelde vertoont.

Het percentage gezinnen zonder inwonende kinderen daalt van 27,52 in de allerkleinste gemeenten tot 20,66 en de gemeenten met 5001—10000 inwoners, om daarna, alleen onderbroken door een kleine daling in de groep van gemeenten met 20001—50000 inwoners weer te stijgen tot 26,54 in de groep der grootste steden.

De volgende cijfers geven voor de groepen van gemeenten en de grootste gemeenten een overzicht van de gezinnen, onderscheiden naar de aantallen inwonende kinderen.

Groepen van gemeenten en gemeenten met meer dan 100 000 inw. *Groupes de communes et communes de plus de 100 000 hab.*	Gezinnen met het volgende aantal inwonende kinderen: *Ménages avec les nombres suivants d'enfants au sein de la famille :*				
	1—2.	3—4.	5—7.	8—11.	12 of meer. *et plus.*
Gemeenten met: *Communes de :*					
500 inw. en minder *hab. et moins*	40,02	20,13	9,80	2,53	—
501— 1000 inw. *hab.*	38,02	21,55	12,14	2,77	0,16
1001— 2000 „ „	37,09	22,27	13,78	3,27	0,17
2001— 5000 „ „	38,73	22,59	13,48	3,47	0,19
5001— 10000 „ „	39,77	22,73	13,36	3,32	0,15
10001— 20000 „ „	41,13	22,16	11,79	2,76	0,13
20001— 50000 „ „	43,74	21,53	10,26	2,40	0,10
50001—100000 „ „	42,72	21,38	10,42	2,51	0,14
meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	46,16	18,54	7,28	1,42	0,06
Amsterdam	47,64	17,60	6,36	1,12	0,04
Rotterdam	45,18	20,18	8,47	1,76	0,07
's Gravenhage	45,01	17,73	6,96	1,36	0,06
Utrecht	44,67	19,65	9,04	2,01	0,11
Haarlem	45,98	17,88	6,92	1,25	0,07
Groningen	48,00	19,07	6,83	1,28	0,04

In de grootere gemeenten worden relatief meer gezinnen met 1—2 inwonende kinderen aangetroffen dan in de kleinere. De groep der grootste steden, die van alle gemeentegroepen het laagste gemiddelde aantal inwonende kinderen per gezin vertoont, telt ook relatief het grootste aantal gezinnen met 1—2 inwonende kinderen (46,16 %).

De gezinnen met 3—4 inwonende kinderen, die in alle gemeentegroepen een veel minder groote plaats innemen dan de gezinnen met 1—2 inwonende kinderen, komen in de groepen van gemeenten met 2001—5000 en 5001—10000 inwoners naar verhouding het meest voor (resp. 22,59 en 22,73 %); het kleinste percentage vertoont weer de groep der grootste steden (18,54), ook wat aangaat de gezinnen met 5—7, 8—11 en 12 of meer inwonende kinderen (resp. 7,28, 1,42, en 0,06 %). Deze grootere gezinnen zijn in de kleinere gemeenten, in het bijzonder in de groepen van gemeenten met 1001—10000 inwoners, talrijker vertegenwoordigd dan in de overige gemeentegroepen.

Van de groep der grootste gemeenten heeft Groningen naar verhouding meer gezinnen met 1—2 inwonende kinderen (48 %) dan de andere groote steden. Op Groningen volgt Amsterdam (47,64 %). In laatstgenoemde gemeente is het relatieve aantal gezinnen met 3—4, 5—7 en 8—11 inwonende kinderen kleiner dan in de andere groote plaatsen. Utrecht neemt onder de groote steden, wat het aantal gezinnen met 12 of meer inwonende kinderen betreft, de eerste plaats in (0,11 %), Amsterdam en Groningen de laatste (0,04 %).

In de tabellen 11*a* t/m 11*c* (blz. 114—117) zijn de gezinnen als volgt naar hun samenstelling gesplitst:

1. Gezinnen bestaande alleen uit een echtpaar;
2. Gezinnen bestaande uit een echtpaar alleen met inwonende eigen of stiefkinderen;
3. Gezinnen bestaande uit een echtpaar zonder inwonende eigen of stiefkinderen, doch met andere inwonende personen.
4. Gezinnen bestaande uit een echtpaar met inwonende eigen of stiefkinderen, benevens andere inwonende personen.
5. Gezinnen bestaande uit een gezinshoofd alleen met inwonende eigen of stiefkinderen.
6. Gezinnen bestaande uit een gezinshoofd zonder inwonende eigen of stiefkinderen, doch met andere inwonende personen.

7. Gezinnen bestaande uit een gezinshoofd met inwonende eigen of stiefkinderen, benevens andere inwonende personen.

De onder 5, 6 en 7 bedoelde gezinnen zijn gezinnen, aan het hoofd waarvan geen echtpaar staat.

Aan de tabellen 11*a*—*c*, waarin de gezinnen ook naar hun grootte en het aantal inwonende kinderen zijn onderscheiden, zijn voor de grootste gemeenten, de provinciën, de groepen van gemeenten en het Rijk de volgende cijfers ontleend.

Gemeenten met meer dan 100 000 inw., provinciën, groepen van gemeenten en het Rijk. *Communes de plus de 100 000 hab., provinces, groupes de communes et le Royaume.*	Gezinnen bestaande uit: *Ménages composés :*						
	Echtparen alleen. *Seulement d'un couple marié.*	Echtparen alleen met inw. kinderen. *D'un couple marié avec enfants.*	Echtparen zonder inw. kinderen doch met andere inw. personen. *D'un „couple marié sans enfants" et d'autres personnes.*	Echtparen met inw. kinderen benevens andere inw. personen. *D'un „couple marié avec enfants" et d'autres personnes.*	Gezinshoofden alleen met inw. kinderen. *D'un chef de famille avec enfants.*	Gezinshoofden, zonder inw. kinderen, doch met andere inw. personen. *D'un „chef de famille sans enfants" et d'autres personnes.*	Gezinshoofden met inw. kinderen benevens andere inw. personen. *D'un „chef de famille avec enfants" et d'autres personnes.*
	(in pct. van het totaal aantal gezinnen in elk gebied) (*en % du nombre total des ménages dans chaque territoire*).						
Amsterdam	18,79	52,70	3,45	9,67	7,80	5,01	2,60
Rotterdam	16,50	56,54	3,24	9,42	6,98	4,60	2,72
's Gravenhage	18,21	49,64	4,09	9,68	8,98	6,58	2,81
Utrecht	16,45	54,18	3,26	10,76	8,—	4,81	2,54
Haarlem	18,66	50,91	4,06	11,22	6,87	5,18	3,11
Groningen	15,51	51,96	3,71	12,80	7,42	5,57	3,04
Noordbrabant	11,44	54,22	3,51	15,46	7,39	5,25	2,73
Gelderland	11,78	51,85	4,03	16,04	7,23	5,45	3,63
Zuidholland	16,27	55,37	3,32	9,93	7,70	4,88	2,52
Noordholland	18,32	53,21	3,60	10,18	7,32	4,81	2,55
Zeeland	17,17	55,17	2,91	9,78	7,81	4,86	2,30
Utrecht	15,39	53,21	3,72	12,39	7,32	5,26	2,72
Friesland	16,69	53,89	3,46	11,17	7,14	5,15	2,49
Overijssel	11,66	53,42	3,52	16,81	6,55	3,97	4,06
Groningen	14,65	55,12	3,41	12,30	6,89	5,04	2,59
Drenthe	10,74	58,06	2,77	14,61	6,58	3,50	3,74
Limburg	10 29	56,54	3,—	16,01	7,01	4,24	2,92
Gemeenten met: *Communes de :*							
500 en minder inw *500 hab. et moins*	16,87	49,46	4,54	13,42	6,95	6,11	2,65
501— 1000 inw. *hab.*	14,74	51,48	3,74	13,43	7,62	5,98	3,02
1001— 2000 „ „	13,17	52,83	3,37	13,27	8,05	5,98	3,33
2001— 5000 „ „	13,01	54,64	3,33	13,31	7,49	5,22	3,—
5001— 10000 „ „	12,68	55,03	3,24	13,92	7,18	4,74	3,22
10001— 20000 „ „	13,83	54,64	3,61	13,73	6,87	4,58	2,73
20001— 50000 „ „	14,83	56,53	3,25	12,48	6,61	3,88	2,41
50001—100000 „ „	14,73	54,12	3,75	13,44	7,02	4,36	2,59
meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	17,74	53,06	3,56	9,91	7,77	5,24	2,72
Het Rijk *Le Royaume*	**14,90**	**54,27**	**3,47**	**12,37**	**7,31**	**4,87**	**2,82**

De gezinnen, die alleen uit echtparen bestaan, vormen in het Rijk 14,90 % van alle gezinnen. Voegt men daarbij de gezinnen, die bestaan uit echtparen alleen met inwonende kinderen of stiefkinderen (54,27 %), dan blijkt, dat 69,17 % van alle gezinnen in Nederland gezinnen zijn, waarin gehuwde paren alleen of met hun kinderen samenwonen. De gezinnen waarin gehuwde paren samenwonen met nog andere personen dan hun eigen kinderen, maken 12,37 % en de gezinnen, waarin echtparen zonder kinderen samen wonen met andere personen 3,47 % van alle gezinnen uit. Van alle gezinnen in het Rijk zijn derhalve 85 % gezinnen met echtparen; de overige 15 % zijn gezinnen, aan het hoofd waarvan geen echtparen staan.

Laatstbedoelde gezinnen worden gevormd door gezinshoofden samenwonende met eigen kinderen (7,31 % van alle gezinnen), gezinshoofden zonder eigen kinderen, samenwonende met andere personen (4,87 %) en gezinshoofden samenwonende met eigen kinderen en nog andere personen (2,82 %).

Van alle gezinnen in het Rijk zijn 76,77 % gezinnen met en 23,23 % gezinnen zonder inwonende eigen of stiefkinderen.

Elk der groepen van gezinnen van verschillende samenstelling hiervoor onder 2, 4, 5 en 7 genoemd, waarin kinderen inwonen, worden voor ruim de helft gevormd door gezinnen met 1 en 2 inwonende kinderen.

In de totaalcijfers der verschillende provinciën betreffende de gezinssamenstelling is een groote mate van overeenstemming waar te nemen. De relatieve cijfers betreffende de echtparen, die alleen met hun kinderen samenwonen, bewegen zich tusschen 51,85 % in Gelderland als laagste en 58,06 % in Drenthe als hoogste. Belangrijker zijn de verschillen tusschen de cijfers van de gezinnen, die alleen uit echtparen bestaan; betrekkelijk lage cijfers vertoonen Limburg (10,29 %), Drenthe (10,74), Noordbrabant (11,44), Overijssel (11,66) en Gelderland (11,78), terwijl meer hooge cijfers worden gevonden in Noordholland (18,32 %), Zeeland (17,17), Friesland (16,69), Zuidholland (16,27), Utrecht (15,39) en Groningen (14,65). Het meest loopen nog uiteen de cijfers betreffende de echtparen, bij wie behalve de eigen kinderen ook nog andere personen inwonen; van deze groep van gezinnen heeft Zeeland (9,78 %) het laagste, Overijssel (16,81 %) het hoogste cijfer.

Ook de gemeentegroepen en de grootste gemeenten vertoonen wel uiteenloopende cijfers, doch de verschillen zijn in het algemeen niet zoo heel groot. De groep der grootste gemeenten telt relatief meer alleen wonende echtparen (17,74 %) dan de andere gemeentegroepen; vooral in Amsterdam. Haarlem en 's Gravenhage in deze groep van gezinnen vrij talrijk vertegenwoordigd (resp. 18,79, 18,66 en 18,21 %). Opvallend is echter, dat de groep der gemeenten met 500 en minder inwoners verhoudingsgewijs niet veel minder alleen wonende echtparen telt (16,87 %) dan die der grootste gemeenten. De cijfers der meest voorkomende gezinnen (dat zijn dus de gezinnen van echtparen, die alleen met hun kinderen samenwonen), stijgen van 49,46 % in de kleinste gemeenten tot 55,03 % in de gemeenten met 5001—10000 inwoners; in de gemeentegroepen boven 10000 inwoners komt de groep van gemeenten met 20001—50000 inwoners (56,53 %) voor met het hoogste, de groep van gemeenten met meer dan 100000 inwoners (53,06 %) met het laagste cijfer. Echtparen, bij wie behalve de eigen kinderen ook nog andere personen inwonen, werden in de groep der grootste steden (9,91 %) minder vaak aangetroffen dan in de andere gemeentegroepen; lage cijfers vertoonen vooral de gemeenten Rotterdam, Amsterdam en 's Gravenhage (resp. 9,42, 9,67 en 9,68 %).

Voor nadere bijzonderheden met betrekking tot de gezinsgrootte en het aantal kinderen in elk der groepen van gezinnen van verschillende samenstelling moge naar de tabellen 11 A—C (blz. 114—117) worden verwezen.

Tot slot volgt nog een tweetal staatjes betreffende de gezinnen van schippers en woonwagenbewoners, die een afzonderlijke bevolkingsgroep vormen.

Dat van deze reizende en trekkende bevolking met hare over het algemeen bekrompen behuizing de verhoudingscijfers betreffende de gezinssamenstelling afwijken van die van de gewone bevolking, blijkt uit tabel 12 (blz. 112). Tegenover de 69,17 % gezinnen der overige bevolking waarin gehuwde personen alleen of met hun kinderen samenwonen staan 84,81 % gezinnen van schippers en woonwagenbewoners. Onder de gewone bevolking vindt men 85,01 % gezinnen met echtpaar, onder de schippers, enz. 90,41 %. Slechts 9,59 % der gezinnen van laatstgenoemde categorie bestaat uit gezinnen aan het hoofd waarvan geen echtparen staan, tegen 15 % voor de overige bevolking. De eenige overeenkomst voor beide bevolkingsgroepen is te vinden in de rubriek der „gezinnen zonder echtpaar en zonder kinderen, doch met andere personen". De rubriek der „gezinnen met kinderen en andere personen" geeft bijzonder kleine cijfers te zien ten opzichte van die der overige bevolking.

Blijkens tabel 13 (blz. 113) zijn 18,37 % van alle gezinnen met echtparen gezinnen zonder inwonende kinderen. Belangrijk grooter is dit percentage voor de gezinnen zonder echtparen, n.l. 48,23 %. Eerstgenoemde groep telt derhalve 81,63 %, laatstgenoemde slechts 51,77 % gezinnen met inwonende kinderen. Alle gezinnen te zamen genomen, zijn er 21,23 % gezinnen zonder en 78,77 % gezinnen met inwonende kinderen. Het aantal gezinnen met 1—2 inwonende kinderen bedraagt 41,86 %, dat met 3—4 22,89 %, met 5—7 11,78 %, met 8—11 2,20 % en dat met 12 of meer inwonende kinderen 0,05 % van het totaal aantal gezinnen van schippers en woonwagenbewoners.

Behalve de totaalcijfers betreffende de gezinnen van schippers en woonwagenbewoners zijn in tabel 13 opgenomen de overeenkomstige cijfers der overige bevolking.

Bij vergelijking blijkt, dat de cijfers der gezinnen met veel kinderen (9 en meer) voor de overige bevolking hooger zijn dan voor de schippers en woonwagenbewoners, hetgeen voor deze in het algemeen bekrompen behuisde en trekkende bevolkingsgroep wel te verwachten was.

TABEL 1.

Woningen met: *Logements ayant:*	Aantal woningen. *Nombre de logements.*		Totaal aantal bewoners. *Total des habitants.*		Aantal woningen met bedstoden. *Nombre de logements ayant des lits-armoire.*			Aantal woningen met: *Nombre de logements ayant:* 1 slaapruimten. *chambres à coucher.*		2		3		4		5		6 of meer *et plus*	
	a. [1])	b.[2])	a.	c.[3])	a.	b.	d.[4])	a.	d.	a.	d.	a.	d.	a.	d.	a.	d.	a.	d.
1 vertrek *pièce*	139387	7,4	338442	4,4	80214	4,3	57,5	139387	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 vertrekken *pièces*	273235	14,5	939908	12,2	192842	10,2	70,6	190664	69,8	82571	30,2	—	—	—	—	—	—	—	—
3 „ „	308166	16,3	1207283	15,7	176571	9,4	57,3	157247	51,0	129670	42,1	21249	6,9	—	—	—	—	—	—
4 „ „	345639	18,3	1426729	18,6	121173	6,4	35,1	85149	24,6	210432	60,9	45204	13,1	4854	1,4	—	—	—	—
5 „ „	342165	18,1	1501886	19,5	68677	3,6	20,1	34617	10,1	167896	49,1	128734	37,6	10126	2,9	792	0,2	—	—
6 „ „	230439	12,2	1072582	13,9	30171	1,6	13,1	11842	5,1	57835	25,1	130918	56,8	27801	12,1	1776	0,8	267	0,1
7 „ „	113039	5,9	536210	7,0	12266	0,9	10,9	3387	3,0	19926	17,6	46550	41,2	37581	33,2	5056	4,5	539	0,5
8 of meer vertrekken *pièces ou plus*	133497	7,1	665863	8,7	10862	0,6	8,1	1557	1,2	9562	7,2	30242	22,7	43743	32,8	29219	21,9	19174	14,4
Totaal *Total*	**1885567**	**100**	**7688903**	**100**	**692776**	**36,7**		**623850**	[2])**33,1**	**677892**	[2])**36,0**	**402897**	[2])**21,4**	**124105**	[2]) **6,6**	**36848**	[2]) **2,0**	**19980**	[2]) **1,1**

TABEL 2.

Gemeenten met meer dan 100000 inw., provinciën, groepen van gemeenten en het Rijk. *Communes de plus de 100000 hab., provinces, groupes de communes et le Royaume.*	Aantal woningen *Nombre de logements*		Aantal bewoners van woningen *Nombre d'habitants des logements*	
	van gezinnen *pour ménages*	van afzonderlijk levenden *pour des pers. vivant séparément*	van gezinnen *pour ménages*	van afzonderlijk levenden *pour des pers. vivant séparément*
	in pct. van het totaal aantal woningen in elk gebied. *en °/o du nombre total des logements de chaque territoire.*		in pct. van het totaal aantal bewoners in elk gebied. *en °/o du nombre total des habitants de chaque territoire.*	
Amsterdam	84,66	15,34	95,53	4,47
Rotterdam	91,93	8,07	97,91	2,09
's Gravenhage	80,14	19,86	94,00	6,00
Utrecht	88,68	11,32	97,03	2,97
Haarlem	90,53	9,47	97,43	2,57
Groningen	89,30	10,70	97,12	2,88
Noordbrabant	95,50	4,50	99,06	0,94
Gelderland	93,92	6,08	98,62	1,38
Zuidholland	88,92	11,08	97,14	2,86
Noordholland	88,17	11,83	96,76	3,24
Zeeland	92,17	7,83	97,98	2,02
Utrecht	91,41	8,59	97,88	2,12
Friesland	92,04	7,96	97,93	2,07
Overijssel	94,70	5,30	98,82	1,18
Groningen	91,95	8,05	97,94	2,06
Drenthe	94,83	5,17	98,85	1,15
Limburg	94,74	5,26	98,90	1,10
Gemeenten met: *Communes de:*				
500 en minder inw. *hab. et moins.*	92,91	7,09	98,26	1,74
501—1000 inw. *hab.*	92,93	7,07	98,33	1,67
1001—2000 „ „	93,49	6,51	98,52	1,48
2001—5000 „ „	94,05	5,95	98,66	1,34
5001—10000 „ „	94,10	5,90	98,68	1,32
10001—20000 „ „	93,44	6,56	98,47	1,53
20001—50000 „ „	93,45	6,55	98,42	1,58
50001—100000 „ „	92,33	7,67	98,14	1,86
meer dan 100000 „ *plus de 100000 hab.*	86,27	13,73	96,15	3,85
Het Rijk *Le Royaume*	**91,26**	**8,74**	**97,86**	**2,14**

[1]) *a* = Absolute cijfers. *Chiffres absolus.*
[2]) *b* = In pct. van het totaal aantal woningen. *En pourcents du nombre total des logements.*
[3]) *c* = In pct. van het totaal aantal bewoners. *En pourcents du nombre total des habitants.*
[4]) *d* = In pct. van het aantal woningen in elke vertreksgroep. *En pourcents du nombre des logements dans chaque groupe de pièces.*

TABEL 3.

Gemeenten met meer dan 100000 inwoners, provinciën, groepen van gemeenten en het Rijk. *Communes de plus de 100000 hab., provinces, groupes de communes et le Royaume.*	1 vertr. *pièce.* gezinnen *ménages* a.[1])	1 vertr. gezinnen *ménages* b.[2])	1 vertr. afz. levenden *pers. vivant séparément* c.[3])	2 vertr. *pièces.* gezinnen *ménages* a.	2 vertr. gezinnen b.	2 vertr. afz. levenden c.	3 vertr. *pièces.* gezinnen a.	3 vertr. gezinnen b.	3 vertr. afz. levenden c.	4 vertr. *pièces.* gezinnen a.	4 vertr. gezinnen b.	4 vertr. afz. levenden c.	5 vertr. *pièces.* gezinnen a.	5 vertr. gezinnen b.	5 vertr. afz. levenden c.	6 vertr. *pièces.* gezinnen a.	6 vertr. gezinnen b.	6 vertr. afz. levenden c.	7 vertr. *pièces.* gezinnen a.	7 vertr. gezinnen b.	7 vertr. afz. levenden c.	8 en meer vertr. *8 pièces et plus.* gezinnen a.	8 en meer gezinnen b.	8 en meer afz. levenden c.
	Woningen met: *Logements ayant :* / Woningen van: *Logements pour :*																							
Amsterdam	1,83	1,33	56,08	7,04	6,04	19,08	18,36	16,24	12,46	29,90	28,61	6,90	24,82	26,36	3,66	9,82	11,03	1,20	3,99	4,86	0,39	4,24	5,53	0,24
Rotterdam	1,73	1,28	46,20	11,61	10,26	25,97	16,04	14,63	12,14	22,87	21,75	7,74	25,34	26,36	5,07	12,40	13,91	1,83	4,96	5,70	0,58	5,04	6,12	0,47
's Gravenhage	1,22	0,79	51,72	4,67	3,60	20,87	10,03	8,36	9,43	19,65	17,92	7,96	30,50	30,98	5,35	15,01	16,83	2,31	6,37	7,22	1,05	12,55	14,30	1,30
Utrecht	1,21	0,86	35,89	5,95	5,01	32,80	12,31	11,19	13,14	18,78	17,65	8,18	22,11	22,23	4,91	17,37	18,51	2,49	9,94	10,52	1,36	12,35	14,04	1,22
Haarlem	0,88	0,59	28,54	4,37	3,38	31,47	11,28	9,47	14,94	18,45	16,94	10,18	21,61	21,79	6,52	20,05	21,70	3,96	13,06	13,88	2,56	10,30	12,25	1,83
Groningen	3,41	2,72	35,11	13,60	11,86	39,97	17,28	16,31	10,67	17,69	16,85	5,99	18,06	18,95	3,49	12,82	13,94	2,18	7,40	7,92	1,65	9,74	11,46	0,95
Noordbrabant	2,52	1,91	25,69	12,92	11,11	36,97	17,43	16,56	17,03	18,79	18,88	9,70	15,87	16,36	4,83	15,55	16,29	2,72	7,64	8,37	1,45	9,28	10,52	1,60
Gelderland	2,97	2,41	23,08	11,72	10,54	40,28	16,83	16,01	14,81	19,03	19,10	8,19	18,24	19,09	5,52	13,67	14,28	3,45	7,71	8,04	2,32	9,85	10,54	2,35
Zuidholland	2,49	2,00	42,78	10,78	9,69	28,04	15,97	15,22	12,03	20,39	19,58	7,70	23,72	23,99	5,07	12,88	14,10	2,22	5,99	6,60	1,03	7,78	8,81	1,12
Noordholland	1,81	1,39	46,16	8,90	7,92	23,26	17,91	16,46	14,14	24,36	23,29	8,02	22,30	23,06	4,61	12,38	13,53	2,11	6,06	6,76	0,97	6,28	7,60	0,73
Zeeland	5,29	4,62	27,78	24,17	22,49	37,04	22,10	22,62	16,02	16,96	17,04	8,95	13,14	13,47	4,86	9,06	9,43	2,98	4,48	4,84	1,26	4,81	5,49	1,12
Utrecht	1,47	1,13	29,07	8,35	7,46	34,37	13,96	13,38	14,00	17,57	17,11	9,06	19,51	19,63	5,55	17,30	17,98	3,65	9,75	10,04	2,20	12,10	13,27	2,11
Friesland	15,25	13,45	44,98	26,67	26,06	29,44	18,63	19,40	11,69	13,30	13,86	6,25	10,98	11,26	3,84	7,45	7,51	2,16	3,90	4,11	0,96	3,83	4,32	0,69
Overijssel	4,21	3,66	27,16	12,53	11,43	41,50	14,40	13,69	14,17	16,62	16,48	6,94	19,48	20,05	4,86	18,16	18,71	3,07	7,39	7,94	1,38	7,21	8,03	0,93
Groningen	12,86	11,61	42,41	26,16	25,53	34,62	18,29	18,53	10,38	14,13	14,42	5,94	11,38	11,67	3,16	7,68	7,95	1,83	4,32	4,50	1,02	5,18	5,79	0,63
Drenthe	24,61	23,19	47,29	28,99	29,66	33,81	16,54	17,14	9,57	10,29	10,67	4,40	8,23	8,17	2,53	5,29	5,13	1,63	3,02	2,95	0,45	3,03	3,10	0,33
Limburg	1,21	0,67	41,09	7,49	4,91	29,50	12,00	9,45	12,09	18,55	17,35	7,49	21,89	22,93	3,94	18,96	20,96	2,96	8,63	10,09	1,19	11,25	13,64	1,76
Gemeenten met: *Communes de :*																								
500 en minder inw. *hab. et moins*	3,13	2,28	22,63	21,37	18,38	34,74	25,67	24,24	17,89	18,60	18,25	10,53	12,78	13,72	6,84	8,16	10,26	3,16	5,54	6,65	3,68	4,74	6,22	0,53
501—1000 inw. *hab.*	5,17	4,13	27,50	22,50	19,53	38,25	23,91	23,17	17,04	18,90	19,47	8,92	12,44	13,54	3,89	8,00	9,14	2,46	4,18	5,06	1,20	4,89	5,96	0,74
1001—2000 „ „	6,21	4,95	29,97	21,19	18,61	37,51	22,64	22,01	16,21	18,70	19,13	8,26	13,27	14,53	3,90	8,49	9,55	2,45	4,45	5,26	0,82	5,05	5,95	0,88
2001—5000 „ „	7,06	5,87	31,42	20,33	18,13	35,61	20,93	20,44	16,28	18,19	18,78	8,31	14,17	15,07	4,12	9,68	10,65	2,24	4,68	5,31	0,99	4,96	5,76	1,03
5001—10000 „ „	7,03	5,78	33,78	18,32	16,58	33,21	19,22	18,61	15,88	18,07	18,47	7,53	15,87	16,81	4,57	10,43	11,28	2,83	5,27	5,84	1,05	5,78	6,63	1,16
10001—20000 „ „	6,80	5,82	31,23	15,50	14,22	35,02	15,54	15,15	13,32	15,70	15,70	7,90	16,70	17,13	5,34	13,21	13,94	3,29	7,27	7,68	1,96	9,29	10,37	1,93
20001—50000 „ „	2,77	2,49	26,85	9,13	8,04	36,09	13,53	12,49	14,55	16,90	16,18	8,67	20,51	20,68	5,91	18,36	19,36	3,78	8,93	9,44	2,26	9,87	11,31	1,90
50001—100000 „ „	1,16	0,79	26,01	6,54	5,23	40,88	12,60	11,02	13,85	17,55	16,48	7,73	20,69	20,82	5,04	19,85	21,28	2,92	9,77	10,63	1,85	11,84	13,74	1,72
meer dan 100000 „ *plus de 100000 hab.*	1,66	1,20	50,37	7,85	6,77	22,61	15,17	13,48	11,52	23,96	22,58	7,52	25,43	26,37	4,57	12,80	14,26	1,85	5,82	6,62	0,81	7,31	8,72	0,75
Het Rijk *Le Royaume*	**4,27**	**3,62**	**39,99**	**13,05**	**11,85**	**29,51**	**16,64**	**15,76**	**13,24**	**19,34**	**18,79**	**7,79**	**19,43**	**19,86**	**4,74**	**13,16**	**14,20**	**2,42**	**6,46**	**7,10**	**1,19**	**7,65**	**8,83**	**1,13**

[1]) *a* = Aantal woningen in pct. van het totaal aantal woningen van gezinnen in elk gebied. *Nombre de logements en pourcents du total des logements pour ménages dans chaque territoire.*
[2]) *b* = Aantal bewoners in pct. van het totaal aantal bewoners van woningen van gezinnen in elk gebied. *Nombre d'habitants en pourcents du total des habitants de logements pour ménages dans chaque territoire.*
[3]) *c* = Aantal woningen in pct. van het totaal aantal woningen van afz. levenden. *Nombre de logements en pourcents du total des logements pour pers. vivant séparément.*

TABEL 4.

Gem. met meer dan 100000 inw., provinciën, groepen van gemeenten en het Rijk. *Communes de plus de 100000 hab., provinces, groupes de communes et le Royaume.*	Woningen met: *Logements ayant :* 1 vertrek *pièce* 1909.	1 vertrek 1930.	2 vertrekken *pièces* 1909.	2 vertrekken 1930.	3 vertrekken *pièces* 1909.	3 vertrekken 1930.	4 of 5 vertrekken *4 ou 5 pièces* 1909.	4 of 5 vertrekken 1930.	6 of meer vertrekken *6 pièces et plus* 1909.	6 of meer vertrekken 1930.
	In pct. van het totaal in elk gebied. *en pourcents du total de chaque territoire.*									
Amsterdam	11,40	10,16	21,70	8,89	24,08	17,45	31,08	47,94	9,93	15,56
Rotterdam	11,58	5,32	34,51	12,77	19,76	15,72	24,47	45,36	9,68	20,83
's Gravenhage	11,92	11,25	17,91	7,89	16,58	9,92	29,89	42,83	23,70	28,11
Utrecht	7,93	5,13	22,72	8,99	20,78	12,40	30,78	37,74	17,78	35,74
Haarlem	5,04	3,50	19,61	6,93	28,43	11,63	29,27	37,85	17,65	40,09
Groningen	20,68	6,80	36,31	16,42	15,08	16,57	14,24	32,94	13,09	27,27
Noordbrabant	10,79	3,56	30,78	14,00	25,14	17,42	23,62	33,75	9,67	31,27
Gelderland	14,68	4,19	30,11	13,44	20,80	16,71	20,47	35,84	13,94	29,83
Zuidholland	15,16	6,95	30,38	12,69	19,69	15,54	22,72	40,64	12,05	24,18
Noordholland	11,86	7,05	27,33	10,60	24,73	17,46	26,09	42,64	9,99	22,25
Zeeland	22,38	7,05	37,43	25,17	17,97	21,62	15,33	28,82	6,89	17,34
Utrecht	10,55	3,84	30,12	10,58	20,53	13,96	23,99	35,15	14,81	36,47
Friesland	49,23	17,61	27,93	26,80	11,08	18,07	7,51	23,15	4,25	14,28
Overijssel	20,35	5,43	32,30	14,07	19,15	14,39	18,74	34,81	9,46	31,31
Groningen	41,18	15,24	30,54	20,84	12,02	17,66	9,67	24,19	6,59	16,07
Drenthe	55,62	25,78	25,69	20,24	8,73	16,18	6,03	17,93	3,93	10,88
Limburg	5,47	3,31	16,71	8,65	19,05	12,01	37,25	38,92	20,62	37,11
Gemeenten met: *Communes de :*										
500 en minder inw. *hab. et moins*	16,60	4,52	31,70	22,32	21,31	25,12	21,57	30,38	8,82	17,66
501—1000 inw. *hab.*	19,59	6,75	31,81	23,62	20,84	23,43	20,21	30,03	7,55	16,18
1001—2000 „ „	21,54	7,76	31,27	22,25	19,30	22,22	20,07	30,68	7,82	17,09
2001—5000 „ „	23,21	8,51	32,71	21,24	19,40	20,66	17,21	31,17	7,47	18,42
5001—10000 „ „	24,29	8,01	30,01	19,20	18,65	19,02	17,25	32,65	8,90	20,51
10001—20000 „ „	27,44	8,40	30,00	16,78	16,94	15,40	15,16	31,14	9,86	28,28
20001—50000 „ „	13,73	4,35	20,43	10,89	21,72	13,60	22,19	35,92	12,93	35,24
50001—100000 „ „	8,85	3,07	26,18	9,18	23,58	12,70	24,41	36,29	16,97	38,77
meer dan 100000 inw.: *plus de 100000 hab.*	11,27	8,34	24,56	9,88	21,36	14,67	29,33	44,27	13,48	22,84
Het Rijk *Le Royaume*	**18,72**	**7,39**	**29,20**	**14,49**	**20,02**	**16,84**	**21,32**	**36,48**	**10,74**	**25,30**

TABEL 5.

Gem. met meer dan 100000 inw., provinciën, groepen van gemeenten en het Rijk. *Communes de plus de 100000 hab., provinces, groupes de communes et le Royaume.*	Bewoners van woningen met: *Habitants des logements ayant :* 1 vertrek *pièce* 1909.	1 vertrek 1930.	2 vertrekken *pièces* 1909.	2 vertrekken 1930.	3 vertrekken *pièces* 1909.	3 vertrekken 1930.	4 of 5 vertrekken *4 ou 5 pièces* 1909.	4 of 5 vertrekken 1930.	6 of meer vertrekken *6 pièces et plus* 1909.	6 of meer vertrekken 1930.
	In pct. van het totaal in elk gebied. *en pourcents du total de chaque territoire.*									
Amsterdam	0,3	3,8	19,4	6,6	25,9	16,1	35,6	53,0	12,8	20,5
Rotterdam	7,4	2,2	32,8	10,6	21,5	14,6	26,6	47,4	11,6	25,3
's Gravenhage	6,5	3,9	15,6	4,6	17,5	8,4	33,3	46,8	27,1	36,3
Utrecht	4,6	1,9	18,4	5,8	22,0	11,3	34,7	39,1	20,3	41,9
Haarlem	2,3	1,3	16,3	4,1	29,3	9,6	31,5	38,2	20,5	46,8
Groningen	16,9	3,7	35,9	12,7	16,3	16,1	15,5	35,0	15,4	32,5
Noordbrabant	8,4	2,1	29,0	11,4	26,3	16,6	25,5	35,1	10,8	34,9
Gelderland	12,2	2,7	28,9	10,9	21,7	16,0	22,1	37,9	15,2	32,5
Zuidholland	11,3	3,2	29,1	10,2	21,3	15,1	24,8	42,7	13,5	28,8
Noordholland	7,8	2,8	25,4	8,4	25,8	16,4	28,9	45,3	12,2	27,1
Zeeland	18,3	5,1	37,1	22,8	19,5	22,5	17,1	30,2	8,0	19,5
Utrecht	7,8	1,7	27,6	8,0	22,2	13,4	25,6	36,3	16,9	40,6
Friesland	45,2	14,1	29,1	26,1	12,4	10,2	8,4	24,8	5,0	15,7
Overijssel	17,6	3,9	31,1	11,8	20,3	13,7	20,5	36,2	10,5	34,3
Groningen	37,4	12,2	31,4	25,7	12,7	18,4	10,7	25,7	7,8	17,9
Drenthe	52,6	23,5	27,6	20,7	9,7	17,1	6,2	18,7	4,0	11,1
Limburg	2,6	1,1	13,4	5,2	18,4	9,5	40,9	40,0	24,7	44,3
Gemeenten met: *Communes de :*										
500 en minder inw. *hab. et moins*	13,0	2,6	28,7	18,7	22,3	24,1	24,5	31,7	11,5	22,9
501—1000 inw. *hab.*	15,2	4,5	30,0	19,8	22,1	23,1	23,4	32,7	9,2	19,9
1001—2000 „ „	17,6	5,3	29,7	18,9	20,0	21,0	23,3	33,3	9,4	20,5
2001—5000 „ „	19,7	6,2	31,7	18,4	20,7	20,4	19,2	33,6	8,8	21,5
5001—10000 „ „	20,3	6,2	30,3	16,8	20,0	18,6	19,2	35,0	10,2	23,5
10001—20000 „ „	23,9	6,2	30,2	14,5	18,0	15,1	16,8	32,5	11,2	31,6
20001—50000 „ „	11,1	2,9	27,4	8,5	22,4	12,5	24,4	36,5	14,8	39,6
50001—100000 „ „	5,9	1,3	23,1	5,9	24,8	11,1	26,7	36,9	19,5	44,9
meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	6,5	3,1	22,7	7,4	22,6	13,4	32,3	47,5	15,9	28,6
Het Rijk *Le Royaume*	**15,2**	**4,4**	**27,9**	**12,2**	**21,1**	**15,7**	**23,4**	**38,1**	**12,4**	**29,6**

TABEL 6.

Aantal bewoonde woningen verdeeld naar het aantal vertrekken in verband met het gemiddeld aantal bewoners per vertrek. Verhoudingscijfers. (Het totaal aantal woningen van elk gebied gelijk 100 gesteld).

Nombre de logements habités d'après le nombre des pièces avec le nombre moyen des habitants par pièce. Proportions en pourcents du total des logements dans chaque territoire.

Aantal woningen met: *Nombre de logements avec:* — het onderstaand aantal vertrekken. *le nombre de pièces sous-dit.*	Aantal woningen met: *Nombre de logements avec:* — het onderstaand aantal bewoners per vertrek. *le nombre sous-dit d'habitants par pièce.*	Amsterdam.	Rotterdam.	's Gravenhage.	Utrecht.	Haarlem.	Groningen.	Noordbrabant.	Gelderland.	Zuidholland.	Noordholland.	Zeeland.	Utrecht.	Friesland.	Overijssel.	Groningen.	Drenthe.	Limburg.
1 vertrek *pièce*	1 persoon a	6,0	4,2	6,9	3,2	2,9	4,8	2,1	2,4	4,5	4,5	3,9	2,9	5,4	2,6	5,1	3,0	2,6
	1 personne b	8,6	3,7	10,3	4,1	2,7	3,8	1,2	1,4	4,8	5,5	2,1	2,5	3,6	1,4	3,4	2,5	2,2
	2 personen a	2,2	2,4	2,0	1,9	1,1	4,2	2,1	2,4	3,0	2,5	4,6	2,2	9,9	3,0	7,4	6,8	1,0
	2 personnes b	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	1,3	0,8	0,8	0,9	0,8	1,7	0,6	4,6	1,0	3,2	4,2	0,6
	3 tot en met 4 personen a	1,9	2,6	1,8	1,7	0,6	6,0	3,0	4,5	3,8	2,7	7,2	2,8	17,8	6,6	13,5	18,0	1,2
	3 à 4 personnes b	0,5	0,6	0,2	0,4	0,2	1,2	0,9	1,2	0,8	0,5	2,1	0,5	6,0	1,6	5,5	9,3	0,4
	meer dan 4 personen a	1,4	2,3	1,3	1,2	0,4	5,7	3,6	5,4	3,9	2,1	6,7	2,7	16,1	8,2	15,1	27,9	0,7
	plus de 4 personnes b	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,5	0,7	0,8	0,5	0,2	1,1	0,2	3,4	1,4	3,1	9,8	0,1
	Totaal a	**11,4**	**11,6**	**11,9**	**7,9**	**5,0**	**20,7**	**10,8**	**14,7**	**15,2**	**11,9**	**22,4**	**10,6**	**49,2**	**20,4**	**41,2**	**55,6**	**5,5**
	Total b	**10,2**	**5,3**	**11,3**	**5,1**	**3,5**	**6,8**	**3,6**	**4,2**	**7,0**	**7,1**	**7,1**	**3,8**	**17,6**	**5,4**	**15,2**	**25,8**	**3,3**
2 vertrekken *pièces*	1 persoon of minder a	8,9	8,5	8,3	9,8	8,2	9,3	7,2	6,5	8,8	9,3	8,9	9,7	6,0	6,3	6,4	3,3	5,3
	1 personne ou moins b	5,4	5,6	6,2	5,9	5,0	8,2	4,7	5,1	6,2	5,7	9,4	5,5	8,6	4,8	8,4	5,8	4,2
	meer dan 1 tot en met 2 personen a	6,6	11,1	4,7	6,4	5,7	13,2	10,1	9,4	9,3	9,1	13,1	9,2	10,5	10,5	11,2	7,4	5,4
	plus de 1 à 2 personnes b	2,4	4,5	1,1	1,9	1,4	5,6	4,7	4,5	3,8	3,1	9,6	2,8	10,4	4,8	10,5	9,9	3,4
	meer dan 2 tot en met 4 personen a	5,5	12,6	4,2	5,7	5,0	12,6	11,5	12,1	10,2	7,7	12,8	9,5	10,1	13,4	11,5	12,6	5,3
	plus de 2 à 4 personnes b	1,0	2,4	0,5	1,0	0,6	2,4	4,0	3,5	2,3	1,6	5,5	2,0	7,1	4,0	7,2	11,8	1,0
	meer dan 4 personen a	0,8	2,2	0,7	0,9	0,7	1,3	2,0	2,1	2,1	1,2	2,6	1,7	1,3	2,1	1,5	2,4	0,7
	plus de 4 personnes b	0,1	0,2	0,1	0,2	0,0[2]	0,2	0,7	0,4	0,3	0,2	0,7	0,3	0,8	0,5	0,8	1,8	0,1
	Totaal a	**21,7**	**34,5**	**17,9**	**22,7**	**19,6**	**36,3**	**30,8**	**30,1**	**30,4**	**27,3**	**37,4**	**30,1**	**27,9**	**32,3**	**30,5**	**25,7**	**16,7**
	Total b	**8,9**	**12,7**	**7,9**	**9,0**	**6,9**	**16,4**	**14,0**	**13,4**	**12,7**	**10,6**	**25,2**	**10,6**	**26,9**	**14,1**	**26,8**	**29,2**	**8,7**
3—5 vertrekken *pièces*	1 persoon of minder a	31,1	21,1	28,7	25,9	29,8	15,6	18,7	16,8	20,6	26,5	15,1	20,3	8,4	14,2	10,1	5,3	24,5
	1 personne ou moins b	49,5	43,3	42,8	36,5	38,9	34,5	26,1	29,9	38,8	43,9	31,5	32,7	24,6	28,4	25,3	16,3	29,0
	meer dan 1 tot en met 2 personen a	20,8	17,0	14,8	19,6	22,5	11,2	21,5	17,6	15,9	19,0	13,2	17,8	7,7	17,3	9,0	6,5	25,8
	plus de 1 à 2 personnes b	14,5	15,7	9,1	11,7	9,5	13,3	19,2	18,6	14,5	14,2	15,3	13,5	13,7	17,2	13,7	13,5	19,4
	meer dan 2 tot en met 4 personen a	5,1	6,1	2,9	6,0	5,4	3,0	8,6	6,8	5,8	5,2	4,9	6,3	2,5	6,3	2,6	2,9	6,0
	plus de 2 à 4 personnes b	1,4	2,1	0,8	1,9	1,0	1,7	5,8	4,0	2,8	2,1	3,5	2,9	2,9	3,6	2,7	4,3	2,5
	meer dan 4 personen a	0,0[3]	0,1	0,0[2]	0,1	0,1	0,0[4]	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0[2]	0,0[4]	0,0[3]	0,0[2]	0,0[2]
	plus de 4 personnes b	0,0[1]	0,0[2]	0,0[1]	0,0[2]	—	0,0[1]	0,1	0,0[4]	0,1	0,0[3]	0,1	0,0[3]	0,0[4]	0,0[3]	0,0[3]	0,1	0,0[1]
	Totaal a	**57,0**	**44,2**	**46,5**	**51,6**	**57,7**	**29,9**	**48,8**	**41,3**	**42,4**	**50,8**	**33,3**	**44,5**	**18,6**	**37,9**	**21,7**	**14,8**	**57,2**
	Total b	**65,4**	**61,1**	**52,7**	**50,1**	**49,5**	**49,5**	**51,2**	**52,5**	**56,2**	**60,1**	**50,4**	**49,1**	**41,2**	**49,2**	**41,9**	**34,1**	**50,9**
6 of meer vertrekken *pièces et plus*	1 persoon of minder a	8,7	8,3	21,6	15,8	16,0	11,9	8,1	12,0	10,6	8,8	5,8	13,0	3,8	7,8	5,7	3,5	15,4
	1 personne ou moins b	14,0	18,1	25,7	32,2	36,7	25,1	24,9	25,7	21,2	20,0	15,7	32,5	13,1	26,3	14,8	9,7	28,2
	meer dan 1 tot en met 2 personen a	1,2	1,3	2,0	1,9	1,6	1,2	1,5	1,9	1,5	1,1	1,1	1,8	0,4	1,6	0,9	0,4	5,1
	plus de 1 à 2 personnes b	1,6	2,6	2,4	3,5	3,3	2,2	6,2	4,1	2,9	2,2	1,6	3,9	1,1	4,9	1,3	1,2	8,7
	meer dan 2 tot en met 4 personen a	0,0[4]	0,1	0,0[3]	0,1	0,0[1]	0,0[1]	0,0[3]	0,0[4]	0,0[4]	0,0[3]	0,1	0,0[3]	0,0[3]	0,0[1]	—	0,1	0,2
	plus 2 à 4 personnes b	0,0[1]	0,1	0,0[4]	0,1	0,0[4]	0,0[3]	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0[3]	0,1	0,0[2]	0,1	0,0[2]	0,0[2]	0,1
	meer dan 4 personen a	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	plus de 4 personnes b	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal a	**9,9**	**9,7**	**23,7**	**17,8**	**17,7**	**13,1**	**9,7**	**13,9**	**12,1**	**10,0**	**6,9**	**14,8**	**4,3**	**9,5**	**6,6**	**3,9**	**20,6**
	Total b	**15,6**	**20,8**	**28,1**	**35,7**	**40,1**	**27,3**	**31,3**	**29,8**	**24,2**	**22,3**	**17,3**	**36,5**	**14,3**	**31,3**	**16,1**	**10,9**	**37,1**
Totaal *Total*	1 persoon of minder a	54,5	42,2	65,6	54,8	57,0	41,6	36,1	37,6	44,5	49,1	33,6	45,8	23,6	30,9	27,3	15,1	47,8
	1 personne ou moins b	77,5	70,8	85,0	78,6	83,3	71,5	56,8	62,0	71,0	75,0	58,8	73,2	49,9	60,8	51,9	34,1	63,6
	meer dan 1 tot en met 2 personen a	30,8	31,8	23,6	29,7	30,9	29,8	35,2	31,4	29,7	31,8	32,0	31,0	28,5	32,4	28,4	21,2	37,3
	plus de 1 à 2 personnes b	19,4	23,7	13,3	17,8	14,8	22,4	30,9	27,9	22,2	20,3	28,2	20,8	29,9	27,9	28,7	28,7	32,1
	meer dan 2 tot en met 4 personen a	12,5	21,4	8,8	13,4	11,0	21,6	23,1	23,4	19,8	15,7	25,0	18,7	30,4	26,3	27,7	33,4	13,5
	plus de 2 à 4 personnes b	2,9	5,1	1,6	3,3	1,9	5,4	10,9	8,8	6,0	4,3	11,1	5,5	16,0	9,3	15,4	25,5	4,1
	meer dan 4 personen a	2,2	4,6	2,0	2,1	1,1	7,0	5,6	7,6	6,0	3,4	9,4	4,5	17,5	10,4	16,6	30,3	1,4
	plus de 4 personnes b	0,2	0,5	0,1	0,3	0,1	0,7	1,4	1,3	0,8	0,5	1,9	0,6	4,3	1,9	4,0	11,7	0,2
	Totaal generaal a	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**
	Total-général b	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**

Aantal woningen met: *Nombre de logements avec:* — het onderstaand aantal bewoners per vertrek. *le nombre sous-dit d'habitants par pièce.*	Gemeenten met: *Communes de:* 500 en minder inw. *hab. et moins.*	501—1000 inw. *hab.*	1001—2000 inw. *hab.*	2001—5000 inw. *hab.*	5001—10000 inw. *hab.*	10001—20000 inw. *hab.*	20001—50000 inw. *hab.*	50001—100000 inw. *hab.*	meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	Het Rijk. *Le Royaume.*
1 vertrek *pièce* — 1 persoon a	3,0	3,1	3,4	3,2	3,1	3,5	3,2	3,2	5,4	3,8
1 personne b	1,5	1,9	2,0	1,9	2,0	2,1	1,8	2,0	6,9	3,5
2 personen a	3,4	4,6	4,4	4,2	4,4	5,0	2,5	1,8	2,2	3,5
2 personnes b	1,5	1,7	1,9	1,8	1,9	1,8	0,8	0,6	0,8	1,3
3 tot en met 4 personen a	5,9	6,5	6,8	7,5	8,0	9,1	3,8	2,0	2,0	5,6
3 à 4 personnes b	1,0	1,9	2,5	2,8	2,8	2,7	1,0	0,4	0,5	1,6
meer dan 4 personen a	4,3	5,5	7,0	8,4	8,9	10,0	4,2	1,9	1,6	5,9
plus de 4 personnes b	0,5	1,2	1,5	2,0	1,9	1,9	0,8	0,1	0,2	1,0
Totaal a	**16,6**	**19,6**	**21,5**	**23,2**	**24,3**	**27,5**	**13,7**	**8,9**	**11,3**	**18,7**
Total b	**4,5**	**6,8**	**7,8**	**8,5**	**8,6**	**8,4**	**4,4**	**3,1**	**8,3**	**7,4**
2 vertrekken *pièces* — 1 persoon of minder a	9,1	8,1	7,4	7,2	6,6	6,9	8,7	9,3	8,7	7,8
1 personne ou moins b	8,5	8,5	7,6	6,8	6,0	5,8	5,0	5,3	5,8	5,9
meer dan 1 tot en met 2 personen a	11,9	11,0	10,9	11,2	10,3	10,2	9,3	8,0	7,4	9,5
plus de 1 à 2 personnes b	8,6	9,1	8,0	7,7	6,9	5,9	3,5	2,5	2,7	4,8
meer dan 2 tot en met 4 personen a	9,1	10,9	11,0	12,3	11,9	11,6	9,8	7,7	7,2	10,2
plus de 2 à 4 personnes b	4,9	5,4	5,8	5,9	5,6	4,4	2,1	1,2	1,3	3,3
meer dan 4 personen a	1,7	1,9	2,0	2,1	2,2	2,0	1,7	1,2	1,2	1,7
plus de 4 personnes b	0,3	0,7	0,8	0,8	0,8	0,6	0,3	0,1	0,1	0,4
Totaal a	**31,7**	**31,8**	**31,3**	**32,7**	**30,9**	**30,6**	**29,4**	**26,2**	**24,6**	**29,2**
Total b	**22,3**	**23,6**	**22,3**	**21,3**	**19,2**	**16,8**	**10,9**	**9,2**	**9,9**	**14,5**
3—5 vertrekken *pièces* — 1 persoon of minder a	18,8	16,0	15,9	14,4	14,3	13,8	21,0	23,0	27,3	19,0
1 personne ou moins b	33,5	29,1	27,6	27,3	27,7	27,5	33,1	33,6	44,4	34,1
meer dan 1 tot en met 2 personen a	18,3	18,7	17,3	16,0	15,5	13,3	17,1	18,8	18,4	16,6
plus de 1 à 2 personnes b	18,1	19,4	19,8	19,1	19,1	15,5	13,9	13,3	13,1	15,6
meer dan 2 tot en met 4 personen a	5,8	6,3	6,1	6,2	6,1	4,9	5,7	6,2	5,0	5,7
plus de 2 à 4 personnes b	3,9	4,9	5,4	5,3	4,7	3,5	2,4	2,1	1,4	3,1
meer dan 4 personen a	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
plus de 4 personnes b	0,0[4]	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0[3]	0,0[2]	0,0[1]	0,0[4]
Totaal a	**42,9**	**41,1**	**39,4**	**36,6**	**35,9**	**32,1**	**43,9**	**48,0**	**50,7**	**41,3**
Total b	**55,5**	**53,5**	**52,9**	**51,8**	**51,7**	**46,5**	**49,5**	**49,0**	**58,9**	**52,8**
6 of meer vertrekken *pièces et plus* — 1 persoon of minder a	6,8	5,8	6,1	6,0	7,4	8,6	11,3	15,1	12,0	9,2
1 personne ou moins b	14,3	13,0	13,5	14,8	16,7	24,4	30,9	33,5	20,5	21,8
meer dan 1 tot en met 2 personen a	1,9	1,8	1,7	1,5	1,5	1,3	1,6	1,8	1,5	1,5
plus de 1 à 2 personnes b	3,3	3,1	3,5	3,6	3,7	3,8	4,2	5,1	2,3	3,4
meer dan 2 tot en met 4 personen a	0,2	0,0[3]	0,0[4]	0,0[4]	0,0[3]	0,0[2]	0,0[3]	0,0[3]	0,0[4]	0,0[3]
plus 2 à 4 personnes b	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0[4]	0,1
meer dan 4 personen a	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
plus de 4 personnes b	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal a	**8,8**	**7,6**	**7,8**	**7,5**	**8,9**	**9,9**	**12,9**	**17,0**	**13,5**	**10,7**
Total b	**17,7**	**16,2**	**17,1**	**18,4**	**20,5**	**28,3**	**35,2**	**38,8**	**22,8**	**25,3**
Totaal *Total* — 1 persoon of minder a	37,6	32,0	32,8	30,7	31,3	32,6	44,2	50,6	53,5	39,7
1 personne ou moins b	57,8	52,5	50,7	50,8	52,3	59,8	70,8	74,4	77,6	65,3
meer dan 1 tot en met 2 personen a	35,4	36,1	34,3	32,8	31,6	29,7	30,5	30,4	29,4	31,2
plus de 1 à 2 personnes b	31,5	33,3	33,2	32,2	31,5	27,0	22,5	21,5	18,9	25,1
meer dan 2 tot en met 4 personen a	20,9	23,6	23,9	26,0	26,0	25,7	19,3	15,9	14,3	21,4
plus de 2 à 4 personnes b	9,9	12,2	13,7	14,1	13,4	10,7	5,6	3,7	3,2	8,1
meer dan 4 personen a	6,1	7,4	9,0	10,5	11,1	12,0	6,0	3,1	2,8	7,7
plus de 4 personnes b	0,9	1,9	2,4	2,9	2,7	2,5	1,1	0,3	0,3	1,5
Totaal generaal a	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**
Total-général b	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**	**100,–**

a. Woningstatistiek 1909. b. Woningstatistiek 1930.

TABEL 7.

Gemeenten met meer dan 100000 inw., provinciën. groepen van gemeenten en het Rijk. *Communes de plus de 100000 habitants, provinces, groupes de communes et le Royaume.*	Woningen met: *Logements ayant:* 1 slaapruimten *chambres à coucher*	2 slaapruimten *chambres à coucher*	1 slaapruimten *chambres à coucher*	2 slaapruimten *chambres à coucher*	1 slaapruimten *chambres à coucher*	2 slaapruimten *chambres à coucher*	1 slaapruimten *chambres à coucher*	2 slaapruimten *chambres à coucher*	1 slaapruimten *chambres à coucher*	2 slaapruimten *chambres à coucher*	1 slaapruimten *chambres à coucher*	2 slaapruimten *chambres à coucher*	1 slaapruimten *chambres à coucher*	2 slaapruimten *chambres à coucher*	1 slaapruimten *chambres à coucher*	2 slaapruimten *chambres à coucher*	1 slaapruimten *chambres à coucher*	2 slaapruimten *chambres à coucher*
	waarin wonen: *occupés par:* 2		3		4		5		6		7		8		9		10 of meer *10 et plus*	
	personen, in pct. van het totaal aantal woningen van gezinnen in elk gebied. *personnes, en pourcents du total des logements pour ménages dans chaque territoire.*																	
Amsterdam	17,02	7,58	7,85	14,13	3,61	10,98	1,47	5,66	0,64	2,70	0,28	1,31	0,15	0,67	0,06	0,34	0,05	0,28
Rotterdam	13,65	7,22	7,60	13,04	3,69	11,03	1,69	6,52	0,83	3,40	0,42	1,76	0,24	0,91	0,11	0,47	0,13	0,49
's Gravenhage	13,64	10,40	4,50	13,40	1,59	8,99	0,61	4,31	0,25	1,97	0,15	0,90	0,08	0,44	0,03	0,25	0,04	0,21
Utrecht	11,44	8,53	5,84	10,90	2,80	8,30	1,34	4,62	0,82	2,63	0,42	1,45	0,26	0,93	0,12	0,46	0,17	0,44
Haarlem	12,54	9,38	5,23	12,07	2,35	8,35	1,07	4,18	0,45	2,01	0,23	1,01	0,16	0,49	0,06	0,24	0,05	0,25
Groningen	10,88	8,63	7,11	10,48	4,45	9,50	1,78	5,41	0,75	2,69	0,46	1,27	0,13	0,67	0,10	0,29	0,05	0,32
Noordbrabant	8,62	5,27	5,95	6,99	4,01	6,50	2,51	5,21	1,63	3,94	1,00	2,89	0,62	1,88	0,36	1,16	0,37	1,37
Gelderland	7,90	5,99	6,10	8,11	4,22	7,70	2,53	5,67	1,48	3,85	0,86	2,46	0,49	1,54	0,28	0,86	0,25	0,89
Zuidholland	12,45	7,96	6,71	11,42	3,61	9,15	1,90	5,57	1,02	3,21	0,59	1,82	0,35	1,07	0,19	0,64	0,22	0,77
Noordholland	14,29	8,24	7,18	12,26	3,73	9,61	1,66	5,29	0,82	2,74	0,40	1,48	0,22	0,84	0,11	0,48	0,12	0,50
Zeeland	13,55	7,31	10,00	8,78	6,66	7,58	3,68	5,31	2,03	3,30	1,03	2,11	0,58	1,21	0,34	0,69	0,34	0,90
Utrecht	9,50	8,01	5,46	9,26	3,21	7,28	1,79	4,65	1,12	2,92	0,63	1,79	0,40	1,16	0,24	0,68	0,22	0,75
Friesland	13,35	7,33	9,90	7,86	7,77	7,52	4,33	5,58	2,28	3,67	1,25	2,18	0,61	1,32	0,32	0,70	0,28	0,67
Overijssel	7,14	5,52	5,75	8,00	4,20	7,36	2,59	5,25	1,60	3,39	0,91	2,03	0,50	1,29	0,27	0,72	0,25	0,73
Groningen	11,50	7,16	10,09	8,58	7,54	8,20	4,01	6,06	2,09	3,70	1,13	2,18	0,56	1,26	0,28	0,70	0,25	0,65
Drenthe	9,55	4,09	10,25	5,64	9,18	6,55	6,88	6,06	4,67	4,66	2,98	3,20	1,79	2,12	0,99	1,21	0,87	1,35
Limburg	7,15	5,04	4,99	7,72	2,56	7,21	1,01	5,35	0,41	3,41	0,18	1,88	0,09	1,05	0,03	0,54	0,02	0,39
Gemeenten met: *Communes de:*																		
500 en minder inw. *hab. et moins*	12,17	8,80	7,71	8,60	5,58	7,79	2,85	5,79	1,97	2,93	0,88	1,85	0,60	1,41	0,12	0,64	0,08	0,76
501—1000 inw. *hab.*	11,89	6,71	9,01	7,65	6,42	7,11	3,81	5,67	1,96	4,28	1,17	2,77	0,68	1,63	0,31	1,05	0,34	1,17
1001—2000 „ „	11,08	6,04	8,42	7,49	6,19	6,93	3,77	5,83	2,19	4,19	1,26	2,94	0,75	1,91	0,42	1,12	0,43	1,34
2001—5000 „ „	10,30	6,07	8,18	7,49	6,00	7,27	3,68	5,88	2,21	4,18	1,27	2,79	0,73	1,88	0,40	1,15	0,40	1,35
5001—10000 „ „	9,66	5,95	7,51	7,65	5,65	7,41	3,43	5,84	2,01	4,22	1,17	2,75	0,69	1,76	0,38	1,02	0,36	1,15
10001—20000 „ „	9,35	6,71	6,97	8,06	4,95	7,25	2,85	5,32	1,68	3,50	0,96	2,22	0,52	1,38	0,29	0,80	0,29	0,84
20001—50000 „ „	8,94	7,35	5,90	9,40	3,53	7,92	1,83	4,88	1,02	2,81	0,60	1,64	0,36	0,92	0,21	0,53	0,20	0,57
50001—100000 „ „	9,66	6,85	5,55	9,44	2,82	7,74	1,32	4,78	0,69	2,75	0,37	1,51	0,20	0,81	0,11	0,46	0,12	0,48
meer dan 100000 „ *plus de 100000 hab.*	14,51	8,27	6,78	13,18	3,13	10,19	1,33	5,44	0,62	2,69	0,31	1,34	0,17	0,70	0,08	0,36	0,08	0,33
Het Rijk *Le Royaume*	**11,15**	**7,03**	**6,99**	**9,70**	**4,36**	**8,26**	**2,39**	**5,43**	**1,34**	**3,35**	**0,76**	**2,02**	**0,43**	**1,22**	**0,24**	**0,70**	**0,23**	**0,77**

TABEL 8.

Gemeenten met meer dan 100000 inw., provinciën, groepen van gemeenten en het Rijk. *Communes de plus de 100000 habitants, provinces, groupes de communes et le Royaume.*	Woningen van gezinnen met echtpaar. *Logements avec couples mariés.*												Woningen van gezinnen zonder echtpaar. *Logements sans couples mariés.*											
	Woningen, waarin onder meer of uitsluitend wonen personen van 14 jaar en ouder van ongelijk geslacht, die niet met elkaar gehuwd zijn, met: *Logements occupés, sauf les autres personnes, par des personnes de 14 ans au moins des deux sexes, qui ne sont pas mariés l'un(e) avec l'autre, ayant:*																							
	1				2				1				2				1							
	slaapruimte(n), in pct. van: *chambre(s) à coucher, en pourcents du:*																							
	het totaal aantal woningen ongeacht het aantal slaapruimten, in elk gebied. *nombre total des logements dans chaque territoire, sans restriction quant au nombre des chambres à coucher.*								het totaal aantal woningen in elk gebied, met: *nombre total des logements dans chaque territoire, ayant:* 1 slaapruimte. *1 chambre à coucher.*				2 slaapruimten. *2 chambres à coucher.*				het totaal aantal woningen ongeacht het aantal slaapruimten, in elk gebied. *nombre total des logements dans chaque territoire, sans restriction quant au nombre des chambres à coucher.*								het totaal aantal woningen met 1 slaapruimte. *nombre total des logements ayant 1 chambre à coucher.*				
	Woningen, waarin wonen: *Logements occupés par:*																							
	3 pers. *3 pers.*	4 en 5 pers. *4 et 5 pers.*	6 en meer pers. *6 pers. et plus.*	Totaal. *Total.*	4 en 5 pers. *4 et 5 pers.*	6 en meer pers. *6 pers. et plus.*	Totaal. *Total.*	3 pers. *3 pers.*	4 en 5 pers. *4 et 5 pers.*	6 en meer pers. *6 pers. et plus.*	Totaal. *Total.*	4 en 5 pers. *4 et 5 pers.*	6 en meer pers. *6 pers. et plus.*	Totaal. *Total.*	2 pers. *2 pers.*	3 pers. *3 pers.*	4 en 5 pers. *4 et 5 pers.*	6 en meer pers. *6 pers. et plus.*	Totaal. *Total.*	2 pers. *2 pers.*	3 pers. *3 pers.*	4 en 5 pers. *4 et 5 pers.*	6 en meer pers. *6 pers. et plus.*	Totaal. *Total.*
Amsterdam	1,40	1,47	0,62	3,49	2,04	1,78	3,81	4,51	4,73	1,99	11,22	4,66	4,07	8,73	1,07	0,48	0,32	0,07	1,93	3,43	1,55	1,02	0,21	6,20
Rotterdam	1,45	1,81	1,06	4,31	2,29	2,62	4,90	5,10	6,36	3,73	15,20	5,10	5,84	10,93	0,88	0,46	0,35	0,11	1,80	3,11	1,61	1,23	0,40	6,34
's Gravenhage	0,60	0,52	0,29	1,40	1,04	0,91	1,94	2,87	2,48	1,37	6,72	2,54	2,22	4,75	0,48	0,17	0,10	0,03	0,79	2,30	0,83	0,50	0,13	3,76
Utrecht	1,05	1,20	1,05	3,30	1,66	1,98	3,64	4,52	5,18	4,51	14,22	4,33	5,17	9,50	0,52	0,26	0,28	0,08	1,14	2,22	1,12	1,21	0,35	4,91
Haarlem	1,12	1,04	0,56	2,72	1,41	1,20	2,60	5,08	4,70	2,51	12,29	3,70	3,15	6,85	0,47	0,29	0,20	0,05	1,01	2,11	1,29	0,91	0,24	4,54
Groningen	1,38	1,78	0,78	3,93	2,00	1,72	3,72	5,37	6,93	3,02	15,31	5,09	4,37	9,47	0,57	0,32	0,28	0,07	1,23	2,22	1,23	1,08	0,26	4,79
Noordbrabant	1,28	1,81	1,98	5,06	1,81	3,64	5,45	5,09	7,23	7,88	20,20	5,13	10,34	15,47	0,61	0,48	0,41	0,18	1,67	2,41	1,92	1,62	0,71	6,66
Gelderland	1,30	2,08	1,88	5,25	2,24	3,43	5,67	5,37	8,61	7,79	21,77	6,03	9,26	15,29	0,54	0,52	0,54	0,22	1,82	2,24	2,15	2,26	0,90	7,55
Zuidholland	1,29	1,73	1,40	4,42	1,86	2,65	4,52	4,76	6,40	5,17	16,34	4,48	6,38	10,85	0,69	0,41	0,34	0,12	1,56	2,56	1,53	1,26	0,43	5,78
Noordholland	1,51	1,67	0,89	4,07	1,93	2,02	3,95	5,28	5,84	3,12	14,25	4,67	4,88	9,55	0,89	0,46	0,30	0,09	1,74	3,13	1,61	1,05	0,30	6,10
Zeeland	2,92	3,99	2,54	9,44	2,56	3,43	5,99	7,63	10,43	6,65	24,72	6,88	9,22	16,10	1,20	0,79	0,57	0,18	2,74	3,13	2,06	1,50	0,48	7,17
Utrecht	1,10	1,49	1,42	4,01	1,60	2,46	4,05	4,88	6,59	6,30	17,77	4,37	6,73	11,10	0,55	0,36	0,30	0,12	1,32	2,42	1,60	1,32	0,51	5,85
Friesland	3,44	4,35	2,59	10,39	2,86	3,25	6,10	8,58	10,85	6,47	25,91	7,75	8,82	16,57	1,47	0,95	0,66	0,17	3,25	3,66	2,37	1,65	0,41	8,10
Overijssel	1,35	2,33	2,03	5,71	2,14	3,02	5,16	5,80	10,06	8,76	24,62	6,23	8,82	15,05	0,50	0,47	0,57	0,25	1,80	2,15	2,04	2,47	1,09	7,75
Groningen	2,65	3,77	2,28	8,70	2,72	3,09	5,80	7,07	10,08	6,09	23,24	7,06	8,02	15,08	1,03	0,65	0,54	0,15	2,37	2,74	1,74	1,45	0,40	6,33
Drenthe	2,74	5,58	6,33	14,65	2,80	5,07	7,87	5,81	11,83	13,42	31,06	8,04	14,54	22,57	1,01	0,94	1,33	0,54	3,81	2,14	1,99	2,82	1,14	8,09
Limburg	0,34	0,39	0,23	0,97	1,00	1,29	2,29	2,05	2,40	1,43	5,87	3,07	3,97	7,04	0,20	0,11	0,10	0,02	0,43	1,22	0,65	0,60	0,12	2,59
Gemeenten met: *Communes de:*																								
500 en minder inw. *hab. et moins*	2,57	3,05	1,85	7,47	3,21	3,09	6,31	8,04	9,55	5,78	23,37	8,33	8,02	16,35	0,60	0,76	0,48	0,28	2,13	1,88	2,39	1,51	0,88	6,66
501—1000 „ „	2,75	3,68	2,57	9,00	2,80	4,03	6,83	7,72	10,33	7,24	25,29	7,35	10,60	17,95	1,16	0,88	0,67	0,18	2,89	3,26	2,48	1,87	0,50	8,12
1001—2000 „ „	2,54	3,49	2,82	8,85	2,69	4,17	6,86	7,37	10,12	8,16	25,65	7,12	11,03	18,15	1,05	0,85	0,76	0,29	2,95	3,06	2,46	2,19	0,83	8,54
2001—5000 „ „	2,20	3,27	2,80	8,27	2,57	4,24	6,81	6,64	9,86	8,44	24,94	6,76	11,14	17,90	0,98	0,73	0,63	0,24	2,60	2,96	2,21	1,91	0,74	7,83
5001—10000 „ „	1,95	2,94	2,48	7,37	2,42	3,87	6,29	6,31	9,53	8,05	23,89	6,42	10,24	16,66	0,81	0,61	0,59	0,24	2,25	2,64	1,97	1,91	0,77	7,29
10001—20000 „ „	1,69	2,45	2,01	6,15	1,98	2,97	4,94	6,07	8,78	7,21	22,06	5,48	8,23	13,71	0,74	0,53	0,46	0,17	1,91	2,67	1,92	1,66	0,59	6,84
20001—50000 „ „	1,00	1,47	1,29	3,77	1,49	2,03	3,52	4,43	6,53	5,71	16,67	4,14	5,64	9,78	0,41	0,32	0,27	0,09	1,09	1,81	1,40	1,19	0,41	4,82
50001—100000 „ „	0,86	1,14	0,84	2,83	1,32	1,76	3,08	4,11	5,46	4,01	13,58	3,79	5,05	8,84	0,34	0,23	0,22	0,07	0,85	1,62	1,08	1,05	0,33	4,09
meer dan 100000 „ *plus de 100000 hab.*	1,21	1,34	0,70	3,25	1,83	1,80	3,64	4,48	4,95	2,60	12,03	4,32	4,24	8,55	0,80	0,38	0,27	0,07	1,52	2,97	1,40	1,00	0,26	5,64
Het Rijk *Le Royaume*	**1,55**	**2,13**	**1,65**	**5,32**	**2,01**	**2,77**	**4,78**	**5,55**	**7,63**	**5,90**	**19,08**	**5,21**	**7,20**	**12,42**	**0,75**	**0,49**	**0,42**	**0,15**	**1,80**	**2,67**	**1,76**	**1,50**	**0,53**	**6,45**

TABEL 9.

Gemeenten met meer dan 100000 inw., provinciën, groepen van gemeenten en het Rijk. *Communes de plus de 100000 hab., provinces, groupes de communes et le Royaume.*	Aantal gezinnen bestaande uit: *Nombre de ménages avec:* 2	3	4	5	6	7	8	9	10 en meer *10 et plus*	Gemiddelde gezinsgrootte. *Nombre moyen de personnes par ménage.*
	personen, in pct. van het totaal aantal gezinnen in elk gebied. *personnes, en pourcents du total des ménages de chaque territoire.*									
Amsterdam	25,73	25,13	20,63	12,60	7,12	3,93	2,23	1,26	1,36	3,87
Rotterdam	22,09	23,90	20,36	13,57	8,39	4,95	2,96	1,70	2,10	4,12
's Gravenhage	27,27	24,22	19,39	12,24	7,30	4,14	2,43	1,39	1,62	3,88
Utrecht	23,13	23,15	19,49	13,09	8,21	5,25	3,21	1,95	2,51	4,17
Haarlem	25,28	24,17	20,41	12,66	7,50	4,39	2,45	1,47	1,67	3,96
Groningen	22,86	23,42	21,70	13,74	8,16	4,55	2,56	1,37	1,66	4,03
Noordbrabant	16,41	17,48	16,49	13,79	11,27	8,58	6,00	4,11	5,87	4,98
Gelderland	17,33	19,98	19,06	14,68	10,43	7,08	4,67	2,98	3,79	4,63
Zuidholland	22,71	22,63	19,16	13,24	8,57	5,35	3,37	2,12	2,87	4,23
Noordholland	24,87	23,96	20,12	12,75	7,58	4,45	2,67	1,62	1,99	4,01
Zeeland	24,05	23,33	19,25	13,01	8,22	5,11	2,94	1,80	2,29	4,11
Utrecht	21,77	21,72	18,84	13,39	9,09	5,80	3,84	2,39	3,16	4,34
Friesland	23,74	21,83	20,06	13,77	8,75	5,30	3,01	1,73	1,81	4,10
Overijssel	15,98	20,01	19,53	15,21	10,51	7,13	4,76	3,01	3,86	4,67
Groningen	21,26	22,87	20,67	14,41	8,91	5,29	3,00	1,72	1,87	4,16
Drenthe	15,29	18,47	19,16	16,02	11,77	7,90	5,19	3,01	3,19	4,71
Limburg	14,82	17,70	17,31	14,82	11,59	8,46	5,96	4,11	5,24	4,97
Gemeenten met: *Communes de:*										
500 en minder inw. *hab. et moins*	23,46	20,37	18,44	13,38	9,40	5,99	3,66	1,89	3,42	4,31
501—1000 „ „	21,09	20,19	17,79	13,71	9,67	6,73	4,37	2,87	3,58	4,48
1001—2000 „ „	19,39	19,45	17,41	13,80	10,19	7,17	5,05	3,25	4,29	4,64
2001—5000 „ „	18,79	19,38	17,88	13,99	10,21	7,13	4,94	3,26	4,43	4,66
5001—10000 „ „	18,14	19,24	18,20	14,17	10,49	7,32	4,96	3,20	4,29	4,68
10001—20000 „ „	19,35	20,41	18,79	14,25	9,89	6,67	4,30	2,78	3,56	4,51
20001—50000 „ „	19,98	21,83	19,81	14,10	9,32	5,90	3,71	2,38	2,97	4,36
50001—100000 „ „	20,22	21,71	19,33	13,89	9,37	6,10	3,72	2,43	3,23	4,39
meer dan 100000 „ *plus de 100000 hab.*	24,74	24,35	20,26	12,88	7,64	4,39	2,56	1,47	1,72	3,97
Het Rijk *Le Royaume*	**20,88**	**21,51**	**19,11**	**13,71**	**9,25**	**6,03**	**3,88**	**2,46**	**3,18**	**4,37**

Voor de tabellen 11A—C, zie blz. 114—117.

TABEL 12.

Gezinnen van schippers en woonwagenbewoners in vergelijking met de overige bevolking.

Ménages des bateliers et roulottiers comparés avec la population autre que les bateliers et roulottiers.

Het Rijk. *Le Royaume.*	Echtparen alléén. *Ménages composés seulement d'un couple marié.*	Gezinnen met echtpaar *Ménages avec couples mariés*: alléén met kinderen. *avec enfants.*	zonder kinderen, doch met andere personen. *sans enfants, et d'autres personnes.*	met kinderen, benevens andere personen. *avec enfants et d'autres personnes.*	Gezinnen zonder echtpaar *Ménages sans couples mariés*: alléén met kinderen. *avec enfants.*	zonder kinderen, doch met andere personen. *sans enfants, et d'autres personnes.*	met kinderen, benevens andere personen. *avec enfants et d'autres personnes.*	Totaal aantal gezinnen. *Nombre total des ménages.*
	In % van het totaal aantal gezinnen. *En % du nombre total des ménages.*							
Schippers en woonwagenbewoners. *Bateliers et roulottiers*	15,07	69,74	1,53	4,07	4,15	4,62	0,82	100
Overige bevolking. *Autre population.*	14,90	54,27	3,47	12,37	7,31	4,87	2,82	100

TABEL 10.

Gemeenten met meer dan 100000 inw., provinciën, groepen van gemeenten en het Rijk. *Communes de plus de 100000 hab., provinces, groupes de communes et le Royaume.*	Aantal gezinnen met: *Nombre de ménages avec:* 0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12 of meer *et plus*	Gemiddeld aantal inwonende eigen en stiefkinderen per gezin. *Nombre moyen d'enfants par ménage.*
	inwonende eigen of stiefkinderen, in pct. van het totaal aantal gezinnen in elk gebied. *enfants, en pourcents du nombre total des ménages de chaque territoire.*													
Amsterdam	27,24	26,56	21,08	11,39	6,21	3,34	1,90	1,12	0,62	0,28	0,14	0,08	0,04	1,74
Rotterdam	24,34	24,48	20,70	12,66	7,52	4,39	2,62	1,46	0,87	0,54	0,25	0,10	0,07	1,98
s Gravenhage	28,89	25,18	19,83	11,36	6,37	3,65	2,11	1,20	0,65	0,40	0,20	0,11	0,06	1,76
Utrecht	24,52	24,70	19,97	12,46	7,19	4,48	2,90	1,66	0,96	0,57	0,34	0,14	0,11	2,01
Haarlem	27,89	25,23	20,75	11,40	6,48	3,71	1,96	1,25	0,59	0,36	0,20	0,10	0,07	1,78
Groningen	24,79	25,38	22,62	12,47	6,60	3,76	1,95	1,12	0,66	0,33	0,20	0,09	0,04	1,84
Noordbrabant	20,20	17,50	16,81	13,43	10,51	7,80	5,31	3,59	2,29	1,31	0,68	0,34	0,22	2,73
Gelderland	21,26	21,59	19,71	13,55	8,89	5,86	3,85	2,41	1,37	0,78	0,42	0,19	0,13	2,32
Zuidholland	24,47	23,35	19,60	12,50	7,78	4,83	3,03	1,88	1,17	0,70	0,37	0,18	0,14	2,10
Noordholland	26,73	25,09	20,56	11,67	6,67	3,81	2,32	1,44	0,83	0,43	0,24	0,13	0,09	1,86
Zeeland	24,94	25,07	19,49	12,36	7,47	4,47	2,64	1,58	0,94	0,45	0,31	0,14	0,14	1,98
Utrecht	24,38	22,80	19,16	12,65	7,96	4,99	3,36	2,04	1,26	0,70	0,38	0,10	0,13	2,14
Friesland	25,31	23,26	20,83	12,77	7,76	4,51	2,56	1,48	0,80	0,41	0,17	0,08	0,05	1,96
Overijssel	19,15	23,10	20,62	13,62	8,84	5,72	3,74	2,34	1,39	0,80	0,39	0,18	0,12	2,34
Groningen	23,10	24,52	21,61	13,13	7,55	4,48	2,52	1,50	0,82	0,43	0,20	0,09	0,04	1,99
Drenthe	17,—	21,43	20,50	14,87	10,40	6,44	4,24	2,46	1,49	0,68	0,32	0,12	0,05	2,47
Limburg	17,53	18,47	18,41	14,62	10,93	7,69	5,15	3,37	1,91	1,04	0,54	0,22	0,13	2,70
Gemeenten met: *Communes de:*														
500 en minder inw. *hab. et moins*	27,52	20,77	19,25	11,85	8,28	4,90	3,17	1,73	1,13	0,64	0,56	0,20	—	2,06
501—1000 „ „	24,46	20,89	18,03	12,80	8,75	5,87	3,81	2,46	1,44	0,74	0,37	0,22	0,16	2,26
1001—2000 „ „	22,52	19,97	18,02	13,02	9,25	6,54	4,40	2,84	1,60	0,95	0,50	0,22	0,17	2,42
2001—5000 „ „	21,55	20,34	18,39	13,26	9,33	6,33	4,34	2,81	1,74	0,95	0,53	0,25	0,19	2,44
5001—10000 „ „	20,66	20,84	18,93	13,46	9,27	6,42	4,23	2,71	1,66	0,95	0,46	0,25	0,15	2,44
10001—20000 „ „	22,03	21,61	19,52	13,34	8,82	5,76	3,66	2,37	1,42	0,77	0,39	0,18	0,13	2,29
20001—50000 „ „	21,97	23,19	20,55	13,20	8,33	5,02	3,23	2,01	1,23	0,65	0,36	0,16	0,10	2,18
50001—100000 „ „	22,84	22,82	19,90	13,03	8,35	5,17	3,20	2,05	1,21	0,72	0,41	0,17	0,14	2,18
meer dan 100000 „ *plus de 100000 hab.*	26,54	25,46	20,70	11,85	6,69	3,80	2,21	1,27	0,72	0,40	0,20	0,10	0,06	1,84
Het Rijk *Le Royaume*	**23,23**	**22,68**	**19,69**	**12,83**	**8,24**	**5,25**	**3,35**	**2,10**	**1,26**	**0,70**	**0,37**	**0,18**	**0,12**	**2,18**

TABEL 13.

Gezinnen van schippers en woonwagenbewoners.

Ménages des bateliers et roulottiers.

Het Rijk. *Le Royaume.*	Aantal gezinnen met: *Nombre de ménages avec:* 0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12 of meer *12 et plus*	Totaal aantal gezinnen. *Nombre total des ménages.*
	inwonende kinderen of stiefkinderen. *enfants.*													
	In % van het totaal aantal gezinnen. *En % du nombre total des ménages.*													
Gezinnen met echtpaar *Ménages avec couples mariés*	18,37	21,75	21,19	14,45	9,47	6,02	3,94	2,40	1,36	0,67	0,24	0,10	0,06	100
Gezinnen zonder echtpaar *Ménages sans couples mariés*	48,23	18,42	13,26	9,11	4,15	3,68	1,27	1,21	0,40	0,13	0,07	0,07	—	100
Totaal . . . . . *a* [1])	21,23	21,43	20,43	13,93	8,96	5,80	3,69	2,29	1,26	0,62	0,22	0,10	0,05	100
Total . . . . . *b* [2])	23,23	22,68	19,69	12,83	8,24	5,25	3,35	2,10	1,26	0,70	0,37	0,18	0,12	100

[1]) *a.* = Schippers en woonwagenbewoners. *Bateliers et roulottiers.* [2]) *b.* = Overige bevolking. *Autre population.*

HOOFDSTUK III. Chapitre III.

STATISTIEK DER HUWELIJKSVRUCHTBAARHEID.

Statistique de la fécondité des mariages.

Ten behoeve eener statistiek omtrent de huwelijksvruchtbaarheid zijn op de volkstellingskaart voor de vrouwen de navolgende vragen gesteld.

Vragen 5a—f zijn alleen bestemd voor **gehuwde** *vrouwen.*

5*a*. Wanneer en waar is haar huwelijk gesloten?
b. Met wien is zij gehuwd? (naam en voornamen voluit).
c. Welke is de leeftijd van haar echtgenoot?
d. Welk is het beroep van haar echtgenoot?
e. Hoeveel kinderen zijn uit het **thans** bestaande huwelijk *levend* geboren? (Doodgeboren kinderen moeten *niet* worden vermeld. Bij de geboorte levende kinderen die vóór de geboorte-aangifte overleden waren, moeten echter wèl tot de levend geboren kinderen gerekend worden.)
f. Hoeveel van de onder *e* vermelde kinderen zijn thans nog in leven?

5*a*. ..... te .....
b. .....
c. .....
d. .....
(De gehuwde vrouw dient zoo mogelijk zelve de gegevens te verstrekken.)
e. levendgeboren (jongens .....) (meisjes .....).
f. 1°. jongens ..... 2°. meisjes .....

Uit de door deze vraagstelling verkregen gegevens zijn alleen bewerkt de gegevens omtrent huwelijken met volledigen vruchtbaarheidsduur, welke duur is gesteld op ten minste 20 jaar in de vruchtbaarheidsperiode. Deze periode werd geacht in het algemeen te loopen tot en met het 44e levensjaar der vrouw.

In aanmerking voor bewerking kwamen dus de kaarten der gehuwde vrouwen, die huwden in 1910 of daarvóór, op 24-jarigen of jongeren leeftijd. Deze kaarten moesten daarbij ook betreffen de huwelijken, waarin het echtpaar tot den datum der telling bijeen was.

Uit kieschheidsoverweging is een vraag naar het aantal doodgeboren kinderen achterwege gebleven.

Het doel van het onderzoek is de huwelijksvruchtbaarheid en de sterfte onder de kinderen te leeren kennen in verband met het leeftijdsverschil der ouders, de kerkelijke gezindte en de sociale positie.

De uitkomsten der bewerking, zijn, wat de absolute cijfers betreft, samengevat in een drietal tabellen.

In tabel I zijn de paren onderscheiden naar het aantal in het huwelijk levend geboren kinderen en de daarvan overleden kinderen; een en ander in verband met den leeftijd van den man bij het aangaan van het huwelijk.

In tabel II is de onderscheiding gegeven naar de kerkelijke gezindte van de moeders, over 5-jarige perioden, waarin het huwelijk gesloten werd, met aanduiding voor iedere kerkelijke gezindte van het totaal aantal levend geboren en overleden kinderen en het aantal huwelijken, welke kinderloos bleven.

Tabel III is ingericht gelijk tabel II, doch in plaats van een onderscheiding naar de kerkelijke gezindte is een onderscheiding naar het beroep van den vader gemaakt.

Alle hierboven genoemde tabellen zijn bewerkt voor het Rijk en 4 groepen van gemeenten, n.l. met 5000 en minder inwoners, 5001—20000, 20001—100000 en meer dan 100000 inwoners.

Bij de beoordeeling der cijfers in verband met den leeftijd van den man dient in het oog gehouden te worden, dat alle vaders minstens 20 jaar gehuwd zijn in de vruchtbaarheidsperiode van de vrouw en dat de voor de mannen vermelde leeftijden betrekking hebben op den leeftijd bij het aangaan van het huwelijk.

Onder sterfte van „kinderen uit het huwelijk gesproten" vallen alle sterfgevallen, onverschillig op welken leeftijd het overlijden plaats had.

Met betrekking tot tabel I is hieronder per 100 in iedere leeftijdsklasse der mannen de verdeeling gegeven naar de aantallen in het huwelijk levend geboren kinderen.

Opvallend zijn de rubrieken „0 kinderen" levend geboren (de onvruchtbare huwelijken) en „12 en meer kinderen" levend geboren (de zeer vruchtbare huwelijken).

Bij eerstgenoemde ziet men met het klimmen der leeftijden van den man de cijfers stijgen (voor het Rijk van 2,75 tot 7,58), bij laatstbedoelde rubriek bijna zonder onderbreking dalen (van 15,19 tot 7,06).

Beschouwt men de cijfers voor 1, 2, 3 enz. levend geborenen in twee groepen, n.l. 1—6 en 7 en meer kinderen, gelijk op bladz. 120 aangegeven, dan vallen voor eerstbedoelde groep grootere gemiddelden in huwelijken met oudere mannen, in laatstbedoelde groep grootere gemiddelden in huwelijken met jonge mannen waar te nemen, welke verschijnselen wijzen op grootere vruchtbaarheid in huwelijken met jonge mannen.

Deze verschijnselen spreken in sterke mate naar gelang de gemeenten aan zielentallen grooter zijn.

Aantal levend geboren kinderen. *Nombres d'enfants nés vivants.*	Het Rijk. *Le Royaume.* Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.* Aantal echtparen in % van het totaal aantal echtparen. *Nombre de couples mariés en % du nombre total de couples mariés.*							Gemeenten met 5000 en minder inwoners. *Communes de 5000 habitants et moins.* Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.* Aantal echtparen in % van het totaal aantal echtparen. *Nombre de couples mariés en % du nombre total de couples mariés.*						
	Ben. 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	20—24 jaar. *20 à 24 ans.*	25—29 jaar. *25 à 29 ans.*	30—34 jaar. *30 à 34 ans.*	35—39 jaar. *35 à 39 ans.*	40 jaar en ouder. *40 ans et plus.*	Totaal. *Total.*	Ben. 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	20—24 jaar. *20 à 24 ans.*	25—29 jaar. *25 à 29 ans.*	30—34 jaar. *30 à 34 ans.*	35—39 jaar. *35 à 39 ans.*	40 jaar en ouder. *40 ans et plus.*	Totaal. *Total.*
0	2,75	3,62	5,24	6,80	7,00	7,58	4,62	1,77	3,43	4,70	5,71	5,31	5,25	4,24
1	3,05	4,13	5,39	6,21	6,71	7,91	4,87	2,86	3,81	4,00	4,58	4,82	7,50	4,01
2	6,32	8,35	10,61	11,40	11,91	11,37	9,57	7,49	7,43	8,44	8,40	8,42	8,75	8,00
3	7,66	9,04	11,47	11,49	10,80	10,46	10,67	6,54	9,22	9,46	10,17	8,59	8,00	9,36
4	8,89	10,15	10,56	10,22	9,91	9,54	10,29	8,58	9,46	9,66	8,90	7,85	9,00	9,44
5	7,93	9,57	9,50	8,88	8,70	8,17	9,43	8,58	9,10	9,37	8,75	7,60	8,75	9,18
6	8,97	8,88	8,48	7,91	8,06	9,15	8,62	7,08	8,04	8,79	8,45	8,91	10,00	8,81
7	8,16	8,38	7,52	7,45	7,22	7,65	7,93	9,54	8,00	7,83	8,71	8,91	9,00	8,05
8	9,24	7,79	7,02	6,91	6,55	6,80	7,40	9,81	8,10	7,78	8,28	8,09	6,75	7,99
9	7,76	7,34	6,38	5,97	5,89	5,69	6,80	7,08	7,39	7,44	6,62	7,11	7,25	7,32
10	7,76	6,36	5,58	4,93	5,14	5,16	5,92	7,08	6,77	6,54	6,24	6,46	7,00	6,61
11	6,30	5,01	4,16	4,16	3,79	3,46	4,59	5,18	5,58	5,35	4,98	5,56	5,50	5,41
12 en meer *et plus*	15,19	10,49	8,08	7,56	8,22	7,06	9,30	18,38	12,68	10,64	10,22	12,33	7,25	11,58
Totaal *Total*	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—

Aantal levend geboren kinderen. *Nombres d'enfants nés vivants.*	Gemeenten met 5001—20000 inwoners. *Communes de 5001—20000 habitants.* Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.* Aantal echtparen in % van het totaal aantal echtparen. *Nombre de couples mariés en % du nombre total de couples mariés.*							Gemeenten met 20001—100000 inwoners. *Communes de 20001—100000 habitants.* Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.* Aantal echtparen in % van het totaal aantal echtparen. *Nombre de couples mariés en % du nombre total de couples mariés.*							Gemeenten met meer dan 100000 inwoners. *Communes de plus de 100000 habitants.* Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.* Aantal echtparen in % van het totaal aantal echtparen. *Nombre de couples mariés en % du nombre total de couples mariés.*						
	Ben. 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	20—24 jaar. *20 à 24 ans.*	25—29 jaar. *25 à 29 ans.*	30—34 jaar. *30 à 34 ans.*	35—39 jaar. *35 à 39 ans.*	40 jaar en ouder. *40 ans et plus.*	Totaal. *Total.*	Ben. 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	20—24 jaar. *20 à 24 ans.*	25—29 jaar. *25 à 29 ans.*	30—34 jaar. *30 à 34 ans.*	35—39 jaar. *35 à 39 ans.*	40 jaar en ouder. *40 ans et plus.*	Totaal. *Total.*	Ben. 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	20—24 jaar. *20 à 24 ans.*	25—29 jaar. *25 à 29 ans.*	30—34 jaar. *30 à 34 ans.*	35—39 jaar. *35 à 39 ans.*	40 jaar en ouder. *40 ans et plus.*	Totaal. *Total.*
0	3,07	3,20	4,81	5,38	6,11	5,71	4,21	2,78	3,34	4,78	7,18	6,90	9,05	4,25	2,95	4,21	6,55	9,83	10,12	12,94	5,59
1	2,21	3,36	4,28	5,09	5,63	7,44	3,98	2,36	3,62	5,27	5,57	5,96	2,88	4,41	4,05	5,34	7,94	9,81	10,81	13,27	6,72
2	6,24	7,25	9,02	9,82	8,17	9,86	8,29	5,47	7,54	10,54	11,25	11,11	15,64	9,02	6,45	10,43	14,30	16,59	21,54	14,24	12,41
3	7,78	8,97	10,51	10,56	9,99	11,07	9,80	7,07	9,51	11,47	11,21	10,86	9,88	10,36	8,42	11,52	14,24	14,25	14,62	12,94	12,71
4	8,17	9,68	10,30	9,86	10,59	9,34	9,96	8,18	9,84	10,39	11,19	10,64	9,47	10,13	9,90	11,18	11,75	11,25	10,55	10,68	11,36
5	7,40	9,30	9,50	9,23	9,44	7,44	9,35	7,66	9,40	9,61	9,05	10,29	9,47	9,44	8,15	10,16	9,49	8,41	7,61	7,77	9,60
6	9,03	8,91	8,93	8,30	9,75	8,82	8,88	9,34	8,95	8,28	8,19	7,60	10,29	8,63	9,46	8,78	7,85	6,66	5,10	7,77	8,24
7	9,03	9,20	8,15	7,85	7,26	6,92	8,56	6,57	8,47	7,77	7,77	7,49	6,58	8,09	8,15	7,83	6,36	5,41	5,19	8,09	7,08
8	10,47	8,23	7,66	7,94	7,20	8,48	7,97	8,33	7,97	7,05	6,22	6,32	7,41	7,46	8,91	7,09	5,61	4,73	4,15	3,24	6,35
9	9,03	7,99	7,25	7,04	7,20	7,44	7,57	7,15	7,79	6,28	6,08	5,15	4,12	7,01	7,71	6,42	4,57	3,84	3,29	1,62	5,51
10	7,40	6,98	6,10	5,68	5,75	5,19	6,44	9,76	6,84	5,86	4,60	4,80	4,94	6,31	6,94	5,26	3,98	2,86	3,11	2,91	4,61
11	6,82	5,70	4,56	4,85	4,00	3,81	5,10	8,50	5,15	4,15	4,36	4,68	2,47	4,76	5,03	3,97	2,72	2,29	0,95	0,97	3,35
12 en meer *et plus*	13,36	11,15	8,94	8,41	8,89	8,48	9,89	16,84	11,59	8,52	7,31	8,19	7,82	10,12	13,88	7,84	4,63	4,04	2,95	3,56	6,42
Totaal *Total*	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—

Het Rijk en groepen van gemeenten. *Le Royaume et les groupes de communes.*	Leeftijd van den man bij het aangaan van het huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.*					
	Beneden 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	20—24 jaar. *20 à 24 ans.*	25—29 jaar. *25 à 29 ans.*	30—34 jaar. *30 à 34 ans.*	35—39 jaar. *35 à 39 ans.*	40 jaar en ouder. *40 ans et plus.*
	Aantal echtparen in % van het totaal aantal echtparen (incl. de kinderlooze echtparen) in elke grootte-groep der gemeenten. *Nombre de couples mariés en % du nombre total de couples mariés (y compris les couples sans enfants) dans chaque groupe de communes d'après leur grandeur.*					
	Groep 1—6 kinderen levend geboren. *Groupe de 1 à 6 enfants nés vivants.*					
Het Rijk. *Le Royaume*	42,82	51,02	56,01	56,11	56,18	56,60
Gemeenten met: *Communes de:*						
5000 en minder inw. *hab. et moins* .	41,13	48,05	49,72	49,25	46,17	52,00
5001—20000 inw. *hab.*	40,83	47,47	52,54	52,86	53,57	53,97
20001—100000 inw. *hab.*	40,08	48,86	55,56	56,46	56,46	57,63
meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	46,43	57,41	65,57	66,97	70,23	66,67
	Groep 7 en meer kinderen levend geboren. *Groupe de 7 et plus enfants nés vivants.*					
Het Rijk. *Le Royaume*	54,41	45,37	38,74	36,98	36,81	35,82
Gemeenten met: *Communes de:*						
5000 en minder inw. *hab. et moins* .	57,07	48,52	45,58	45,05	48,46	42,75
5001—20000 inw. *hab.*	56,11	49,25	42,66	41,77	40,30	40,32
20001—100000 inw. *hab.*	57,15	47,81	39,63	36,34	36,63	33,34
meer dan 100000 inw. *plus de 100000 hab.*	50,62	38,41	27,87	23,17	19,64	20,39

De kinderlooze huwelijken, vermeld in de tabel op blz. 118—119, komen relatief het meest voor in de groep der grootste gemeenten. Voor de overige groepen van gemeenten zijn de cijfers bijna aan elkaar gelijk.

De huwelijken met „12 en meer kinderen" komen het veelvuldigst voor in de groep van gemeenten met 5000 en minder inwoners en het minst in de groep boven 100000 zielen. Ook hier wijken de middengroepen niet veel van elkaar af.

Schakelt men de huwelijken met 12 en meer kinderen uit, dan komen in de groepen beneden 20000 inwoners de grootste cijfers voor bij huwelijken met 4 kinderen en in de groepen boven 20000 inwoners, zoo ook voor het Rijk, bij huwelijken met 3 kinderen.

Voegt men de cijfers voor 4 en 3 kinderen te zamen, dan ziet men, dat de mannen van 25—29 jaar het grootste aandeel in deze vruchtbaarheid hebben, waarop alleen de groep 20001—100000 inwoners een uitzondering maakt. Voor deze groep zijn het de mannen van 30—34 jaar.

Echtparen met: *Couples mariés ayant:*	Het Rijk. *Le Royaume.*	Gemeenten met 5000 en minder inwoners. *Communes de 5000 hab. et moins.*	Gemeenten met 5001—20000 inw. *Communes de 5001 à 20000 hab.*	Gemeenten met 20001—100000 inw. *Communes de 20001 à 100000 hab.*	Gemeenten met meer dan 100000 inw. *Communes de plus de 100000 hab.*
	In % van het totaal aantal echtparen (incl. de kinderlooze echtparen) in elke grootte-groep der gemeenten. *En % du nombre total de couples mariés (y compris les couples mariés sans enfants) dans chaque groupe de communes d'après leur grandeur.*				
1 en 2 kinderen *enfants*	14,44	12,01	12,27	13,43	19,13
3 en 4 „ „	20,96	18,80	19,76	20,49	24,07
5 en 6 „ „	18,05	17,99	18,23	18,07	17,93
7 en 8 „ „	15,33	16,04	16,53	15,55	13,43
9—11 „ „	17,31	19,34	19,11	18,08	13,47
12 en meer kinderen *enfants et plus*	9,30	11,58	9,89	10,12	6,42

Het relatieve aantal paren met 1 t/m 4 kinderen stijgt, naar mate de gemeenten grooter worden, hetgeen in het bijzonder voor de grootste gemeenten geldt. Voor de paren met 5 en 6 kinderen wijken de cijfers voor de groepen van gemeenten niet veel van elkaar af.

De paren met meer dan 6 kinderen komen naar mate de gemeenten grooter worden minder voor en dit steeds in sterker mate naar gelang de kindertallen toenemen.

Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.*	Het Rijk. *Le Royaume.*		Gem. met 5000 en minder inw. *Communes de 5000 hab. et moins.*		Gemeenten met 5001—20000 inw. *Communes de 5001 à 20000 hab.*		Gemeenten met 20001—100000 inw. *Communes de 20001 à 100000 hab.*		Gem. met meer dan 100000 inw. *Communes de plus de 100000 hab.*	
	Gemiddeld aantal *Nombre moyen*									
	levend geboren kinderen *d'enfants nés vivants*	overleden kinderen *d'enfants décédés*	levend geboren kinderen *d'enfants nés vivants*	overleden kinderen *d'enfants décédés*	levend geboren kinderen *d'enfants nés vivants*	overleden kinderen *d'enfants décédés*	levend geboren kinderen *d'enfants nés vivants*	overleden kinderen *d'enfants décédés*	levend geboren kinderen *d'enfants nés vivants*	overleden kinderen *d'enfants décédés*
	per echtpaar (incl. de kinderlooze echtparen). *par couple marié (y compris les couples mariés sans enfants).*									
Beneden 20 jaar *Au-dessous de 20 ans* . . .	7,22	1,58	7,50	1,52	7,21	1,55	7,58	1,78	6,90	1,48
20—24 jaar *ans*	6,39	1,27	6,72	1,36	6,68	1,32	6,61	1,39	5,79	1,00
25—29 „ „	5,78	1,09	6,39	1,25	6,10	1,16	5,87	1,15	4,83	0,84
30—34 „ „	5,53	1,03	6,21	1,21	5,95	1,10	5,51	1,02	4,31	0,75
35—39 „ „	5,53	1,06	6,54	1,35	5,92	1,12	5,59	1,10	3,88	0,63
40 jaar en ouder *ans et plus*	5,39	0,95	6,00	1,07	5,77	1,02	5,36	1,01	3,94	0,64
Algemeen totaal *Total général*	**6,06**	**1,18**	**6,53**	**1,30**	**6,35**	**1,23**	**6,24**	**1,27**	**5,31**	**0,97**
Huwelijken gesloten in 1875 en daarvóór. *Mariages conclus en 1875 et antérieurement* . .	7,75	2,55	7,77	2,56	7,45	2,38	7,77	2,60	8,10	2,71
1880—1876	7,55	2,28	7,43	2,22	7,54	2,25	8,03	2,49	7,32	2,22
1885—1881	7,31	2,02	7,42	2,03	7,19	1,98	7,72	2,20	7,05	1,94
1890—1886	6,98	1,73	7,22	1,79	7,05	1,72	7,22	1,87	6,51	1,60
1895—1891	6,61	1,45	6,91	1,49	6,68	1,43	6,88	1,61	6,07	1,31
1900—1896	6,21	1,23	6,65	1,34	6,48	1,27	6,43	1,36	5,49	1,03
1905—1901	5,77	0,95	6,24	1,04	6,17	1,03	5,97	1,06	4,91	0,72
1910—1906	5,20	0,70	5,81	0,83	5,65	0,78	5,32	0,76	4,30	0,49

Het gemiddeld aantal levend geborenen per echtpaar voor het totaal van alle bij het onderzoek betrokken huwelijken is voor het Rijk 6,06, het gemiddeld aantal overleden kinderen 1,18, dit is bijna 1/5 der levend geborenen.

Bij vergelijking van de oudste periode met de jongste, van welke perioden de meest recente niet jonger kan zijn dan 1910 — 1906 in verband met den volledigen vruchtbaarheidsduur, welke minstens een tijdruimte van 20 jaren na het huwelijk moet hebben, zien we voor de levend geborenen per echtpaar resp. 7,75 en 5,20, een daling dus, welke te verwachten was in verband met den geregelden teruggang der geboorten sedert 1876. Zoo leveren ook de totaalcijfers omtrent de sterfte der kinderen geen ander inzicht dan reeds bekend, n.l. eveneens regelmatige daling. In de oudste periode bedroeg die sterfte 2,55, in de jongste periode 0,70 per echtpaar.

Met het grooter worden der gemeenten dalen geboorte en sterfte, voor het totale onderzoek van 6,53 resp. 1,30 tot 5,31 resp. 0,97. Naar verhouding van „geboorte : sterfte" in de kleinste gemeenten zou het sterftecijfer voor de grootste gemeenten 1,06 in plaats van 0,97 per echtpaar moeten bedragen. De grootste gemeenten komen wat die sterfte betreft dus gunstiger uit.

Voor de groepen van gemeenten is van de oudste tot de jongste periode, zoowel voor geboorte als sterfte der kinderen, regelmatige daling te constateeren en dit sterker naar mate de gemeenten grooter zijn.

Overeenkomstig het bij de vorige tabellen besprokene blijkt in huwelijken met jonge mannen de vruchtbaarheid het grootst te zijn; deze daalt regelmatig met het ouder zijn der mannen en wel het sterkst naar mate de gemeenten grooter zijn. Tegenover de mindere vruchtbaarheid der oudere mannen staat echter de mindere relatieve sterfte der kinderen, gelijk bovenstaande cijfers uitwijzen.

Aantal overleden kinderen per 100 levend geboren kinderen in elke der onderstaande rubrieken levend geboren kinderen.
Nombre d'enfants décédés pour 100 enfants nés vivants dans chacune des rubriques d'enfants nés vivants.

Aantal levend geboren kinderen. *Nombre d'enfants nés vivants.*	Het Rijk. *Le Royaume.* Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.* Ben. 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	20—24 jaar. *20 à 24 ans.*	25—29 jaar. *25 à 29 ans.*	30—34 jaar. *30 à 34 ans.*	35—39 jaar. *35 à 39 ans.*	40 jaar en ouder. *40 ans et plus.*	Totaal. *Total.*	Gemeenten met 5000 en minder inwoners. *Communes de 5000 habitants et moins.* Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.* Ben. 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	20—24 jaar. *20 à 24 ans.*	25—29 jaar. *25 à 29 ans.*	30—34 jaar. *30 à 34 ans.*	35—39 jaar. *35 à 39 ans.*	40 jaar en ouder. *40 ans et plus.*	Totaal. *Total.*
1	11,64	8,75	7,96	8,72	7,62	7,44	8,39	19,05	9,81	8,55	11,03	8,47	6,67	9,42
2	11,06	8,23	7,99	7,80	8,68	9,20	8,13	8,18	8,53	9,39	9,54	9,22	10,00	9,05
3	13,08	11,49	10,63	10,91	11,78	11,25	11,09	7,64	13,08	11,42	11,70	12,06	11,46	12,13
4	13,20	13,95	13,18	13,16	14,15	14,90	13,56	9,52	14,03	13,67	13,85	13,54	20,14	13,83
5	16,11	14,91	14,88	14,65	15,25	12,16	14,80	13,65	14,67	15,26	16,02	15,27	16,00	15,07
6	17,40	16,23	16,20	16,54	16,07	14,29	16,25	13,78	16,88	16,89	16,32	16,97	11,25	16,75
7	19,15	17,33	17,48	17,40	16,71	14,65	17,40	20,20	17,32	18,05	17,26	16,65	16,67	17,64
8	19,61	18,10	18,07	18,32	18,87	15,99	18,14	19,10	17,95	18,06	17,87	17,17	14,35	17,96
9	18,82	19,67	19,35	19,22	18,52	16,60	19,47	16,03	19,37	19,30	18,48	19,80	18,39	19,22
10	19,95	20,79	21,07	21,02	20,92	20,51	20,90	18,08	20,36	20,99	20,39	22,28	22,86	20,66
11	22,94	22,64	22,31	22,46	22,51	17,84	22,49	21,77	22,66	21,61	23,74	21,66	18,18	22,25
12 en meer *et plus*	30,12	28,71	27,67	26,59	28,43	29,90	28,24	27,32	27,58	26,47	26,40	29,29	24,49	27,06
Totaal *Total*	**21,80**	**19,91**	**18,88**	**18,58**	**19,14**	**17,69**	**19,42**	**20,28**	**20,19**	**19,55**	**19,43**	**20,62**	**17,89**	**19,84**

Deze cijfers wijzen bijna zonder uitzondering voor het Rijk en alle groepen van gemeenten op grootere sterfte der kinderen naar gelang de kindertallen toenemen en dit voor alle leeftijdsklassen der vaders, evenwel in sterker mate voor de jonge mannen dan voor de oudere.

Mag hieruit geconcludeerd worden, dat in huwelijken met oudere mannen de levenskansen der kinderen grooter zijn?

Laten we buiten beschouwing de sterfte in gezinnen met 1 kind, waarin bijna zonder uitzondering de sterfte grooter is dan in gezinnen met 2 kinderen (moet hier gedacht worden aan de physieke gesteldheid der ouders in gezinnen met 1 kind of aan de behandeling van eerste kinderen, die soms als proefkonijntjes worden beschouwd), dan zien we een stijging der sterfte van kinderen per 100 levend geborenen naarmate de gezinnen grooter zijn. Deze stijging is tot en met de groep gezinnen met 8 kinderen niet progressief en zelfs afnemend. Na de groep gezinnen met 8 kinderen is de stijging daarentegen wel progressief. Dit verschijnsel is voor alle groepen van gemeenten, met eenige schommeling in den loop der cijfers, waar te nemen.

Indien we de totale sterfte der kinderen gelijk 100 stellen, gelijk in nevenstaand tabelletje (blz. 123) is geschied, dan verkrijgt men de gegevens, welke aantoonen het aandeel in de sterfte van de gezinnen naar hun grootte.

Aantal levend geboren kinderen. *Nombre d'enfants nés vivants.*	Gemeenten met 5001-20000 inwoners. *Communes de 5001—20000 habitants.* Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.* Ben. 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	20—24 jaar. *20 à 24 ans.*	25—29 jaar. *25 à 29 ans.*	30—34 jaar. *30 à 34 ans.*	35—39 jaar. *35 à 39 ans.*	40 jaar en ouder. *40 ans et plus.*	Totaal. *Total.*	Gemeenten met 20001—100000 inwoners. *Communes de 20001—100000 habitants.* Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.* Ben. 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	20—24 jaar. *20 à 24 ans.*	25—29 jaar. *25 à 29 ans.*	30—34 jaar. *30 à 34 ans.*	35—39 jaar. *35 à 39 ans.*	40 jaar en ouder. *40 ans et plus.*	Totaal. *Total.*	Gemeenten met meer dan 100000 inwoners. *Communes de plus de 100000 habitants.* Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.* Ben. 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	20—24 jaar. *20 à 24 ans.*	25—29 jaar. *25 à 29 ans.*	30—34 jaar. *30 à 34 ans.*	35—39 jaar. *35 à 39 ans.*	40 jaar en ouder. *40 ans et plus.*	Totaal. *Total.*
1	4,35	10,31	8,31	10,50	8,60	6,98	9,27	7,14	8,15	9,00	5,53	3,92	14,29	8,21	13,51	7,75	6,98	7,83	8,00	7,32	7,50
2	13,85	8,42	8,33	7,58	11,85	9,65	8,41	11,54	9,02	7,64	8,32	7,89	7,80	8,34	10,59	7,57	7,27	6,84	7,03	9,09	7,40
3	11,11	11,18	11,14	11,61	12,93	11,98	11,25	14,68	11,69	10,54	10,41	11,11	12,50	11,13	14,94	10,82	9,82	9,98	10,85	9,17	10,39
4	14,71	14,00	13,48	13,03	13,71	12,50	13,67	14,18	14,11	13,43	13,04	12,91	17,39	13,75	13,26	13,76	12,38	12,86	16,19	11,36	13,18
5	18 96	14,73	14,63	14,68	15,64	8,84	14,71	16,04	15,92	15,15	12,99	15,46	8,70	15,37	15,71	14,50	14,68	14,60	14,32	15,83	14,60
6	16,49	15,89	15,91	16,46	16,87	14,05	15,97	20,27	17,07	16,88	16,40	14,10	16,67	16,98	17,15	15,57	15,39	17,09	14,41	17,36	15,61
7	20,06	17,22	17,23	17,60	14,88	15,00	17,24	21,80	18,02	17,54	18,45	19,20	8,93	17,93	16,68	16,90	17,23	16,04	17,86	14,86	16,96
8	19,38	18,04	18,01	17,65	21,32	17,35	18,07	21,47	18,93	18,42	18,51	18,29	14,58	18,75	18,87	17,58	17,85	20,40	16,93	16,25	17,85
9	21,04	19,39	19,15	19,85	17,65	17,31	19,31	20,78	21,21	18,95	18,48	17,42	10,00	20,17	17,18	18,81	20,22	19,80	19,59	13,33	19,25
10	18,96	20,39	20,56	20,92	19,37	19,33	20,46	21,12	21,85	22,35	22,39	24,88	15,83	22,05	20,24	20,56	20,69	20,94	17,50	23,33	20,59
11	23,82	22,26	22,40	20,76	21,76	15,29	22,15	23,76	22,97	22,74	22,41	24,55	30,30	22,92	21,84	22,79	22,76	24,63	24,79	9,09	22,84
12 en meer *et plus*	28,77	28,05	26,84	25,13	26,34	29,28	27,33	31,08	29,79	29,64	26,84	29,91	38,37	29,65	31,64	29,48	29,04	30,79	30,36	32,22	29,54
Totaal *Total*	**21,55**	**19,83**	**18,94**	**18,52**	**18,95**	**17,63**	**19,34**	**23,51**	**21,05**	**19,63**	**18,51**	**19,74**	**18,82**	**20,40**	**21,40**	**18,84**	**17,37**	**17,52**	**16,25**	**16,27**	**18,30**

Aantal overledenen in elk der onderstaande rubrieken levend geboren kinderen in % van het totaal aantal overleden kinderen in elke groep der gemeenten.
Nombre de décédés dans chacune des rubriques d'enfants nés vivants en % du nombre total d'enfants décédés dans chaque groupe de communes.

Aantal levend geboren kinderen. *Nombre d'enfants nés vivants.*	Het Rijk. *Le Royaume.*	Gemeenten met 5000 en minder inwoners. *Communes de 5000 hab. et moins.*	Gemeenten met 5001—20000 inw. *Communes de 5001 à 20000 hab.*	Gemeenten met 20001—100000 inw. *Communes de 20001 à 100000 hab.*	Gemeenten met meer dan 100000 inw. *Communes de plus de 100000 hab.*
1	0,35	0,29	0,30	0,28	0,52
2	1,32	1,12	1,14	1,18	1,89
3	3,02	2,63	2,70	2,72	4,08
4	4,74	4,03	4,44	4,38	6,15
5	5,96	5,34	5,60	5,70	7,27
6	7,14	6,84	6,93	6,90	7,93
7	8,20	7,67	8,42	7,97	8,64
8	9,12	8,87	9,30	8,79	9,32
9	10,13	9,77	10,73	10,00	9,81
10	10,51	10,55	10,74	10,93	9,76
11	9,63	10,28	10,12	9,42	8,66
12 en meer *et plus*	29,88	32,62	29,50	31,74	25,97
Totaal. *Total*	**100,—**	**100,—**	**100,—**	**100,—**	**100,—**

Evenals hiervoren is geconstateerd neemt de sterfte in afnemende mate toe tot gezinnen met 8 kinderen, om daarna weder meer te stijgen voor gezinnen met 9 en 10 kinderen.

Opvallend is dat de rubriek 12 en meer kinderen niet ver van 1/3 der totale sterfte van de kinderen staat, n.l. 29,88 % voor het Rijk.

De kleinste gemeenten vertoonen voor genoemde rubriek de grootste cijfers, de grootste gemeenten de kleinste.

Merkwaardig is echter, dat de groep 20001—100000 inwoners meer overeenkomst vertoont met de groep < 5000 dan met de groep 5001—20000 zielen, welke overeenkomst ook te zien is voor de rubriek 1 kind, welke rubriek grooter cijfers heeft voor de grootste gemeenten dan voor de kleinste.

In de hieronder volgende tabel zijn de gezinnen onderscheiden naar de aantallen overleden kinderen per 100 echtparen in verband met de grootte van de aantallen levend geborenen.

Het Rijk en de groepen van gemeenten. [1] *Le Royaume et les groupes de communes.* [1]	Aantal levend geboren kinderen. *Nombre d'enfants nés vivants.*	Aantal echtparen in absolute cijfers. *Nombre de couples mariés en chiffres absolus.*	Aantal echtparen met het onderstaande aantal overleden kinderen per 100 echtparen in elke rubriek levend geboren kinderen. *Nombre de couples mariés ayant le nombre d'enfants décédés mentionné ci-dessous pour 100 couples mariés dans chaque rubrique d'enfants nés vivants.*												
			0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12 of meer. *et plus*
Het Rijk *Le Royaume*	1	13415	91,61	8,39											
Gemeentegroep *Groupe de communes* I		2261	90,58	9,42											
II		3214	90,73	9,27											
III		2595	91,79	8,21											
IV		5345	92,50	7,50											
Het Rijk *Le Royaume*	2	26383	85,26	13,24	1,51										
Gemeentegroep *Groupe de communes* I		4513	83,54	14,82	1,64										
II		6688	84,85	13,47	1,67										
III		5308	85,14	13,06	1,81										
IV		9874	86,38	12,45	1,18										
Het Rijk *Le Royaume*	3	29413	72,10	23,23	3,99	0,68									
Gemeentegroep *Groupe de communes* I		5284	69,76	24,70	4,77	0,68									
II		7913	71,74	23,38	4,27	0,61									
III		6099	71,86	23,73	3,56	0,85									
IV		10117	73,74	21,99	3,63	0,64									
Het Rijk *Le Royaume*	4	28363	59,43	29,40	9,08	1,69	0,41								
Gemeentegroep *Groupe de communes* I		5327	58,57	30,09	9,18	1,76	0,39								
II		8037	59,20	29,73	8,76	1,83	0,49								
III		5962	59,21	29,19	9,38	1,86	0,37								
IV		9037	60,30	28,84	9,10	1,41	0,37								
Het Rijk *Le Royaume*	5	25988	49,89	31,93	13,26	3,92	0,76	0,23							
Gemeentegroep *Groupe de communes* I		5181	49,62	32,10	12,89	4,30	0,87	0,21							
II		7543	50,11	32,27	12,85	3,79	0,72	0,27							
III		5554	48,54	32,05	14,57	3,93	0,72	0,20							
IV		7710	50,83	31,40	12,98	3,77	0,77	0,25							
Het Rijk *Le Royaume*	6	23767	42,22	31,30	16,90	6,81	2,10	0,39	0,27						
Gemeentegroep *Groupe de communes* I		4973	40,26	32,96	16,87	6,72	2,53	0,44	0,22						
II		7164	43,36	30,74	16,50	6,59	2,12	0,36	0,34						
III		5076	40,30	31,52	18,01	7,09	2,23	0,43	0,33						
IV		6554	43,90	30,50	16,51	6,91	1,66	0,34	0,18						
Het Rijk *Le Royaume*	7	21842	34,74	30,84	19,82	9,45	3,50	1,17	0,30	0,19					
Gemeentegroep *Groupe de communes* I		4541	33,65	31,71	20,04	9,12	3,72	1,30	0,26	0,20					
II		6910	34,70	31,65	19,45	9,18	3,30	1,14	0,33	0,25					
III		4758	33,63	30,33	20,41	10,40	3,57	1,24	0,32	0,11					
IV		5633	36,59	29,56	19,58	9,27	3,50	1,05	0,28	0,18					
Het Rijk *Le Royaume*	8	20386	29,35	29,01	21,60	11,45	5,65	2,04	0,65	0,15	0,10				
Gemeentegroep *Groupe de communes* I		4511	28,82	29,91	22,50	10,22	5,65	2,13	0,58	0,16	0,04				
II		6432	28,33	30,04	22,06	11,74	5,22	1,76	0,59	0,17	0,09				
III		4391	28,60	28,70	21,04	11,91	6,29	2,37	0,73	0,14	0,14				
IV		5052	31,77	27,10	20,71	11,78	5,62	2,04	0,73	0,14	0,12				
Het Rijk *Le Royaume*	9	18754	23,53	27,05	21,86	14,36	7,65	3,52	1,41	0,39	0,11	0,12			
Gemeentegroep *Groupe de communes* I		4132	24,42	26,28	22,14	14,26	7,41	3,56	1,45	0,39	0,10	—			
II		6113	22,02	28,20	21,99	14,09	7,49	3,45	1,29	0,34	0,07	0,16			
III		4128	22,05	27,01	21,88	15,29	7,56	3,90	1,53	0,48	0,17	0,15			
IV		4381	24,95	26,20	21,41	13,97	8,17	3,22	1,44	0,37	0,14	0,14			

[1] Groep I = Gem. met 5000 en minder inwoners. *Communes de 5000 hab. et moins.*
" II = " " 5001— 20000 " " " *5001— 20000 hab.*
" III = " " 20001—100000 " " " *20001—100000* "
" IV = " " meer dan 100000 " " " *plus de 100000* "

Het Rijk en de groepen van gemeenten. *Le Royaume et les groupes de communes.*	Aantal levend geboren kinderen. *Nombre d'enfants nés vivants.*	Aantal echtparen in absolute cijfers. *Nombre de couples mariés en chiffres absolus.*	Aantal echtparen met het onderstaande aantal overleden kinderen per 100 echtparen in elke rubriek levend geboren kinderen. *Nombre de couples mariés ayant le nombre d'enfants décédés mentionné ci-dessous pour 100 couples mariés dans chaque rubrique d'enfants nés vivants.*												
			0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12 of meer. *et plus.*
Het Rijk. *Le Royaume*	10	16316	19,08	23,84	21,94	15,91	9,63	5,33	2,54	1,12	0,41	0,11	0,10		
Gemeentegroep. *Groupe de communes* I		3733	19,10	24,27	21,97	16,13	9,22	5,30	2,28	1,18	0,40	0,11	0,05		
II		5200	19,08	24,96	22,23	15,58	9,08	5,12	2,33	0,90	0,44	0,15	0,13		
III		3715	18,06	22,05	21,83	15,80	11,00	5,73	3,04	1,35	0,32	0,11	0,11		
IV		3668	20,09	23,61	21,62	16,25	8,86	5,24	2,59	1,12	0,46	0,06	0,11		
Het Rijk. *Le Royaume*	11	12637	14,16	20,61	21,45	17,44	12,07	7,14	3,98	2,00	0,74	0,32	0,08	0,01	
Gemeentegroep. *Groupe de communes* I		3056	13,81	21,66	22,28	16,79	11,29	6,74	4,42	1,80	0,88	0,23	0,07	0,03	
II		4115	14,22	21,05	21,26	17,76	12,03	7,41	3,77	1,46	0,63	0,34	0,07	—	
III		2799	13,29	20,19	21,62	18,44	11,93	7,11	3,75	2,36	0,89	0,33	0,07	—	
IV		2667	15,37	19,20	20,62	16,65	13,16	7,20	4,05	2,70	0,60	0,34	0,11	—	
Het Rijk. *Le Royaume*	12	25585	7,72	12,60	15,96	15,80	13,99	10,76	8,25	5,49	3,65	2,32	1,47	0,87	1,14
Gemeentegroep. *Groupe de communes* I	of meer	6538	7,80	13,78	16,27	16,01	13,98	10,42	8,21	5,12	3,29	2,16	1,28	0,73	0,84
II	*et plus*	7986	8,11	13,10	16,79	16,03	13,81	10,78	7,80	5,13	3,42	2,09	1,28	0,75	0,90
III		5962	7,15	11,93	14,54	15,40	13,87	11,29	8,82	6,11	4,08	2,60	1,85	0,96	1,43
IV		5999	7,57	11,08	15,91	15,63	14,40	10,53	8,32	5,81	3,96	2,55	1,50	1,12	1,55

Deze tabel geeft in verhoudingsgetallen het aantal gezinnen weer, waarin op het tijdstip der telling resp. 0, 1, 2, 3 enz. kinderen zijn overleden.

Op te merken is, dat met het grooter worden der kindertallen, de *daling* der cijfers in de rubriek „0 kinderen overleden" van de eene rubriek op de andere, steeds minder wordt.

Wat de rubrieken overleden kinderen betreft, tusschen beide uitersten liggend, valt op te merken, dat bij de rubriek „1 kind overleden" de cijfers stijgen tot de groep „5 levend geborenen", om daarna regelmatig te dalen; voor de rubriek „2 kinderen overleden" doet dit verschijnsel zich voor na de groep „10 levend geborenen" en voor de rubriek „3 kinderen overleden" bij de groep „12 en meer levend geborenen".

Voor de overige rubrieken „overleden kinderen" valt voortdurende stijging der cijfers waar te nemen, naar gelang de gezinnen grooter zijn.

Wat de groepen van gemeenten betreft is nog op te merken, dat hetgeen hiervoren voor het Rijk is medegedeeld, zich ook regelmatig voor die groepen voordoet.

De navolgende tabel geeft een overzicht omtrent de huwelijksvruchtbaarheid volgens de kerkelijke gezindten der moeders, naar perioden waarin de huwelijken gesloten zijn.

Kerkelijke gezindte van de vrouw. *Culte de la femme.*	Grootte-groepen der gemeenten. *Groupes de communes d'après leur grandeur.*	Echtparen met 0 kinderen in % v/h aantal echtparen. *Couples mariés sans aucun enfant en % du nombre de couples mariés.* — Huwelijken gesloten in: *Mariages conclus en :* 1910–1906	1905–1901	1900–1896	1895–1891	1890–1886	1885 en daarvóór *1885 et antérieurement.*	Totaal. *Total.*	Gemiddeld aantal levend geboorenen per echtpaar. *Nombre moyen d'enfants nés vivants par couple marié.* — Huwelijken gesloten in: *Mariages conclus en :* 1910–1906	1905–1901	1900–1896	1895–1891	1890–1886	1885 en daarvóór *1885 et antérieurement.*	Totaal. *Total.*	Overleden kinderen in % v/h aantal levend geboorenen. *Enfants décédés en % du nombre d'enfants nés vivants.* — Huwelijken gesloten in: *Mariages conclus en :* 1910–1906	1905–1901	1900–1896	1895–1891	1890–1886	1885 en daarvóór *1885 et antérieurement.*	Totaal. *Total.*
Protestant	Rijk	4,67	4,46	4,82	4,52	4,43	4,97	4,64	4,84	5,36	5,79	6,19	6,65	7,10	5,73	11,98	14,79	18,09	20,53	23,92	28,35	18,45
(8 kerkelijke gezindten) [1])	I	4,07	4,30	4,65	4,20	3,78	4,77	4,29	5,17	5,60	6,09	6,42	6,77	7,13	6,—	12,46	14,92	18,59	20,25	23,90	28,16	18,73
Protestants	II	4,38	4,11	4,51	4,22	4,41	4,39	4,33	5,09	5,61	5,91	6,16	6,64	6,98	5,86	12,37	15,22	17,77	20,13	23,37	28,21	18,32
(8 *cultes*) [1])	III	4,52	4,16	4,58	4,82	4,81	5,40	4,60	4,78	5,32	5,72	6,22	6,70	7,29	5,71	11,57	14,86	18,25	20,50	24,21	28,—	18,34
	IV	5,72	5,29	5,55	5,13	4,91	5,75	5,44	4,22	4,84	5,38	5,95	6,49	7,11	5,30	11,14	13,92	17,91	21,52	24,51	29,06	18,42
Christelijk Gereformeerd	Rijk	6,10	3,51	6,67	4,26	8,05	8,47	5,89	5,71	6,67	6,93	6,98	7,91	7,81	6,81	12,03	15,95	19,58	22,06	25,94	30,79	20,06
Réformé chrétien	I	2,22	1,69	8,77	3,64	10,26	4,88	4,69	6,12	7,12	7,63	7,—	7,87	8,54	7,18	11,43	17,86	17,70	20,52	27,36	33,43	20,22
	II	4,55	4,24	6,02	5,22	9,30	11,96	6,21	6,16	6,96	7,35	6,97	8,16	7,75	7,05	11,65	15,84	21,17	19,70	23,50	30,15	19,22
	III	8,49	1,92	3,37	2,53	8,06	2,04	4,50	5,75	6,58	6,62	7,56	8,10	8,45	6,94	13,44	16,23	20,71	24,79	28,88	26,57	21,14
	IV	9,65	5,05	9,01	5,—	4,08	10,61	7,51	4,58	6,—	6,31	6,43	7,24	6,95	6,06	11,88	14,48	17,57	23,74	25,35	33,55	20,26
Gereformeerde Kerken	Rijk	4,30	4,21	5,27	4,98	4,75	5,53	4,73	5,67	6,19	6,45	6,79	7,21	7,41	6,42	11,13	14,28	17,89	20,49	23,52	29,37	18,09
Appartenant au culte dit „Eglises réformées"	I	3,79	4,11	6,03	4,62	3,94	5,15	4,57	6,11	6,53	6,80	6,95	7,53	7,54	6,77	11,70	14,40	18,37	20,68	23,16	28,67	18,42
	II	4,65	4,36	5,12	5,67	4,63	5,68	4,93	5,77	6,18	6,30	6,56	6,90	7,01	6,32	11,58	14,32	16,94	20,09	22,74	29,15	17,70
	III	3,49	4,41	3,95	3,86	6,55	6,46	4,44	5,57	6,24	6,40	6,83	7,39	7,67	6,43	10,39	14,78	17,86	20,81	24,85	29,08	18,10
	IV	4,84	3,91	5,51	4,81	4,78	5,08	4,78	5,04	5,75	6,31	7,01	7,30	7,83	6,19	10,03	13,59	19,02	20,81	24,57	31,07	18,37
Overige protestanten	Rijk	4,71	4,51	4,71	4,45	4,31	4,80	4,60	4,68	5,20	5,65	6,07	6,53	7,03	5,59	12,17	14,88	18,11	20,51	23,95	28,10	18,50
Autres protestants	I	4,14	4,36	4,34	4,13	3,68	4,69	4,23	4,99	5,42	5,94	6,31	6,63	7,03	5,84	12,65	15,01	18,65	20,16	24,01	27,97	18,78
	II	4,32	4,05	4,36	3,88	4,26	3,95	4,16	4,93	5,46	5,81	6,05	6,56	6,96	5,74	12,59	15,42	17,89	20,15	23,52	27,96	18,44
	III	4,61	4,16	4,70	5,—	4,47	5,29	4,63	4,64	5,16	5,60	6,10	6,56	7,20	5,57	11,75	14,84	18,26	20,32	23,95	27,84	18,31
	IV	5,80	5,48	5,49	5,18	4,94	5,75	5,50	4,10	4,70	5,23	5,78	6,36	7,01	5,16	11,33	13,97	17,73	21,59	24,48	28,63	18,39
Roomsch-Katholiek	Rijk	3,92	4,18	4,21	4,12	4,55	5,13	4,21	6,66	7,26	7,67	7,95	8,21	8,57	7,43	16,55	19,90	23,55	25,43	27,74	31,49	22,27
Catholique romain	I	3,66	4,35	4,01	3,70	4,44	4,92	4,06	7,71	8,15	8,41	8,53	8,76	8,69	8,24	17,76	20,61	24,27	25,03	27,35	31,69	22,84
	II	3,27	3,60	3,40	4,11	4,58	4,72	3,70	7,49	8,05	8,42	8,53	8,74	8,83	8,14	17,20	20,14	23,64	24,88	27,75	31,05	22,24
	III	3,32	3,31	3,78	3,82	3,84	4,18	3,57	6,37	7,13	7,63	7,99	8,22	8,93	7,32	17,52	21,07	24,85	27,34	28,86	32,58	23,44
	IV	5,67	5,92	5,80	4,89	5,44	6,79	5,72	5,26	5,76	6,32	6,77	7,13	7,80	6,14	12,53	16,71	20,74	23,73	26,57	30,43	19,90
Israëliet	Rijk	5,76	5,43	4,60	4,56	6,13	7,14	5,52	3,37	3,86	4,45	4,99	5,55	7,18	4,49	8,21	11,15	16,08	15,39	19,54	22,40	14,96
Israélite	I	14,29	—	—	14,29	—	—	5,—	3,—	3,67	3,80	3,43	6,—	7,60	4,15	9,52	12,12	5,26	20,17	16,67	13,16	13,25
	II	5,97	6,25	6,45	3,85	11,77	—	5,65	2,93	3,31	3,48	4,19	4,47	6,64	3,77	11,73	17,92	11,11	12,84	15,79	16,87	14,65
	III	4,05	3,90	10,71	3,33	15,63	7,14	6,73	3,23	3,96	4,46	5,23	4,06	7,14	4,31	6,28	14,75	12,00	19,75	16,92	20,—	14,29
	IV	5,81	5,57	4,07	4,54	5,17	7,69	5,42	3,41	3,89	4,50	5,04	5,71	7,21	4,55	8,13	10,38	16,73	15,08	19,83	23,02	15,04
Overige kerkelijke gezindten	Rijk	5,41	5,01	3,88	6,58	5,41	4,53	5,13	5,42	6,03	6,40	6,99	7,06	7,62	6,28	11,88	16,42	18,67	21,41	25,33	29,48	18,69
Autres cultes	I	4,62	4,52	4,45	4,62	5,75	1,34	4,38	6,29	6,81	6,60	7,56	7,58	8,49	7,01	11,71	15,07	16,82	22,79	25,63	26,88	18,64
	II	4,24	3,60	5,20	6,99	5,91	4,52	4,81	5,95	6,40	6,90	7,08	6,61	7,45	6,52	12,66	16,62	18,76	20,55	25,04	28,81	18,63
	III	5,65	4,11	2,66	5,68	5,15	3,17	4,59	5,48	6,24	6,84	6,97	7,27	8,17	6,39	11,89	17,77	20,07	21,87	25,78	33,11	19,12
	IV	6,78	7,24	3,23	8,71	4,71	8,43	6,43	4,32	5,09	5,76	6,38	6,85	6,61	5,43	11,02	15,97	18,87	20,49	24,91	29,87	18,38
Geen kerkelijke gezindte	Rijk	5,31	5,10	5,34	4,98	4,92	5,24	5,20	4,12	4,75	5,29	5,95	6,27	6,91	4,97	11,77	14,66	17,88	20,29	22,34	26,72	16,66
Sans culte	I	4,86	4,69	4,10	5,14	3,01	1,49	4,35	4,42	5,10	5,71	5,77	6,43	7,17	5,32	11,46	13,03	14,55	17,66	20,99	22,27	15,11
	II	4,82	4,56	4,92	3,34	4,26	4,62	4,55	4,57	5,04	5,39	6,08	6,43	6,67	5,28	11,75	13,94	16,89	20,07	21,26	25,10	16,24
	III	4,47	4,95	4,37	5,26	4,26	6,27	4,73	4,30	4,99	5,53	6,21	6,69	7,10	5,19	12,44	15,31	17,99	21,06	22,63	27,49	17,12
	IV	5,86	5,40	6,02	5,50	5,77	5,75	5,72	3,87	4,52	5,11	5,81	6,—	6,90	4,73	11,50	14,84	18,61	20,35	22,91	27,97	16,80
Totaal	Rijk	4,61	4,50	4,70	4,53	4,56	5,05	4,62	5,20	5,77	6,21	6,61	6,98	7,42	6,06	13,46	16,47	19,82	21,95	24,83	28,94	19,42
Total	I	4,02	4,33	4,47	4,14	3,96	4,63	4,24	5,81	6,24	6,65	6,91	7,22	7,46	6,53	14,19	16,69	20,14	21,61	24,80	28,75	19,84
	II	4,15	4,02	4,30	4,20	4,49	4,45	4,21	5,65	6,17	6,48	6,68	7,05	7,31	6,35	13,90	16,75	19,55	21,44	24,38	28,66	19,34
	III	4,10	3,95	4,24	4,52	4,50	5,03	4,25	5.32	5,97	6,43	6,88	7,22	7 81	6,24	14,36	17,78	21,16	23,47	25,89	29,70	20,40
	IV	5,78	5,51	5,58	5,22	5,17	6,15	5,59	4,30	4,91	5,49	6,07	6,51	7,22	5,31	11,47	14,73	18,74	21,56	24,52	28,87	18,30

[1]) N.l. Ned. Herv., Waalsch Herv., Remonstrant, Chr. Ger., Doopsgezind, Ev. Luthersch, Hersteld Luthersch en Ger. Kerken. *C'est-à-dire: Réformé néerlandais, Réformé wallon, Remonstrant, Réformé chrétien, Anabaptiste, Luthérien évangélique, Luthérien orthodoxe et „Eglises réformées".*

I = Gem. met 5000 en minder inw. *Communes de 5000 habitants et moins.*
II = „ „ 5001— 20000 „ „ „ *5001— 20000 habitants.*
III = „ „ 20001—100000 „ „ „ *20001—100000* „
IV = „ „ meer dan 100000 „ „ „ *plus de 100000* „

Bij vergelijking dezer totaalcijfers met die naar de kerkelijke gezindten valt waar te nemen dat alle kerkelijke gezindten aan de daling hebben deel gehad.

De grootste daling der geboorten is die bij de Israëlieten (van 7,18 op 3,37), de kleinste bij de R. K. (van 8,57 op 6,66).

Wat de groepen Protestanten aangaat, vertoonen de tot de Ger. Kerken behoorenden in mindere mate daling der cijfers (7,41 op 5,67) dan de Chr. Ger. (7,81 op 5,71) en de groep „Overige Protestanten" (7,03 op 4,68).

Na de Israëlieten (waarvoor de absolute cijfers voor de beoordeeling der gemiddelden wel wat klein zijn) geven de cijfers van „Geen kerkelijke gezindte" de sterkste daling te zien (6,91 op 4,12).

Voor alle groepen van gezindten (met uitzondering van die der Israëlieten) is de geboorteachteruitgang grooter in de gemeenten boven 20000 zielen dan daar beneden. Voor de Israëlieten blijven de cijfers voor de groepen van gemeenten bijna aan elkaar gelijk.

Met betrekking tot de kinderlooze huwelijken valt op te merken, dat de totaalcijfers betrekkelijk stationnair zijn gebleven. De cijfers voor de Chr. Ger. en Israëlieten vertoonen schommelingen, welke vermoedelijk aan de kleinheid der absolute cijfers moeten worden toegeschreven. Over het algemeen zijn zij in de jongste periode iets hooger dan in de andere.

De rubriek overleden kinderen in % van het aantal levend geborenen vertoont voor alle categorieën regelmatige daling der procenten en hier weder het sterkst in de gemeenten met meer dan 20000 inwoners, hetgeen, mede met het feit, dat voor de jongste periode in de grootste gemeenten relatief de minste sterfte voorkomt, ongetwijfeld verband houdt met de betere voorlichting omtrent zuigelingenverzorging in de grootere steden.

Omtrent de huwelijksvruchtbaarheid in verband met de sociale positie der ouders geeft onderstaande tabel gemiddelden.

Overzicht voor het Rijk. *Aperçu pour le Royaume.*

Beroep van den man. *Profession du mari.*	Levend geboren per echtpaar. *Enfants nés vivants par couple marié.* Totaal onderzoek. *Enquête entière.*	Huwelijken gesloten in: *Mariages conclus en:* 1910—1906.	1905—1901.	1900—1896.	1895 en daarvóór. *1895 et antérieurement.*	Het verhoudingscijfer voor de periode 1895 en daarvóór = 100 gesteld, dan is dat voor 1910—1906: *Le chiffre proportionnel pour la période 1895 et antérieurement = 100, pour la période 1910—1906 il est:*
GROEP A.						
1. Officieren Landmacht en Hooger Politiepers. (Rijk en gem.)	2,5	2,5	2,4	2,5	2,6	96,2
2. Advocaten en procureurs	3,0	2,9	3,4	2,1	3,7	78,4
3. Directeuren van Overheidsinstellingen en Overheidsbedrijven	3,0	2,7	3,2	3,0	3,8	71,1
4. Administratief personeel in Overheidsd. (Middelbaar en Hooger)	3,1	2,7	3,1	3,2	3,9	69,2
5. Leeraren H. B. S., Gymnasia enz.	3,2	3,0	2,8	3,2	4,5	66,7
6. Administratief personeel in partic. dienst (Hooger)	3,3	3,1	3,0	3,4	4,5	68,9
7. Geneeskundigen, tandartsen, diercnartsen, apothekers	3,3	3,3	3,2	3,4	3,4	97,1
8. Notarissen	3,4	3,2	3,1	3,4	3,9	82,1
9. Professoren	3,5	3,5	3,3	3,5	3,6	97,2
10. Rechters en Ambtenaren O. M. en griffiers	3,5	3,2	3,2	3,4	4,4	72,7
11. Administratief personeel spoorwegen (lager)	3,7	3,0	3,5	3,9	5,0	60,0
12. Burgemeesters, gemeentesecretarissen, gem.-ontvangers	3,9	3,3	3,7	4,3	4,2	78,6
13. Directeuren van N. V.en en Coöp. (Part. instell. en bedrijven)	3,9	3,6	3,6	3,8	4,8	75,0
14. Administratief personeel in overheidsdienst (lager)	3,9	3,3	3,7	4,2	5,2	63,5
15. Onderwijzers (lager onderwijs)	4,0	3,7	4,0	4,1	4,7	78,7
16. Administratief personeel in particulieren dienst (lager)	4,1	3,5	3,8	4,0	5,3	66,0
17. Predikanten	4,5	4,1	3,8	4,5	5,6	73,2
Totaal groep A Intellectueelen, meer ontwikkelden. *Total du groupe A Intellectuels*	**3,8**	**3,4**	**3,6**	**3,8**	**4,8**	**70,8**
Totaal groep AI [1]) *Total du groupe AI*	**3,5**	**3,2**	**3,3**	**3,5**	**4,2**	**76,2**

[1]) Groep AI wordt verkregen door groep A te verminderen met de beroepen onder de nummers 11, 14, 15 en 16. *Le groupe AI est composé des professions de groupe A à l'exclusion des professions mentionnées sous les numéros 11, 14, 15 et 16.*

Beroep van den man. *Profession du mari.*	Levend geboren per echtpaar. *Enfants nés vivants par couple marié.* Totaal onderzoek. *Enquête entière.*	Huwelijken gesloten in: *Mariages conclus en:* 1910—1906.	1905—1901.	1900—1896.	1895 en daarvóór. *1895 et antérieurement.*	Het verhoudingscijfer voor de periode 1895 en daarvóór = 100 gesteld, dan is dat voor 1910—1906: *Le chiffre proportionnel pour la période 1895 et antérieurement = 100, pour la période 1910—1906 il est:*
GROEP B.						
18. Drukkers en zetters (pos. C en D) n.l. ondergeschikte posities	4,5	3,7	4,2	4,9	5,9	62,7
19. Tramwegarbeiders	4,7	4,2	4,6	5,2	6,6	63,6
20. Electricians (pos. C en D)	4,8	4,4	4,2	6,6	6,4	68,8
21. Kellners	5,0	4,7	4,4	5,5	6,3	74,6
22. Rijks- en gemeentepolitie (lager)	5,0	4,2	5,0	5,7	7,1	59,2
23. Brievenbestellers	5,1	4,6	4,9	6,0	6,6	69,7
24. Chauffeurs (pos. C en D)	5,1	4,8	5,0	5,8	6,8	70,6
25. Machine-bankwerkers (pos. C en D)	5,3	4,4	5,4	5,9	7,1	62,0
26. Machinisten (te land) (pos. C en D)	5,4	4,5	5,3	6,3	7,1	63,4
27. Kleermakers (pos. C en D)	5,5	4,4	5,0	5,9	6,8	64,7
28. Spoorwegarbeiders	5,5	4,8	5,3	6,1	6,9	69,6
29. Loopknechts en bestellers	5,7	4,9	5,5	6,0	6,8	72,1
30. Magazijn- en pakhuispersoneel	5,7	4,9	5,3	5,7	7,0	70,0
31. Meubelmakers (pos. C en D)	5,8	4,6	5,9	6,2	7,0	65,7
32. Broodbakkers („ „ „ „)	5,9	4,7	5,5	5,9	7,6	61,8
33. Huisschilders („ „ „ „)	5,9	5,0	5,5	6,2	7,2	69,4
34. Smeden („ „ „ „)	5,9	4,7	5,7	6,2	7,4	63,5
35. Timmerlieden („ „ „ „)	6,0	5,2	5,6	6,3	7,2	72,2
36. Binnenschippers („ „ „ „)	6,2	5,4	5,9	6,7	7,7	70,1
37. Voerlieden („ „ „ „)	6,5	5,9	5,9	6,7	7,6	77,6
38. Wevers („ „ „ „)	6,5	5,4	6,2	7,2	7,9	68,4
39. Havenarbeiders	6,6	5,6	6,5	7,0	7,9	70,9
40. Strookartonfabrieksarbeiders	6,8	6,2	5,4	8,7	7,0	88,6
41. Landarbeiders	6,9	6,2	6,7	7,0	7,5	82,7
42. Fabrieksarbeiders (niet nader aangeduid)	6,9	6,3	6,9	7,3	8,0	78,8
43. Metselaars (pos. C en D)	7,1	6,3	6,9	7,4	8,0	78,8
44. Sigarenmakers (pos. C en D)	7,1	6,2	6,8	7,5	8,3	74,7
45. Losse werklieden, sjouwers	7,4	6,6	7,3	7,8	8,2	80,5
46. Tuinbouwarbeiders	7,5	6,6	7,3	7,7	8,3	79,5
47. Mijnwerkers (ondergrondsch)	7,6	7,0	7,9	8,7	9,6	72,9
48. Opperlieden en bouwvaksjouwers	7,7	7,1	7,5	8,2	8,6	82,6
49. Schoenfabrieksarbeiders	7,8	7,1	7,6	7,6	8,6	82,6
50. Grondwerkers	7,9	7,3	8,0	8,3	8,7	83,9
51. Veenarbeiders	8,0	7,8	8,0	8,3	8,1	96,3
52. Steen- en pannenfabrieksarbeiders	8,2	7,9	7,9	8,5	8,5	92,9
Totaal groep B. Handarbeiders en daarmede gelijk te stellen beroepen in ondergeschikte positie. *Total du groupe B. Ouvriers*	**6,5**	**5,7**	**6,3**	**6,9**	**7,6**	**75,0**

Het mag in het algemeen bekend worden geacht, dat de huwelijksvruchtbaarheid bij de minder goed gesitueerden grooter is dan bij de beter gesitueerden.

In Stockholm is geconstateerd, dat deze verhouding veranderd is, dus dat de klasse der beter gesitueerden grooter vruchtbaarheid vertoont dan de arbeidersklasse.

Het is mede tot het doel na te gaan in hoeverre bij ons te lande eveneens sprake kan zijn van deze verandering, dat de bij dit onderzoek betrokken huwelijken ingedeeld zijn naar perioden, waarin zij gesloten zijn.

De indeeling der echtparen naar de twee sociale groepen als hiervoren bedoeld, moest aan de hand van de beroepen plaats vinden.

Ten einde voor deze splitsing ook eenige aanduiding te kunnen vinden in de huwelijksvruchtbaarheidsgemiddelden, welke de totale uitkomsten van het onderzoek aangeven, zijn de beroepen vermeld in opklimmende volgorde van bedoelde gemiddelden (1ste kolom).

Volgens deze groepeering zou men èn naar de beroepen èn naar de gemiddelde vruchtbaarheidscijfers (1ste kolom) de splitsing kunnen maken tusschen de groep beroepen nrs. 1 t/m 17 (intellectueelen, meer ontwikkelden) en de groep beroepen nrs. 18 t/m 52 (voornamelijk handarbeiders in ondergeschikte positie).

Beide groepen worden aangegeven resp. als groep A en groep B.

Al dadelijk valt op, dat de gemiddelde vruchtbaarheid (1ste kolom der cijfers) bij groep B grooter is dan bij groep A.

De regelmatige teruggang der geboorte is voor alle beroepen te constateeren en wat de totalen van beide groepen betreft, bij groep A in sterker mate dan bij groep B, zooals uit de cijfers der laatste kolom blijkt (de geboorte in de periode 1895 en daarvóór = 100, geeft in de periode 1910—1906 voor groep A 70,8, voor groep B 75,0).

Evenwel zijn er in groep B 17 van de 35 beroepen aan te wijzen (n°. 18, 19, 20, 22 t/m 28, 30 t/m 34, 36 en 38), welke alle in sterker mate en enkele in veel sterker mate geboorteachteruitgang vertoonen dan het totaal van groep A. De 18 overige beroepen van groep B, waaronder de ongeschoolde arbeiders, hebben veel minder geboortedaling gehad dan het totaal van groep A.

Het beroep met de grootste daling der geboorte (beroep n°. 22) komt voor in groep B, met de minste daling (beroep n°. 9) in groep A.

Indien men de beroepen van groep A onderling vergelijkt, dan staan die onder nrs. 11, 14, 15 en 16 (n.l. lager administratief personeel en de onderwijzers bij het lager onderwijs), wat sociale positie betreft, ver genoeg van de overige beroepen dier groep, dat het voor het doel van het onderzoek gerechtvaardigd voorkomt, deze beroepen uit de groep te lichten, zonder ze evenwel te voegen bij groep B, waarin ze evenmin thuis behooren.

De cijfers in vorenstaande tabel voor totaal groep A I zijn die van groep A zonder de hiervoren bedoelde beroepen nrs. 11, 14, 15 en 16, welke totaal groep A I dus personen betreft, die in meer of mindere mate, in sociale positie uitgaan boven de personen van groep B.

Een vergelijking der cijfers van de laatste kolom der tabel voor wat betreft de totaal groep A I en de totaal groep B, geeft voor laatstgenoemde groep meer geboortedaling te zien (n.l. 75,0 voor groep B tegen 76,2 voor groep A I).

Het zijn slechts 12 van de 35 beroepen van groep B, n.l. onder de nrs. 37, 40 t/m 43, 45, 46, 48 t/m 52 (de ongeschoolde arbeiders, de fabrieksarbeiders, land- en tuinbouwarbeiders en bouwvakarbeiders), welke aan dien meerderen geboorteteruggang niet hebben deelgenomen. Alle overige beroepen (23) van groep B, waarvan het meerendeel in zeer sterke mate, hebben dus grooter geboortedaling dan de totale groep A I.

Het hiervoren omschrevene doet dus uitkomen, dat hier te lande, voor zoover betreft de huwelijken met volledigen vruchtbaarheidsduur, geen sprake kan zijn van grootere huwelijksvruchtbaarheid bij beter gesitueerden dan bij de minder gesitueerden. Wel is het mogelijk, dat door grooteren achteruitgang der geboorte bij beter gesitueerde groepen der arbeidersklasse, een wijziging in de verhouding der huwelijksvruchtbaarheid in sommige groepen der bevolking komende is.

In hoeverre bedoelde verandering der huwelijksvruchtbaarheid voor jongere generaties reeds gekomen is, zal eerst bij een volgende telling zijn te constateeren.

Ten slotte geeft het tabelletje hieronder naast elkaar de verhoudingscijfers omtrent kinderlooze huwelijken, levend geborenen en overleden kinderen, voor de boven besproken groepen A, A I en B der bevolking.

Bevolkingsgroepen naar de beroepen verdeeld. *Groupes de la population d'après les professions.*	1910—1906.			1905—1901.			1900—1896.			1895 en daarvóór. *1895 et antérieurement.*			Totaal. *Total.*		
	Echtp. met 0 kinderen in % v. h. aantal echtparen. *Couples mariés sans aucun enf. en % du nomb. de coupl. mariés.*	Levend geboren kinderen per echtpaar. *Enfants nés vivants par couple marié.*	Overleden kinderen per 100 levend geborenen. *Enfants décédés pour 100 enfants nés vivants.*	Echtp. met 0 kinderen in % v. h. aantal echtparen. *Couples mariés sans aucun enf. en % du nomb. de coupl. mariés.*	Levend geboren kinderen per echtpaar. *Enfants nés vivants par couple marié.*	Overleden kinderen per 100 levend geborenen. *Enfants décédés pour 100 enfants nés vivants.*	Echtp. met 0 kinderen in % v. h. aantal echtparen. *Couples mariés sans aucun enf. en % du nomb. de coupl. mariés.*	Levend geboren kinderen per echtpaar. *Enfants nés vivants par couple marié.*	Overleden kinderen per 100 levend geborenen. *Enfants décédés pour 100 enfants nés vivants.*	Echtp. met 0 kinderen in % v. h. aantal echtparen. *Couples mariés sans aucun enf. en % du nomb. de coupl. mariés.*	Levend geboren kinderen per echtpaar. *Enfants nés vivants par couple marié.*	Overleden kinderen per 100 levend geborenen. *Enfants décédés pour 100 enfants nés vivants.*	Echtp. met 0 kinderen in % v. h. aantal echtparen. *Couples mariés sans aucun enf. en % du nomb. de coupl. mariés.*	Levend geboren kinderen per echtpaar. *Enfants nés vivants par couple marié.*	Overleden kinderen per 100 levend geborenen. *Enfants décédés pour 100 enfants nés vivants.*
Totaal groep A . . . . . *Total du groupe A*	7,9	3,4	8,1	7,3	3,6	9,0	7,0	3,8	14.0	6,4	4,8	19,9	7,3	3,8	12,6
Totaal groep A I . . . . . *Total du groupe A I*	7,6	3,2	6,8	7,5	3,3	7,0	6,5	3,5	11,5	7,3	4,2	17,9	7,3	3,5	10,5
Totaal groep B . . . . . *Total du groupe B*	3,3	5,7	14,7	3,3	6,3	17,9	3,3	6,9	21,1	2,9	7,6	25,5	3,2	6,5	19,6

Overeenkomstig het hiervoren besprokene omtrent de verhouding tusschen de levend geborenen der groepen A I en B, geeft groep B, indien we de cijfers voor kinderlooze huwelijken in de periode 1895 en daarvóór gelijk 100 stellen, een grooter stijging voor kinderlooze huwelijken te zien dan groep A I (resp. 114 en 104 in de periode 1910—1906). Dit versterkt dus de meening van grooteren geboorte-achteruitgang bij de arbeidersklasse, hoewel deze toch nog slechts de helft der kinderlooze huwelijken hebben van groep A I.

De sterfte der kinderen voor de periode 1895 en daarvóór gelijk 100 stellend, komen de groepen A, A I en B voor de periode 1910—1906 op resp. 41, 38 en 58, voor groep B dus zeer ongunstige cijfers, ten opzichte der andere groepen.

Ofschoon de sterfte der kinderen, in dit onderzoek bedoeld, ook de sterfte van de uit het huwelijk voortgekomen kinderen van leeftijden boven den kinderleeftijd betreft, zal mede hier de zuigelingenverzorging bij beide bedoelde groepen van de bevolking van invloed zijn op den loop der cijfers. Daar eerst na 1908 onderzoeken omtrent zuigelingensterfte in verband met de verzorging een intensieve voorlichting omtrent die verzorging te weeg hebben gebracht, zullen ongetwijfeld cijfers omtrent de sterfte der kinderen voor recentere perioden, dan hiervoren in de tabel aangegeven, een gunstiger beeld toonen ook voor de arbeidersklasse.

TABELLEN. Tableaux.

I. Overzicht van het aantal gehuwde echtparen met volledigen huwelijksvruchtbaarheidsduur, voor den toestand op 31 December 1930, onderscheiden naar den leeftijd van den man op het tijdstip van het huwelijk, de echtparen in elk der aldus verkregen rubrieken, ingedeeld naar het aantal levendgeboren kinderen met aanduiding van het aantal overleden kinderen.

Aperçu du nombre des couples mariés avec une durée complète de la fécondité des mariages[1]) *d'après la situation au 31 décembre 1930, répartis d'après l'âge du mari lors de la conclusion du mariage, les couples mariés dans chacune des rubriques ainsi obtenues, classifiés d'après le nombre d'enfants nés vivants avec indication du nombre d'enfants décédés.*

Het Rijk. *Le Royaume.*

Leeftijd vrouw bij huwelijk 24 jaar en jonger.
Age de la femme lors de la conclusion du mariage: 24 ans et au-dessous.

Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.*	Aantal echtparen met het onderstaande aantal levend geboren kinderen. *Nombre de couples mariés ayant les nombres d'enfants nés vivants mentionnés ci-dessous.*		Totaal aantal kinderen. *Nombre total d'enfants.*		Aantal echtparen waarvan overleden zijn: *Nombre de couples mariés, dont sont morts:*																								
					0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
	Levend geboren kinderen. *Enfants nés vivants.*	Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	kinderen. *enfants.*																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Beneden 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	0 kind.	132	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 enf.	146	146	17	129	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	303	606	67	242	55	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	367	1 101	144	249	95	20	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	426	1 704	225	264	114	36	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	380	1 900	306	189	104	65	19	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	430	2 580	449	177	127	76	34	13	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	391	2 737	524	127	112	87	39	14	8	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	443	3 544	695	126	103	117	55	27	9	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	372	3 348	630	102	83	93	49	19	20	5	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	372	3 720	742	74	94	85	60	24	20	9	2	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	302	3 322	762	38	62	71	50	39	19	13	4	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	260	3 120	824	24	44	50	44	28	26	22	11	5	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	173	2 249	615	9	27	29	30	26	15	15	13	4	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	102	1 428	470	7	5	14	10	16	16	11	7	8	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	83	1 245	384	3	6	6	11	18	10	13	3	7	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	46	736	224	2	2	4	9	7	5	3	5	3	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	37	629	242	—	2	4	4	4	1	3	4	2	2	4	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	10	180	70	—	1	—	—	1	1	2	1	—	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	9	171	79	—	—	—	—	2	1	—	—	1	2	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	2	40	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	4	84	39	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	1	22	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	1	23	6	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	4 792	34 635	7 551	1762	1053	763	426	241	156	105	53	38	26	16	9	6	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24 jaar. *20—24 ans.*	0 kind.	4 678	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 enf.	5 339	5 339	467	4872	467	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	10 805	21 610	1 778	9190	1452	163	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	12 860	38 580	4 432	9167	3052	543	98	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	13 124	52 496	7 321	7665	3948	1217	237	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	12 379	61 895	9 226	6172	3935	1632	495	103	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	11 489	68 934	11 191	4845	3605	1937	798	231	44	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	10 838	75 866	13 147	3805	3331	2131	1009	367	136	34	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	10 069	80 552	14 579	2965	2920	2162	1173	549	210	68	14	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	9 488	85 392	16 794	2226	2492	2096	1401	742	335	137	42	5	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	8 231	82 310	17 111	1599	1955	1794	1301	802	430	211	95	30	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	6 477	71 247	16 130	903	1350	1400	1092	785	472	248	141	54	24	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	5 090	61 080	14 961	572	823	990	906	729	450	294	179	92	40	8	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	3 384	43 992	11 523	244	461	618	593	483	409	254	154	94	44	18	6	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	2 178	30 492	9 083	113	221	265	339	336	292	222	158	109	66	37	11	4	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	1 298	19 470	6 141	45	100	131	179	206	148	184	109	77	41	48	19	7	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	786	12 576	4 438	12	31	55	102	107	93	88	96	70	54	36	25	10	2	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	423	7 191	2 729	10	12	28	31	44	54	55	30	40	33	33	24	17	6	2	3	1	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	224	4 032	1 723	2	8	7	12	12	22	14	21	28	35	16	17	17	4	5	2	1	—	1	—	—	—	—	—
	19 „	84	15 96	717	2	1	1	3	9	4	8	2	7	13	6	7	8	6	4	2	—	1	—	—	—	—	—	—
	20 „	43	860	455	—	—	—	2	2	1	—	4	2	3	5	7	5	3	4	1	2	1	—	1	—	—	—	—
	21 „	23	483	276	—	—	—	—	—	—	2	—	—	4	5	—	2	1	1	3	4	—	1	—	—	—	—	—
	22 „	9	198	115	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	2	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—
	23 „	7	161	86	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—
	24 „	2	48	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
	25 „	1	25	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
	26 „	2	52	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	129 331	826 477	164 509	54410	30184	17170	9771	5564	3122	1848	1070	616	374	229	124	80	31	27	12	11	3	3	2	2	—	—	—
25—29 jaar. *25—29 ans.*	0 kind.	5 824	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 enf.	5 990	5 990	477	5513	477	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	11 782	23 564	1 883	10067	1547	168	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	12 736	38 208	4 062	9296	2392	474	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	11 730	46 920	6 185	7038	3369	1048	180	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	10 548	52 740	7 850	5245	3389	1419	390	72	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	9 415	56 490	9 150	4000	2955	1558	622	214	39	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	8 356	58 492	10 225	2866	2586	1675	806	293	94	23	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	7 791	62 328	11 262	2292	2287	1658	878	455	149	51	14	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	7 085	63 765	12 341	1659	1953	1546	1005	543	238	97	23	13	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	6 199	61 990	13 064	1148	1500	1358	984	606	331	154	74	27	11	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	4 621	50 831	11 339	664	938	984	844	548	324	196	84	27	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	3 422	41 064	9 885	393	568	696	605	465	291	209	96	55	23	12	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	2 228	28 964	7 543	188	300	408	369	319	237	189	103	58	37	14	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	1 521	21 294	6 122	94	149	225	229	218	217	132	117	61	36	25	14	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	820	12 300	3 677	38	68	93	118	120	118	89	63	47	35	18	8	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	499	7 984	2 533	10	36	50	64	77	60	54	46	38	24	21	11	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	246	4 182	1 601	6	11	17	13	20	25	33	33	24	15	18	15	5	5	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	136	2 448	925	2	5	10	11	11	9	14	18	15	9	9	8	9	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	56	1 064	459	—	—	—	4	4	5	8	7	3	8	3	4	3	2	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—
	20 „	25	500	247	1	1	—	—	2	—	1	3	2	—	3	3	1	2	3	1	—	—	1	1	—	—	—	—
	21 „	12	252	139	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	3	—	2	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—
	22 „	8	176	99	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—
	23 „	1	23	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	24 „	1	24	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	25 „	2	50	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
	Totaal *Total*	111 054	641 643	121 129	50570	25031	13388	7196	4012	2171	1277	694	377	219	134	75	32	25	10	10	1	4	2	1	—	1	—	—
30—34 jaar. *30—34 ans.*	0 kind.	1 653	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 enf.	1 491	1 491	130	1361	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	2 737	5 474	427	2359	329	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	2 758	8 274	903	1992	648	99	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	2 453	9 812	1 291	1484	709	206	46	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	2 131	10 655	1 561	1078	674	269	93	15	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	1 899	11 394	1 885	785	581	362	123	36	5	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	1 787	12 509	2 176	615	551	355	175	72	14	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	1 659	13 272	2 431	478	483	366	181	101	39	7	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	1 434	12 906	2 480	333	437	283	188	102	56	25	7	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	1 184	11 840	2 489	228	261	271	201	109	68	28	8	7	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	999	10 989	2 468	148	207	202	176	123	72	38	21	8	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	739	8 868	2 080	80	138	160	117	90	71	45	23	11	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	461	5 993	1 465	51	72	79	74	67	39	33	26	12	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	284	3 976	1 152	16	27	42	48	35	33	33	26	10	9	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	163	2 445	722	6	11	24	20	32	18	25	5	9	8	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	91	1 456	483	2	6	12	8	10	10	8	10	14	6	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	42	714	227	3	4	4	2	5	4	3	5	2	4	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	18	324	125	—	—	1	1	2	3	2	2	2	1	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	11	209	77	—	1	—	1	1	—	2	1	2	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	2	40	17	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	2	42	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	3	66	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	24 001	132 749	24 658	11019	5269	2784	1473	808	435	259	136	82	44	19	9	5	3	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—
35—39 jaar. *35—39 ans.*	0 kind.	342	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 enf.	328	328	25	303	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	582	1 164	101	490	83	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	532	1 596	188	383	115	29	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	484	1 936	274	278	145	56	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	425	2 125	324	208	142	50	18	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	394	2 364	380	164	126	67	30	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	353	2 471	413	124	118	63	30	13	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	320	2 560	483	90	89	76	36	17	7	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	288	2 592	480	73	75	66	41	20	11	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	251	2 510	525	46	61	57	39	21	15	10	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	185	2 035	458	21	39	43	34	25	12	7	3	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	175	2 100	516	20	35	28	33	17	23	6	4	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	91	1 183	307	7	14	9	21	16	8	9	4	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	58	812	244	4	6	4	9	8	9	7	6	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	29	435	147	—	4	2	3	7	3	1	2	2	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	26	416	161	3	—	1	3	1	5	2	3	1	—	2	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	15	255	65	—	2	2	5	1	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	2	36	11	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
	19 „	4	76	45	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	1	21	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	24 „	1	24	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	4 886	27 039	5 174	2214	1079	563	310	160	100	49	28	16	7	6	3	4	—	2	1	—	2	—	—	—	—	—	—

[1]) *C.-à-d. couples mariés dont les femmes ont au moment du mariage 24 ans au plus et au moment du recensement (1930) 44 ans au moins.*

I. Overzicht van het aantal gehuwde echtparen met volledigen huwelijksvruchtbaarheidsduur, voor den toestand op 31 December 1930, onderscheiden naar den leeftijd van den man op het tijdstip van het huwelijk, de echtparen in elk der aldus verkregen rubrieken, ingedeeld naar het aantal levendgeboren kinderen met aanduiding van het aantal overleden kinderen.

Aperçu du nombre des couples mariés avec une durée complète de la fécondité des mariages[1]) *d'après la situation au 31 décembre 1930, répartis d'après l'âge du mari lors de la conclusion du mariage, les couples mariés dans chacune des rubriques ainsi obtenues, classifiés d'après le nombre d'enfants nés vivants avec indication du nombre d'enfants décédés.*

Het Rijk. *Le Royaume.*

Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.*	Leeftijd vrouw bij huwelijk 24 jaar en jonger. *Age de la femme lors de la conclusion du mariage: 24 ans et au-dessous.* — Aantal echtparen met het onderstaande aantal levend geboren kinderen. *Nombre de couples mariés ayant les nombres d'enfants nés vivants mentionnés ci-dessous.* — Levend geboren kinderen. *Enfants nés vivants.*	Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*	Totaal aantal kinderen. *Nombre total d'enfants.* — Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Aantal echtparen waarvan overleden zijn: *Nombre de couples mariés, dont sont morts:* — 0 kinderen. *enfants.*	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29					
40—44 jaar. *40—44 ans.*	0 kind.	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	88	88	7	81	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	126	252	20	107	18	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	123	369	47	87	26	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	102	408	64	55	34	9	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	85	425	61	47	23	10	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	101	606	83	49	32	10	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	83	581	79	35	28	12	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	81	648	100	27	22	22	7	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	72	648	115	15	27	13	8	8	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	66	660	132	14	17	13	8	8	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	42	462	78	14	6	9	6	3	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	39	468	120	4	11	4	2	6	5	4	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	25	325	91	—	3	4	4	8	3	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	10	140	33	1	2	2	—	2	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	3	45	15	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	7	112	58	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	5	85	26	—	1	1	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	1	18	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	1	23	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**1 144**	**6 363**	**1 155**	**536**	**257**	**119**	**59**	**43**	**18**	**11**	**4**	**6**	**2**	—	**3**	—	**1**	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45—49 jaar. *45—49 ans.*	0 kind.	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	23	23	1	22	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	32	64	9	25	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	22	66	7	17	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	34	136	20	16	16	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	34	170	13	22	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	27	162	25	10	11	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	27	189	37	12	5	5	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	21	168	27	5	9	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	13	117	13	4	6	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	10	100	24	3	1	2	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	9	99	24	—	3	1	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	3	36	9	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	4	52	11	1	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	4	56	15	—	1	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	2	30	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	1	18	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**285**	**1 486**	**251**	**137**	**76**	**23**	**11**	**8**	**5**	**5**	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50 jaar en ouder. *50 ans et plus.*	0 kind.	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	10	10	1	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	16	32	3	13	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	15	45	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	10	40	3	7	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	6	30	2	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	12	72	12	5	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	7	49	4	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	2	16	6	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	2	18	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	3	30	6	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	2	22	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	1	12	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	2	28	9	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**101**	**404**	**54**	**60**	**15**	**6**	**4**	**1**	**1**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal *Total*	0 kind.	12 745	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	13 415	13 415	1 125	12290	1125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	26 383	52 766	4 288	22493	3492	398	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	29 413	88 239	9 783	21206	6832	1174	201	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	28 363	113 452	15 383	16857	8338	2574	479	115	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	25 988	129 940	19 343	12966	8298	3447	1018	198	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	23 767	142 602	23 175	10035	7440	4017	1619	509	92	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	21 842	152 894	26 965	7587	6735	4323	2065	764	256	66	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	20 386	163 088	29 583	5983	5914	4404	2334	1151	416	133	31	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	18 754	168 786	32 855	4413	5073	4100	2693	1434	660	265	73	21	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	16 316	163 160	34 093	3113	3889	3580	2595	1572	869	414	182	67	18	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	12 637	139 007	31 261	1789	2605	2711	2204	1525	902	503	233	94	40	10	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	9 729	116 748	28 399	1093	1620	1929	1707	1336	866	581	315	169	72	24	9	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	6 366	82 758	21 555	500	878	1147	1091	920	711	503	300	170	92	35	11	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	4 159	53 226	17 128	235	411	552	636	616	570	407	314	193	113	69	28	7	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	2 398	35 970	11 096	92	190	256	333	383	297	312	182	142	92	70	31	10	6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	1 455	23 280	7 897	29	75	122	186	203	174	156	160	127	87	64	42	16	8	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	768	13 056	4 890	19	32	56	55	74	85	95	75	70	54	58	46	25	11	6	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	392	7 056	2 871	4	14	19	24	26	35	33	42	45	48	27	27	28	8	7	3	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	164	3 116	1 377	2	2	1	8	16	11	18	10	13	24	10	11	13	10	6	6	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	72	1 440	743	1	1	—	2	4	2	1	7	4	3	8	11	7	6	7	2	2	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	42	882	487	—	—	—	—	—	1	3	—	—	7	11	—	4	3	3	3	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	21	462	273	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	3	3	5	2	2	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	10	230	120	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	1	1	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	24 „	4	96	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	25 „	3	75	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
	26 „	2	52	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Algemeen totaal *Total général*	**275 594**	**1 670 796**	**324 481**	**120708**	**62964**	**34816**	**19250**	**10837**	**6008**	**3555**	**1985**	**1135**	**673**	**404**	**223**	**127**	**64**	**42**	**25**	**12**	**9**	**5**	**3**	**3**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—

Gemeenten met 5000 en minder inwoners. *Communes de 5000 habitants et moins.*

Beneden 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	0 kind.	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	21	21	4	17	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	55	110	9	46	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	48	144	11	38	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	63	252	24	46	11	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	63	315	43	33	18	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	52	312	43	25	15	8	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	70	490	99	19	22	19	5	3	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	72	576	110	14	19	30	6	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	52	468	75	16	12	16	4	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	52	520	94	10	11	19	6	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	38	418	91	4	9	8	9	3	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	43	516	122	4	8	7	10	6	4	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	29	377	102	1	9	2	3	4	3	3	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	16	224	70	1	2	3	—	—	4	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	15	225	58	2	1	1	3	2	1	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	15	240	67	1	1	—	4	3	1	2	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	12	204	51	—	1	4	3	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	3	54	26	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	2	38	17	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**734**	**5 504**	**1 116**	**277**	**161**	**134**	**59**	**29**	**22**	**18**	**8**	**6**	**3**	**1**	**2**	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[1]) *C.-à-d. couples mariés dont les femmes ont au moment du mariage 24 ans au plus et au moment du recensement (1930) 44 ans au moins.*

I. Overzicht van het aantal gehuwde echtparen met volledigen huwelijksvruchtbaarheidsduur, voor den toestand op 31 December 1930, onderscheiden naar den leeftijd van den man op het tijdstip van het huwelijk, de echtparen in elk der aldus verkregen rubrieken, ingedeeld naar het aantal levendgeboren kinderen met aanduiding van het aantal overleden kinderen.

Aperçu du nombre des couples mariés avec une durée complète de la fécondité des mariages[1]) d'après la situation au 31 décembre 1930, répartis d'après l'âge du mari lors de la conclusion du mariage, les couples mariés dans chacune des rubriques ainsi obtenues, classifiés d'après le nombre d'enfants nés vivants avec indication du nombre d'enfants décédés.

Gemeenten met 5000 en minder inwoners. *Communes de 5000 habitants et moins.*

Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.*	Aantal echtparen met het onderstaande aantal levend geboren kinderen. *Nombre de couples mariés ayant les nombres d'enfants nés vivants mentionnés ci-dessous.*		Totaal aantal kinderen *Nombre total d'enfants.*		Leeftijd vrouw bij huwelijk 24 jaar en jonger. *Age de la femme lors de la conclusion du mariage: 24 ans et au-dessous.* Aantal echtparen waarvan overleden zijn: *Nombre de couples mariés, dont sont morts:*																								
					0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
	Levend geboren kinderen. *Enfants nés vivants.*	Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	kinderen. *enfants.*																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
20—24 jaar. *20—24 ans.*	0 kind.	825	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	917	917	90	827	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	1 787	3 574	305	1506	257	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	2 217	6 651	870	1493	593	116	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	2 274	9 096	1 276	1317	699	207	41	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	2 210	11 050	1 621	1131	681	279	98	17	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	2 150	12 900	2 177	856	707	370	150	56	10	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	1 924	13 468	2 333	646	618	403	162	62	25	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	1 948	15 584	2 797	564	579	443	194	112	42	8	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	1 776	15 984	3 096	438	448	389	267	140	64	21	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	1 628	16 280	3 315	306	426	342	268	145	73	34	25	6	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	1 341	14 751	3 342	182	290	295	215	163	88	58	33	11	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	1 032	12 384	3 004	109	169	216	178	155	82	64	30	18	9	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	774	10 062	2 451	67	122	151	130	96	98	55	25	17	9	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	517	7 233	2 000	35	61	58	82	97	69	40	33	20	11	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	311	4 665	1 376	16	27	31	50	52	27	44	20	22	12	5	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	205	3 280	1 070	5	8	20	32	25	28	21	24	17	7	7	9	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	109	1 853	658	4	3	11	10	8	12	16	9	11	8	9	2	3	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	50	900	334	1	3	2	6	3	6	3	4	4	6	3	5	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	33	627	303	—	—	—	2	4	1	1	—	4	5	3	2	6	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
	20 „	9	180	88	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1	—	3	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	6	126	66	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	1	22	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
	23 „	3	69	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
	26 „	1	26	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
	Totaal *Total*	**24 048**	**161 687**	**32 650**	**9503**	**5781**	**3357**	**1901**	**1146**	**629**	**373**	**219**	**132**	**72**	**45**	**29**	**19**	**6**	**3**	**3**	**2**	**2**	—	—	**1**	—	—	—
25—29 jaar *25—29 ans.*	0 kind.	1 143	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	971	971	83	888	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	2 051	4 102	385	1702	313	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	2 298	6 894	787	1641	542	100	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	2 347	9 388	1 233	1386	693	223	36	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	2 278	11 390	1 738	1101	765	293	94	20	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	2 137	12 822	2 166	849	716	363	135	58	9	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	1 902	13 314	2 403	634	605	361	187	76	28	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	1 890	15 120	2 730	540	575	410	201	107	41	13	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	1 808	16 272	3 140	434	474	421	243	136	61	31	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	1 588	15 880	3 333	303	366	355	256	155	90	35	17	9	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	1 301	14 311	3 092	185	294	290	226	131	88	53	18	12	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	960	11 520	2 748	108	179	181	172	130	74	62	29	12	6	3	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	630	8 190	2 121	54	88	105	109	92	67	59	29	12	10	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	471	6 594	1 734	35	53	78	76	66	61	41	33	12	9	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	222	3 330	950	12	23	27	35	30	30	21	15	9	12	4	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	143	2 288	639	1	17	16	23	23	20	14	9	7	7	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	84	1 428	491	2	3	6	5	8	12	14	13	10	2	7	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	43	774	256	1	3	4	5	4	2	7	2	5	2	3	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	17	323	113	—	—	—	3	1	1	2	4	1	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	9	180	86	—	1	—	—	—	—	1	2	—	—	1	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
	21 „	6	126	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	1	22	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**24 300**	**155 239**	**30 344**	**9876**	**5793**	**3270**	**1821**	**1046**	**589**	**366**	**183**	**93**	**60**	**31**	**17**	**5**	**3**	**2**	**1**	—	—	—	**1**	—	—	—	—
30—34 jaar. *30—34 ans.*	0 kind.	328	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	263	263	29	234	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	482	964	92	401	70	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	584	1 752	205	413	142	24	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	511	2 044	283	302	152	42	13	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	502	2 510	402	240	159	73	24	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	485	2 910	475	204	159	74	32	11	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	500	3 500	604	178	148	93	51	20	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	475	3 800	679	143	136	104	49	30	10	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	380	3 420	632	91	122	67	58	19	14	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	358	3 580	730	75	80	80	56	31	22	12	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	286	3 146	747	32	52	70	49	39	20	18	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	233	2 796	654	27	41	58	30	24	27	14	7	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	154	2 002	496	12	29	30	20	25	11	9	10	5	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	98	1 372	381	5	10	18	17	16	4	12	7	5	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	51	765	241	—	2	10	6	8	6	8	4	1	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	27	432	135	—	1	5	2	4	4	1	5	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	16	272	80	1	—	3	1	3	1	2	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	4	72	30	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	1	19	8	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	1	20	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	1	22	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**5 740**	**35 661**	**6 930**	**2358**	**1332**	**767**	**413**	**237**	**127**	**90**	**44**	**21**	**13**	**7**	—	**2**	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—
35—39 jaar. *35—39 ans.*	0 kind.	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	59	59	5	54	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	103	206	19	86	15	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	105	315	38	77	19	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	96	384	52	54	32	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	93	465	71	45	32	11	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	109	654	111	46	31	19	11	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	109	763	127	38	35	24	5	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	99	792	136	29	31	23	10	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	87	783	155	24	19	18	12	8	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	79	790	176	13	17	19	13	6	8	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	68	748	162	11	14	13	13	8	5	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	68	816	192	8	15	10	13	7	9	2	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	26	338	86	—	6	2	8	4	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	19	266	92	—	1	1	3	2	6	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	14	210	83	—	2	—	—	4	1	1	1	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	14	224	85	2	—	—	2	1	2	1	2	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	6	102	25	—	1	—	2	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	1	18	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	1	19	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	1	21	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	24 „	1	24	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**1 223**	**7 997**	**1 649**	**487**	**275**	**161**	**96**	**53**	**42**	**16**	**10**	**8**	**2**	**4**	**1**	**1**	—	**1**	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—
40—44 jaar. *40—44 ans.*	0 kind.	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	24	24	2	22	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	25	50	6	20	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	24	72	10	17	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	29	116	23	13	12	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	22	110	24	12	4	1	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	29	174	12	19	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	28	196	34	10	9	4	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	19	152	21	9	4	4	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	23	207	41	5	8	2	5	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	24	240	51	6	6	4	1	3	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	19	209	36	8	2	4	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	8	96	22	—	5	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	6	78	18	—	1	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	4	56	14	1	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	2	30	12	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	1	16	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	2	34	9	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**303**	**1 860**	**340**	**142**	**71**	**28**	**17**	**13**	**9**	**3**	**2**	**3**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[1]) *C.-à-d. couples mariés dont les femmes ont au moment du mariage 24 ans au plus et au moment du recensement (1930) 44 ans au moins.*

I. Overzicht van het aantal gehuwde echtparen met volledigen huwelijksvruchtbaarheidsduur, voor den toestand op 31 December 1930, onderscheiden naar den leeftijd van den man op het tijdstip van het huwelijk, de echtparen in elk der aldus verkregen rubrieken, ingedeeld naar het aantal levendgeboren kinderen met aanduiding van het aantal overleden kinderen.

Aperçu du nombre des couples mariés avec une durée complète de la fécondité des mariages[1]) d'après la situation au 31 décembre 1930, répartis d'après l'âge du mari lors de la conclusion du mariage, les couples mariés dans chacune des rubriques ainsi obtenues, classifiés d'après le nombre d'enfants nés vivants avec indication du nombre d'enfants décédés.

Gemeenten met 5000 en minder inwoners. *Communes de 5000 habitants et moins.*

Leeftijd vrouw bij huwelijk 24 jaar en jonger. *Age de la femme lors de la conclusion du mariage: 24 ans et au-dessous.*

Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.*	Aantal echtparen met het onderstaande aantal levend geboren kinderen. *Nombre de couples mariés ayant les nombres d'enfants nés vivants mentionnés ci-dessous.* Levend geboren kinderen. *Enfants nés vivants.*	Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*	Totaal aantal kinderen. *Nombre total d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Aantal echtparen waarvan overleden zijn: *Nombre de couples mariés, dont sont morts:* 0 kinderen. *enfants.*	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
45—49 jaar. *45—49 ans.*	0 kind.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	6	6	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	8	16	1	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	6	18	1	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	6	24	6	1	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	12	60	4	8	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	7	42	12	1	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	5	35	6	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	7	56	9	1	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	4	36	5	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	2	20	7	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	2	22	6	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	1	12	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	2	26	4	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	1	14	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	2	30	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**75**	**417**	**73**	**32**	**24**	**7**	**4**	**1**	**2**	—	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50 jaar en ouder. *50 ans et plus.*	0 kind.	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	2	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	2	6	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	1	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	1	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	4	24	3	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	3	21	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	1	8	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	2	18	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	2	20	6	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	1	11	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**22**	**121**	**16**	**10**	**4**	**3**	**2**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal *Total*	0 kind.	2 395	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	2 261	2 261	213	2048	213	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	4 513	9 026	817	3770	669	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	5 234	15 852	1 922	3636	1310	252	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	5 327	21 308	2 947	3120	1603	489	94	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	5 181	25 905	3 903	2571	1663	668	223	45	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	4 973	29 838	4 999	2002	1639	839	334	126	22	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	4 541	31 787	5 608	1528	1440	910	414	169	59	12	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	4 511	36 088	6 483	1300	1349	1015	461	255	96	26	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	4 132	37 188	7 146	1009	1086	915	589	306	147	60	16	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	3 733	37 330	7 712	713	906	820	602	344	198	85	44	15	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	3 056	33 616	7 478	422	662	681	513	345	206	135	55	27	7	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	2 345	28 140	6 743	256	418	472	403	323	196	146	67	37	17	6	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	1 621	21 073	5 278	135	255	292	270	224	182	128	68	35	22	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	1 126	15 764	4 292	77	129	158	178	181	145	97	77	42	21	13	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	617	9 255	2 730	30	56	69	95	96	65	77	41	35	32	11	6	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	405	6 480	2 001	9	27	41	63	56	56	39	41	29	15	13	13	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	229	3 893	1 314	7	9	24	21	20	25	33	27	22	13	17	4	3	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	101	1 818	648	2	6	7	11	7	9	12	7	9	9	6	8	5	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	54	1 026	446	—	—	—	5	6	3	3	4	6	9	3	3	6	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
	20 „	19	380	186	—	1	—	1	1	—	1	3	—	—	2	2	4	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	13	273	140	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	4	—	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	3	66	34	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	3	69	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
	24 „	1	24	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
	26 „	1	26	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Algemeen totaal *Total général*	**56 445**	**368 486**	**73 118**	**22685**	**13441**	**7727**	**4313**	**2525**	**1420**	**866**	**466**	**263**	**152**	**88**	**49**	**27**	**10**	**6**	**5**	**2**	**3**	—	**1**	**1**	—	—	—	

Gemeenten met 5001—20000 inwoners. *Communes de 5001—20000 habitants.*

Beneden 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	0 kind.	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	23	23	1	22	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	65	130	18	49	14	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	81	243	27	58	20	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	85	340	50	50	25	7	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	77	385	73	33	22	17	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	94	564	93	37	30	20	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	94	658	132	29	28	21	7	5	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	109	872	169	33	30	22	8	8	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	94	846	178	21	22	23	14	5	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	77	770	146	15	23	16	13	2	6	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	71	781	186	9	12	14	15	12	4	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	47	564	148	3	10	11	7	4	2	4	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	39	507	133	—	6	9	8	6	3	4	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	19	266	90	—	—	3	1	6	4	2	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	10	150	44	—	2	1	1	1	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	11	176	52	1	—	2	1	2	1	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	8	136	51	—	1	—	—	2	1	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	3	54	13	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	2	38	13	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**1041**	**7503**	**1617**	**360**	**247**	**171**	**86**	**58**	**39**	**20**	**14**	**6**	**3**	**5**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24 jaar. *20—24 ans.*	0 kind.	1149	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	1174	1174	121	1053	121	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	2537	5074	427	2149	349	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	3137	9411	1052	2253	734	132	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	3384	13536	1895	1972	1022	310	67	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	3253	16265	2395	1615	1075	407	124	26	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	3116	18696	2971	1366	942	512	210	65	11	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	3219	22533	3881	1144	1016	588	302	102	41	12	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	2579	23032	4156	825	837	636	371	148	36	21	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	2795	25155	4878	622	777	643	409	205	93	30	10	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	2441	24410	4978	474	596	545	383	229	119	59	20	10	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	1995	21945	4884	262	438	430	350	244	150	70	28	14	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	1493	17916	4188	171	263	304	275	202	130	67	43	23	9	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	930	12090	3219	58	126	168	172	128	121	67	41	26	13	4	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	628	8792	2560	35	66	87	105	86	72	61	54	31	16	9	2	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	381	5715	1738	15	30	40	56	63	45	59	25	14	9	18	5	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	241	3856	1364	1	9	15	25	42	28	33	31	25	14	8	6	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	115	1955	733	2	3	4	11	17	15	8	13	11	12	7	6	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	69	1242	500	—	5	3	3	6	3	5	8	9	14	3	3	3	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	19	361	154	—	1	1	—	2	1	2	2	2	—	2	2	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	12	240	121	—	—	—	—	1	—	—	2	1	2	—	3	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
	21 „	3	63	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
	22 „	2	44	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
	23 „	1	23	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	24 „	1	24	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**34974**	**233552**	**46312**	**14017**	**8410**	**4864**	**2381**	**1579**	**871**	**504**	**295**	**168**	**105**	**60**	**30**	**16**	**8**	**9**	**3**	**2**	**1**	**2**	—	—	—	—	—	

[1]) *C.-à-d. couples mariés dont les femmes ont au moment du mariage 24 ans au plus et au moment du recensement (1930) 44 ans au moins.*

I. Overzicht van het aantal gehuwde echtparen met volledigen huwelijksvruchtbaarheidsduur, voor den toestand op 31 December 1930, onderscheiden naar den leeftijd van den man op het tijdstip van het huwelijk, de echtparen in elk der aldus verkregen rubrieken, ingedeeld naar het aantal levendgeboren kinderen met aanduiding van het aantal overleden kinderen.

Aperçu du nombre des couples mariés avec une durée complète de la fécondité des mariages[1]) d'après la situation au 31 décembre 1930, répartis d'après l'âge du mari lors de la conclusion du mariage, les couples mariés dans chacune des rubriques ainsi obtenues, classifiés d'après le nombre d'enfants nés vivants avec indication du nombre d'enfants décédés.

Gemeenten met 5001—20000 inwoners. *Communes de 5001—20000 habitants.*

Leeftijd vrouw bij huwelijk 24 jaar en jonger. *Age de la femme lors de la conclusion du mariage: 24 ans et au-dessous.*

Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.*	Aantal echtparen met het onderstaande aantal levend geboren kinderen. *Nombre de couples mariés ayant les nombres d'enfants nés vivants mentionnés ci-dessous.* Levend geboren kinderen. *Enfants nés vivants.*	Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*	Totaal aantal kinderen. *Nombre total d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Aantal echtparen waarvan overleden zijn: *Nombre de couples mariés, dont sont morts:* 0 kinderen. *enfants.*	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
25—29 jaar. *25—29 ans.*	0 kind.	1664	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	1481	1481	123	1358	123	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	3122	6244	520	2652	420	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	3636	10908	1215	2619	840	156	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	3564	14256	1922	2130	1053	296	63	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	3289	16445	2405	1661	1044	435	117	20	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	3090	18540	2950	1340	967	490	203	67	12	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	2820	19740	3401	955	901	575	259	90	29	9	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	2652	21216	3820	741	830	579	288	138	53	14	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	2509	22581	4325	594	723	511	350	193	90	36	7	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	2111	21110	4340	395	544	459	320	198	108	49	23	7	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	1580	17380	3893	239	302	336	282	193	121	69	26	8	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	1183	14196	3258	151	188	269	198	154	110	62	22	19	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	809	10517	2695	80	111	155	123	106	81	71	38	22	16	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	492	6888	1946	32	54	70	75	66	75	43	32	22	9	9	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	297	4455	1302	14	23	39	45	45	44	28	20	17	11	4	5	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	163	2608	853	3	10	12	22	26	18	21	18	12	9	5	5	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	75	1275	431	2	8	8	3	8	6	10	8	3	6	6	5	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	44	792	286	—	2	3	5	3	4	4	9	3	4	1	1	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	14	266	135	—	—	—	—	—	1	3	—	1	1	3	1	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	8	160	70	—	—	—	—	2	—	—	1	2	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	5	105	58	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
	22 „	4	88	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
	23 „	1	23	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**34613**	**211274**	**40017**	**14966**	**8143**	**4443**	**2374**	**1331**	**765**	**430**	**211**	**122**	**74**	**39**	**24**	**10**	**8**	**1**	**5**	**1**	**1**	**1**	—	—	—	—	—
30—34 jaar. *30—34 ans.*	0 kind.	423	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	400	400	42	358	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	772	1544	117	672	83	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	830	2490	289	587	201	38	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	775	3100	404	470	223	66	15	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	725	3625	532	370	226	89	33	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	652	3912	644	276	193	126	37	15	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	617	4319	760	206	189	137	52	27	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	624	4992	881	179	190	141	65	35	12	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	553	4977	988	124	158	124	68	43	20	10	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	446	4460	933	83	102	105	81	31	26	9	3	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	381	4191	870	63	94	73	70	33	25	10	6	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	269	3228	704	36	51	54	48	32	27	11	9	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	170	2210	553	17	21	27	32	29	17	15	7	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	101	1414	394	5	9	18	15	12	18	12	7	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	61	915	236	3	6	8	10	14	9	5	—	3	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	28	448	137	1	3	3	2	4	2	5	1	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	15	255	70	2	3	1	1	—	1	1	1	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	9	162	60	—	—	1	1	1	1	1	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	6	114	34	—	1	—	1	1	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	1	21	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	1	22	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**7859**	**46799**	**8669**	**3452**	**1795**	**1028**	**535**	**284**	**165**	**85**	**39**	**28**	**14**	**6**	**3**	**1**	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35—39 jaar. *35—39 ans.*	0 kind.	101	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	93	93	8	85	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	135	270	32	106	26	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	165	495	64	114	41	7	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	175	700	96	104	48	22	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	156	780	122	73	56	17	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	161	966	163	64	51	30	13	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	120	840	125	46	43	15	13	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	119	952	203	29	32	29	15	6	5	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	119	1071	189	30	30	33	17	6	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	95	950	184	20	25	23	10	7	6	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	66	726	158	6	16	17	9	11	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	62	744	165	7	14	10	13	7	6	3	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	39	507	152	3	4	3	7	8	4	6	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	30	420	113	3	3	3	6	5	2	4	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	5	75	10	—	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	7	112	41	1	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	2	34	4	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	1	18	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	1	19	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**1652**	**9772**	**1852**	**691**	**400**	**215**	**116**	**58**	**33**	**20**	**6**	**5**	**2**	**2**	**1**	**1**	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40—44 jaar *40—44 ans.*	0 kind.	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	31	31	3	28	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	40	80	6	34	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	47	141	17	33	11	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	35	140	20	20	11	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	27	135	15	16	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	35	210	29	17	12	2	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	27	189	21	13	8	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	40	320	51	14	9	10	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	35	315	60	6	12	9	2	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	26	260	51	4	7	7	3	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	18	198	26	6	3	5	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	20	240	65	2	5	1	2	5	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	11	143	41	—	2	1	2	3	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	5	70	13	—	1	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	1	15	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	3	48	25	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	2	34	10	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	1	18	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**427**	**2587**	**467**	**193**	**97**	**53**	**24**	**23**	**4**	**3**	**1**	**3**	**1**	—	**2**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45—49 jaar. *45—49 ans.*	0 kind.	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	9	9	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	13	26	3	11	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	10	30	6	6	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	15	60	7	8	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	14	70	4	10	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	13	78	8	6	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	12	84	20	5	1	3	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	8	64	12	1	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	8	72	7	4	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	3	30	7	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	4	44	11	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	1	12	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	1	13	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	2	28	10	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**118**	**620**	**98**	**60**	**31**	**9**	**6**	**4**	**3**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[1]) *C.à-d. couples mariés dont les femmes ont au moment du mariage 24 ans au plus et au moment du recensement (1930) 44 ans au moins.*

I. Overzicht van het aantal gehuwde echtparen met volledigen huwelijksvruchtbaarheidsduur, voor den toestand op 31 December 1930, onderscheiden naar den leeftijd van den man op het tijdstip van het huwelijk, de echtparen in elk der aldus verkregen rubrieken, ingedeeld naar het aantal levendgeboren kinderen met aanduiding van het aantal overleden kinderen.

Aperçu du nombre des couples mariés avec une durée complète de la fécondité des mariages [1]) d'après la situation au 31 décembre 1930, répartis d'après l'âge du mari lors de la conclusion du mariage, les couples mariés dans chacune des rubriques ainsi obtenues, classifiés d'après le nombre d'enfants nés vivants avec indication du nombre d'enfants décédés.

Gemeenten met 5001—20000 inwoners. *Communes de 5001—20000 habitants.*

Leeftijd vrouw bij huwelijk 24 jaar en jonger. *Age de la femme lors de la conclusion du mariage: 24 ans et au-dessous.*

Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.*	Aantal echtparen met het onderstaande aantal levend geboren kinderen. *Nombre de couples mariés ayant les nombres d'enfants nés vivants mentionnés ci-dessous.*		Totaal aantal kinderen. *Nombre total d'enfants.*		Aantal echtparen waarvan overleden zijn: *Nombre de couples mariés, dont sont morts:*																								
	Levend geboren kinderen. *Enfants nés vivants.*	Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
					kinderen. *enfants.*																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
50 jaar en ouder. *50 ans et plus.*	0 kind.	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	1 *enf.*	3	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	2 „	4	8	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	3 „	7	21	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	4 „	4	16	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	5 „	2	10	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	6 „	3	18	6	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	7 „	1	7	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	8 „	1	8	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	9 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	10 „	1	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	11 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	12 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	13 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	14 „	2	28	9	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	15 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	16 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	17 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	18 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	19 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Totaal *Total*	**33**	**129**	**23**	**19**	**4**	**1**	**2**	—	**1**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Totaal *Total*	0 kind.	3402	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	1 *enf.*	3214	3214	298	2916	298	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	2 „	6688	13376	1125	5675	901	112	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	3 „	7913	23739	2670	5677	1850	338	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	4 „	8037	32148	4394	4758	2389	704	147	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	5 „	7543	37715	5546	3780	2434	969	286	54	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	6 „	7164	42984	6864	3106	2202	1182	472	152	26	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	7 „	6910	48376	8341	2398	2187	1344	634	228	79	23	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	8 „	6432	51456	9297	1822	1932	1419	755	336	113	38	11	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	9 „	6113	55017	10625	1401	1724	1344	861	458	211	79	21	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	10 „	5200	52000	10639	992	1298	1156	810	472	266	121	47	23	8	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	11 „	4115	45265	10023	585	866	875	731	495	305	155	60	26	14	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	12 „	3075	36900	8530	370	531	650	543	404	276	149	80	44	18	7	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	13 „	1999	25987	6794	158	271	363	344	280	228	163	89	54	32	8	5	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	14 „	1279	17906	5135	75	133	183	203	177	173	123	96	56	28	21	5	1	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	15 „	755	11325	3333	32	63	90	113	124	99	93	47	35	22	22	11	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
	16 „	453	7248	2472	7	22	33	51	74	50	60	52	46	23	14	14	3	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
	17 „	217	3689	1299	6	16	14	16	27	23	19	23	17	20	17	11	5	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
	18 „	127	2286	879	—	8	7	9	10	9	10	18	14	19	5	5	7	1	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	
	19 „	42	798	350	—	2	1	1	4	2	6	2	4	2	5	3	4	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
	20 „	20	400	191	—	—	—	—	3	—	—	3	3	2	—	4	—	2	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	
	21 „	9	189	109	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	1	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	
	22 „	7	154	89	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	
	23 „	2	46	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
	24 „	1	24	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Algemeen totaal *Total général*	**80717**	**512236**	**99055**	**33758**	**19127**	**10784**	**6024**	**3337**	**1881**	**1063**	**566**	**332**	**199**	**112**	**60**	**28**	**16**	**12**	**8**	**3**	**2**	**3**	—	—	—	—	—	—	

Gemeenten met 20001—100000 inwoners. *Communes de 20001—100000 habitants.*

Beneden 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	0 kind.	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	1 *enf.*	28	28	2	26	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	2 „	65	130	15	52	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	3 „	84	252	37	54	24	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	4 „	97	388	55	55	30	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	5 „	91	455	73	48	21	16	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	6 „	111	666	135	39	35	20	11	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	7 „	78	546	119	25	17	17	12	4	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	8 „	99	792	170	23	26	25	13	9	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	9 „	85	765	159	21	16	19	20	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	10 „	116	1160	245	25	23	24	20	12	7	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	11 „	101	1111	264	11	20	27	15	13	7	3	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	12 „	72	864	238	9	11	15	8	5	8	8	3	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	13 „	44	572	157	4	4	9	9	5	5	2	3	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	14 „	32	448	145	2	—	4	4	9	4	4	1	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	15 „	30	450	134	1	3	1	4	9	3	5	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	16 „	11	176	57	—	—	1	3	1	2	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	17 „	4	68	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	18 „	2	36	16	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	19 „	2	38	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	21 „	2	42	16	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	22 „	1	22	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Totaal *Total*	**1188**	**9009**	**2118**	**395**	**243**	**196**	**126**	**75**	**46**	**31**	**11**	**9**	**8**	**6**	**2**	**5**	**2**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20—24 jaar. *20—24 ans.*	0 kind.	985	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	1 *enf.*	1067	1067	87	980	87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	2 „	2222	4444	401	1867	309	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	3 „	2802	8406	983	1987	675	112	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	4 „	2900	11600	1637	1679	887	266	54	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	5 „	2769	13845	2204	1307	893	427	114	25	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	6 „	2637	15822	2701	1057	834	476	194	56	11	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	7 „	2496	17472	3149	839	745	511	274	84	35	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	8 „	2348	18784	3556	645	714	477	276	146	68	19	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	9 „	2296	20664	4382	492	586	503	350	189	105	49	15	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	10 „	2015	20150	4403	378	442	433	313	233	121	59	28	5	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	11 „	1518	16698	3835	199	310	334	275	174	108	59	37	16	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	12 „	1271	15252	3839	144	206	213	228	189	123	78	53	24	11	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	13 „	881	11453	3060	58	124	160	148	125	104	67	45	30	10	7	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	14 „	556	7784	2532	23	42	60	78	81	84	72	39	35	25	11	3	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	15 „	322	4830	1597	9	25	27	46	42	41	42	33	26	9	12	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	16 „	173	2768	1020	4	7	12	18	18	19	23	25	9	16	11	6	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	17 „	119	2023	780	4	3	7	7	11	18	20	3	10	8	10	8	6	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
	18 „	53	954	404	1	—	2	3	—	9	3	4	7	12	5	2	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	19 „	17	323	160	1	—	—	—	1	—	2	—	—	5	1	2	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
	20 „	13	260	136	—	—	—	1	—	1	—	1	1	—	1	2	2	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	
	21 „	7	147	75	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	2	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	
	22 „	4	88	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	24 „	1	24	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	26 „	1	26	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
	Totaal *Total*	**29473**	**194884**	**41021**	**11674**	**6889**	**4066**	**2407**	**1388**	**850**	**510**	**286**	**167**	**108**	**64**	**31**	**25**	**8**	**9**	**3**	**2**	—	—	**1**	—	—	—	—	
25—29 jaar. *25—29 ans.*	0 kind.	1078	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	1 *enf.*	1189	1189	107	1082	107	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	2 „	2377	4754	363	2051	289	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	3 „	2587	7761	818	1886	603	79	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	4 „	2343	9372	1259	1418	647	228	44	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	5 „	2172	10860	1645	1055	719	296	81	14	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	6 „	1866	11196	1890	765	576	341	125	44	9	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	7 „	1751	12257	2150	600	535	363	160	67	19	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	8 „	1589	12712	2342	486	422	338	195	105	27	10	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	9 „	1417	12753	2417	317	402	324	225	92	35	12	5	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	10 „	1322	13220	2954	222	298	298	213	149	72	42	18	5	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	11 „	936	10296	2341	125	185	201	181	113	67	37	18	6	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	12 „	702	8424	2126	63	125	133	134	91	60	49	20	17	5	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	13 „	465	6045	1631	33	57	83	80	75	47	39	29	10	6	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	14 „	338	4732	1469	13	26	44	55	54	45	31	36	14	7	8	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	15 „	195	2925	951	8	13	19	21	27	29	27	17	16	8	8	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	16 „	114	1824	618	3	6	12	10	19	14	8	12	11	6	8	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	17 „	56	952	431	2	—	1	3	2	6	6	7	7	6	3	6	3	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
	18 „	29	522	211	1	—	3	1	1	2	1	6	4	1	4	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	19 „	15	285	126	—	—	—	1	2	1	2	2	1	1	—	2	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	
	20 „	5	100	59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
	21 „	1	21	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	24 „	1	24	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	25 „	1	25	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
	Totaal *Total*	**22549**	**132249**	**25956**	**10130**	**5010**	**2800**	**1548**	**861**	**440**	**273**	**178**	**96**	**47**	**43**	**23**	**8**	**7**	**2**	**2**	—	**2**	—	—	—	**1**	—	—	

[1]) *C.-à-d. couples mariés dont les femmes ont au moment du mariage 24 ans au plus et au moment du recensement (1930) 44 ans au moins.*

I. Overzicht van het aantal gehuwde echtparen met volledigen huwelijksvruchtbaarheidsduur, voor den toestand op 31 December 1930, onderscheiden naar den leeftijd van den man op het tijdstip van het huwelijk, de echtparen in elk der aldus verkregen rubrieken, ingedeeld naar het aantal levendgeboren kinderen met aanduiding van het aantal overleden kinderen.

Aperçu du nombre des couples mariés avec une durée complète de la fécondité des mariages[1]) d'après la situation au 31 décembre 1930, répartis d'après l'âge du mari lors de la conclusion du mariage, les couples mariés dans chacune des rubriques ainsi obtenues, classifiés d'après le nombre d'enfants nés vivants avec indication du nombre d'enfants décédés.

Gemeenten met 20001—100000 inwoners. *Communes de 20001—100000 habitants.*

Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.*	Leeftijd vrouw bij huwelijk 24 jaar en jonger. *Age de la femme lors de la conlusion du mariage: 24 ans et au-dessous.*																													
	Aantal echtparen met het onderstaande aantal levend geboren kinderen. *Nombre de couples mariés ayant les nombres d'enfants nés vivants mentionnés ci-dessous.*		Totaal aantal kinderen. *Nombre total d'enfants.*		Aantal echtparen waarvan overleden zijn: *Nombre de couples mariés dont sont morts:*																								
					0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
	Levend geboren kinderen. *Enfants nés vivants.*	Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	kinderen. *enfants.*																									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29		
30—34 jaar. *30—34 ans.*	0 kind.	326	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	1 *enf.*	253	253	14	239	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	2 „	511	1022	85	435	67	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	3 „	509	1527	159	371	120	15	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	4 „	508	2032	265	313	140	42	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	5 „	411	2055	267	225	119	53	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	6 „	372	2232	366	151	121	67	24	7	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	7 „	353	2471	456	109	117	67	42	13	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	8 „	283	2264	419	83	80	65	31	12	8	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	9 „	276	2484	459	67	89	49	30	25	14	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	10 „	209	2090	468	37	43	47	31	31	12	4	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	11 „	198	2178	488	34	43	30	35	27	15	5	6	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	12 „	140	1680	394	13	28	31	21	21	9	10	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	13 „	81	1053	244	15	11	12	11	11	8	5	5	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	14 „	44	616	183	4	7	4	5	4	6	2	5	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	15 „	31	465	141	1	3	3	4	7	2	6	—	3	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	16 „	22	352	122	—	2	3	2	1	4	2	1	3	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	17 „	6	102	28	—	1	—	—	2	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	18 „	5	90	35	—	—	—	—	1	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	19 „	2	38	19	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	20 „	1	20	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	22 „	1	22	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—		
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	Totaal *Total*	**4542**	**25046**	**4637**	**2097**	**1005**	**497**	**264**	**164**	**85**	**41**	**27**	**19**	**10**	**3**	—	**1**	**2**	—	—	—	—	—	—	**1**	—	—	—		
35—39 jaar. *35—39 ans.*	0 kind.	59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	1 *enf.*	51	51	2	49	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	2 „	95	190	15	82	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	3 „	93	279	31	68	19	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	4 „	91	364	47	54	28	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	5 „	88	440	68	46	22	15	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	6 „	65	390	55	29	24	7	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	7 „	64	448	86	20	21	12	7	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	8 „	54	432	79	15	14	14	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	9 „	44	396	69	10	17	6	6	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	10 „	41	410	102	4	10	9	8	5	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	11 „	40	440	108	3	6	13	8	5	1	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	12 „	27	324	91	4	2	5	5	2	5	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	13 „	20	260	54	4	4	1	3	4	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	14 „	6	84	24	1	1	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	15 „	7	105	30	—	—	—	3	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	16 „	4	64	28	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	17 „	4	68	29	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—		
	18 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	19 „	2	38	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—		
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	Totaal *Total*	**855**	**4783**	**944**	**389**	**181**	**98**	**56**	**30**	**17**	**10**	**8**	**2**	**2**	—	—	**1**	—	—	**1**	—	**1**	—	—	—	—	—	—		
40—44 jaar. *40—44 ans.*	0 kind.	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	1 *enf.*	4	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	2 „	23	46	3	20	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	3 „	19	57	9	12	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	4 „	14	56	13	3	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	5 „	13	90	8	11	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	6 „	20	120	22	6	9	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	7 „	10	70	5	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	8 „	15	120	20	2	7	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	9 „	9	81	8	3	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	10 „	10	100	19	3	3	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	11 „	4	44	15	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	12 „	7	84	25	1	—	2	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	13 „	4	52	17	—	—	—	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	14 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	15 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	16 „	3	48	28	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	17 „	1	17	7	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	18 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	19 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	Totaal *Total*	**177**	**989**	**199**	**72**	**48**	**16**	**10**	**5**	**4**	**3**	**1**	—	—	—	**1**	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
45—49 jaar. *45—49 ans.*	0 kind.	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	1 *enf.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	2 „	6	12	2	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	3 „	3	9	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	4 „	7	28	2	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	5 „	2	10	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	6 „	4	24	3	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	7 „	4	28	4	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	8 „	3	24	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	9 „	1	9	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	10 „	2	20	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	11 „	2	22	5	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	12 „	1	12	6	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	13 „	1	13	6	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	14 „	1	14	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	15 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	16 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	17 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	18 „	1	18	6	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	19 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	Totaal *Total*	**43**	**243**	**40**	**21**	**10**	**2**	—	**2**	—	**3**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
50 jaar en ouder. *50 ans et plus.*	0 kind.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	1 *enf.*	3	3	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	2 „	9	18	1	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	3 „	2	6	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	4 „	2	8	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	5 „	3	15	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	6 „	1	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	7 „	2	14	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	8 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	9 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	10 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	11 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	12 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	13 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	14 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	15 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	16 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	17 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	18 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	19 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	Totaal *Total*	**23**	**70**	**6**	**17**	**4**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		

[1]) *C.-à-d. couples mariés dont les femmes ont au moment du mariage 24 ans au plus et au moment du recensement (1930) 44 ans au moins.*

I. Overzicht van het aantal gehuwde echtparen met volledigen huwelijksvruchtbaarheidsduur, voor den toestand op 31 December 1930, onderscheiden naar den leeftijd van den man op het tijdstip van het huwelijk, de echtparen in elk der aldus verkregen rubrieken, ingedeeld naar het aantal levendgeboren kinderen met aanduiding van het aantal overleden kinderen.

Aperçu du nombre des couples mariés avec une durée complète de la fécondité des mariages [1]) d'après la situation au 31 décembre 1930, répartis d'après l'âge du mari lors de la conclusion du mariage, les couples mariés dans chacune des rubriques ainsi obtenues, classifiés d'après le nombre d'enfants nés vivants avec indication du nombre d'enfants décédés.

Gemeenten met 20001—100000 inwoners. *Communes de 20001—100000 habitants.*

Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.*	Aantal echtparen met het onderstaande aantal levend geboren kinderen. *Nombre de couples mariés ayant les nombres d'enfants nés vivants mentionnés ci-dessous.*		Totaal aantal kinderen. *Nombre total d'enfants.*		Leeftijd vrouw bij huwelijk 24 jaar en jonger. *Age de la femme lors de la conclusion du mariage: 24 ans et au-dessous.*																							
					Aantal echtparen waarvan overleden zijn: *Nombre de couples mariés, dont sont morts:*																							
					0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
	Levend geboren kinderen. *Enfants nés vivants.*	Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	kinderen. *enfants.*																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Totaal *Total*	0 kind.	2503	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	2595	2595	213	2382	213	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	5308	10616	885	4519	693	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	6099	18297	2037	4383	1447	217	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	5962	23848	3279	3530	1740	559	111	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	5554	27770	4267	2696	1780	809	218	40	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	5076	30456	5172	2050	1600	914	360	113	22	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	4758	33306	5970	1660	1443	971	495	170	59	15	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	4391	35128	6587	1256	1264	924	523	276	104	32	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	4128	37152	7495	910	1115	903	631	312	161	63	20	7	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	3715	37150	8191	671	819	811	587	431	213	113	50	12	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	2799	30789	7056	372	565	605	516	334	199	105	66	25	10	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	2220	26640	6719	234	372	399	396	308	208	147	82	48	17	5	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	1496	19448	5169	114	200	265	252	222	166	116	83	41	19	12	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	977	13678	4357	43	76	112	142	150	140	110	81	55	36	20	7	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	585	8775	2853	19	44	50	78	86	77	80	51	46	20	21	6	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	327	5232	1873	7	15	28	33	40	41	35	39	23	25	21	10	5	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	190	3230	1321	6	4	8	11	15	26	27	13	17	14	13	16	11	4	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	90	1620	672	2	—	5	4	3	12	5	11	11	14	10	5	4	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	38	722	353	1	—	—	1	3	1	4	3	1	8	1	4	2	4	1	2	—	2	—	—	—	—	—	—
	20 „	19	380	200	—	—	—	1	—	2	—	1	1	—	3	2	3	2	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	10	210	108	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	3	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—
	22 „	6	132	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	24 „	2	48	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	25 „	1	25	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
	26 „	1	26	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
	Algemeen totaal *Total général*	**58850**	**367273**	**74921**	**24795**	**13390**	**7676**	**4411**	**2525**	**1442**	**871**	**511**	**293**	**175**	**116**	**57**	**40**	**20**	**11**	**6**	**2**	**3**	—	**1**	**1**	**1**	—	—

Gemeenten met meer dan 100000 inwoners. *Communes de plus de 100000 habitants.*

Beneden 20 jaar. *Au-dessous de 20 ans.*	0 kind.	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	74	74	10	64	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	118	236	25	95	21	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	154	462	69	99	42	12	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	181	724	96	113	48	13	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	149	745	117	75	43	21	9	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	173	1038	178	76	47	28	14	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	149	1043	174	54	45	30	15	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	163	1304	246	56	28	39	28	8	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	141	1269	218	44	33	35	11	10	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	127	1270	257	24	37	26	21	6	6	3	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	92	1012	221	14	21	22	11	11	5	4	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	98	1176	316	8	15	17	19	13	12	7	4	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	61	793	223	4	8	9	10	11	4	6	6	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	35	490	165	4	3	4	5	1	4	3	3	3	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	28	420	148	—	—	3	3	6	5	4	—	4	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	9	144	48	—	1	1	1	1	1	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	13	221	94	—	—	—	1	2	—	2	2	2	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	2	36	15	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	3	57	27	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	2	40	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	2	42	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	1	23	6	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**1829**	**12619**	**2700**	**730**	**402**	**262**	**155**	**79**	**49**	**36**	**20**	**17**	**12**	**4**	**5**	**1**	**1**	**2**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24 jaar. *20—24 ans.*	0 kind.	1719	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	2131	2131	169	2012	169	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	4259	8518	645	3668	537	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	4704	14112	1527	3434	1050	183	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	4566	18264	2513	2697	1340	434	75	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	4147	20735	3006	2119	1306	519	159	35	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	3586	21516	3342	1566	1122	579	244	54	12	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	3199	22393	3784	1176	952	629	271	119	35	9	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	2894	23152	4070	931	790	606	332	143	64	20	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	2621	23889	4438	674	681	561	375	208	73	37	8	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	2147	21470	4415	441	491	474	337	195	117	59	22	9	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	1623	17853	4069	260	312	341	252	204	126	61	43	13	8	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	1294	15528	3930	148	185	257	225	183	115	85	53	27	11	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	799	10387	2793	61	89	139	143	134	86	65	43	21	12	4	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	477	6678	1991	20	52	60	74	72	67	49	32	23	14	10	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	284	4260	1430	5	18	33	27	49	35	39	31	15	11	13	5	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	167	2672	984	2	7	8	27	22	18	11	16	19	17	10	4	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	80	1360	558	—	3	6	3	8	9	11	5	8	5	7	8	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	52	936	485	—	—	—	—	3	4	3	5	8	3	5	7	3	3	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—
	19 „	15	285	100	1	—	—	1	2	2	3	—	1	3	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	9	180	110	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	2	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—
	21 „	7	147	94	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	2	44	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
	23 „	3	69	27	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
	25 „	1	25	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**40836**	**236354**	**44526**	**19216**	**9104**	**4883**	**2582**	**1451**	**772**	**461**	**270**	**149**	**89**	**60**	**34**	**20**	**9**	**6**	**3**	**5**	—	**1**	**1**	**1**	—	—	—
25—29 jaar. *25—29 ans.*	0 kind.	1939	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	2349	2349	164	2185	164	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	4232	8464	615	3662	525	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	4215	12645	1242	3150	907	139	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	3476	13904	1721	2154	976	301	37	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	2809	14045	2062	1428	861	395	98	18	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	2322	13932	2144	1046	696	364	159	45	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	1883	13181	2271	677	545	376	200	60	18	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	1660	13280	2370	525	460	331	194	105	28	14	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	1351	12159	2459	314	354	290	187	122	52	18	7	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	1178	11780	2437	228	292	246	195	104	61	28	16	6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	804	8844	2013	115	157	157	155	111	48	37	22	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	577	6924	1753	71	76	113	101	90	47	36	25	7	6	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	324	4212	1096	21	44	65	57	46	42	20	7	14	5	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	220	3080	973	14	16	33	23	32	36	17	16	13	11	5	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	106	1590	474	4	9	8	17	18	15	13	11	5	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	79	1264	423	3	3	10	9	9	8	11	7	8	2	5	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	31	527	248	—	—	2	2	2	1	3	5	4	1	2	3	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	20	360	172	—	—	—	—	3	1	2	1	3	2	1	2	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	10	190	85	—	—	—	—	1	2	1	1	—	2	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	3	60	32	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
	21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	3	66	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	25 „	1	25	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**29592**	**142881**	**24812**	**15598**	**6085**	**2875**	**1453**	**774**	**377**	**208**	**122**	**66**	**38**	**21**	**11**	**9**	**7**	**5**	**2**	—	**1**	**1**	—	—	—	—	—
30—34 jaar. *30—34 ans.*	0 kind.	576	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	575	575	45	530	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 „	972	1944	133	831	109	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 „	835	2505	250	621	185	22	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 „	659	2636	339	399	194	56	7	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 „	493	2465	360	243	170	54	22	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 „	390	2340	400	154	108	95	30	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 „	317	2219	356	122	97	53	30	12	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 „	277	2216	452	73	77	56	36	24	9	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 „	225	2025	401	51	68	43	32	15	8	6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 „	171	1710	358	33	36	39	33	16	8	3	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 „	134	1474	363	19	18	29	22	24	12	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 „	97	1164	328	4	18	17	18	13	8	10	3	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 „	56	728	172	7	11	10	11	2	3	4	4	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 „	41	574	194	2	1	2	11	3	5	7	7	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	20	300	104	2	—	3	—	3	1	6	1	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 „	14	224	89	1	—	1	2	1	—	—	3	1	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 „	5	85	49	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 „	2	38	16	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 „	1	21	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**5860**	**25243**	**4422**	**3112**	**1137**	**492**	**261**	**123**	**58**	**43**	**26**	**14**	**7**	**3**	**6**	**1**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[1]) *C.-à-d. couples mariés dont les femmes ont au moment du mariage 24 ans au plus et au moment du recensement (1930) 44 ans au moins.*

I. Overzicht van het aantal gehuwde echtparen met volledigen huwelijksvruchtbaarheidsduur, voor den toestand op 31 December 1930, onderscheiden naar den leeftijd van den man op het tijdstip van het huwelijk, de echtparen in elk der aldus verkregen rubrieken, ingedeeld naar het aantal levendgeboren kinderen met aanduiding van het aantal overleden kinderen.

Aperçu du nombre des couples mariés avec une durée complète de la fécondité des mariages [1]) d'après la situation au 31 décembre 1930, répartis d'après l'âge du mari lors de la conclusion du mariage, les couples mariés dans chacune des rubriques ainsi obtenues, classifiés d'après le nombre d'enfants nés vivants avec indication du nombre d'enfants décédés.

Gemeenten met meer dan 100000 inwoners *Communes de plus de 100000 habitants.*

Leeftijd man bij huwelijk. *Age du mari lors de la conclusion du mariage.*	Aantal echtparen met het onderstaande aantal levend geboren kinderen. *Nombre de couples mariés ayant les nombres d'enfants nés vivants mentionnés ci-dessous.*		Totaal aantal kinderen. *Nombre total d'enfants.*		Leeftijd vrouw bij huwelijk 24 jaar en jonger. *Age de la femme lors de la conclusion du mariage: 24 ans et au-dessous.* Aantal echtparen waarvan overleden zijn: *Nombre de couples mariés, dont sont morts:*																								
					0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
	Levend geboren kinderen. *Enfants nés vivants.*	Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	kinderen. *enfants.*																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
35—39 jaar. *35—39 ans.*	0 kind.	117	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	125	125	10	115	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 "	249	498	35	216	31	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 "	169	507	55	124	36	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 "	122	488	79	66	37	16	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 "	88	440	63	44	32	7	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 "	59	354	51	25	20	11	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 "	60	420	75	20	19	12	5	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 "	48	384	65	17	12	10	4	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 "	38	342	67	9	9	9	6	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 "	36	360	63	9	9	6	8	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 "	11	121	30	1	3	—	4	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 "	18	216	68	1	4	3	2	1	3	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 "	6	78	15	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 "	3	42	15	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 "	3	45	24	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 "	1	16	7	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 "	3	51	7	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**1156**	**4487**	**729**	**647**	**223**	**89**	**42**	**19**	**8**	**3**	**4**	**1**	**1**	—	**1**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40—44 jaar. *40—44 ans.*	0 kind.	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	29	29	2	27	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 "	38	76	5	33	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 "	33	99	11	25	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 "	24	96	8	17	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 "	18	90	14	8	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 "	17	102	20	7	3	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 "	18	126	19	7	6	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 "	7	56	8	2	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 "	5	45	6	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 "	6	60	11	1	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 "	1	11	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 "	4	48	8	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 "	4	52	15	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 "	1	14	6	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 "	1	23	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**237**	**927**	**149**	**129**	**41**	**22**	**8**	**2**	**1**	**2**	—	—	—	—	—	—	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—
45—49 jaar. *45—49 ans.*	0 kind.	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	8	8	1	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 "	5	10	3	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 "	3	9	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 "	6	24	5	2	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 "	6	30	5	2	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 "	3	18	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 "	6	42	7	4	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 "	3	24	5	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 "	3	30	10	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 "	1	11	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**49**	**206**	**40**	**24**	**11**	**5**	**1**	**1**	—	**2**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50 jaar en ouder. *50 ans et plus.*	0 kind.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	4	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 "	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 "	4	12	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 "	3	12	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 "	4	24	3	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 "	1	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 "	1	11	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 "	1	12	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Totaal *Total*	**23**	**84**	**9**	**14**	**3**	**1**	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal *Total*	0 kind.	4445	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 *enf.*	5345	5345	401	4944	401	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 "	9874	19748	1461	8529	1229	116	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 "	10117	30351	3154	7460	2225	367	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 "	9037	36148	4763	5449	2606	822	127	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 "	7710	38550	5627	3919	2421	1001	291	59	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 "	6554	39324	6140	2877	1999	1082	453	109	22	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 "	5633	39431	6686	2061	1665	1103	522	197	59	16	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 "	5052	40416	7216	1605	1369	1046	595	284	103	37	7	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	9 "	4381	39429	7589	1093	1148	938	612	358	141	63	16	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10 "	3668	36680	7551	737	866	793	596	325	192	95	41	17	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11 "	2667	29337	6699	410	512	550	444	351	192	108	72	16	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 "	2089	25068	6407	233	299	408	365	301	186	139	86	40	20	6	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 "	1250	16250	4314	93	152	227	225	194	135	96	60	40	19	6	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 "	777	10878	3344	40	73	99	113	108	112	77	60	40	28	15	8	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 "	441	6615	2180	11	27	47	47	77	56	62	43	26	18	16	8	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16 "	270	4320	1551	6	11	20	39	33	27	22	28	29	24	16	5	6	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17 "	132	2244	956	—	3	10	7	12	11	16	12	14	7	11	15	6	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 "	74	1332	672	—	—	—	—	6	5	6	6	11	6	6	9	12	3	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—
	19 "	30	570	228	1	—	—	1	3	5	5	1	2	5	1	1	1	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—
	20 "	14	280	166	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	3	—	1	2	—	1	—	1	1	—	—	—	—
	21 "	10	210	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	1	1	1	3	—	—	—	—	—	—	—
	22 "	5	110	67	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	23 "	5	115	48	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
	25 "	2	50	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—
	Algemeen totaal *Total général*	**79582**	**422801**	**77387**	**39470**	**17006**	**8629**	**4502**	**2450**	**1265**	**755**	**442**	**247**	**147**	**88**	**57**	**32**	**18**	**13**	**6**	**5**	**1**	**2**	**1**	**1**	—	—	—

[1]) *C.-à-d. couples mariés dont les femmes ont au moment du mariage 24 ans au plus et au moment du recensement (1930) 44 ans au moins.*

II. Overzicht van het aantal gehuwde echtparen met volledigen huwelijksvruchtbaarheidsduur, naar den toestand op 31 December 1930, het huwelijk gesloten werd, met vermelding voor elk dezer laatste onderscheidingen van het aantal onderscheiden naar de kerkelijke gezindte van de vrouw; de echtparen in elk der aldus verkregen rubrieken ingedeeld naar het jaar, waarin echtparen zonder kinderen, het totaal aantal levend geboren en het totaal aantal overleden kinderen.

Aperçu du nombre des couples mariés avec une durée complète de la fécondité des mariages d'après la situation au 31 décembre 1930, répartis d'après le culte de la femme, les couples mariés étant classifiés dans chacune des rubriques ainsi obtenues d'après l'année de la conclusion du mariage, avec indication pour chacune de ces dernières distinctions, du nombre des couples mariés sans enfants, du nombre total d'enfants nés vivants et du nombre total d'enfants décédés.

Kerkelijke gezindte van de vrouw. *Culte de la femme.*	Huwelijken gesloten in: 1. 1910—1906 (duur 20—24 jaar). *(durée de 20—24 ans).*				2. 1905—1901 (duur 25—29 jaar). *(durée de 25—29 ans).*				3. 1900—1896 (duur 30—34 jaar). *(durée de 30—34 ans).*				*Mariages conclus en:* 4. 1895—1891 (duur 35—39 jaar). *(durée de 35—39 ans).*				5. 1890—1886 (duur 40—44 jaar). *(durée de 40—44 ans).*				6. 1885—1881 (duur 45—49 jaar). *(durée de 45—49 ans).*				7. 1880—1876 (duur 50—54 jaar). *(durée de 50—54 ans).*				8. 1875 en daarvóór. 1875 *et antérieurement.* (duur 55 jaar en langer). *(durée de 55 ans et plus).*				Totaal. *Total.*			
	Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*	
	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*
Het Rijk. *Le Royaume.*																																				
Nederlandsch Hervormd. *Réformé néerlandais*	31306	1425	149879	18437	27637	1203	146966	22081	22815	1045	131910	24085	17286	746	106588	21906	12450	529	82612	19828	7672	357	53663	14374	3487	172	25160	7416	1369	56	10391	3374	124112	5533	707169	131501
Waalsch Hervormd. *Réformé wallon*	57	2	153	10	55	4	169	10	51	7	131	8	33	2	99	10	27	3	92	14	14	1	44	12	7	1	19	6	3	—	20	4	247	20	727	74
Remonstrant. *Remonstrant*	330	21	1032	80	319	20	1003	88	276	16	948	110	196	9	792	116	129	8	570	126	79	8	350	83	30	2	191	49	10	—	57	10	1378	84	4943	671
Christelijk Gereformeerd. *Réformé chrétien*	508	31	2002	349	427	15	2847	454	390	26	2702	520	329	14	2298	507	236	19	1866	484	148	10	1147	368	76	6	642	185	24	5	147	43	2138	126	14551	2919
Doopsgezind. *Anabaptiste*	832	71	2488	225	774	53	2638	282	660	37	2474	346	451	39	1846	324	333	18	1475	278	223	10	1183	273	105	7	590	170	33	—	175	48	3411	235	12869	1946
Evangelisch Luthersch. *Luthérien évangélique*	863	56	3217	330	743	48	2988	422	669	41	2973	520	443	23	2404	546	354	16	2065	536	202	19	1241	361	91	5	618	164	27	2	210	55	3392	210	15716	2934
Hersteld Luthersch. *Luthérien orthodoxe*	174	11	606	67	146	11	559	72	125	12	617	102	94	4	494	111	63	2	365	99	47	4	270	57	21	—	160	41	8	—	64	28	678	44	3135	577
Gereformeerde Kerken. *Appartenant au culte dit: „Eglises réformées"*	6026	259	34154	3802	5102	215	31599	4511	4383	231	28258	5054	3313	165	22488	4608	2381	113	17173	4039	1556	79	11464	3204	737	44	5542	1702	202	20	2151	720	23790	1126	152829	27640
Roomsch-Katholiek. *Catholique romain*	19707	772	131168	21713	16501	693	120384	23958	13296	560	101987	24021	9166	378	72878	18531	6005	273	49245	13658	3265	167	27812	8471	1439	75	12468	4075	445	22	3863	1355	69914	2940	519805	115782
Oud Bisschoppelijke Cleresie (Oud-Roomsch) *Ancien Catholique*	114	7	504	71	90	2	504	78	85	1	556	138	66	4	478	115	43	1	285	96	27	1	195	53	18	—	139	45	12	3	20	8	455	19	2681	604
Israëliet. *Israélite*	1129	65	3801	312	1012	55	3902	435	761	35	3384	544	526	24	2025	404	457	28	2538	496	277	18	1835	338	132	13	961	259	39	1	419	123	4333	239	19465	2011
Andere. *Appartenant à un autre culte*	1073	106	10817	1274	1645	85	9952	1630	1256	51	8026	1464	937	62	6528	1385	623	35	4417	1095	330	13	2596	722	165	9	1317	415	57	2	445	146	6995	363	44098	8140
Geen. *Personnes qui ont déclaré de ne pas professer*	11748	624	48413	5698	8002	454	42326	6206	6331	338	33488	5088	3852	192	22938	4653	2238	110	14041	3137	1131	64	7633	1980	441	19	3131	855	108	5	838	265	34751	1806	172808	28782
Totaal *Total*	**74866**	**3450**	**389134**	**52368**	**63448**	**2858**	**365837**	**60236**	**51098**	**2400**	**317454**	**62918**	**36692**	**1662**	**242456**	**53216**	**25339**	**1155**	**176744**	**43886**	**14080**	**751**	**109433**	**30296**	**6749**	**353**	**50938**	**15382**	**2427**	**116**	**18800**	**6179**	**275594**	**12745**	**1670796**	**324481**
Gemeenten met 5000 en minder inwoners. *Communes de 5000 habitants et moins.*																																				
Nederlandsch Hervormd. *Réformé néerlandais*	7800	318	30228	4077	6917	297	37865	5715	5811	251	34826	6504	4686	188	29789	6013	3410	122	22711	5450	2076	92	14529	3834	1002	51	6968	2011	440	22	3328	1102	32142	1341	189244	35606
Waalsch Hervormd. *Réformé wallon*	2	—	8	—	1	—	4	—	—	—	—	—	2	—	11	2	2	—	10	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	1	33	3
Remonstrant. *Remonstrant*	13	2	42	5	14	—	39	1	8	1	26	2	6	—	36	4	4	—	26	4	4	—	27	8	1	—	9	2	—	—	—	—	50	3	205	26
Christelijk Gereformeerd. *Réformé chrétien*	90	2	551	63	59	1	420	75	57	5	435	77	55	2	385	79	39	4	307	84	27	2	213	73	11	—	110	38	3	—	27	6	341	16	2448	405
Doopsgezind. *Anabaptiste*	143	8	485	48	136	11	443	43	110	4	430	70	80	9	309	49	47	5	217	54	39	1	220	46	23	2	136	42	7	—	45	17	585	40	2285	369
Evangelisch Luthersch. *Luthérien évangélique*	31	2	104	13	22	1	75	8	29	3	118	29	13	—	65	19	12	1	67	21	2	—	11	5	2	—	11	3	2	—	11	2	113	7	462	100
Hersteld Luthersch. *Luthérien orthodoxe*	4	1	10	—	4	—	17	3	4	—	22	1	5	1	28	9	2	—	4	—	1	—	13	4	1	—	13	6	—	—	—	—	21	2	107	23
Gereformeerde Kerken. *Appartenant au culte dit: „Eglises réformées"*	1476	56	9020	1055	1313	54	8570	1234	1144	69	7780	1429	909	42	6321	1307	635	25	4779	1107	455	23	3427	931	225	11	1729	524	77	5	550	181	6234	285	42176	7768
Roomsch-Katholiek. *Catholique romain*	3607	132	27819	4941	3036	132	24756	5103	2403	100	20976	5090	1836	68	15656	3918	1261	56	11045	3021	666	29	5810	1777	317	20	2708	896	95	4	850	296	13311	541	109620	25042
Oud Bisschoppelijke Cleresie (Oud-Roomsch) *Ancien Catholique*	21	—	125	21	13	—	83	13	16	—	140	41	16	2	117	33	8	—	56	22	3	—	31	14	3	—	30	16	—	—	—	—	80	2	582	160
Israëliet. *Israélite*	7	1	21	2	9	—	33	4	10	—	38	2	7	1	24	7	2	—	12	2	2	—	11	—	3	—	27	5	—	—	—	—	40	2	166	22
Andere. *Appartenant à un autre culte*	347	17	2189	250	297	14	2027	305	276	13	1786	283	222	9	1682	377	166	10	1263	316	77	2	631	159	47	—	417	108	19	—	156	43	1451	65	10151	1841
Geen. *Personnes qui ont déclaré de ne pas professer*	638	31	2819	323	512	24	2610	340	366	15	2089	304	253	13	1461	258	166	5	1067	224	89	1	611	126	33	1	227	55	12	—	123	33	2069	90	11007	1663
Totaal *Total*	**14179**	**570**	**82421**	**11698**	**12838**	**534**	**76942**	**12844**	**10324**	**461**	**68666**	**13832**	**8090**	**335**	**55884**	**12075**	**5754**	**228**	**41564**	**10306**	**3442**	**151**	**25534**	**6977**	**1668**	**85**	**12385**	**3706**	**655**	**31**	**5090**	**1680**	**56445**	**2395**	**368486**	**73118**

II. Overzicht van het aantal gehuwde echtparen met volledigen huwelijksvruchtbaarheidsduur, naar den toestand op 31 December 1930, onderscheiden naar de kerkelijke gezindte van de vrouw; de echtparen in elk der aldus verkregen rubrieken ingedeeld naar het jaar, waarin het huwelijk gesloten werd, met vermelding voor elk dezer laatste onderscheidingen van het aantal echtparen zonder kinderen, het totaal aantal levend geboren en het totaal aantal overleden kinderen.

Aperçu du nombre des couples mariés avec une durée complète de la fécondité des mariages d'après la situation au 31 décembre 1930, répartis d'après le culte de la femme, les couples mariés étant classifiés dans chacune des rubriques ainsi obtenues d'après l'année de la conclusion du mariage, avec indication pour chacune de ces dernières distinctions, du nombre des couples mariés sans enfants, du nombre total d'enfants nés vivants et du nombre total d'enfants décédés.

Kerkelijke gezindte van de vrouw. *Culte de la femme.*	Huwelijken gesloten in: 1. 1910—1906 (duur 20—24 jaar). *(durée de 20—24 ans).* Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	2. 1905—1901 (duur 25—29 jaar). *(durée de 25—29 ans).* Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	3. 1900—1896 (duur 30—34 jaar). *(durée de 30—34 ans).* Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*
Gemeenten met 5001—20000 inwoners.												
Nederlandsch Hervormd. *Réformé néerlandais*	10437	433	52306	6631	9062	359	50266	7818	7538	320	44587	8044
Waalsch Hervormd. *Réformé wallon*	14	1	35	2	3	—	10	—	10	—	34	—
Remonstrant. *Remonstrant*	62	3	181	11	62	3	204	18	55	1	202	23
Christelijk Gereformeerd. *Réformé chrétien*	198	9	1219	142	165	7	1149	182	133	8	978	207
Doopsgezind. *Anabaptiste*	288	26	885	86	278	14	1041	114	241	19	873	112
Evangelisch Luthersch. *Luthérien évangélique*	129	9	489	58	108	9	470	65	84	3	364	65
Hersteld Luthersch. *Luthérien orthodoxe*	20	1	58	3	16	1	58	10	9	3	39	3
Gereformeerde Kerken. *Appartenant au culte dit : „Eglises réformées"*	2322	108	13404	1552	1996	87	12339	1767	1698	87	10699	1812
Roomsch-Katholiek. *Catholique romain*	5254	172	39361	6769	4533	163	36496	7350	3558	121	29965	7085
Oud Bisschoppelijke Clercsie (Oud-Roomsch). *Ancien Catholique*	8	3	30	4	8	—	50	7	5	1	24	10
Israëliet. *Israélite*	67	4	196	23	64	4	212	38	31	2	108	12
Andere. *Appartenant à un autre culte*	534	20	3193	404	464	17	2971	495	341	17	2258	418
Geen. *Personnes qui ont déclaré de ne pas professer*	2073	100	9480	1114	1646	75	8204	1156	1198	59	6453	1090
Totaal. *Total*	**21406**	**889**	**120837**	**16799**	**18405**	**739**	**113560**	**19020**	**14901**	**641**	**96584**	**18881**
Gemeenten met 20001—100000 inwoners.												
Nederlandsch Hervormd. *Réformé néerlandais*	5510	239	26132	3120	4956	197	26277	3964	3996	185	22971	4252
Waalsch Hervormd. *Réformé wallon*	10	—	30	—	9	1	24	2	6	1	14	1
Remonstrant. *Remonstrant*	78	3	208	27	81	3	261	18	63	3	214	26
Christelijk Gereformeerd. *Réformé chrétien*	106	9	610	82	104	2	684	111	89	3	589	122
Doopsgezind. *Anabaptiste*	159	19	455	44	165	12	560	58	126	4	486	50
Evangelisch Luthersch. *Luthérien évangélique*	206	11	817	67	181	11	713	90	132	9	558	93
Hersteld Luthersch. *Luthérien orthodoxe*	27	4	86	7	11	1	49	6	19	2	78	18
Gereformeerde Kerken. *Appartenant au culte dit : „Eglises réformées"*	946	33	5267	547	771	34	4809	711	633	25	4049	723
Roomsch-Katholiek. *Catholique romain*	6257	208	39830	6977	5221	173	37242	7848	4021	152	30660	7618
Oud Bisschoppelijke Clercsie (Oud-Roomsch). *Ancien Catholique*	47	3	205	32	35	—	207	35	27	—	176	32
Israëliet. *Israélite*	74	3	239	15	77	3	305	45	56	6	250	30
Andere. *Appartenant à un autre culte*	555	31	3093	360	379	17	2376	424	274	8	1882	381
Geen. *Personnes qui ont déclaré de ne pas professer*	2637	118	11332	1410	2001	99	9988	1529	1395	61	7716	1388
Totaal *Total*	**16612**	**681**	**88364**	**12688**	**13991**	**553**	**83495**	**14841**	**10837**	**459**	**69643**	**14734**

Kerkelijke gezindte van de vrouw. *Culte de la femme.*	*Mariages conclus en:* 4. 1895—1891 (duur 35—39 jaar). *(durée de 35—39 ans).* Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	5. 1890—1886 (duur 40—44 jaar). *(durée de 40—44 ans).* Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	6. 1885—1881 (duur 45—49 jaar). *(durée de 45—49 ans).* Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	7. 1880—1876 (duur 50—54 jaar). *(durée de 50—54 ans).* Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	8. 1875 en daarvóór. 1875 *et antérieurement.* (duur 55 jaar en langer). *(durée de 55 ans et plus).* Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.* Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*
Gemeenten met 5001—20000 inwoners.																												
Nederlandsch Hervormd. *Réformé néerlandais*	5805	222	35708	7225	4083	172	27187	6441	2549	105	17550	4692	1167	45	8436	2491	463	10	3494	1101	41104	1666	239534	44443
Waalsch Hervormd. *Réformé wallon*	6	—	21	2	2	—	4	1	3	—	7	2	2	1	1	—	—	—	—	—	40	2	112	7
Remonstrant. *Remonstrant*	49	2	185	21	24	3	88	15	20	4	92	24	4	—	27	3	1	—	5	—	277	16	984	115
Christelijk Gereformeerd. *Réformé chrétien*	115	6	802	158	86	8	702	165	52	5	393	126	34	4	289	79	6	2	31	10	789	49	5563	1060
Doopsgezind. *Anabaptiste*	174	12	722	125	139	6	629	107	99	4	517	116	48	3	256	70	10	—	46	6	1277	84	4069	736
Evangelisch Luthersch. *Luthérien évangélique*	61	1	273	64	41	2	215	50	33	2	206	58	15	—	112	26	1	—	6	2	472	26	2135	388
Hersteld Luthersch. *Luthérien orthodoxe*	9	—	37	6	2	—	5	1	5	1	13	4	4	—	34	8	2	—	20	14	67	6	264	49
Gereformeerde Kerken. *Appartenant au culte dit : „Eglises réformées"*	1340	76	8791	1766	950	44	6553	1490	573	28	3972	1108	275	17	1978	611	121	10	838	260	9275	457	58574	10366
Roomsch-Katholiek. *Catholique romain*	2387	98	20368	5067	1528	70	13357	3707	856	37	7552	2308	381	19	3449	1077	118	8	967	331	18615	688	151515	33694
Oud Bisschoppelijke Clercsie (Oud-Roomsch). *Ancien Catholique*	8	1	38	12	5	—	37	16	2	—	23	6	—	—	—	—	1	—	11	3	37	5	213	58
Israëliet. *Israélite*	26	1	109	14	17	2	76	12	14	—	98	10	7	—	37	8	4	—	31	10	230	13	867	127
Andere. *Appartenant à un autre culte*	264	18	1889	384	181	11	1193	292	114	4	833	213	45	3	341	118	15	1	111	40	1958	91	12789	2364
Geen. *Personnes qui ont déclaré de ne pas professer*	778	26	4729	949	470	20	3020	642	273	16	1753	423	111	2	820	213	27	1	168	52	6576	299	34717	5639
Totaal. *Total*	**11022**	**463**	**73672**	**15793**	**7528**	**338**	**53066**	**12939**	**4593**	**206**	**33009**	**9090**	**2093**	**94**	**15780**	**4704**	**769**	**32**	**5728**	**1829**	**80717**	**3402**	**512236**	**99055**
Gemeenten met 20001—100000 inwoners.																												
Nederlandsch Hervormd. *Réformé néerlandais*	3003	145	18640	3797	2119	95	14289	3449	1298	65	9379	2477	577	26	4379	1305	207	14	1515	492	21666	966	123582	22856
Waalsch Hervormd. *Réformé wallon*	6	—	19	2	7	1	25	3	1	—	4	2	—	—	—	—	1	—	10	4	40	3	126	14
Remonstrant. *Remonstrant*	50	3	199	36	37	1	166	35	23	2	77	13	10	2	51	15	1	—	6	2	343	17	1242	172
Christelijk Gereformeerd. *Réformé chrétien*	79	2	597	148	62	5	502	145	29	—	256	71	15	—	132	34	5	1	26	5	489	22	3396	718
Doopsgezind. *Anabaptiste*	90	10	357	53	71	4	284	54	32	3	149	34	20	1	132	37	9	—	47	15	672	53	2470	345
Evangelisch Luthersch. *Luthérien évangélique*	79	3	488	108	82	2	460	112	40	4	230	65	15	2	92	27	3	—	40	4	738	42	3398	566
Hersteld Luthersch. *Luthérien orthodoxe*	12	1	74	23	10	1	41	3	11	—	69	13	2	—	8	—	1	—	9	4	93	9	414	74
Gereformeerde Kerken. *Appartenant au culte dit : „Eglises réformées"*	440	17	3003	625	336	22	2483	617	247	14	1847	513	99	6	829	252	41	5	292	98	3513	156	22579	4086
Roomsch-Katholiek. *Catholique romain*	2776	106	22182	6065	1746	67	14358	4144	918	41	8180	2589	385	13	3470	1167	131	6	1160	418	21455	766	157082	36826
Oud Bisschoppelijke Clercsie (Oud-Roomsch). *Ancien Catholique*	23	—	173	38	15	1	94	30	5	—	33	8	6	—	41	13	1	—	9	5	159	4	938	193
Israëliet. *Israélite*	30	1	157	31	32	5	130	22	14	1	97	20	9	—	64	10	5	1	39	10	297	20	1281	183
Andere. *Appartenant à un autre culte*	206	13	1423	311	121	6	895	225	68	3	570	185	36	1	291	95	10	—	86	35	1649	79	10616	2016
Geen. *Personnes qui ont déclaré de ne pas professer*	875	46	5438	1145	493	21	3296	746	222	16	1554	418	94	4	692	200	19	1	133	36	7736	366	40149	6872
Totaal *Total*	**7669**	**347**	**52750**	**12382**	**5131**	**231**	**37023**	**9585**	**2908**	**149**	**22445**	**6408**	**1268**	**55**	**10181**	**3155**	**434**	**28**	**3372**	**1128**	**58850**	**2503**	**367273**	**74921**

II. Overzicht van het aantal gehuwde echtparen met volledigen huwelijksvruchtbaarheidsduur, naar den toestand op 31 December 1930, het huwelijk gesloten werd, met vermelding voor elk dezer laatste onderscheidingen van het aantal onderscheiden naar de kerkelijke gezindte van de vrouw; de echtparen in elk der aldus verkregen rubrieken ingedeeld naar het jaar, waarin echtparen zonder kinderen, het totaal aantal levend geboren en het totaal aantal overleden kinderen.

Aperçu du nombre des couples mariés avec une durée complète de la fécondité des mariages d'après la situation au 31 décembre 1930, répartis d'après le culte de la femme, les couples mariés étant classifiés dans chacune des rubriques ainsi obtenues d'après l'année de la conclusion du mariage, avec indication pour chacune de ces dernières distinctions, du nombre des couples mariés sans enfants, du nombre total d'enfants nés vivants et du nombre total d'enfants décédés.

Kerkelijke gezindte van de vrouw. *Culte de la femme.*	Huwelijken gesloten in: 1. 1910—1906 (duur 20—24 jaar). *(durée de 20—24 ans.)*				2. 1905—1901 (duur 25—29 jaar). *(durée de 25—29 ans.)*				3. 1900—1896 (duur 30—34 jaar). *(durée de 30—34 ans.)*				*Mariages conclus en:* 4. 1895—1891 (duur 35—39 jaar). *(durée de 35—39 ans).*				5. 1890—1886 (duur 40—44 jaar). *(durée de 40—44 ans).*				6. 1885—1881 (duur 45—49 jaar). *(durée de 45—49 ans).*				7. 1880—1876 (duur 50—54 jaar). *(durée de 50—54 ans).*				8. 1875 en daarvóór. 1875 *et antérieurement.* (duur 55 jaar en langer). *(durée de 55 ans et plus).*				Totaal. *Total.*			
	Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*	
	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*
Gemeenten met meer dan 100000 inwoners. *Communes de plus de 100000 habitants.*																																				
Nederlandsch Hervormd. *Réformé néerlandais*	7649	435	32213	3709	6702	350	32558	4584	5470	289	29526	5285	3792	191	22451	4871	2838	140	18425	4488	1749	95	12205	3371	741	50	5377	1609	259	10	2054	679	29200	1560	154809	28596
Waalsch Hervormd. *Réformé wallon*	31	1	80	8	42	3	131	8	35	6	83	7	19	2	48	4	16	2	53	9	9	—	33	8	5	—	18	6	2	—	10	—	159	14	456	50
Remonstrant. *Remonstrant*	186	13	541	37	162	14	499	51	150	11	506	68	91	4	372	55	64	4	290	72	32	2	154	38	15	—	104	29	8	—	46	8	708	48	2512	358
Christelijk Gereformeerd. *Réformé chrétien*	114	11	522	62	99	5	594	86	111	10	700	123	80	4	514	122	49	2	355	90	40	3	285	98	16	2	111	34	10	2	63	22	519	39	3144	637
Doopsgezind. *Anabaptiste*	242	18	663	47	195	16	594	67	183	10	685	114	107	8	458	97	76	3	345	63	53	2	297	77	14	1	66	21	7	—	37	10	877	58	3145	496
Evangelisch Luthersch. *Luthérien évangélique*	497	34	1807	192	432	27	1730	259	424	26	1933	333	290	19	1578	355	219	11	1323	353	127	13	794	233	59	3	403	108	21	2	153	47	2069	135	9721	1880
Hersteld Luthersch. *Luthérien orthodoxe*	123	5	452	57	115	9	435	53	93	7	478	80	68	2	355	73	49	1	315	95	30	3	175	36	14	—	105	27	5	—	35	10	497	27	2350	431
Gereformeerde Kerken. *Appartenant au culte dit: „Eglises réformées"*	1282	62	6463	648	1022	40	5881	799	908	50	5730	1090	624	30	4373	910	460	22	3358	825	281	14	2218	652	138	10	1006	315	53	—	471	181	4768	228	20500	5420
Roomsch-Katholiek. *Catholique romain*	4589	260	24158	3026	3801	225	21890	3657	3224	187	20386	4228	2167	106	14672	3481	1470	80	10485	2786	825	60	6270	1797	356	23	2841	935	101	4	886	310	16533	945	101588	20220
Oud Bisschoppelijke Cleresie (Oud-Roomsch) *Ancien Catholique*	38	1	144	14	34	2	164	23	37	—	216	55	19	1	150	32	15	—	98	28	17	1	108	25	9	—	68	16	10	3	—	—	179	8	948	193
Israëliet. *Israélite*	981	57	3345	272	862	48	3352	348	664	27	2988	500	463	21	2335	352	406	21	2320	460	247	17	1629	308	113	13	833	236	30	—	349	103	3766	204	17151	2579
Andere. *Appartenant à un autre culte*	537	38	2342	260	505	37	2578	415	365	13	2100	382	245	22	1534	313	155	8	1066	262	80	4	562	165	37	5	268	94	13	1	92	28	1937	128	10542	1919
Geen. *Personnes qui ont déclaré de ne pas professer*	6400	375	24782	2851	4743	256	21434	3181	3372	203	17230	3206	1946	107	11310	2301	1109	64	6658	1525	547	31	3715	1013	203	12	1392	387	50	3	414	144	18370	1051	86935	14608
Totaal. *Total*	**22669**	**1310**	**97512**	**11183**	**18714**	**1032**	**91840**	**13531**	**15036**	**839**	**82561**	**15471**	**9911**	**517**	**60150**	**12966**	**6926**	**358**	**45091**	**11056**	**4037**	**245**	**28445**	**7821**	**1720**	**119**	**12592**	**3817**	**569**	**25**	**4610**	**1542**	**79582**	**4445**	**422801**	**77387**

III. Overzicht voor het Rijk van het aantal gehuwde echtparen met volledigen huwelijksvruchtbaarheidsduur naar den toestand op waarin het huwelijk gesloten werd, met vermelding voor elk dezer laatste onderscheidingen van het 31 December 1930, onderscheiden naar het beroep van den man; de echtparen in elk der aldus verkregen rubrieken ingedeeld naar het jaar, aantal echtparen zonder kinderen en het totaal aantal levend geboren en overleden kinderen.

Aperçu pour le Royaume du nombre des couples mariés avec une durée complète de la fécondité des mariages, d'après la situation au l'année de la conclusion du mariage, avec indication pour chacune de ces dernières distinctions du 31 décembre 1930, répartis d'après la profession du mari, les couples mariés dans chacune des rubriques ainsi obtenues étant classifiés d'après nombre des couples mariés sans enfants et des nombres totaux d'enfants nés vivants et d'enfants décédés.

Beroep van den man. *Profession du mari.*	Huwelijken gesloten in: 1910—1900. 1. Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	1905—1901. 2. Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	1900—1896. 3. Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*
A. Beroepen of ambten van intellectueelen of meer ontwikkelden. *Professions ou fonctions de personnes intellectuelles ou plus instruites.*												
Adm. personeel in overheidsdienst (middelbaar en hooger) [1]	303	33	828	55	182	12	565	48	123	4	398	54
Adm. personeel in part. dienst (hooger) [2]	355	15	1099	79	223	13	660	46	129	9	444	44
Adm. personeel in overheidsdienst (lager) [3]	798	51	2623	231	615	40	2306	254	340	25	1417	221
Adm. personeel in part. dienst (lager) [4]	1351	122	4702	449	1000	84	3753	469	799	62	3227	524
Adm. personeel spoorwegen (lager)	196	14	589	61	186	15	654	83	135	9	520	68
Advocaten en procureurs	34	3	98	6	24	2	82	4	16	1	33	3
Burgemeesters, gemeentesecretarissen, gemeente-ontvangers	76	7	251	21	71	7	261	20	56	5	243	31
Directeuren van overheidsinstellingen en overheidsbedrijven	67	12	179	12	58	5	188	22	38	1	114	12
Directeuren van N. V.en en Coöperaties (part. instellingen en bedrijven)	593	40	2155	162	490	30	1786	145	364	25	1394	172
Geneeskundigen, tandartsen, dierenartsen, apothekers	156	12	516	29	149	7	473	34	135	7	456	49
Leeraren H.B.S., Gymnasia enz.	135	8	401	20	99	12	277	22	64	5	202	19
Notarissen	30	6	95	4	26	1	81	5	14	2	48	5
Officieren Landmacht en hooger Politie-personeel (Rijks en gem.)	119	9	292	22	96	9	230	15	77	6	191	21
Onderwijzers (lager onderwijs)	556	50	2047	157	343	13	1355	120	300	20	1220	183
Predikanten	121	7	499	29	135	18	510	34	92	6	413	42
Professoren	28	1	97	5	28	3	93	4	19	2	66	6
Rechters en Ambtenaren O. M. en griffiers	19	1	60	5	23	2	73	2	17	1	58	7
Totaal groep A. *Total du groupe A*	**4937**	**391**	**16621**	**1347**	**3748**	**273**	**13356**	**1327**	**2718**	**190**	**10444**	**1461**
B. Beroepen van handarbeiders en daarmede gelijk te stellen beroepen in ondergeschikte positie. *Professions d'ouvriers ou professions similaires.*												
Binnenschippers	581	24	3113	417	410	14	2407	438	284	9	1892	394
Brievenbestellers	371	14	1693	202	300	20	1461	215	145	3	863	161
Broodbakkers	297	12	1403	171	255	13	1407	212	207	9	1227	230
Chauffeurs	498	28	2410	331	242	11	1219	225	117	7	684	112
Drukkers en zetters	403	24	1494	141	354	14	1492	195	231	7	1134	220
Electriciens	114	3	490	42	66	4	279	28	28	1	186	40
Grondwerkers	1129	27	8267	1370	894	21	7125	1506	613	16	5090	1211
Havenarbeiders	796	42	4434	621	790	31	5166	893	671	23	4730	944
Kellners	153	8	715	76	102	3	449	55	73	1	403	76
Kleermakers	343	17	1510	196	345	17	1708	255	244	8	1446	330
Landarbeiders	3506	79	21666	3046	3119	73	20838	3520	2665	71	18564	3681

Mariages conclus en:

Beroep van den man. *Profession du mari.*	1895—1891. 4. Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	1890—1886. 5. Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	1885—1881. 6. Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*
A. Beroepen of ambten van intellectueelen of meer ontwikkelden. *Professions ou fonctions de personnes intellectuelles ou plus instruites.*												
Adm. personeel in overheidsdienst (middelbaar en hooger) [1]	55	6	184	33	29	2	125	30	15	—	69	18
Adm. personeel in part. dienst (hooger) [2]	60	3	267	39	25	—	92	15	12	—	73	20
Adm. personeel in overheidsdienst (lager) [3]	170	13	826	180	87	5	430	110	43	3	278	64
Adm. personeel in part. dienst (lager) [4]	483	38	2373	452	236	4	1321	275	110	8	643	176
Adm. personeel spoorwegen (lager)	61	1	286	44	21	1	112	21	13	—	74	16
Advocaten en procureurs	10	—	39	8	1	—	3	1	4	1	13	5
Burgemeesters, gemeentesecretarissen, gemeente-ontvangers	48	7	168	20	20	—	113	33	11	1	48	8
Directeuren van overheidsinstellingen en overheidsbedrijven	11	2	33	6	4	—	16	2	2	—	10	—
Directeuren van N. V.en en Coöperaties (part. instellingen en bedrijven)	179	13	782	112	77	8	387	69	35	2	190	29
Geneeskundigen, tandartsen, dierenartsen, apothekers	88	8	301	47	43	1	130	23	13	1	54	12
Leeraren H.B.S., Gymnasia enz.	27	—	131	19	8	—	33	7	7	—	25	5
Notarissen	13	—	52	8	6	1	14	2	5	—	27	5
Officieren Landmacht en hooger Politie-personeel (Rijks en gem.)	54	7	136	24	34	6	77	12	14	2	46	12
Onderwijzers (lager onderwijs)	159	11	720	111	86	3	414	91	26	1	133	28
Predikanten	77	5	392	58	31	3	168	32	15	—	112	26
Professoren	13	1	43	4	10	—	42	10	2	—	5	1
Rechters en Ambtenaren O. M. en griffiers	6	—	26	—	6	—	30	2	3	—	10	3
Totaal groep A. *Total du groupe A*	**1514**	**115**	**6759**	**1165**	**724**	**34**	**3507**	**735**	**330**	**19**	**1810**	**428**
B. Beroepen van handarbeiders en daarmede gelijk te stellen beroepen in ondergeschikte positie. *Professions d'ouvriers ou professions similaires.*												
Binnenschippers	168	2	1228	270	106	—	856	216	31	1	245	79
Brievenbestellers	61	1	401	77	8	—	56	7	10	1	55	15
Broodbakkers	126	3	861	217	76	2	628	155	23	—	223	83
Chauffeurs	24	1	162	28	9	—	64	12	1	—	6	—
Drukkers en zetters	158	8	925	198	69	2	437	114	18	1	90	27
Electriciens	15	—	87	12	4	—	27	—	1	—	12	9
Grondwerkers	400	12	3506	981	179	6	1566	499	56	3	447	110
Havenarbeiders	309	5	2343	534	153	3	1230	322	49	1	453	149
Kellners	38	2	239	48	15	—	106	25	9	1	55	17
Kleermakers	175	7	1073	241	95	2	722	215	47	3	334	72
Landarbeiders	2064	50	14928	3235	1270	26	9938	2508	595	15	4429	1142

Beroep van den man. *Profession du mari.*	1880—1876. 7. Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	1875 en daarvóór. *1875 et antérieurement.* 8. Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.* Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.* Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.* Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*
A. Beroepen of ambten van intellectueelen of meer ontwikkelden. *Professions ou fonctions de personnes intellectuelles ou plus instruites.*												
Adm. personeel in overheidsdienst (middelbaar en hooger) [1]	7	—	33	13	3	—	9	1	717	57	2211	252
Adm. personeel in part. dienst (hooger) [2]	3	1	14	1	—	—	—	—	807	41	2658	244
Adm. personeel in overheidsdienst (lager) [3]	17	—	98	30	2	—	12	6	2072	137	7990	1096
Adm. personeel in part. dienst (lager) [4]	29	1	206	41	12	—	107	41	4020	319	16422	2427
Adm. personeel spoorwegen (lager)	1	—	8	2	1	—	9	4	614	40	2252	299
Advocaten en procureurs	—	—	—	—	—	—	—	—	89	7	268	27
Burgemeesters, gemeentesecretarissen, gemeente-ontvangers	3	—	16	1	—	—	—	—	285	27	1100	134
Directeuren van overheidsinstellingen en overheidsbedrijven	2	—	13	2	—	—	—	—	182	20	553	56
Directeuren van N. V.en en Coöperaties (part. instellingen en bedrijven)	13	—	98	29	1	—	7	1	1752	118	6799	719
Geneeskundigen, tandartsen, dierenartsen, apothekers	3	—	14	2	—	—	—	—	587	36	1944	196
Leeraren H.B.S., Gymnasia enz.	3	—	13	4	—	—	—	—	343	25	1082	96
Notarissen	2	—	9	2	—	—	—	—	96	10	326	31
Officieren Landmacht en hooger Politie-personeel (Rijks en gem.)	9	—	23	9	3	—	19	8	406	39	1014	123
Onderwijzers (lager onderwijs)	10	—	53	12	4	1	13	2	1484	99	5955	704
Predikanten	14	2	87	29	2	—	15	3	487	41	2196	253
Professoren	—	—	—	—	—	—	—	—	100	7	346	30
Rechters en Ambtenaren O. M. en griffiers	—	—	—	—	—	—	—	—	74	4	257	19
Totaal groep A. *Total du groupe A*	**116**	**4**	**685**	**177**	**28**	**1**	**191**	**66**	**14115**	**1027**	**53373**	**6706**
B. Beroepen van handarbeiders en daarmede gelijk te stellen beroepen in ondergeschikte positie. *Professions d'ouvriers ou professions similaires.*												
Binnenschippers	11	—	104	33	1	—	7	3	1592	50	9852	1850
Brievenbestellers	8	—	58	13	—	—	—	—	903	39	4587	690
Broodbakkers	4	—	35	9	1	—	10	3	989	39	5794	1089
Chauffeurs	2	—	14	3	—	—	—	—	893	47	4559	711
Drukkers en zetters	6	—	33	4	1	—	1	—	1240	56	5606	899
Electriciens	1	—	9	4	—	—	—	—	229	8	1099	135
Grondwerkers	12	—	137	57	2	—	19	7	3285	85	26157	5741
Havenarbeiders	4	—	38	19	4	—	52	29	2776	105	18446	3511
Kellners	1	1	—	—	—	—	—	—	391	16	1967	297
Kleermakers	15	—	143	48	1	—	3	—	1265	54	6939	1357
Landarbeiders	142	4	1123	325	36	—	297	100	13397	318	91783	17557

[1]) Van den rang van Commies en daarmede overeenkomstige rangen af.
[2]) Accountant, afdeelingschef, chef-boekhouder, chef-correspondent (niet van dagbladen), chef de bureau, procuratiehouder, secretaris e. d.
[3]) Beneden den rang van Commies en daarmede overeenkomstige rangen.
[4]) Boekhouder, copist, corrector, correspondent (niet van dagbladen), kantoorbediende, klerk, stenotypist, typist e. d.

[1]) *A partir du grade de „Commies" ou de grades équivalents.*
[2]) *Expert-comptable, chef de section, teneur en chef de livres, correspondant en chef (non compris les journaux), chef de bureau, fondé de pouvoirs, secrétaire e.a.*
[3]) *Au-dessous du grade de „Commies" et de grades équivalents.*
[4]) *Teneur de livres, copiste, correcteur, correspondant (non compris les journaux), commis, sténo-dactylographe, dactylographe e.a.*

III. Overzicht voor het Rijk van het aantal gehuwde echtparen met volledigen huwelijksvruchtbaarheidsduur naar den toestand op waarin het huwelijk gesloten werd, met vermelding voor elk dezer laatste onderscheidingen van het 31 December 1930, onderscheiden naar het beroep van den man; de echtparen in elk der aldus verkregen rubrieken ingedeeld naar het jaar, aantal echtparen zonder kinderen en het totaal aantal levend geboren en overleden kinderen.

Aperçu pour le Royaume du nombre des couples mariés avec une durée complète de la fécondité des mariages, d'après la situation au l'année de la conclusion du mariage, avec indication pour chacune de ces dernières distinctions du 31 décembre 1930, répartis d'après la profession du mari, les couples mariés dans chacune des rubriques ainsi obtenues étant classifiés d'après nombre des couples mariés sans enfants et des nombres totaux d'enfants nés vivants et d'enfants décédés.

Beroep van den man. *Profession du mari.*	Huwelijken gesloten in: 1910—1906. *Mariages conclus en :* 1.				1905—1901. 2.				1900—1896. 3.				1895—1891. 4.				1890—1886. 5.				1885—1881. 6.				1880—1876. 7.				1875 en daarvóór. *1875 et antérieurement.* 8.				Totaal. *Total.*			
	Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*		Aantal echtparen. *Nombre de couples mariés.*		Aantal kinderen. *Nombre d'enfants.*	
	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*	Totaal. *Total.*	w.o. met 0 kind. *dont sans aucun enfant.*	Levend geboren. *Nés vivants.*	Overleden. *Décédés.*
Loopknechts en bestellers	1249	57	6126	833	980	43	5420	870	847	36	5044	1068	579	20	3714	851	319	13	2184	536	128	8	999	288	31	2	260	99	4	—	34	17	4146	179	23781	4562
Losse werklieden, sjouwers	2543	73	16798	2783	2194	76	16001	3126	1686	67	13131	3085	1114	38	9065	2377	611	14	4092	1371	272	14	2169	648	74	5	638	235	8	—	80	34	8502	287	62874	13659
Machine-bankwerkers	1048	49	4625	555	634	20	3433	563	424	19	2483	480	173	4	1156	238	79	1	616	150	25	—	193	55	8	—	72	26	2	—	9	4	2393	93	12587	2071
Machinisten (te land)	950	34	4232	400	760	31	4011	640	447	15	2832	524	238	6	1602	360	108	7	730	186	52	—	461	128	10	—	83	22	3	—	28	9	2568	93	13979	2359
Magazijn- en pakhuispersoneel	779	35	3845	556	686	31	3644	630	563	19	3224	691	386	16	2603	590	182	8	1328	344	61	1	480	141	17	2	135	62	6	—	44	16	2680	112	15303	3030
Metselaars	746	25	4708	704	627	21	4316	866	439	19	3251	720	306	9	2342	557	184	10	1533	435	96	5	791	224	22	—	180	65	3	—	19	6	2423	89	17140	3577
Moubelmakers	212	10	975	120	132	4	776	119	102	1	620	104	78	4	529	112	63	3	448	108	20	—	130	32	6	—	57	18	—	—	—	—	613	22	3544	613
Mijnwerkers (ondergrondsch)	997	14	6938	1522	562	6	4452	1077	270	4	2341	661	80	—	723	229	20	—	225	91	4	—	43	22	1	—	13	3	—	—	—	—	1034	24	14735	3605
Opperlieden en bouwvaksjouwers	485	15	3459	620	400	18	3009	632	276	10	2264	567	173	9	1412	427	95	3	844	251	33	—	342	104	9	—	65	27	—	—	—	—	1471	55	11305	2628
Rijks- en Gemeente-politie (lager) [1]	620	20	2612	291	391	9	1953	266	210	5	1187	190	81	2	533	117	32	1	255	47	15	1	116	34	8	—	62	22	1	—	7	—	1358	38	6725	967
Schilders (huis-)	645	20	3217	412	481	20	2634	447	453	20	2810	555	274	9	1833	396	159	3	1240	346	89	5	673	180	20	3	153	51	1	—	12	9	2122	80	12581	2396
Schoonfabrieksarbeiders	90	1	635	133	110	2	833	217	72	5	548	157	53	2	481	138	27	3	209	64	17	1	149	59	6	—	52	19	1	—	8	2	376	14	2915	789
Sigarenmakers	588	17	3617	573	473	11	3223	605	345	13	2587	548	212	4	1713	421	147	4	1214	347	74	2	660	178	21	1	191	57	4	—	31	12	1864	52	13236	2801
Smeden	394	10	1865	251	297	9	1693	253	251	8	1557	322	153	4	1057	265	90	4	672	168	33	1	292	86	9	—	80	26	3	—	22	4	1230	36	7238	1375
Spoorwegarbeiders	1311	42	6330	858	1218	46	6484	1043	628	22	3812	729	283	10	1863	413	118	4	807	208	49	1	412	97	25	2	205	56	4	—	35	7	3636	127	19948	3411
Steen- en pannenfabrieksarbeiders	297	5	2360	402	263	8	2090	419	172	5	1455	338	120	1	1115	276	56	1	441	124	22	—	196	67	6	—	52	19	—	—	—	—	945	20	7709	1645
Strookartonfabrieksarbeiders	9	1	56	13	7	1	38	5	7	—	61	13	6	—	45	12	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	2	204	43
Timmerlieden	1328	44	6880	831	1034	30	5834	932	686	22	4336	772	529	18	3518	731	363	12	2668	700	191	4	1479	390	45	1	387	126	7	1	72	30	4183	132	25174	4512
Tramwegarbeiders	556	24	2311	258	368	13	1700	260	187	7	981	197	67	1	405	105	20	1	153	34	6	—	65	11	5	—	26	9	—	—	—	—	1209	46	5641	874
Tuinbouwarbeiders	155	5	1017	132	145	6	1053	166	115	6	888	177	84	2	671	160	56	3	471	126	33	—	281	74	11	1	98	24	3	—	27	11	602	23	4506	870
Veenarbeiders	287	8	2252	331	230	8	1838	313	217	4	1797	385	165	3	1334	333	100	3	783	184	30	—	235	77	9	—	86	35	4	—	43	21	1042	26	8368	1679
Voerlieden	378	7	2223	348	315	13	1857	344	305	9	2049	427	181	4	1359	332	109	4	840	222	22	1	161	46	16	1	132	51	3	—	16	7	1329	39	8646	1777
Wevers	465	10	2526	372	387	9	2399	451	308	5	2230	467	177	3	1354	350	91	2	724	203	23	1	203	67	9	1	91	40	1	—	9	2	1461	31	9536	1952
Fabrieksarbeiders, niet nader aangeduid	2093	60	13123	2111	1598	46	10979	2048	1146	35	8328	1803	713	17	5503	1271	326	9	2735	800	98	1	831	283	17	—	118	25	3	—	22	3	5994	168	41639	8344
Totaal groep B. *Total du groupe B.*	**26416**	**864**	**149934**	**22112**	**21178**	**702**	**133221**	**23894**	**15434**	**511**	**106053**	**22388**	**9772**	**277**	**71683**	**16902**	**5340**	**154**	**41755**	**11118**	**2233**	**72**	**17710**	**4994**	**591**	**24**	**4930**	**1632**	**107**	**1**	**907**	**336**	**81071**	**2605**	**526193**	**103376**
Algemeen totaal. *Total général*	**31353**	**1255**	**166555**	**23459**	**24926**	**975**	**146577**	**25221**	**18152**	**701**	**116497**	**23849**	**11286**	**392**	**78442**	**18067**	**6064**	**188**	**45262**	**11853**	**2563**	**91**	**19520**	**5422**	**707**	**28**	**5615**	**1809**	**135**	**2**	**1098**	**402**	**95186**	**3632**	**579566**	**110082**

[1] Inspecteurs c. d. niet inbegrepen, wel brigadiers, majoors.

[1] *Non compris les inspecteurs, mais y compris les brigadiers, sergents-majors*

HOOFDSTUK IV. Chapitre IV.

STATISTIEK DER ACADEMISCH GEGRADUEERDEN.

Statistique des Gradués universitaires.

§ 1. Algemeen.

Observations générales.

Op de telkaart voor de 11e Volkstelling was de volgende vraag opgenomen: „Heeft hij (zij) aan een inrichting van Hooger Onderwijs een diploma of graad verworven (geslaagde examens inbegrepen)? Zoo ja, welke?"

Hierna volgt een overzicht van de door middel van deze vraag verkregen gegevens.

Vooraf echter enkele opmerkingen over de grenzen van het terrein, waarop de statistiek zich zal bewegen.

Zoo schijnt het goed er aanstonds op te wijzen, dat het hier niet gaat om de groep der bevolking, welke men wel als die der intellectueelen pleegt aan te duiden. Niet de mate van vorming van den geest of het verstand kon het criterium dezer telling zijn. Men kan behooren tot de vooraanstaanden op de gebieden van wetenschap of kunst zonder nochtans te behooren tot hen, op wie de navolgende cijferreeksen betrekking hebben.

Evenmin kwam de aard van het bekleede beroep als kenmerk in aanmerking. Niet allen, die wetenschappelijke beroepen vervullen, zijn hier vermeld.

Het eenige, waarmede werd gerekend, was het bezit van een diploma of graad, gelijk in de vraag werd aangegeven. Het was daarbij uitsluitend te doen om een diploma of graad, verworven aan een inrichting van hooger onderwijs. Ook hierin ligt wederom een beperking, welke niet over het hoofd mag worden gezien. Zoo spreekt het vanzelf, dat bij de bewerking, welke aan deze statistiek ten grondslag ligt, de Mr. timmerman, Mr. metselaar of Mr. smid, de gediplomeerde coupeuse of verloskundige, de bezitter van de onderwijzersakte en de vele anderen, die bij de invulling der telkaart hun vakdiploma's vermeldden, moesten uitvallen. Ditzelfde geldt voor hen, die uitsluitend een inrichting voor middelbaar of daarmede overeenkomend onderwijs bezochten en voor degenen, die den titel van Ir. voeren zonder aan een hoogeschool te hebben gestudeerd.

Het bleek terwille van de deugdelijkheid van het onderzoek noodig de grenzen zelfs nog wat strakker te trekken. Niet allen, die een inrichting bezochten, welke in den zin der wet tot het hooger onderwijs behoort, konden worden opgenomen. Dit geldt reeds aanstonds voor de bezitters van het einddiploma van het, in de Hoogeronderwijswet geregelde, gymnasium. Maar evenmin werden medegeteld de oud-leerlingen van de veelsoortige niet wettelijk geregelde onderwijsinstellingen, zooals die tot opleiding van predikanten, zendelingen en Roomsch-Katholieke geestelijken, welke administratief-rechtelijk als hooger onderwijs kunnen worden beschouwd. Waren de telkaarten van deze personen niet buitengesloten dan zou het onderzoek niet slechts uitermate heterogene groepen hebben omsloten doch zou het bovendien in zijn soort onvolledig zijn gebleven. Het is immers allerminst van algemeene bekendheid, dat inrichtingen, gelijk de zoo even genoemde, met het praedicaat hooger onderwijs kunnen worden betiteld en aangenomen mag worden, dat verscheidene bezitters van haar eindgetuigschriften de positieve beantwoording van de volkstellingsvraag achterwege hebben gelaten.

Voorts scheen het het meest met het doel der bewerking overeen te komen, wanneer de statistiek beperkt bleef tot de afgestudeerden. Daarbij werd, in overeenstemming met de op dit punt in de Statistiek van het Hooger Onderwijs gevolgde gedragslijn als beëindigen van de studie beschouwd: in de faculteit der theologie het met succes afleggen van het candidaatsexamen en in de overige faculteiten en studierichtingen het slagen voor het doctoraal- of ingenieursexamen.

Was het als gevolg van de onvolledigheid der opgaven reeds voor de in Nederland behaalde graden moeilijk deze criteria immer strikt door te voeren, met betrekking tot de buitenlandsche diploma's en graden bleek dit vaak zeer bezwaarlijk. Het begrip hooger onderwijs omvat hier en elders zeer verschillende grootheden. In sommige landen wordt als hooger onderwijs beschouwd hetgeen ten onzent tot het middelbaar onderwijs wordt gerekend. Met name met betrekking tot de technische studie was het niet steeds mogelijk deze verschillen te elimineeren. De lezer zal goed doen hiermede bij de raadpleging van de gegevens betreffende de buitenlandsche graden rekening te houden.

In de gevallen, waarin naast een Nederlandschen graad een buitenlandsche werd behaald, is uitsluitend de eerstgenoemde geteld.

Eindelijk zij hier nog aangeteekend, dat personen, die in meer dan één faculteit zijn afgestudeerd, voorzoover mogelijk zijn vermeld bij de faculteit, welke het meest overeen scheen te komen met het door hen uitgeoefende beroep. In tabel 2 (bl. 182-183) werd van deze in meer dan één richting afgestudeerden een afzonderlijk overzicht gegeven.

In de navolgende tabellen zijn de gegradueerden over 12 studierichtingen verdeeld. Daartoe behooren vooreerst de van ouds bestaande vijf universitaire faculteiten: die der godgeleerdheid, die der rechtsgeleerdheid, waaronder de staatswetenschappen, die der geneeskunde, die der wis- en natuurkunde, waaronder de artsenijbereidkunde en die der letteren en wijsbegeerte. Aan de studie der tandheelkunde werd een afzonderlijke kolom naast die der geneeskunde gewijd. Voorts zijn er dan de gecombineerde faculteiten: die der rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte, omvattende de studie van het Nederlandsch-Indisch recht en de Indologische studie, en die der wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte, omvattende de studie der aardrijkskunde. Hierna volgen de handelswetenschappen (waaronder de rekeningwetenschap werd begrepen) en de veeartsenijkunde. Daarna vermeldt de statistiek de technische wetenschappen en tot slot de landbouwwetenschappen.

De navolgende cijfers mogen, gelijk uit het voorafgaande blijkt, betrekking hebben op een beperkte groep der bevolking, het opnemen van de in den aanvang vermelde vraag op de volkstellingskaart en het bewerken van de daarmede verkregen uitkomsten, vinden hun rechtvaardiging in de gewichtige plaats, welke deze groep in cultureel en economisch opzicht in het leven der bevolking inneemt. Daarbij komt, dat in de jaren, die na den volkstellingsdag zijn verloopen, de publieke belangstelling zich sterker dan voorheen op de groep der academisch gegradueerden heeft gericht. De vraag is gerezen of er niet een wanverhouding is ontstaan, of in de naaste toekomst dreigt te ontstaan, tusschen opleiding van en behoefte aan academici. Het ligt niet op den weg dezer inleiding dit netelige vraagstuk te bespreken. Vast staat echter wel, dat, zal te dezer zake meer klaarheid worden verkregen, een statistisch overzicht van de hier besproken bevolkingsgroep onmisbaar is. Zoo zal het navolgend materiaal, naar wij verwachten, ook bij de discussie van dit actueele vraagpunt goede diensten kunnen bewijzen.

§ 2. Aantal gegradueerden. Studierichting. Binnenlandsche en buitenlandsche graden. Geslacht. Leeftijdsklassen.

Nombre de gradués universitaires. Facultés. Degrés néerlandais et étrangers. Sexe. Groupes d'âge.

In totaal telde ons land op den volkstellingsdatum 23507 academisch gegradueerden [1]). In tabel 1 (bl. 182-183) zijn zij verdeeld naar studierichting, geslacht en leeftijdsklassen, terwijl in deze tabel bovendien een verdeeling naar het bezit van Nederlandsche of buitenlandsche graden is doorgevoerd. Het aantal bezitters van een Nederlandschen graad bedroeg 22245 dat van een buitenlandschen 1262 (5 % van het totaal).

Uit de gegevens betreffende de verdeeling naar de studierichtingen blijkt, dat ons land telde: 2296 godgeleerden, 5231 rechtsgeleerden, 5799 geneeskundigen, 781 tandartsen, 1968 wis- en natuurkundigen, 1727 personen, die in de letteren en wijsbegeerte zijn afgestudeerd, 284 in de handelswetenschappen afgestudeerden, 392 veeartsenijkundigen, 4691 technische en 281 landbouwkundige ingenieurs. De nog jonge studie in de vereenigde faculteiten der rechten en letteren leverde 14 en die in de aardrijkskunde gaf 43 afgestudeerden.

Het blijkt dus, dat onder de gegradueerden de medici de grootste plaats innemen n.l. 25 % van het totaal, daarna volgen de juristen met 22 % van het totaal en in de derde plaats de technici met 20 % van het totaal.

Geen van de andere groepen benadert deze drie in sterkte. De theologen vormen 10 % van het totaal, de wis- en natuurkundigen 8 %, de afgestudeerden in de letteren en wijsbegeerte 7 %. De andere studierichtingen omvatten slechts enkele procenten of gedeelten van procenten van het geheel.

De buitenlandsche graden zijn het sterkst vertegenwoordigd bij de technici. Hier bedraagt het aantal aan een buitenlandsche instelling gegradueerden 17 %. Bij de beoordeeling van dit cijfer verlieze de lezer niet uit het oog hetgeen boven omtrent de vergelijkbaarheid van binnen- en buitenlandsche graden werd opgemerkt. Onder de 789 technici met een buitenlandsch diploma bevinden zich stellig een aantal, afkomstig van Duitsche technicums.

[1]) Behalve de genoemden waren er 33 doctoren honoris causa t.w.: 1 in de godgeleerdheid, 5 in de rechtsgeleerdheid, 1 in de geneeskunde, 5 in de wis- en natuurkunde, 14 in de letteren en wijsbegeerte, 4 in de handelswetenschappen, 3 in de technische wetenschappen en 1 in de landbouwwetenschappen. Hierbij is één dubbeltelling, geldende H.M. de Koningin, tevens de eenige vrouw, in deze telling begrepen, die den doctoralen graad honoris causa erlangde.

Na de techniek vindt men in de letteren en wijsbegeerte de meeste buitenlandsche graden n.l. 7,5 %. De studierichtingen: wis- en natuurkunde, handelswetenschappen en landbouwwetenschappen tellen 5 à 6 %, die der godgeleerdheid en veeartsenijkunde nog niet ten volle 4 % in 't buitenland gediplomeerden. In de overige studierichtingen varieert het aantal bezitters van buitenlandsche graden van 0 tot 1,5 %.

Onder de 23507 gegradueerden zijn er 1849 vrouwelijke afgestudeerden, d.i. 8 % van het totaal. Zij zijn in de verschillende studierichtingen in zeer ongelijke mate vertegenwoordigd. Van de gegradueerden in de letteren en wijsbegeerte vormen zij 25 %, van die in de wis- en natuurkunde 19,5 % en van die in de tandheelkunde 18 %. Onder de juristen bevinden zich 8 % vrouwelijke afgestudeerden en onder de medici 5 %. Ziet men af van het kleine aantal afgestudeerden in de vereenigde faculteiten der wiskunde en letteren, waaronder zich relatief veel vrouwen bevinden (14 %), dan vindt men verder nergens meer maar wel minder dan 2 % vrouwen.

Alvorens nog enkele opmerkingen te maken over de verdeeling der gegradueerden naar leeftijdsklassen betrekken wij het aantal mannelijke en vrouwelijke afgestudeerden der verschillende studierichtingen op de geheele bevolking. De uitkomsten dezer bewerking zijn vervat in onderstaanden staat 1.

STAAT 1. *Etat 1.*

Aantal mannelijke en vrouwelijke academisch gegradueerden, verdeeld naar de studierichtingen, per 100000 der bevolking.

Nombre des gradué(e)s réparti(e)s d'après les facultés, pour 100000 de la population.

Studierichting. *Faculté.*	Gegradueerden. *Gradué(e)s.*			Gegradueerde mannen per 100000 mannen. *Gradués pour 100000 hommes.*	Gegradueerde vrouwen per 100000 vrouwen. *Gradées pour 100000 femmes.*	Totaal per 100000 der bevolking. *Total pour 100000 de la population.*
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*			
Godgeleerdheid. *Théologie*	2251	45	2296	57	1	29
Rechtsgeleerdheid. *Droit*	4830	401	5231	123	10	66
Geneeskunde. *Médecine.*	5483	316	5799	139	8	73
Tandartsstudie. *Etudes dentaires*	639	142	781	16	4	10
Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique*	1584	384	1968	40	10	25
Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie*	1292	435	1727	33	11	22
Rechtsgeleerdh. en lett. en wijsbeg. *Droit et lettres et philosophie.*	14	—	14	0,4	—	0,2
Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerten. *Mathématique et physique et lettres et philosophie*	37	6	43	1	0,2	0,5
Handelswetenschappen. *Sciences commerciales*	278	6	284	7	0,2	4
Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire*	391	1	392	10	—	5
Technische wetenschappen. *Sciences techniques*	4583	108	4691	116	3	59
Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles*	276	5	281	7	0,1	4
Totaal. *Total*	**21658**	**1849**	**23507**	**549**	**46**	**296**

Per 100000 mannen komen derhalve 549 gegradueerde mannen, per 100000 vrouwen 46 gegradueerde vrouwen en per 100000 der bevolking 296 gegradueerden in totaal. Ons volk telt één gegradueerde op elke 338 inwoners.

De gegevens omtrent de leeftijdsverdeeling krijgen eerst relief, wanneer ze worden vergeleken met de leeftijdsverdeeling der geheele bevolking. Een desbetreffende berekening vindt de lezer in den hiernavolgenden staat 2.

DE STUDIERICHTINGEN DER ACADEMISCH GEGRADUEERDEN

LES GRADUÉS UNIVERSITAIRES D'APRÈS LES FACULTÉS

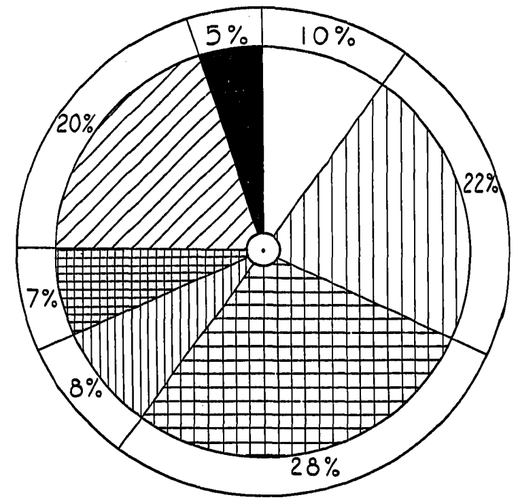

10 % GODGELEERDHEID. THÉOLOGIE.
22 % RECHTSGELEERDHEID. DROIT.
28 % GENEESKUNDE (MET INBEGRIP VAN TANDARTSSTUDIE). MÉDECINE (YCOMPRIS ÉTUDES DENTAIRES).
8 % WIS- EN NATUURKUNDE. MATHÉMATIQUE ET PHYSIQUE.
7 % LETTEREN EN WIJSBEGEERTE. LETTRES ET PHILOSOPHIE.
20 % TECHNIEK. SCIENCES TECHNIQUES.
5 % OVERIGE FACULTEITEN. AUTRES FACULTÉS.

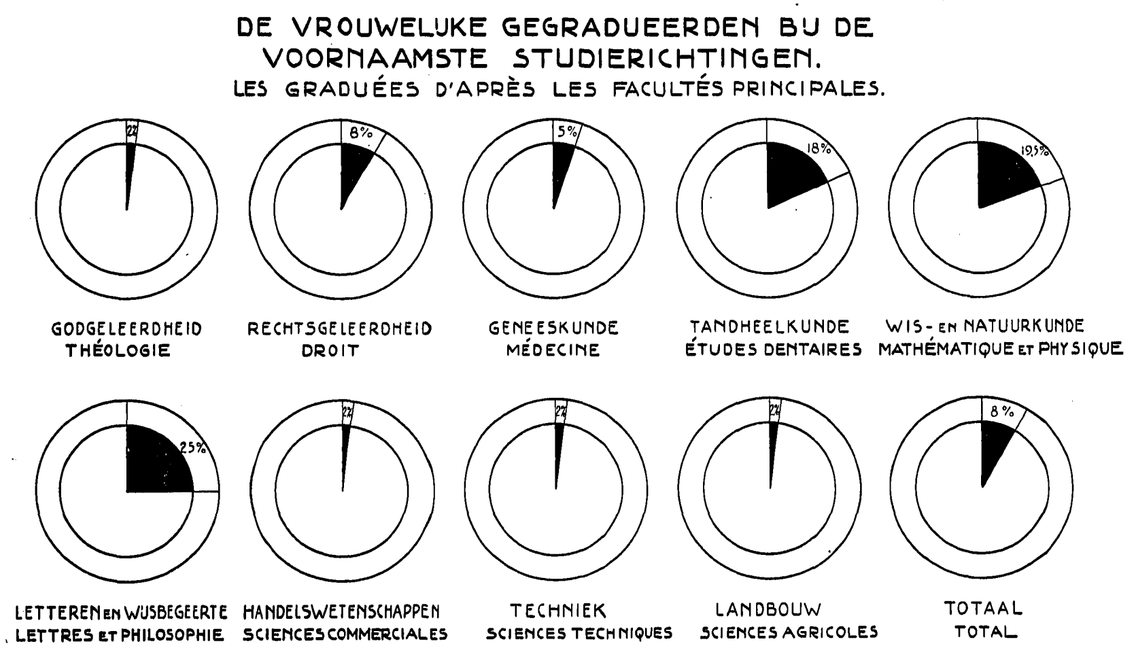

STAAT 2. *Etat 2.*

Aantal mannelijke en vrouwelijke academisch gegradueerden, verdeeld naar leeftijdsklassen, per 100000 der bevolking in dezelfde leeftijdsklassen.

Nombre de gradués et de graduées universitaires, réparti(e)s d'après les groupes d'âge, pour 100000 de la population dans les mêmes groupes d'âge.

Leeftijdsklassen. *Groupes d'âge.*	Gegradueerde mannen. *Gradués.*	Gegradueerde vrouwen. *Graduées.*	Totaal. *Total.*	Gegradueerde mannen per 100000 mannen. *Gradués pour 100000 hommes.*	Gegradueerde vrouwen per 100000 vrouwen. *Graduées pour 100000 femmes.*	Totaal per 100000 inwoners. *Nombre total pour 100000 habitants.*
20—29 jaar. *ans*	4066	616	4682	606,2	89,3	344,0
30—39 „ „	5859	710	6569	1094,4	127,3	600,9
40—49 „ „	4886	423	5309	1145,5	96,0	612,2
50—59 „ „	3878	87	3965	1146,4	24,8	575,2
60—69 „ „	2114	11	2125	938,4	4,6	458,8
70—79 „ „	718	2	720	673,5	1,7	321,9
80 jaar en ouder *80 ans et plus.*	137	—	137	490,5	—	220,2
Totaal. *Total*	**21658**	**1849**	**23507**	**929,2**	**76,1**	**493,9**

Op elke 202 inwoners van 20 jaar en ouder is er één gegradueerde. Bij de bestudeering van dezen staat moet er overigens mede worden gerekend, dat de leeftijdsklasse der 20—29 jarigen onder de gegradueerden uiteraard zwak bezet is wijl de studie eerst in den loop van deze periode pleegt te worden beëindigd. Beziet men de groepen van 30 jaar en ouder dan blijken bij de mannelijke gegradueerden die van 40—49 en 50—59 relatief sterker bezet te zijn dan die van 30—39. Aangezien het aantal afgestudeerden in de laatste decenniën een accres heeft vertoond, hetwelk dat der bevolking heeft overtroffen, kan die verklaring niet gezocht worden in afneming van de „productie-intensiteit" van afgestudeerden. Veeleer kan hier gedacht worden aan de omstandigheid, dat vele jongere afgestudeerden in Nederlandsch-Indië werkzaam plegen te zijn, terwijl zij dan in de jaren tusschen 40 en 60 naar Nederland plegen terug te keeren.

De zwakkere bezetting der leeftijdsklassen 60—69, 70—79 en 80 jaar en ouder zal, naar men mag aannemen, verband houden met het feit, dat het aantal studeerenden in de studiejaren, waaruit deze academici voortkomen, geringer was dan het later is geworden. Uit het verloop van de cijfers der gegradueerde vrouwen in de resp. leeftijdsklassen blijkt de toeneming der meisjesstudie wel zeer duidelijk.

§ 3. Personen met meer dan één academischen graad.

Personnes avec plus d'un seul degré universitaire.

Onder de personen, in tabel 1 vermeld, zijn er een aantal met meer dan één academischen graad. Deze zijn vermeld in tabel 2 (bl. 182—183). De lezer vindt hier van 202 personen aangegeven, welke graden zij gelijktijdig bezitten. De kolom ter linkerzijde van de tabel geeft de studierichting aan, onder welke zij in tabel 1 voorkomen d.w.z. die, welke het best scheen aan te sluiten bij het door hen bekleede beroep, uit de overige kolommen blijkt welke graden zij daarnevens verwierven. De meest voorkomende combinatie blijkt die te zijn van godgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. In deze studierichtingen te zamen studeerden 46 personen af. Godgeleerdheid en rechtsgeleerdheid komen te zamen 32 keer voor. De vereeniging van rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte wordt in 17 gevallen gevonden. Geneeskunde en wis- en natuurkunde (wellicht pharmacie) treft men 16 maal aan. Elf personen vereenigden de tandartsstudie met die der geneeskunde. In 20 gevallen worden wis- en natuurkunde en techniek te zamen aangetroffen. Rechtsgeleerdheid en handelswetenschappen vindt men 6 maal vereenigd. Rechtsgeleerdheid en techniek 9 maal. Voor de overige, meer zeldzame, combinaties raadplege de lezer de tabel.

§ 4. Buitenlandsche gegradueerden.

Gradués étrangers.

Een antwoord op de vraag hoeveel buitenlanders zich ten tijde der volkstelling onder de gegradueerden bevonden vindt men in tabel 3 (blz. 184—185).

Het blijkt, dat er onder de 23507 gegradueerden 954 mannelijke, 43 vrouwelijke en in totaal 997 niet-Nederlanders voorkwamen. Laat men die zonder nationaliteit en die met onbekende nationaliteit buiten beschouwing dan blijkt het aantal gegradueerde buitenlanders 4,0 % van het totaal te bedragen. Op de totale bevolking is het aantal vreemdelingen geringer, het bedraagt 2,1 %.

De academisch gevormde vreemdelingen zijn niet over alle studierichtingen in dezelfde mate verdeeld. Bij de technische wetenschappen vormen zij 10 % van het totaal, bij de letteren en wijsbegeerte 6 %, bij de handelswetenschappen eveneens 6 %, bij de wis- en natuurkunde 4 %. Onder de theologen en de tandartsen bevinden zich 3 % vreemdelingen, onder de rechtsgeleerden en landbouwkundige ingenieurs 2 %, onder de medici 1 %. Onder de veeartsenijkundigen zijn er slechts 2 (0,5 %).

De vreemdelingen bezitten meerendeels buitenlandsche graden. Een uitzondering vormen de geneeskunde en de tandartsstudie waarin verreweg de meeste buitenlanders in Nederland examen deden, terwijl onder de theologen en juristen het aantal derzulken relatief zeer groot is.

§ 5. Vrouwelijke gegradueerden naar den burgerlijken staat.

Gradués d'après l'état civil.

In tabel 4 (blz. 184—185) is van de vrouwelijke afgestudeerden de burgerlijke staat vermeld. Het blijkt, dat van haar 63 % ongehuwd is, 34 % gehuwd en 3 % gehuwd geweest. Voor de totale vrouwelijke bevolking van 20 jaar en ouder zijn deze verhoudingscijfers 28 % ongehuwd, 62 % gehuwd en 10 % gehuwd geweest.

§ 6. Kerkelijke gezindte der gegradueerden.

Gradués d'après le culte.

In tabel 5 (blz. 186—187) zijn de gegradueerden verdeeld naar de kerkelijke gezindten, waartoe zij behooren. Tellen wij de personen der Protestantsche gezindten samen dan merken wij op, dat hiertoe 47 % van de academisch gevormden behoort. Roomsch-Katholiek is 14 %. Israëlietisch 3 %. Tot andere kerkelijke gezindten behoort 3 %. Zonder kerkelijke gezindte is 33 %. Van de bevolking van 20 jaar en ouder behoort 48 % tot de Protestantsche gezindten, 34 % tot de Roomsch-Katholieke kerk, 2 % tot de Israëlieten, 2 % tot de andere kerkelijke gezindten, terwijl 14 % zonder kerkelijke gezindte is.

Vergelijken wij deze cijferreeksen dan trekt daarin de aandacht vooreerst het relatief geringe getal Roomsch-Katholieke academici en voorts het relatief hooge getal afgestudeerde personen zonder kerkelijke gezindte.

Bij de beoordeeling van deze feiten dient rekening te worden gehouden met de omstandigheid, dat de theologen, die 18 % uitmaken van de Protestantsche gegradueerden, onder de Roomsch-Katholieke afgestudeerden slechts zwak, n.l. met 3 %, vertegenwoordigd zijn. De verklaring ligt in de omstandigheid, dat de Roomsch-Katholieke geestelijken hun opleiding voor het overgroote deel uitsluitend ontvangen aan de daarvoor bestemde afzonderlijke instellingen.

Er zijn twee wegen, waarlangs de gegeven cijfers in verband hiermede kunnen worden gecorrigeerd. Vooreerst is het mogelijk de groep der theologen een oogenblik te elimineeren. De verhoudingscijfers worden dan: Protestant 42 %, Roomsch-Katholiek 15 %, Israëlietisch 3 %, andere kerkelijke gezindten 3 %, geen kerkelijke gezindte 37 %.

Het is ook mogelijk de Roomsch-Katholieke geestelijken, wier aantal, 3895, van de beroepstelling bekend is, in de berekening te betrekken. In dit geval wijzigen zich de zoo juist genoemde percentages aanmerkelijk ten gunste van de Roomsch-Katholieken. Zij worden dan: Protestant 40 %, Roomsch-Katholiek 27 %, Israëlietisch 2 %, andere kerkelijke gezindte 3 %, geen kerkelijke gezindte 29 %. Bij deze cijfers dient dan echter te worden opgemerkt, dat voor een juiste vergelijking bij de Protestantsche academici de personen, opgeleid aan niet-universitaire instellingen tot opleiding van predikanten en zendelingen zouden moeten worden toegevoegd, terwijl de dubbeltellingen, veroorzaakt door de Roomsch-Katholieke geestelijken, die in andere dan de theologische faculteit, b.v. letteren en wijsbegeerte, studeerden en daarin een graad behaalden, zouden moeten worden geëlimineerd. Het aanbrengen van deze correcties is evenwel niet mogelijk.

Zoowel bij de eene als bij de andere wijze van berekening blijft het verschijnsel, dat de personen zonder kerkelijke gezindte onder de gegradueerden veel sterker vertegenwoordigd zijn dan onder de bevolking van 20 jaar en ouder.

Overigens valt nog op te merken, dat de Israëlieten, die van de bevolking van 20 jaar en ouder 1,7 % uitmaken, een grooter deel vormen van de gestudeerden n.l. 2,6 % (bij weglating van de theologen 2,9 % en bij medetelling van de Roomsch-Katholieke geestelijken 2,3 %). Ook de niet met name genoemde kerkelijke gezindten zijn onder de academici wat sterker vertegenwoordigd dan onder de geheele bevolking nl. 3,2 % (3,4 % of 2,8 %) van de gegradueerden tegen 2,2 % van de bevolking.

Let men uitsluitend op de gegevens voor de vrouwelijke gegradueerden afzonderlijk dan nemen de geconstateerde verschillen een nog eenigszins scherper vorm aan.

Terwijl onder de vrouwelijke bevolking van 20 jaar en ouder 34 % Katholiek is, vinden wij onder de afgestudeerden slechts 8 % Katholieken. Onder de vrouwelijke bevolking van den genoemden leeftijd is er 12 % zonder kerkelijke gezindte, onder de vrouwelijke afgestudeerden 41 %. De Israëlietische vrouwen vormen 1,7 % van de vrouwelijke bevolking van 20 jaar en ouder en 3,8 % van de afgestudeerde vrouwen. Tot de rubriek „andere kerkelijke gezindten" behoort 2,3 % van de vrouwelijke bevolking van 20 jaar en ouder en 3,6 % van de vrouwelijke gegradueerden. Blijven nog de Protestantsche gezindten met 49 % van de vrouwelijke bevolking van 20 jaar en ouder en 44 % van de vrouwelijke gegradueerden.

In den onderstaanden staat 3 vindt de lezer de verhoudingscijfers, naar de studierichtingen onderscheiden.

STAAT 3. *Etat 3.* **Aantal mannelijke en vrouwelijke academisch gegradueerden der onderscheidene kerkelijke gezindten per honderd mannelijke en vrouwelijke gegradueerden van elke studierichting.**

Nombre de gradués et de graduées universitaires des divers cultes pour 100 gradués et graduées de chaque faculté.

Kerkelijke gezindten. *Cultes.*	Studierichtingen. *Facultés.*																																			
	Godgeleerdheid. *Théologie.*			Rechtsgeleerdheid. *Droit.*			Geneeskunde. *Médecine.*			Tandartsstudie. *Etudes dentaires.*			Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.*			Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.*			Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.*			Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.*			Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.*			Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.*			Technische wetenschappen. *Sciences techniques.*			Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.*			Totaal. *Total.*		
	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*
Protestanten. *Protestants.*	91,2	91,0	91,2	45,7	44,6	45,6	44,3	40,5	44,0	39,3	33,0	38,2	38,5	48,2	40,3	37,6	43,8	39,0	64,2	—	64,3	45,9	33,4	44,2	33,2	33,3	33,1	52,2	—	52,0	37,1	34,3	36,8	41,8	20,0	41,3	46,9	43,9	46,7
Roomsch-Katholieken. *Catholiques romains.*	6,2	—	6,1	16,8	5,7	15,9	16,4	6,7	15,8	16,3	7,0	14,6	11,1	8,1	10,5	22,5	10,1	19,4	7,1	—	7,1	10,8	33,3	14,0	15,1	16,7	15,1	14,8	—	14,8	14,2	9,3	14,0	15,6	20,0	15,7	14,8	7,7	14,3
Israëlieten. *Israélites.*	—	—	—	3,1	5,0	3,2	3,8	3,8	3,8	6,4	12,0	7,4	2,6	3,1	2,7	2,8	1,8	2,5	—	—	—	2,7	—	2,3	7,2	—	7,0	1,8	—	1,8	1,0	1,0	1,0	0,4	—	0,4	2,5	3,8	2,6
Andere kerkel. gez. *Autres cultes.*	2,0	2,2	2,0	3,3	3,2	3,3	2,1	3,8	2,2	1,7	2,8	1,9	4,2	2,3	3,8	4,0	5,1	4,2	—	—	—	5,4	—	4,7	6,1	16,7	6,3	2,1	—	2,0	4,5	3,7	4,5	2,9	—	2,8	3,2	3,6	3,2
Geen kerkel. gez. *Sans culte.*	0,7	6,7	0,8	31,1	41,2	31,8	33,5	44,9	34,2	36,2	45,1	37,8	43,6	38,3	42,6	33,1	39,1	34,6	28,6	—	28,6	35,1	33,3	34,9	38,5	33,3	38,4	28,9	100,0	29,1	43,3	50,9	43,5	39,5	60,0	39,9	32,5	40,8	33,1

In dezen staat zijn de Protestantsche gezindten wederom samengeteld. Na hetgeen hiervoren over de sterkte der richtingen onder de theologen werd opgemerkt, vereischen de desbetreffende verhoudingscijfers thans geen nadere toelichting. Ziet men verder af van de studierichtingen met een gering aantal vertegenwoordigers, gelijk die der vereenigde faculteiten van rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte en wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte dan merken wij op, dat de Protestantsche richtingen het sterkst vertegenwoordigd zijn onder de veeartsenijkundigen, juristen en medici, de Roomsch-Katholieken bijzonder sterk onder de literatoren, de Israëlieten vooral onder de tandheelkundigen en de handelseconomen. De andere kerkelijke gezindten komen het meest voor onder de laatstgenoemde groep en die der technici; de personen zonder kerkelijke gezindte vindt men het meest onder de wis- en natuurkundigen en de technici.

Niets steeds vertoonen de cijfers betreffende de vrouwen dezelfde tendenties. Letten wij uitsluitend op de cijfers betreffende de vrouwelijke gegradueerden, dan zien wij dat de Protestanten het sterkst voorkomen in de faculteiten van de wis- en natuurkunde en de letteren en wijsbegeerte, de Roomsch-Katholieke gezindte onder de handelseconomen en de literatoren, de Israëlieten onder de tandartsen en de juristen, de personen der andere kerkelijke gezindten onder de handelseconomen en literatoren en de personen zonder kerkelijke gezindte onder de technici, de tandartsen en de medici.

Ten slotte bezien wij de gegevens omtrent de vrouwelijke gegradueerden, in tabel 5 vermeld, nog van een ander uitgangspunt n.l. in verhouding tot het totaal aantal gegradueerden van elke gezindte. Wij kunnen dan vaststellen, dat relatief het grootste aantal vrouwelijke gegradueerden wordt aangetroffen onder de afgestudeerden van Israëlietische gezindte. Het bedraagt 11,5 % van het totaal aantal afgestudeerden dezer gezindte. Vervolgens is het aantal vrouwen het sterkst onder de gegradueerden zonder kerkelijke gezindte t.w. 10 % van het totaal aantal tot deze rubriek behoorende afgestudeerden. Dan volgen de afgestudeerden der rubriek „andere kerkelijke gezindten" met 9 % vrouwen. Daarna de afgestudeerden der Protestantsche gezindten met 7 % vrouwen. Gering is het aantal vrouwelijke afgestudeerden bij de Roomsch-Katholieken n.l. 4 %. Wij noemden reeds eerder het totaal percentage der vrouwelijke afgestudeerden n.l. 8 %.

§ 7. De gegradueerden naar geografische indeeling.

Les gradués d'après la classification géographique.

In tabel 6 (blz. 186—187) zijn de gegradueerden ingedeeld naar de grootte der gemeenten en naar de provinciën, waarin zij ten tijde van de Volkstelling woonachtig waren. In staat 4 (blz. 170) zijn de in deze tabel vervatte gegevens verwerkt tot verhoudingscijfers per 100000 inwoners der betreffende gemeentegroepen en provinciën.

Aan de hand van dezen staat kunnen wij vaststellen, dat het aantal gegradueerden in verhouding tot het aantal inwoners stijgt, naarmate de gemeenten grooter worden. In de groep der kleinste gemeenten vindt men 116 gegradueerden op elke 100000 inwoners, in de gemeenten met 5001—20000 inwoners is dit aantal 214, in de gemeenten met 20001—50000 inwoners is het 308, in de gemeenten met 50001—100000 inwoners 419 en in de gemeenten met meer dan 100000 inwoners telt men gemiddeld 478 gegradueerden per 100000 der bevolking.

Letten wij op de gegevens voor de groote steden afzonderlijk, dan merken wij op, dat de gemeente 's Gravenhage met haar Regeeringsbureaux de meeste academici telt n.l. 803 per 100000 inwoners. Deze gemeente wordt in dit opzicht echter overtroffen door een andere, welke niet onder die met meer dan 100000 inwoners kan worden gerekend doch per 100000 inwoners berekend 846 afgestudeerden telt, n.l. Leiden. Na de Residentie en 's Lands oudste universiteitsstad volgen de academiesteden Utrecht en Groningen met resp. 717 en 668 academici per 100000 inwoners. Amsterdam, dat weliswaar een universiteit heeft doch daardoor in zijn karakter minder sterk wordt bepaald, komt aan deze getallen niet toe. Het telt 410 afgestudeerden op elke 100000 ingezetenen. Het blijft achter bij Haarlem, dat er 481 heeft doch overtreft verre Rotterdam, dat onder de groote steden geheel onderaan komt met 225 afgestudeerden per 100000 inwoners.

Niet slechts de aantallen academici per 100000 inwoners, ook de samenstelling van deze aantallen naar de studierichting verschilt voor de onderscheidene gemeentegroepen aanmerkelijk. Onder de 116 gegradueerden, welke in deze verhouding, in de kleinste gemeenten worden gevonden, bevinden zich o.m. 40 medici, 38 theologen, 14 juristen, 10 ingenieurs, 4 veeartsen, 3 afgestudeerden in de wis- en natuurkunde en 3 in de letteren en wijs-

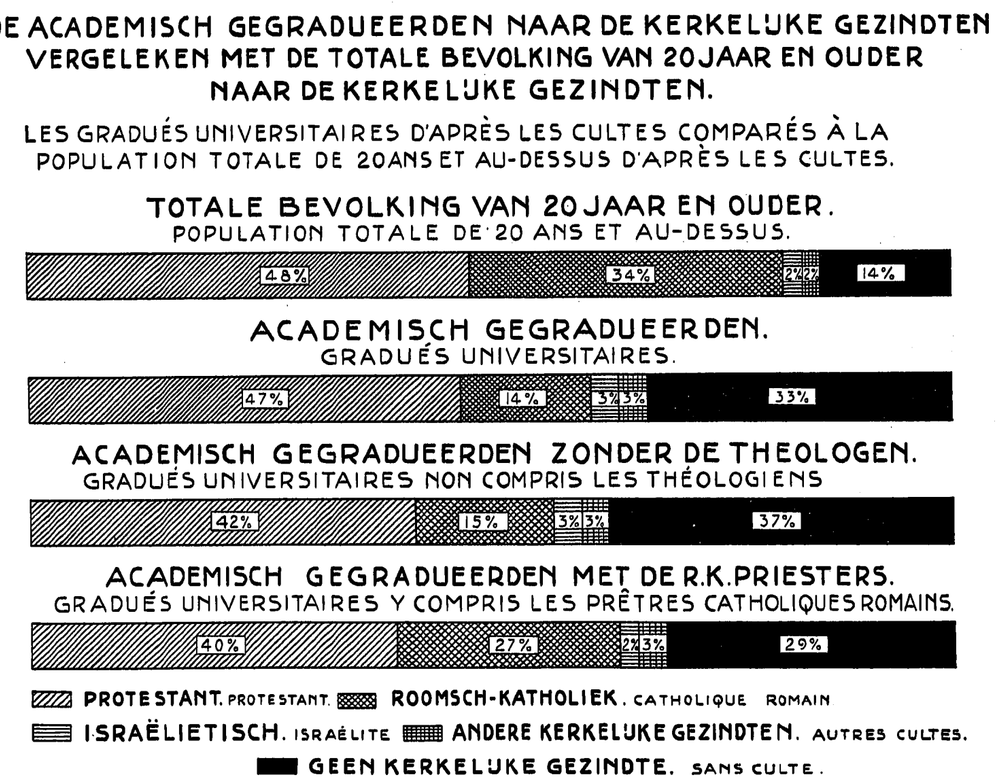

STAAT 4. *Etat 4.*

De academisch gegradueerden naar studierichting en geografische indeeling per 100000 inwoners.

Les gradué(e)s universitaires d'après la faculté et la classification géographique pour 100000 habitants.

Groepen van gemeenten, gemeenten met meer dan 100000 inwoners, provinciën en het Rijk. *Groupes de communes, communes de plus de 100000 habitants, provinces et le Royaume.*	Studierichtingen. *Facultés.* Godgeleerdheid. *Théologie.*	Rechtsgeleerdheid. *Droit.*	Geneeskunde. *Médecine.*	Tandartsstudie. *Etudes dentaires.*	Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.*	Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.*	Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.*	Wis- en natuurkunde, letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.*	Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.*	Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.*	Technische wetenschappen. *Sciences techniques.*	Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.*	Totaal. *Total.*
Gemeenten met: *Communes de:*													
5000 en minder inw. *hab. et moins*	37,8	13,7	40,0	1,3	3,3	3,5	—	0,1	0,4	4,3	9,0	1,7	115,0
5001—20000 inw. *hab.*	34,7	41,1	51,5	6,5	15,0	12,3	0,2	0,5	1,8	4,0	39,6	5,1	214,0
20001—50000 „	23,6	65,4	65,0	13,5	25,4	25,1	—	0,6	3,3	5,8	73,8	5,2	307,5
50001—100000 „	26,7	82,2	89,8	12,7	46,3	37,6	0,3	0,0	5,3	4,0	109,5	2,6	418,9
meer dan 100000 „ *plus de 100000 hab.*	18,7	128,2	119,5	17,6	43,2	39,2	0,4	0,8	7,6	5,1	94,4	3,0	477,7
Amsterdam	13,6	115,3	114,0	17,4	38,7	39,3	—	1,5	7,0	2,6	57,7	2,0	410,0
Rotterdam	10,4	54,9	55,2	9,9	17,0	15,3	—	0,2	8,5	2,7	49,9	1,0	225,1
's Gravenhage *La Haye*	23,3	255,2	151,0	22,6	52,6	54,4	1,6	0,5	11,2	5,0	219,3	5,9	802,7
Utrecht	36,8	133,7	227,9	32,9	98,1	54,2	—	0,6	2,6	27,8	98,1	3,9	716,7
Haarlem	28,4	111,9	108,6	20,9	39,3	51,8	—	2,5	5,0	3,3	108,6	0,8	481,2
Groningen	45,7	113,2	234,0	14,3	106,5	72,3	1,0	—	1,9	4,8	64,7	9,5	667,6
Noordbrabant *Brabant septentrional*	14,2	31,6	34,1	3,8	11,8	11,7	—	0,6	3,8	3,3	44,4	1,9	161,2
Gelderland *Gueldre*	39,7	58,0	63,9	9,6	21,0	21,7	0,1	0,6	1,2	6,5	43,3	10,5	276,1
Zuidholland *Hollande méridionale*	23,7	97,7	87,8	11,3	30,8	25,0	0,6	0,4	6,7	4,0	98,6	2,7	389,4
Noordholland *Hollande septentrionale*	23,3	90,5	96,3	15,4	33,1	33,0	—	1,0	5,0	3,4	61,9	2,3	365,0
Zeeland *Zélande*	42,8	35,9	46,0	5,3	10,1	10,1	—	0,4	2,0	2,8	38,0	2,0	195,5
Utrecht *Utrecht*	47,4	104,7	152,6	20,4	60,2	35,4	0,2	1,2	1,7	16,2	77,4	5,4	522,9
Friesland *Frise*	67,8	27,0	49,3	5,8	9,8	8,3	—	0,3	1,8	6,8	11,0	3,0	190,7
Overijssel *Overijssel*	24,8	33,6	43,0	7,9	13,2	13,4	—	0,4	1,7	6,1	46,5	3,6	194,3
Groningen *Groningue*	47,4	43,8	93,8	6,9	33,9	24,5	0,3	0,3	0,5	4,1	27,0	3,6	285,9
Drenthe *Drenthe*	30,6	26,1	36,0	3,1	8,1	5,4	—	—	—	7,6	8,1	5,4	130,4
Limburg *Limbourg*	12,9	28,9	33,9	3,6	10,2	13,4	—	—	0,5	2,2	45,4	1,3	152,3
Het Rijk *Le Royaume*	**28,9**	**65,9**	**73,1**	**9,8**	**24,8**	**21,8**	**0,2**	**0,5**	**3,6**	**4,9**	**59,1**	**3,5**	**296,2**

begeerte, 1 tandarts en bijna 2 landbouwkundig ingenieurs. Van de groep academici behoort in deze gemeenten dus gemiddeld 34½ % tot de medici, 33 % tot de theologen, 12 % tot de juristen, 8½ % tot de ingenieurs en de rest tot andere studierichtingen.

Van de 214 gegradueerden per 100000 inwoners in de gemeenten met 5001—20000 inwoners behooren er o.m. 52 tot de medici, 41 tot de juristen, 40 tot de ingenieurs, 35 tot de theologen, 16 tot de wis- en natuurkundigen en 12 tot de literatoren, ruim 6 tot de tandartsen, 5 tot de veeartsen en 5 tot de landbouwkundigen. De medici vormen in deze gemeenten dus gemiddeld 24 %, de juristen 19 %, de ingenieurs 18½ %, de theologen 16 %, de wis- en natuurkundigen 7½ % en de literatoren bijna 6 % van de groep academici. De medici en de theologen hebben hier dus hun overheerschende plaats ten gunste van vertegenwoordigers van andere studierichtingen moeten prijsgeven.

Wij komen thans tot de gemeenten met 20001—50000 inwoners, waar wij per 100000 inwoners 308 gegradueerden hebben gevonden. Tot hen behooren 74 technici, 66 medici, 65 juristen, 25 wis- en natuurkundigen en evenveel literatoren, 24 theologen, ruim 13 tandartsen, 6 veeartsen en 5 landbouwkundigen. Thans vormen de technici reeds 24 % van de groep, de juristen zijn tot 21 % gestegen en de medici tot 21 % gedaald, ook de plaats van wis- en natuurkundigen en literatoren is eenigszins grooter geworden (hier 8 %), daarentegen is het aantal der theologen verder gedaald, thans tot 8 %. Het aantal tandartsen is dubbel zoo groot als in de vorige groep gemeenten, zij vormen 4 % van het aantal gegradueerden.

Vergeleken met de voorafgaande groep vertoont die der gemeenten met 50001—100000 inwoners geen belangrijke verschuivingen. Wij vinden hier 419 academisch geschoolden. Het aantal personen der verschillende studierichtingen is dus telkens grooter maar de onderlinge verhouding ondergaat slechts bescheiden veranderingen. Er zijn in deze gemeenten per 100000 inwoners bijna 110 technici d.i. 26 % van de groep, 90 medici d.i. 21 %, 82 juristen d.i. 20 %, 46 wis- en natuurkundigen d.i. 11 %, 38 literatoren d.i. 9 %, 27 theologen d.i. 6 % en 13 tandartsen d.i. 3 %. De plaats der theologen, veeartsen en landbouwkundigen is ten gunste van die der andere groepen afgenomen.

Ten slotte de groote steden met haar 478 academici per 100000 inwoners. Wij vinden er in deze verhouding 128 juristen. Zij komen thans vooraan en vormen 27 % van de groep academisch geschoolden. Dan zijn er 120 medici d.i. 25 % van de groep, eveneens een grooter percentage dan in de beide voorafgaande groepen. Er zijn 94 technici. Hun plaats is kleiner geworden, zij vormen thans 20 % van de groep. Hierna volgen 43 wis- en natuurkundigen, relatief iets minder dan in de voorafgaande gemeentegroep en thans 9 % van de academici, 39 literatoren of 8 % van de groep. Er zijn thans nog 19 theologen d.i. wederom een geringer procent dan in de vorige gemeentegroepen n.l. 4 %. Er zijn bijna 18 tandartsen en bijna 8 handelseconomen d.i. relatief meer dan in de voorafgaande gemeentegroepen. Hier vormen de tandartsen 4 % en de handelseconomen 2 % van het totaal aantal gestudeerden.

Tusschen de groote steden onderling zijn er ten aanzien van de aantallen academici nog weder merkwaardige verschillen, waarvoor naar tabel en staat verwezen zij.

Omtrent de provinciën kan worden opgemerkt, dat Utrecht het grootste aantal academisch gegradueerden bezit n.l. 523 per 100000 inwoners en dat het in dit opzicht gevolgd wordt door Zuidholland met 389 en Noordholland met 365 academici per 100000 inwoners. Hierna volgen Groningen en Gelderland met resp. 286 en 276 gegradueerden per 100000 ingezetenen. Zeeland, Overijssel en Friesland tellen er resp. 196, 194 en 191. Daarna volgen Noordbrabant met 161, Limburg met 152 en eindelijk Drenthe met 130 afgestudeerden per 100000 inwoners.

Deze verschillen hangen uiteraard nauw samen met de verdeeling van de bevolking dezer provinciën over de gemeenten der onderscheidene grootte-groepen.

Het is mogelijk gegevens, vervat in tabel 6, nog van een anderen gezichtshoek uit te bezien.

Namen wij tot dusver ons uitgangspunt in de geografische eenheden en onderzochten wij welke aantallen academici daar werden gevonden, wij kunnen ook uitgaan van het totaal aantal academici en nagaan op welke wijze zij over het land zijn verdeeld.

Uit de gegeven cijfers blijkt reeds duidelijk, dat de academisch gegradueerden in veel sterker mate in de grootere bevolkingscentra geconcentreerd zijn dan de bevolking in haar geheel. Van de geheele bevolking woont iets meer dan de helft (51 %) in de gemeenten met 20000 en minder inwoners, n.l. 21 % in de groep van 5000 en minder inwoners en 30 % in de groep van 5001—20000 inwoners. In deze gemeenten vindt men slechts 30 % (n.l. 8 % in de kleinste gemeenten en 22 % in de groep van 5001—20000 inwoners) van de academici. In de gemeenten met 20001—50000 inwoners is een ongeveer gelijk gedeelte van de academici als van de totale bevolking woonachtig n.l. 12 % à 11½ %. In de gemeenten met meer dan 50000 inwoners vindt men 37 % der bevolking en 58 % van de afgestudeerden. Met betrekking tot de groote steden afzonderlijk is de tegenstelling nog grooter. Hier vindt men 27 % van de bevolking en 44 % van de academisch geschoolden.

Evenals boven geschiedde, gaan wij de overeenkomstige cijfers voor de afzonderlijke studierichtingen na. Wij bedienen ons daarbij van de verhoudingscijfers, vervat in staat 5 (blz. 173).

Het blijkt wederom, dat het zooeven geconstateerde verschijnsel zich ten aanzien van de afzonderlijke studierichtingen niet in gelijke mate voordoet.

Het meest in overeenstemming met de algemeene tendentie is de verdeeling van de groep medici over het land in de kleinste gemeenten 11½ %, in die van 5001—20000 inwoners 21 %, in die van 20001—50000 inwoners 10 %, in die van 50001—100000 inwoners 12 % en in die van meer dan 100000 inwoners 45 %.

Boven het gemiddelde op het platteland woonachtig zijn de theologen met 28 % in de allerkleinste gemeenten, 36 % in de gemeenten met 5001—20000 inwoners, slechts 9 % in elk der beide groepen omvattende 20001—100000 inwoners en slechts 18 % in de groote steden.

Een overeenkomstige tendentie doet zich voor met betrekking tot de veeartsen en de landbouwkundigen. De eerstgenoemden zijn voor 19 % in de kleinste gemeenten woonachtig, 30 % van hen bevindt zich in de groep

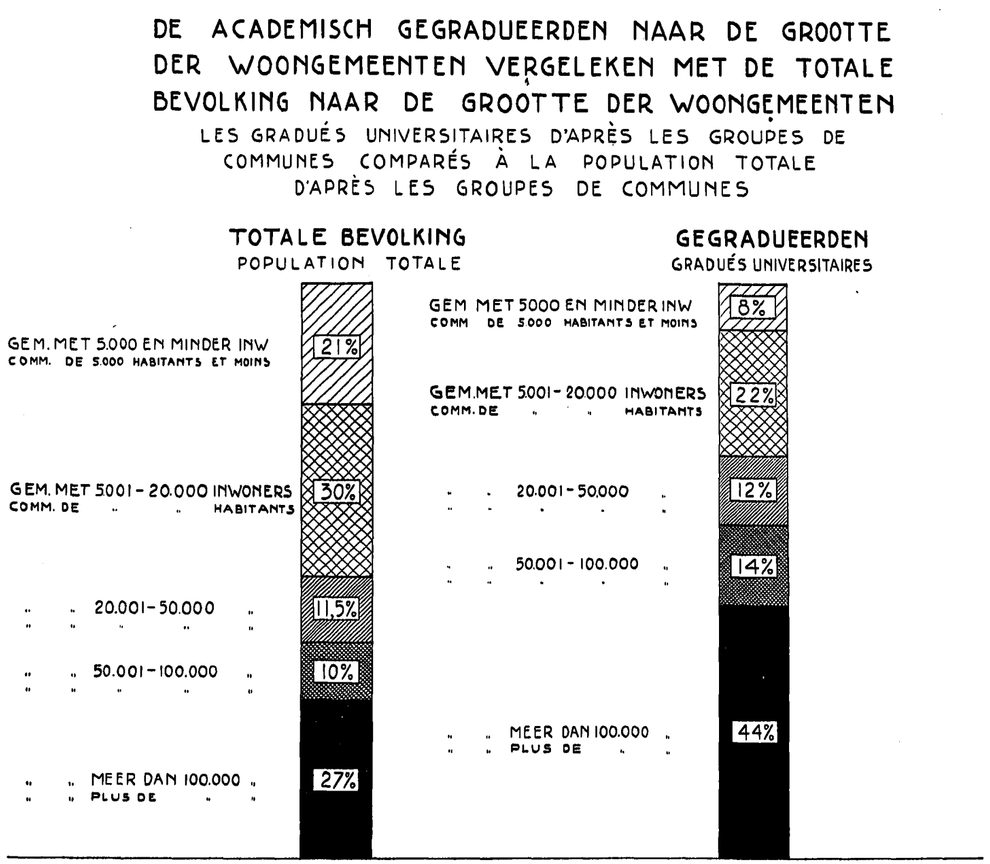

STAAT 5. *Etat 5.*

De academisch gegradueerden naar studierichting en geografische indeeling per 100 gegradueerden van elke studierichting.

Les gradué(e)s universitaires d'après la faculté et la classification géographique pour 100 gradué(e)s de chaque faculté.

Groepen van gemeenten, gemeenten met meer dan 100000 inwoners, provinciën en het Rijk. *Groupes de communes, communes de plus de 100000 habitants, provinces et le Royaume.*	Studierichtingen. *Facultés.*												
	Godgeleerdheid. *Théologie.*	Rechtsgeleerdheid. *Droit.*	Geneeskunde. *Médecine.*	Tandartsstudie. *Etudes dentaires.*	Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.*	Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.*	Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.*	Wis- en natuurkunde, letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.*	Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.*	Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.*	Technische wetenschappen. *Sciences techniques.*	Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.*	Totaal. *Total.*
Gemeenten met: *Communes de:*													
5000 en minder inw. *hab. et moins*	27,7	4,4	11,5	2,8	2,8	3,4	—	2,3	2,1	18,7	3,5	10,0	8,3
5001—20000 inw. *hab.*	36,0	18,7	21,2	19,8	19,3	17,0	28,6	27,9	14,8	29,8	20,1	43,1	21,7
20001—50000 "	9,4	11,4	10,3	15,8	11,7	13,2	—	11,6	10,6	13,5	14,3	16,7	11,9
50001—100000 "	9,2	12,5	12,3	12,9	18,7	17,3	14,3	16,3	14,8	9,9	18,5	7,5	14,2
meer dan 100000 " *plus de 100000 hab.*	17,6	53,0	44,6	48,7	47,5	49,1	57,1	41,9	57,8	28,1	43,5	22,8	43,9
Amsterdam	4,5	16,7	15,0	16,9	14,9	17,3	—	25,6	18,7	5,1	9,3	5,3	13,2
Rotterdam	2,7	6,2	5,6	7,4	5,1	5,2	—	2,3	17,6	4,1	6,3	2,1	5,6
's Gravenhage *La Haye*	4,4	21,4	11,4	12,7	11,7	13,8	50,0	4,7	17,3	5,6	20,5	9,3	14,9
Utrecht	2,5	4,0	6,1	6,5	7,7	4,9	—	2,3	1,4	11,0	3,2	2,1	4,7
Haarlem	1,5	2,6	2,2	3,2	2,4	3,6	—	7,0	2,1	1,0	2,8	0,4	2,5
Groningen	2,1	2,3	4,2	1,9	5,7	4,4	7,1	—	0,7	1,3	1,4	3,6	3,0
Noordbrabant *Brabant septentrional*	5,6	5,4	5,3	4,4	5,4	6,1	—	11,6	12,0	7,7	8,5	6,0	6,2
Gelderland *Gueldre*	14,3	9,2	9,1	10,2	8,8	10,4	7,1	11,6	3,5	13,8	7,7	31,0	9,7
Zuidholland *Hollande méridionale*	20,2	36,6	29,6	28,3	30,6	28,4	78,6	18,6	46,5	20,2	41,1	18,5	32,4
Noordholland *Hollande septentrionale*	15,3	26,1	25,1	29,7	25,4	28,8	—	34,9	26,4	13,3	19,9	12,1	23,4
Zeeland *Zélande*	4,6	1,7	2,0	1,7	1,3	1,5	—	2,3	1,8	1,8	2,0	1,8	2,1
Utrecht *Utrecht*	8,4	8,1	10,7	10,6	12,4	8,3	7,1	11,6	2,5	16,8	6,7	7,8	9,1
Friesland *Frise*	11,8	2,1	3,4	2,9	2,0	1,9	—	2,3	2,5	6,9	0,9	4,3	3,2
Overijssel *Overijssel*	5,6	3,3	3,9	5,3	3,5	4,1	—	4,7	3,2	8,2	5,2	6,8	4,3
Groningen *Groningue*	8,1	3,3	6,3	3,5	6,8	5,6	7,1	2,3	0,7	4,1	2,3	5,0	4,8
Drenthe *Drenthe*	3,0	1,1	1,4	0,9	0,9	0,7	—	—	—	4,3	0,4	4,3	1,2
Limburg *Limbourg*	3,1	3,0	3,2	2,6	2,8	4,3	—	—	1,1	3,1	5,3	2,5	3,6
Het Rijk *Le Royaume*	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

van 5001—20000 inwoners. Iets boven het voor alle academici geldende gemiddelde is het gedeelte van hen in de groep gemeenten met 20001—50000 inwoners n.l. 13½ %. Maar in de grootere gemeenten blijven ook zij verre beneden het algemeen gemiddelde. In de gemeenten met 50001—100000 inwoners bevindt zich 10 % en in de groote steden 28 %. Ten aanzien van de landbouwkundigen zijn de overeenkomstige percentages 10 % voor de kleinste gemeenten, 43 % voor de daarop in grootte volgende gemeenten, 17 % in de gemeenten met 20001—50000 inwoners en dan in de groepen van grootere gemeenten resp. 7½ % en 23 %.

Ten aanzien van de overige studierichtingen doet zich het omgekeerde verschijnsel voor: zij zijn sterker in de grootere dan in de kleinere gemeenten vertegenwoordigd. Zoo vindt men 58 % van de handelseconomen en 53 % van de juristen in de groote steden. Ook de literatoren, de tandartsen en de wis- en natuurkundigen van wie resp. 49 %, 49 % en 47½ % in de groote steden woont, zijn daarmede boven het gemiddelde.

De technici, wier aantal in de groote steden met het algemeene gemiddelde overeenstemt, zijn daarboven in de groep gemeenten met 50001—100000 inwoners, waar 18½ % van hen woonachtig is. In deze zelfde gemeentegroep vindt men trouwens ook een boven het normale uitgaand aantal wis- en natuurkundigen (19 %) en literatoren (17 %).

In de groep gemeenten met 20001—50000 inwoners vindt men eveneens een grooter aantal technici dan met de algemeene tendentie in overeenstemming zou zijn n.l. 14 %. Ditzelfde kan worden gezegd van het aantal tandartsen (16 %) en literatoren (13 %).

Ten aanzien van de overeenkomstige gegevens voor de afzonderlijke groote steden zij wederom naar tabel en staat verwezen.

Hoewel tabel 6 niet uitsluitend betrekking heeft op academisch gegradueerden, die een beroep uitoefenen, zullen deze eigenaardigheden grootendeels uit de door de academici beoefende beroepen kunnen worden verklaard.

Met betrekking tot de provinciën kan worden opgemerkt, dat in Zuidholland 25 % van de geheele bevolking woont en 32 % van de academici, in Noordholland 19 % van de bevolking en 23 % van de academici, in Noordbrabant 11 % van de bevolking en 6 % van de academici, in Gelderland 10 % van de bevolking en 10 % van de academici, terwijl de percentages voor de overige provinciën zijn: Limburg 7 % der bevolking, 4 % van de academici, Overijssel 7 % van de bevolking, 3 % van de academici, Utrecht, Friesland en Groningen ieder 5 % van de bevolking en resp. 9 %, 3 % en 5 % van de academici, Zeeland en Drenthe ieder 3 % van de bevolking en resp. 2 % en 1 % der academici.

Ten slotte zij opgemerkt, dat het verschijnsel van de concentratie der academici in de groote bevolkingscentra zich met betrekking tot de vrouwelijke afgestudeerden in sterker mate voordoet dan ten aanzien van de mannelijke. Van de gestudeerde vrouwen vindt men 55 % in de groote steden, 15 % in de gemeenten met 50001—100000 inwoners, 10 % in de gemeenten met 20001—50000 inwoners, 16 % in de gemeenten met 5001—20000 inwoners en nog geen 4 % in de groep der kleinste gemeenten.

§ 8. De gegradueerden naar bedrijfsklasse en bedrijfsgroep.

Les gradués d'après les classes et les groupes de métiers.

In tabel 7 (blz. 188-199) zijn de gegradueerden ingedeeld naar studierichting, geslacht en de bedrijfsklassen en -groepen, waarin zij werkzaam zijn. De verdeeling, welke daarbij is gevolgd, sluit zich aan bij die der beroepstelling doch is daaraan niet gelijk. De hoofdgroepen, welke werden onderscheiden zijn:

A Nijverheid, landbouw, visscherij en jacht, handel, verkeerswezen, crediet- en bankwezen, verzekeringswezen.
B Overige bedrijven en vrije beroepen, onderwijs, huiselijke diensten, godsdienst.
C Alle bedrijven en bedrijfsklassen te zamen.
D Zonder beroep.

Afzonderlijke bedrijfsklassen werden slechts vermeld, voorzoover daarin een voldoend aantal gegradueerden werkzaam bleek te zijn. Bij de sub A vermelde bedrijfsklassen werd nader onderscheid gemaakt tusschen a) bedrijfshoofden (voor eigen of anderer rekening), b) personen in dienstbetrekking tot het eigenlijke bedrijf behoorende (al of niet met toezicht belast) en c) personen in dienstbetrekking niet tot het eigenlijke bedrijf behoorende (in algemeenen dienst). Bij de sub B vermelde bedrijfsklassen werd onderscheiden tusschen a) personen, behoorende tot het eigenlijke bedrijf en b) personen, niet behoorende tot het eigenlijke bedrijf (in algemeenen dienst).

Gaan wij de gegevens voor de afzonderlijke studierichtingen na dan constateeren wij, dat de theologen slechts in geringe mate over verschillende beroepen verspreid zijn. Van de 1973 beroepsbeoefenaren onder hen komen er 1740 (88 %) voor in de klasse: godsdienst. Buitendien vindt men er 148 (7,5 %) bij het onderwijs, meerendeels bij het hooger onderwijs, 61 (3 %) bij de overige bedrijven en vrije beroepen o.a. in de groepen: verpleging voor armen, behoeftigen enz.; ziekenhuizen, klinieken en herstellingsoorden; hooge colleges van staat enz.; bibliotheken en leeszalen. Van de 23 (1 %) in groep A voorkomende theologen vindt men er 14 in de klasse handel o.a. verbonden aan dagbladen.

De juristen zijn daarentegen in sterke mate over heel het bedrijfsleven verspreid. Zeker, ook hier, vindt men het grootste aantal beroepsbeoefenaren in de beroepsgroepen, die zich onmiddellijk bij hun opleiding aansluiten. Van de 4242 werkende juristen komen er 1337 (31,5 %) voor in de groep advocatenkantoren, rechtskundige bureaux e.d., 709 (17 %) in de groep rechts-, politie- en gevangeniswezen. Daarnevens vindt men er 503 (12 %) in de groep: hooge colleges van staat, departementen van algemeen bestuur en daaronder ressorteerende instellingen, provinciale, gemeente-, waterschaps- en polderbesturen en 137 (3 %) in de groep notariskantoren. Maar ook in de onder A genoemde bedrijfsklassen zijn tal van juristen werkzaam. Het crediet- en bankwezen telt er 412 (10 %), het verzekeringswezen 143 (3 %), de handel 181 (4 %), de nijverheid 136 (3 %), het verkeerswezen 75 (2 %). Bij het onderwijs, voornamelijk hooger en middelbaar, werken 193 juristen (4,5 %). Van de juristen in de nijverheid, den handel en het verkeerswezen zijn de meesten niet in dienstbetrekking in het eigenlijke bedrijf doch òf als bedrijfshoofd òf in algemeenen dienst b.v. als juridisch adviseur, secretaris

DE ACADEMISCH GEGRADUEERDEN DER VOORNAAMSTE STUDIERICHTINGEN NAAR HET BEDRUF.
LES GRADUÉS UNIVERSITAIRES DES FACULTÉS PRINCIPALES D'APRÈS LES MÉTIERS.

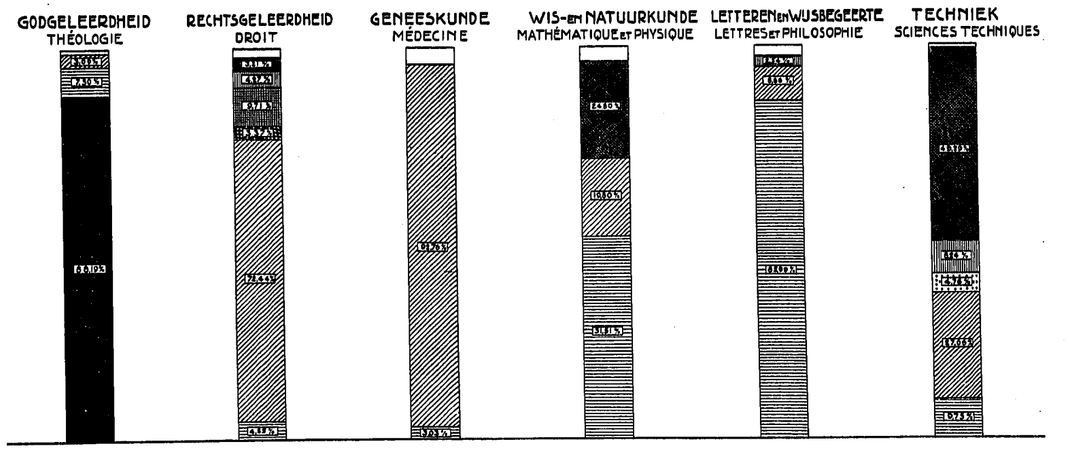

NIJVERHEID. INDUSTRIE. HANDEL. COMMERCE. VERKEERSWEZEN. COMMUNICATIONS. CREDIET- EN BANKWEZEN. CRÉDIT ET BANQUES.
VERZEKERINGSWEZEN. ASSURANCES. OVERIGE BEDR. EN VRIJE BEROEPEN. AUTRES MÉTIERS ET PROFESSIONS LIBÉRALES. ONDERWIJS. ENSEIGNEMENT. GODSDIENST. CULTE.
BEDRUFSKLASSEN, WAARVOOR DE GEGEVENS TE GERING ZIJN OM AFZONDERLIJK IN DE GRAFIEK TE WORDEN AANGEGEVEN, BIJ EENGENOMEN.
ENSEMBLE DES CLASSES DE MÉTIERS POUR LESQUELLES LES DONNÉES DE CHAQUE CLASSE NE SONT PAS ASSEZ IMPORTANTES POUR LES INDIQUER SÉPARÉMENT DANS LE GRAPHIQUE.

van de directie enz. werkzaam. In de groep der hooge colleges van staat enz. vindt men de meesten onder de personen, „niet behoorende tot het eigenlijke bedrijf", waarmede wordt uitgedrukt, dat zij niet behooren tot de besturende personen. Tot het groote aantal juristen, dat in de groep rechts-, politie- en gevangeniswezen op deze wijze is aangeduid, behooren o.m. de griffiers, in onderscheid met de rechters en de ambtenaren O. M., die als „personen, behoorende tot het eigenlijke bedrijf", staan vermeld.

De meeste medici vindt men uiteraard in de groep: doktersspraktijken. Hier staan 3317 (70 %) van de 4752 beroepsbeoefenaren vermeld. Aan ziekenhuizen, klinieken, herstellingsoorden e.d. zijn er bovendien nog 880 (18,5 %) verbonden. In de nijverheid, o.a. de chemische nijverheid, zijn 34 (1 %) geneeskundigen werkzaam; in het verkeerswezen o.a. als scheepsdokter 47 (1 %); in het verzekeringswezen o.a. voor de medische contrôle 108 (2 %); bij de arbeidsinspectie en volksgezondheid 29 (0,6 %); in het krijgswezen o.a. als officier van gezondheid 54 (1 %); in archieven, musea en andere wetenschappelijke instellingen 35 (0,7 %); in tandartspraktijken 37 (0,8 %); bij het hooger onderwijs 107 (2 %); bij het lager onderwijs, b.v. als schoolarts 28 (0,6 %).

Van de 725 werkende personen met een graad als tandarts vindt men er 687 (95 %) in tandartspraktijken, 11 in ziekenhuizen, klinieken, herstellingsoorden e.d., in het verzekeringswezen eveneens 11; bij het hooger onderwijs 6 en bij het lager onderwijs (tandheelkundige zorg) nog 4.

De 1621 personen, die in de wis- en natuurkunde zijn afgestudeerd en een beroep uitoefenen, vindt men voornamelijk in vier groepen: bij het voorbereidend hooger en middelbaar onderwijs 550 (34 %), bij het hooger onderwijs 223 (14 %), in de nijverheid, in het bijzonder de chemische nijverheid en de bereiding van voedings- en genotmiddelen 402 (25 %) en in archieven, musea e.a. wetenschappelijke instellingen en verzamelingen 220 (14 %). In den handel vonden 24 (1,5 %) wis- en natuurkundigen een plaats, in het verzekeringswezen o.m. als wiskundige 23 (1 %), bij de arbeidsinspectie, volksgezondheid enz. 43 (3 %), bij het vakonderwijs voor jongens 30 (2 %).

De afgestudeerden in de letteren en wijsbegeerte vonden, in nog sterker mate dan met de voorafgaande groep gegradueerden het geval was, hun emplooi bij het onderwijs. Van de 1455 beroepsbeoefenaren onder hen vinden wij er 999 (69 %) bij het voorbereidend hooger en middelbaar onderwijs en 167 (11,5 %) bij het hooger onderwijs. Voorts vonden 52 (4 %) een plaats aan archieven, musea, e.a. wetenschappelijke instellingen en verzamelingen en 25 (2 %) aan bibliotheken en leeszalen.

De personen, die in de vereenigde faculteiten der rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte zijn afgestudeerd, zijn in deze telling met een te gering getal vertegenwoordigd om aan hen een afzonderlijke bespreking te wijden, de afgestudeerden van de vereenigde faculteiten der wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte, vindt men, voorzoover zij werkzaam zijn, hoofdzakelijk bij het voorbereidend hooger- en middelbaar onderwijs.

Er zijn in de statistiek 232 handelseconomen begrepen, die een beroep uitoefenen. Het aantal van hen, dat in den handel werkzaam is, is niet zoo groot als men, gezien den naam hunner studie, wellicht zou verwachten n.l. 45 (19 %). In de nijverheid vindt men er 47 (20 %), in het crediet- en bankwezen 25 (11 %). Op accountantskantoren zijn 34 (15 %) van deze gegradueerden werkzaam, bij het onderwijs 23 (10 %).

Van 364 in een beroep werkzame veeartsen oefenen er 195 (54 %) een veeartsenijkundige praktijk uit; 62 (17 %) zijn er bij den dienst der volksgezondheid enz.; 49 (13,5 %) vindt men in de nijverheid, bedrijfsgroep: bereiding van voedings- en genotmiddelen; 11 (3 %) zijn er bij het krijgswezen; 26 (7 %) vonden een werkkring bij het hooger onderwijs.

Van de 4246 werkende technische ingenieurs vindt men ongeveer de helft n.l. 2093 (49 %) in de nijverheid met name in de metaalnijverheid (893 of 21 %) en in de bouwnijverheid (461 of 11 %). Ook de chemische nijverheid, de mijnen, de gas- en electriciteitsbedrijven en de industrie en voedings- en genotmiddelen plaatsten een flink aantal ingenieurs. In den handel zijn 350 (8 %) dezer afgestudeerden werkzaam; vooral in bedrijfsgroep: groot- en tusschenhandel vindt men hen. In het verkeerswezen vonden er 202 (5 %) een plaats, van wie de meesten bij de spoorwegen. Op ingenieurskantoren zijn er 567 (13 %), bij de hooge colleges van staat en de in dezelfde groep ondergebrachte overheidslichamen 117 (3 %), bij de arbeidsinspectie en volksgezondheid 101 (2 %), bij archieven, musea en andere wetenschappelijke instellingen 159 (4 %). Bij het hooger onderwijs werken 142 (3 %) ingenieurs, bij het voorbereidend hooger en middelbaar onderwijs 169 (4 %) en bij het vakonderwijs voor jongens 87 (2 %).

Ten slotte zijn er 248 in een beroep werkzame landbouwkundigen. Van dezen vindt men er 43 (17 %) in landbouwbedrijven, 77 (30 %) in archieven, musea e.a. wetenschappelijke instellingen, 19 (8 %) bij het hooger onderwijs en 31 (12,5 %) bij het vakonderwijs voor jongens, waaronder ook het landbouwonderwijs is begrepen.

Kleinere aantallen vindt men in de bedrijfsgroepen: bereiding van voedings- en genotmiddelen, groot- en tusschenhandel en ingenieurs- en architectenbureaux.

Wij hebben tot dusver nog geen aandacht geschonken aan de verschillen in de beroepen der academici in verband met het geslacht. Daarom zij thans nog in het bijzonder melding gemaakt van de werkzaamheid der 1185 vrouwelijke gegradueerden, die een werkkring hebben.

Wij merken op, dat de afgestudeerde vrouwen relatief in sterker mate dan gegradueerde mannen bij het onderwijs werkzaam zijn. Voor de mannen is het percentage 14 %, voor de vrouwen 38 %. Dit verschijnsel hangt samen met de eerder gebleken voorliefde der vrouwen voor de faculteit der letteren en wijsbegeerte en voor die der wis- en natuurkunde, welke beide het grootste aantal harer gegradueerden aan het onderwijs afleveren. Gaan wij de overige bedrijfsklassen na dan constateeren wij, dat relatief meer vrouwen — en het betreft hier uiteraard voornamelijk in de wis- en natuurkunde afgestudeerde vrouwen — dan mannen een plaats vinden in de chemische nijverheid alsmede in de huiselijke diensten. Dit impliceert uiteraard geenszins, dat het absolute aantal vrouwen in deze groepen dat der mannen zou overtreffen, het wil uitsluitend zeggen, dat van de afgestudeerde vrouwen, die een werkkring vonden, er een grooter gedeelte in deze klassen terecht kwam dan ten aanzien van de afgestudeerde mannen het geval was.

Dit dient evenzeer in het oog te worden gehouden, wanneer wij opmerken, dat het aantal afgestudeerde vrouwelijke juristen in den handel, b.v. als secretaresse der directie, dat van de mannelijke relatief overtreft, terwijl het ook in overheidsdienst en op advocatenkantoren naar verhouding grooter blijkt te zijn. De werkkringen der vrouwelijke medici zijn in sterker mate dan die harer mannelijke collega's tot de doktersspraktijken, ziekenhuis-functie en onderwijsbetrekkingen beperkt. In de onder A genoemde bedrijfsklassen vindt men b.v. in het geheel geen vrouwelijke medici. Tenslotte valt ook nog vast te stellen, dat van het gering aantal vrouwelijke ingenieurs juist de helft bij het onderwijs werkzaam is, terwijl van de mannelijke ingenieurs nog niet een tiende gedeelte daar een plaats vond. Daarentegen is het aantal vrouwelijke ingenieurs in de nijverheid relatief veel geringer dan het aantal mannelijke.

Een beknopte samenvatting der absolute en relatieve cijfers, op bedrijfsklassen der academici betrekking hebbende, werd gegeven in staten 6*a* en 6*b*.

STAAT 6a. *Etat 6a.*

De academisch gegradueerden naar studierichting, geslacht en bedrijf.

Les gradué(e)s universitaires d'après la faculté, le sexe et le métier.

Absolute cijfers.

Chriffres absolus.

Studierichtingen. — *Facultés.*

Bedrijfsklassen. *Classes de métiers.*	Godgeleerdheid. *Théologie.*			Rechtsgeleerdheid. *Droit.*			Geneeskunde. *Médecine.*			Tandartsstudie. *Etudes dentaires.*			Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.*		
	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*
A. Nijverheid, Landbouw, Visscherij en Jacht, Handel, Verkeerswezen, Crediet- en Bankwezen, Verzekeringswezen. *Industrie, Agriculture, Pêche et Chasse, Commerce, Communications, Crédit et Banques, Assurances.*															
Nijverheid. *Industrie*	2	—	2	128	8	136	34	—	34	5	—	5	294	108	402
Landbouwbedrijven. *Entreprises agricoles*	3	—	3	16	—	16	1	—	1	—	—	—	7	—	7
Visscherij en jacht. *Pêche et chasse*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Handel. *Commerce*	14	—	14	165	16	181	5	—	5	1	—	1	21	3	24
Verkeerswezen. *Communications*	—	—	—	71	4	75	47	—	47	—	—	—	—	—	—
Crediet- en Bankwezen. *Crédit et Banques.*	1	—	1	401	11	412	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Verzekeringswezen. *Assurances*	3	—	3	137	6	143	108	—	108	11	—	11	22	1	23
B. Overige bedrijven en vrije beroepen, Onderwijs, Huiselijke diensten, Godsdienst. *Autres métiers et professions libérales, Enseignement, Service domestique, Religion.*															
Overige bedrijven en vrije beroepen *Autres métiers et professions libérales.*	59	2	61	2932	141	3073	4223	185	4408	594	104	698	271	50	321
Onderwijs. *Enseignement*	147	1	148	179	14	193	129	15	144	5	5	10	739	96	835
Huiselijke diensten. *Service domestique*	1	—	1	2	2	4	1	—	1	—	—	—	—	1	1
Godsdienst. *Religion*	1723	17	1740	9	—	9	4	—	4	—	—	—	7	—	7
Totaal-Generaal. *Total-général*	1953	20	1973	4040	202	4242	4552	200	4752	616	109	725	1362	259	1621

Bedrijfsklassen. *Classes de métiers.*	Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.*			Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.*			Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.*			Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.*			Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.*			Technische wetenschappen. *Sciences techniques.*			Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.*			Totaal. *Total.*		
	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Tot. gen. *Tot. gén.*
A. Nijverheid, Landbouw, Visscherij en Jacht, Handel, Verkeerswezen, Crediet- en Bankwezen, Verzekeringswezen. *Industrie, Agriculture, Pêche et Chasse, Commerce, Communications, Crédit et Banques, Assurances.*																								
Nijverheid. *Industrie*	6	—	6	1	—	1	—	—	—	46	1	47	49	—	49	2079	14	2093	14	—	14	2658	131	2789
Landbouwbedrijven. *Entreprises agricoles*	2	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	9	—	9	43	—	43	82	—	82
Visscherij en jacht. *Pêche et chasse*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	2	—	2
Handel. *Commerce*	33	4	37	—	—	—	—	—	—	44	1	45	3	—	3	348	2	350	16	—	16	650	26	676
Verkeerswezen. *Communications*	1	1	2	—	—	—	—	—	—	9	—	9	—	—	—	202	—	202	1	—	1	331	5	336
Crediet- en Bankwezen. *Crédit et Banques.*	2	1	3	—	—	—	—	—	—	25	—	25	—	—	—	9	—	9	1	—	1	440	12	452
Verzekeringswezen. *Assurances*	1	—	1	—	—	—	—	—	—	8	—	8	1	—	1	14	—	14	2	—	2	307	7	314
B. Overige bedrijven en vrije beroepen, Onderwijs, Huiselijke diensten, Godsdienst. *Autres métiers et professions libérales, Enseignement, Service domestique, Religion.*																								
Overige bedrijven en vrije beroepen *Autres métiers et professions libérales.*	90	36	126	8	—	8	—	—	—	74	—	74	281	1	282	1132	17	1149	114	2	116	9778	538	10316
Onderwijs. *Enseignement*	974	277	1251	—	—	—	27	2	29	22	1	23	29	—	29	380	34	414	53	1	54	2684	446	3130
Huiselijke diensten. *Service domestique*	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1	8	3	11
Godsdienst. *Religion*	25	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	1771	17	1788
Totaal-Generaal. *Total-général*	1136	319	1455	9	—	9	27	2	29	229	3	232	363	1	364	4179	67	4246	245	3	248	18711	1185	19896

STAAT 6b. *Etat 6b.*

De academisch gegradueerden naar studierichting, geslacht en bedrijf.

Les gradué(e)s universitaires d'après la faculté, le sexe et le métier.

Verhoudingscijfers.

Chiffres proportionnels.

Studierichtingen. — *Facultés.*

Bedrijfsklassen. *Classes de métiers.*	Godgeleerdheid. *Théologie.*			Rechtsgeleerdheid. *Droit.*			Geneeskunde. *Médecine.*			Tandartsstudie. *Etudes dentaires.*			Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.*			Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.*			Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.*			Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.*			Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.*			Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.*			Technische wetenschappen. *Sciences techniques.*			Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.*			Totaal. *Total.*		
	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	M. *H.*	V. *F.*	Tot. gen. *Tot. gén.*
A. Nijverheid, Landbouw, Visscherij en Jacht, Handel, Verkeerswezen, Crediet- en Bankwezen, Verzekeringswezen. *Industrie, Agriculture, Pêche et Chasse, Commerce, Communications, Crédit et Banques, Assurances.*																																										
Nijverheid. *Industrie*	0,10	—	0,10	3,17	3,96	3,21	0,75	—	0,72	0,81	—	0,69	21,59	41,70	24,80	0,53	—	0,41	11,11	—	11,11	—	—	—	20,09	33,33	20,26	13,50	—	13,46	49,75	20,90	49,29	5,71	—	5,65	14,21	11,06	14,02
Landbouwbedrijven. *Entreprises agricoles*	0,15	—	0,15	0,40	—	0,38	0,02	—	0,02	—	—	—	0,51	—	0,43	0,18	—	0,14	—	—	—	—	—	—	0,44	—	0,43	—	—	—	0,22	—	0,21	17,55	—	17,34	0,44	—	0,41
Visscherij en jacht. *Pêche et chasse*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,05	—	0,05	—	—	—	0,01	—	0,01
Handel. *Commerce*	0,72	—	0,71	4,08	7,92	4,27	0,11	—	0,11	0,16	—	0,14	1,54	1,16	1,48	2,90	1,25	2,54	—	—	—	—	—	—	19,21	33,33	19,40	0,83	—	0,82	8,33	2,99	8,24	6,53	—	6,45	3,47	2,19	3,40
Verkeerswezen. *Communications*	—	—	—	1,76	1,98	1,77	1,03	—	0,99	—	—	—	—	—	—	0,09	0,31	0,14	—	—	—	—	—	—	3,93	—	3,88	—	—	—	4,83	—	4,76	0,41	—	0,40	1,77	0,42	1,69
Crediet- en Bankwezen. *Crédit et Banques*	0,05	—	0,05	9,93	5,45	9,71	—	—	—	—	—	—	0,07	—	0,06	0,18	0,31	0,21	—	—	—	—	—	—	10,92	—	10,78	—	—	—	0,22	—	0,21	0,41	—	0,40	2,35	1,01	2,27
Verzekeringswezen. *Assurances*	0,15	—	0,15	3,39	2,97	3,37	2,37	—	2,27	1,79	—	1,52	1,62	0,39	1,42	0,09	—	0,07	—	—	—	—	—	—	3,49	—	3,45	0,28	—	0,27	0,34	—	0,33	0,82	—	0,81	1,64	0,59	1,58
B. Overige bedrijven en vrije beroepen, Onderwijs, Huiselijke diensten, Godsdienst. *Autres métiers et professions libérales, Enseignement, Service domestique, Religion.*																																										
Overige bedrijven en vrije beroepen *Autres métiers et professions libérales.*	3,02	10,00	3,09	72,57	69,80	72,44	92,77	92,50	92,76	96,43	95,41	96,28	19,90	19,31	19,80	7,92	11,29	8,66	88,89	—	88,89	—	—	—	32,31	—	31,90	77,41	100,00	77,47	27,09	25,37	27,06	46,53	66,67	46,77	52,26	45,40	51,85
Onderwijs. *Enseignement*	7,53	5,00	7,50	4,43	6,93	4,55	2,83	7,50	3,03	0,81	4,59	1,38	54,26	37,07	51,51	85,74	86,83	85,99	—	—	—	100,00	100,00	100,00	9,61	33,33	9,91	7,99	—	7,97	9,09	50,75	9,75	21,63	33,33	21,77	14,34	37,64	15,73
Huiselijke diensten. *Service domestique*	0,05	—	0,05	0,05	0,99	0,09	0,02	—	0,02	—	—	—	—	0,39	0,06	0,18	—	0,14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,02	—	0,02	0,41	—	0,40	0,04	0,25	0,06
Godsdienst. *Religion*	88,22	85,00	88,19	0,22	—	0,21	0,09	—	0,08	—	—	—	0,51	—	0,43	2,20	—	1,72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,07	—	0,07	—	—	—	9,47	1,43	8,99
Totaal-Generaal *Total-général*	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—

§ 9. De gegradueerden zonder beroep.

Les gradués universitaires sans profession.

De in tabel 7 (blz. 188—199) voorkomende gegradueerden zonder beroep zijn in tabel 8 (blz. 200—201) nader verdeeld naar leeftijdsklassen. Het betreft hier 2947 mannelijke en 664 vrouwelijke in totaal 3611 gegradueerden. In totaal is van de gegradueerden 15 % zonder beroep t.w. 14 % van de mannen en 36 % van de vrouwen. Van de gegradueerden in den leeftijd van 20—29 jaar is 26 % zonder beroep, van die in den leeftijd van 30—39 en van 40—49 jaar telkens 6 %. Daarna stijgt het aantal beroepsloozen tot 10 % voor de leeftijdsklasse 50—59 jaar, vervolgens tot 32 % voor de leeftijdsklasse van 60—69 jaar, voorts tot 69 % voor de leeftijdsklasse van 70—79 jaar, terwijl van academici van 80 jaar en ouder 86 % zonder beroep is.

TABELLEN. Tableaux.

TABEL 1. *Tableau 1.* **Aantal academisch gegradueerden naar studierichting, geslacht en leeftijdsklassen.**

Nombre de gradué(e)s d'après les facultés, le sexe et les groupes d'âge.

Leeftijdsklassen. *Groupes d'âge.*		Studierichtingen. *Facultés.* Godgeleerdheid. *Théologie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechtsgeleerdheid. *Droit.* M. *H.*	V. *F.*	Geneeskunde. *Médecine.* M. *H.*	V. *F.*	Tandartsstudie. *Etudes dentaires.* M. *H.*	V. *F.*	Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.* M. *H.*	V. *F.*
20—29 jaar *ans*	A	263	23	805	171	1046	111	168	44	377	131
	B	6	—	9	3	9	—	1	—	12	3
30—39 „ „	A	335	16	1294	144	1379	99	209	53	367	136
	B	23	—	29	2	14	—	—	1	27	2
40—49 „ „	A	488	6	1044	73	1093	79	144	29	308	94
	B	23	—	18	—	1	—	3	2	27	—
50—59 „ „	A	666	—	858	7	944	26	66	6	262	14
	B	17	—	6	—	5	—	3	2	17	2
60—69 „ „	A	288	—	501	1	783	—	35	5	116	2
	B	11	—	4	—	—	—	—	—	10	—
70—79 „ „	A	93	—	231	—	187	1	10	—	41	—
	B	3	—	—	—	1	—	—	—	1	—
80 jaar en ouder *ans et plus*	A	35	—	31	—	21	—	—	—	19	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Het Rijk *Le Royaume*	**A**	**2168**	**45**	**4764**	**396**	**5453**	**316**	**632**	**137**	**1490**	**377**
	B	**83**	—	**66**	**5**	**30**	—	**7**	**5**	**94**	**7**
Totaal A + B		**2251**	**45**	**4830**	**401**	**5483**	**316**	**639**	**142**	**1584**	**384**

Leeftijdsklassen. *Groupes d'âge.*		Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.* M. *H.*	V. *F.*	Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.* M. *H.*	V. *F.*	Technische wetenschappen. *Sciences techniques.* M. *H.*	V. *F.*	Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal-generaal. *Total général.*
20—29 jaar *ans*	A	111	81	7	—	21	5	138	3	83	1	742	32	87	3	3848	605	4453
	B	7	4	—	—	—	—	4	—	—	—	165	1	5	—	218	11	229
30—39 „ „	A	315	195	4	—	12	—	97	3	165	—	1213	52	98	1	5488	699	6187
	B	35	5	—	—	—	—	9	—	1	—	231	1	2	—	371	11	382
40—49 „ „	A	313	109	—	—	3	1	22	—	82	—	1001	21	41	1	4539	413	4952
	B	26	8	—	—	—	—	1	—	7	—	239	—	2	—	347	10	357
50—59 „ „	A	272	26	1	—	1	—	4	—	27	—	563	1	28	—	3692	80	3772
	B	23	3	—	—	—	—	2	—	3	—	108	—	2	—	186	7	193
60—69 „ „	A	117	2	2	—	—	—	—	—	10	—	174	—	5	—	2031	10	2041
	B	12	1	—	—	—	—	1	—	4	—	30	—	2	—	83	1	84
70—79 „ „	A	46	—	—	—	—	—	—	—	8	—	84	—	2	—	702	1	703
	B	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	2	—	16	1	17
80 jaar en ouder *ans et plus*	A	11	—	—	—	—	—	—	—	1	—	19	—	—	—	137	—	137
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Het Rijk *Le Royaume*	**A**	**1185**	**413**	**14**	—	**37**	**6**	**261**	**6**	**376**	**1**	**3796**	**106**	**261**	**5**	**20437**	**1808**	**22245**
	B	**107**	**22**	—	—	—	—	**17**	—	**15**	—	**787**	**2**	**15**	—	**1221**	**41**	**1262**
Totaal A + B		**1292**	**435**	**14**	—	**37**	**6**	**278**	**6**	**391**	**1**	**4583**	**108**	**276**	**5**	**21658**	**1849**	**23507**

(A = Nederlandsche graden. B = Buitenlandsche graden).
A = Degrés néerlandais. B = Degrés étrangers.

TABEL 2. *Tableau 2.* **Aantal personen met meer dan één academischen graad.**

Nombre de personnes avec plus d'un seul degré universitaire.

Studierichtingen. *Facultés.*	De personen die een graad bezaten in de *Les personnes possédant un degré dans* Godgeleerdheid. *Théologie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechtsgeleerdheid. *Droit.* M. *H.*	V. *F.*	Geneeskunde. *Médecine.* M. *H.*	V. *F.*	Tandartsstudie. *Etudes dentaires.* M. *H.*	V. *F.*	Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.* M. *H.*	V. *F.*
Godgeleerdheid. *Théologie*	—	—	11	—	1	—	—	—	1	—
Rechtsgeleerdheid. *Droit*	21	—	—	—	—	—	—	—	4	—
Geneeskunde[1]). *Médecine*[1])	—	—	4	—	—	—	2	1	12	1
Tandartsstudie. *Etudes dentaires*	2	—	—	—	7	1	—	—	1	—
Wis- en natuurkunde[2]). *Mathématique et physique*[2])	1	—	3	—	3	—	—	—	—	—
Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie*	18	—	7	—	—	—	—	—	—	1
Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie*	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Handelswetenschappen. *Sciences commerciales*	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire*	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—
Technische wetenschappen. *Sciences techniques*	—	—	6	—	1	—	1	—	8	—
Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles*	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Totaal[3]). *Total*[3])	**42**	—	**37**	—	**14**	**1**	**3**	**1**	**27**	**2**

Studierichtingen. *Facultés.*	In de eerste kolom vermelde studierichtingen bezaten bovendien een graad in de: *Les facultés de la première colonne possèdent de plus un degré dans la faculté :* Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.* M. *H.*	V. *F.*	Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.* M. *H.*	V. *F.*	Technische wetenschappen. *Sciences techniques.* M. *H.*	V. *F.*	Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal-generaal. *Total général.*
Godgeleerdheid. *Théologie*	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41	—	41
Rechtsgeleerdheid. *Droit*	10	—	2	—	—	—	3	—	—	—	3	—	3	—	46	—	46
Geneeskunde[1]). *Médecine*[1])	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	—	—	—	23	2	25
Tandartsstudie. *Etudes dentaires*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	11	1	12
Wis- en natuurkunde[2]). *Mathématique et physique*[2])	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	12	—	—	—	22	—	22
Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie*	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	27	1	28
Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Handelswetenschappen. *Sciences commerciales*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4	—	4
Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Technische wetenschappen. *Sciences techniques*	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	17	—	17
Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles*	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	2
Totaal[3]). *Total*[3])	**42**	—	**2**	—	**2**	—	**4**	—	**3**	—	**21**	—	**3**	—	**198**	**4**	**202**

[1]) Hieronder 1 met bovendien Rechtsgeleerdheid en Wis- en Natuurkunde, opgenomen in de navolgende kolommen. *Y compris 1 personne qui, en outre, a fait son droit et qui a obtenu son doctorat en sciences mathématiques et physiques, mentionnée dans les colonnes suivantes.*
[2]) Idem 1 met bovendien Letteren en wijsbegeerte en Technische wetenschappen. *Idem 1 personne, qui, en outre, a obtenu son doctorat en lettres et philosophie et en sciences techniques.*
[3]) Zie de noten 1 en 2. *Voir les notes 1 et 2.*

TABEL 3. *Tableau 3.*

De academisch gegradueerden naar studierichting, geslacht en nationaliteit.

Les gradué(e)s universitaires d'après les facultés, le sexe et les nationalities.

Nationaliteiten. *Nationalités.*		Studierichtingen. *Facultés.*																							
		Godgeleerdheid. *Théologie.*		Rechtsgeleerdheid. *Droit.*		Geneeskunde. *Médecine.*		Tandartsstudie. *Etudes dentaires.*		Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.*		Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.*		Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.*		Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.*		Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.*		Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.*		Technische wetenschappen. *Sciences techniques.*		Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.*		Totaal. *Total.*		
		M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal-generaal. *Total-général.*
Nederland. *Pays-Bas*	A	2135	45	4712	389	5390	310	613	135	1467	373	1151	404	14	—	37	6	255	5	375	1	3751	106	260	5	20160	1779	21939
	B	47	—	9	4	15	—	6	4	32	6	47	12	—	—	—	—	8	—	14	—	356	1	10	—	544	27	571
Vreemde nationaliteit. *Nationalité étrangère*	A	32	—	45	5	56	6	17	2	22	2	30	9	—	—	—	—	6	1	1	—	39	—	1	—	249	25	274
	B	34	—	56	1	14	—	1	1	61	1	58	10	—	—	—	—	9	—	1	—	424	1	5	—	663	14	677
Zonder nationaliteit. *Sans nationalité*	A	1	—	6	2	7	—	1	—	1	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	25	4	29
	B	1	—	1	—	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	12	—	12
Onbekende nationaliteit. *Nationalité inconnue*	A	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	3
	B	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2
Totaal. *Total*	A	2168	45	4764	396	5453	316	632	137	1490	377	1185	413	14	—	37	6	261	6	376	1	3796	106	261	5	20437	1808	22245
	B	83	—	66	5	30	—	7	5	94	7	107	22	—	—	—	—	17	—	15	—	787	2	15	—	1221	41	1262
Totaal A + B		2251	45	4830	401	5483	316	639	142	1582	384	1292	435	14	—	37	6	278	6	391	1	4583	108	276	5	21658	1849	23507

(A = Nederlandsche graden. B = Buitenlandsche graden).
A = Degrés néerlandais. B = Degrés étrangers.

TABEL 4. *Tableau 4.*

De academisch gegradueerde vrouwen naar studierichting en burgerlijken staat.

Les graduées universitaires d'après les facultés et l'état civil.

Burgerlijke staat. *Etat civil.*	Studierichtingen. *Facultés.*											
	Godgeleerdheid. *Théologie.*	Rechtsgeleerdheid. *Droit.*	Geneeskunde. *Médecine.*	Tandartsstudie. *Etudes dentaires.*	Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.*	Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.*	Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.*	Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.*	Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.*	Technische wetenschappen. *Sciences techniques.*	Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.*	Totaal. *Total.*
Ongehuwd. *Célibataires.*	36	238	184	46	248	332	5	4	1	70	3	1167
Gehuwd. *Mariées*	8	151	119	85	129	95	1	2	—	34	2	626
Weduwstaat. *Veuves*	1	5	7	3	4	4	—	—	—	4	—	28
Gescheiden van echt. *Divorcées*	—	7	6	8	3	4	—	—	—	—	—	28
Het Rijk. *Le Royaume*	**45**	**401**	**316**	**142**	**384**	**435**	**6**	**6**	**1**	**108**	**5**	**1849**

TABEL 5. *Tableau 5.* **De academisch gegradueerden naar studierichting, geslacht en kerkelijke gezindte.** *Les gradué(e)s universitaires d'après les facultés, le sexe et le culte.*

Kerkelijke gezindten. *Cultes.*	Studierichtingen. *Facultés.* Godgeleerdheid. *Théologie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechtsgeleerdheid. *Droit.* M. *H.*	V. *F.*	Geneeskunde. *Médecine.* M. *H.*	V. *F.*	Tandartsstudie. *Etudes dentaires.* M. *H.*	V. *F.*	Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.* M. *H.*	V. *F.*	Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.* M. *H.*	V. *F.*	Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.* M. *H.*	V. *F.*	Technische wetenschappen. *Sciences techniques.* M. *H.*	V. *F.*	Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal-generaal. *Total-général.*
Nederlandsch Hervormd. *Réformé néerlandais*	1575	11	1282	81	1507	57	164	26	332	102	257	86	3	—	13	1	48	2	153	—	990	23	78	1	6402	390	6792
Waalsch Hervormd. *Réformé wallon*	11	—	111	4	49	8	1	1	15	1	24	9	—	—	—	—	1	—	2	—	37	—	1	—	252	23	275
Remonstrant. *Remonstrant*	33	13	318	42	247	23	27	10	91	34	45	41	3	—	2	—	16	—	17	—	246	11	8	—	1053	174	1227
Christelijk Gereformeerd. *Réformé chrétien*	5	—	5	—	3	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	1	—	19	2	21
Doopsgezind. *Anabaptiste*	121	15	221	35	250	24	18	7	77	37	40	28	2	—	—	1	5	—	7	—	159	2	15	—	915	149	1064
Evang. en Herst. Luth. *Luthérien évangélique et Luthérien orthodoxe.*	70	1	85	11	101	10	20	3	44	9	28	15	—	—	1	—	8	—	6	—	182	1	4	—	549	50	599
Gereformeerde Kerken. *Eglises réformées*	237	1	185	6	266	6	21	—	48	2	90	9	1	—	1	—	14	—	19	—	72	—	8	—	962	24	986
Totaal protestant. *Protestants*	2052	41	2207	179	2423	128	251	47	608	185	484	100	9	—	17	2	92	2	204	—	1690	37	115	1	10152	812	10964
Roomsch-Katholiek. *Catholique romain*	139	—	810	23	808	21	104	10	176	31	291	44	1	—	4	2	42	1	58	—	649	10	43	1	3215	143	3358
Oud-Roomsch. *Ancien catholique*	1	—	5	1	4	1	1	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	6	—	—	—	21	3	24
Ned. en Port. Israëliet. *Israélite*	—	—	150	20	206	12	41	17	41	12	36	8	—	—	1	—	20	—	7	—	44	2	1	—	547	71	618
Andere Kerkelijke gezindten. *Autres cultes*	44	1	158	13	113	12	11	4	66	9	51	22	—	—	2	—	17	1	8	—	208	4	8	—	686	66	752
Geen Kerkelijke gezindte. *Sans culte*	15	3	1500	165	1839	142	231	64	691	147	428	170	4	—	13	2	107	2	113	1	1985	55	109	3	7035	754	7789
Onbekende Kerkelijke gezindte. *Culte inconnu*	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2
Het Rijk. *Le Royaume*	**2251**	**45**	**4830**	**401**	**5483**	**316**	**639**	**142**	**1584**	**384**	**1292**	**435**	**14**	**—**	**37**	**6**	**278**	**6**	**391**	**1**	**4583**	**108**	**276**	**5**	**21658**	**1849**	**23507**

TABEL 6. *Tableau 6.* **Aantal academisch gegradueerden naar studierichting, geslacht en geografische indeeling.** *Nombre de gradué(e)s universitaires d'après les facultés, le sexe et la classification géographique.*

Gemeentegroepen, gemeenten met meer dan 100000 inwoners, provinciën en het Rijk. *Groupes de communes, communes de plus de 100000 habitants, provinces et le Royaume.*	Studierichtingen. *Facultés.* Godgeleerdheid. *Théologie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechtsgeleerdheid. *Droit.* M. *H.*	V. *F.*	Geneeskunde. *Médecine.* M. *H.*	V. *F.*	Tandartsstudie. *Etudes dentaires.* M. *H.*	V. *F.*	Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.* M. *H.*	V. *F.*	Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.* M. *H.*	V. *F.*	Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.* M. *H.*	V. *F.*	Technische wetenschappen. *Sciences techniques.* M. *H.*	V. *F.*	Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal-generaal. *Total-général.*
Gemeenten met: *Communes de :*																											
5000 en minder inw. *hab. et moins*	632	5	216	15	656	18	15	7	44	11	52	7	—	—	1	—	6	—	73	—	162	4	28	—	1885	67	1952
5001—20000 inw. *hab.*	814	13	927	53	1189	40	124	31	312	68	230	63	4	—	9	3	40	2	117	—	926	18	117	4	4809	295	5104
20001—50000 „ „	213	2	564	31	574	25	105	18	202	29	161	67	—	—	4	1	29	1	53	—	658	13	47	—	2610	187	2797
50001—100000 „ „	202	10	612	41	653	60	89	12	304	64	235	64	2	—	5	2	42	—	39	—	842	28	21	—	3046	281	3327
meer dan 100000 „ *plus de 100000 hab.*	390	15	2511	261	2411	173	306	74	722	212	614	234	8	—	18	—	161	3	109	1	1995	45	63	1	9308	1019	10327
Amsterdam	96	7	782	91	797	73	101	31	219	74	203	95	—	—	11	—	53	—	20	—	430	7	15	—	2727	378	3105
Rotterdam	58	3	292	30	303	21	50	8	76	24	65	25	—	—	1	—	49	1	16	—	282	11	6	—	1198	123	1321
's Gravenhage. *La Haye*	100	2	1023	94	636	25	81	18	181	49	182	56	7	—	2	—	47	2	22	—	940	20	25	1	3246	267	3513
Utrecht	55	2	187	20	321	32	37	14	120	32	60	24	—	—	1	—	4	—	42	1	150	2	6	—	983	127	1110
Haarlem	34	—	119	15	120	10	24	1	40	7	51	11	—	—	3	—	6	—	4	—	128	2	1	—	530	46	576
Groningen	47	1	108	11	234	12	13	2	86	26	53	23	1	—	—	—	2	—	5	—	65	3	10	—	624	78	702
Noordbrabant. *Brabant septentrional*	128	—	268	16	296	10	31	3	99	7	86	19	—	—	4	1	34	—	30	—	390	9	17	—	1383	65	1448
Gelderland. *Gueldre*	325	4	454	27	503	27	66	14	144	30	141	39	1	—	3	2	10	—	54	—	352	7	83	4	2136	154	2290
Zuidholland. *Hollande méridionale*	446	18	1747	166	1617	102	188	33	471	132	370	120	11	—	6	2	128	4	79	—	1875	55	51	1	6989	633	7622
Noordholland. *Hollande septentrionale.*	341	10	1244	122	1355	98	186	46	392	108	353	145	—	—	15	—	74	1	52	—	917	17	34	—	4963	547	5510
Zeeland. *Zélande*	106	—	86	3	111	3	11	2	23	2	16	9	—	—	1	—	5	—	7	—	92	2	5	—	463	21	484
Utrecht. *Utrecht*	191	2	380	37	575	46	62	21	200	45	109	35	1	—	4	1	7	—	65	1	311	4	22	—	1936	192	2128
Friesland. *Frise*	264	7	103	5	194	3	17	6	29	10	23	10	—	—	1	—	7	—	27	—	41	3	12	—	718	44	762
Overijssel. *Overyssel*	128	1	165	10	217	7	32	9	58	11	48	22	—	—	2	—	8	1	32	—	240	2	19	—	949	63	1012
Groningen. *Groningue*	184	2	161	11	353	15	22	5	104	29	66	30	1	—	1	—	2	—	16	—	100	6	14	—	1024	98	1122
Drenthe. *Drenthe*	67	1	57	1	78	2	6	1	17	1	10	2	—	—	—	—	—	—	17	—	18	—	12	—	282	8	290
Limburg. *Limbourg*	71	—	156	3	184	3	18	2	47	9	70	4	—	—	—	—	3	—	12	—	247	3	7	—	815	24	839
Het Rijk. *Le Royaume*	**2251**	**45**	**4830**	**401**	**5483**	**316**	**639**	**142**	**1584**	**384**	**1292**	**435**	**14**	**—**	**37**	**6**	**278**	**6**	**391**	**1**	**4583**	**108**	**276**	**5**	**21658**	**1849**	**23507**

TABEL 7. *Tableau 7.*

De academisch gegradueerden naar studierichting, geslacht en bedrijf.

Les gradué(e)s universitaires d'après les facultés, le sexe et le métier.

Bedrijfsklassen en bedrijfsgroepen. *Classes de métiers et groupes de métiers.*	Positie in het beroep. *Position dans la profession.*	Studierichtingen. God-geleerdheid. *Théologie.* M. *H.*	God-geleerdheid. V. *F.*	Rechts-geleerdheid. M. *H.*	Rechts-geleerdheid. V. *F.*	Genees-kunde. M. *H.*	Genees-kunde. V. *F.*	Tandarts-studie. M. *H.*	Tandarts-studie. V. *F.*	Wis- en natuurkunde. M. *H.*	Wis- en natuurkunde. V. *F.*	Letteren en wijsbegeerte. M. *H.*	Letteren en wijsbegeerte. V. *F.*	Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. M. *H.*	Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. V. *F.*	Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. M. *H.*	Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. V. *F.*	Handelswetenschappen. M. *H.*	Handelswetenschappen. V. *F.*	Veeartsenijkunde. M. *H.*	Veeartsenijkunde. V. *F.*	Technische wetenschappen. M. *H.*	Technische wetenschappen. V. *F.*	Landbouwwetenschappen. M. *H.*	Landbouwwetenschappen. V. *F.*	Totaal. M. *H.*	Totaal. V. *F.*	Totaal-generaal. *Total-général*
A. Nijverheid, Landbouw, Visscherij en Jacht, Handel, Verkeerswezen, Crediet- en Bankwezen, Verzekeringswezen. *Industrie, Agriculture, Pêche et Chasse, Commerce, Communications, Crédit et Banques, Assurances.*																												
1. Nijverheid. *Industrie.*																												
Vervaardiging van aardewerk, glas, kalk en steenen	*a*	—	—	7	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	1	—	28	—	28
Fabrication de faïence, de verre, de chaux et de pierres.	*b*	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	1	—	22	—	22
	c	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	15	—	—	—	18	—	18
	Totaal	—	—	8	—	2	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	52	—	2	—	68	—	68
Boek- en steendrukkerijen, drukkerijen van gravures, fotografische ateliers.	*a*	—	—	7	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	13	—	13
Imprimerie, lithographie, photographie.	*b*	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	4	—	4
	c	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	4	1	5
	Totaal	—	—	11	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	21	1	22
Bouwbedrijven, enz.	*a*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84	1	—	—	84	1	85
Construction de bâtiments, travaux publiques, etc.	*b*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43	—	—	—	43	—	43
	c	—	—	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	331	2	3	—	342	2	344
	Totaal	—	—	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	458	3	3	—	469	3	472
Chemische Nijverheid	*a*	—	—	6	—	11	—	—	—	138	47	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	42	—	—	—	199	47	246
Industrie chimique.	*b*	—	—	—	—	1	—	—	—	48	56	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	—	—	—	89	56	145
	c	—	—	5	—	2	—	—	—	33	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	49	1	1	—	91	3	94
	Totaal	—	—	11	—	14	—	—	—	219	105	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	130	1	1	—	379	106	485
Hout-, kurk-, stroobewerking, enz.	*a*	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	7	—	—	—	10	—	10
Bois, liège, paille.	*b*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	—	3
	c	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
	Totaal	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	11	—	—	—	14	—	14
Kleeding en reiniging	*a*	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Habillement et nettoyage.	*b*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	c	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
	Totaal	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	4	—	4
Kunstnijverheid	*a*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
Industrie artistique.	Totaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
Leder, wasdoek, rubber	*a*	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	12	—	12
Cuir, toile cirée, caoutchouc.	*b*	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3	—	3
	c	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	4	1	5
	Totaal	—	—	—	—	—	—	5	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	1	—	—	19	1	20
Oer, steenkolen, turf	*a*	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	11	—	11
Minéral, houille, tourbe.	*b*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	—	—	—	29	—	29
	c	—	—	4	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64	—	—	—	76	—	76
	Totaal	—	—	6	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	102	—	—	—	116	—	116
Metaalnijverheid, scheeps- en rijtuigbouw	*a*	1	—	7	—	—	—	—	—	6	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	180	—	—	—	197	—	197
Métallurgie, construction de navires et de voitures	*b*	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	208	1	—	—	219	1	220
	c	—	—	23	3	4	—	—	—	10	—	1	—	—	—	—	—	18	1	—	—	503	1	—	—	559	5	564
	Totaal	1	—	33	3	4	—	—	—	19	—	2	—	—	—	—	—	25	1	—	—	891	2	—	—	975	6	981

a = Bedrijfshoofden (voor eigen en anderer rekening werkzaam). *Chefs d'entreprises (à leurs propres comptes ou pour les comptes d'autrui).*

b = Personen in dienstbetrekking tot het eigenlijke bedrijf behoorende (al of niet met toezicht belast). *Personnes en service appartenant au métier proprement dit (chefs d'exploitation, chefs ouvriers etc. et ouvriers ordinaires).*

c = Personen in dienstbetrekking niet tot het eigenlijke bedrijf behoorende (in algemeenen dienst). *Personnes en service non appartenant au métier proprement dit (personnes employées en service général).*

Bedrijfsklassen en bedrijfsgroepen. *Classes de métiers et groupes de métiers.*	Positie in het beroep. *Position dans la profession.*	Studierichtingen. God-geleerdheid. *Théologie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechts-geleerdheid. *Droit.* M. *H.*	V. *F.*	Geneeskunde. *Médecine.* M. *H.*	V. *F.*	Tandartsstudie. *Études dentaires.* M. *H.*	V. *F.*	*Facultés.* Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.* M. *H.*	V. *F.*	Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.* M. *H.*	V. *F.*	Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.* M. *H.*	V. *F.*	Technische wetenschappen. *Sciences techniques.* M. *H.*	V. *F.*	Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal-generaal. *Total-général.*
Papier *Papier.*	*a*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	—	3
	b	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	14	—	14
	c	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	11	—	11
	Totaal	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	—	—	28	—	28
Textielnijverheid *Industrie textile.*	*a*	—	—	6	—	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	—	—	29	—	29
	b	—	—	3	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—	28	—	28
	c	—	—	7	2	2	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	36	2	—	—	55	4	59
	Totaal	—	—	16	2	3	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	75	2	—	—	112	4	116
Gas- en electriciteitsbedrijven *Gaz et électricité.*	*a*	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41	—	—	—	43	—	43
	b	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	35	—	—	—	40	—	40
	c	—	—	3	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	91	1	—	—	94	3	97
	Totaal	1	—	4	1	—	—	—	—	3	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	167	1	—	—	177	3	180
Bereiding van voedings- en genotmiddelen *Fabrication d'aliments.*	*a*	—	—	12	—	1	—	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	6	—	25	—	45	—	1	—	95	—	95
	b	—	—	1	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	28	—	2	—	40	—	40
	c	—	—	18	1	1	—	—	—	16	2	1	—	—	—	—	—	4	—	21	—	74	4	5	—	140	7	147
	Totaal	—	—	31	1	2	—	—	—	26	2	2	—	—	—	—	—	10	—	49	—	147	4	8	—	275	7	282
Totaal Nijverheid *Total de l'industrie.*	*a*	2	—	49	—	16	—	4	—	156	47	2	—	—	—	—	—	11	—	25	—	460	1	2	—	727	48	775
	b	—	—	10	—	1	—	1	—	66	56	2	—	1	—	—	—	6	—	3	—	442	1	3	—	535	57	592
	c	—	—	69	8	17	—	—	—	72	5	2	—	—	—	—	—	29	1	21	—	1177	12	9	—	1396	26	1422
	Totaal	2	—	128	8	34	—	5	—	294	108	6	—	1	—	—	—	46	1	49	—	2079	14	14	—	2658	131	2789
2. Landbouwbedrijven. *Agriculture etc.*	*a*	1	—	13	—	1	—	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	17	—	44	—	44
	b	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	7	—	10	—	10
	c	1	—	3	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	19	—	28	—	28
	Totaal	3	—	16	—	1	—	—	—	7	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	9	—	43	—	82	—	82
3. Visscherij en jacht. *Pêche et chasse.*	*a*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
	b	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
	Totaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	2
4. Handel. *Commerce.*																												
Groot-, tusschen- en detailhandel (geen winkels) *Commerce de gros, de détail.*	*a*	2	—	37	1	2	—	—	—	4	—	6	—	—	—	—	—	11	—	1	—	84	—	6	—	153	1	154
	b	—	—	8	—	—	—	1	—	2	—	2	—	—	—	—	—	4	—	—	—	38	—	1	—	56	—	56
	c	1	—	23	3	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	12	—	1	—	106	—	3	—	153	3	156
	Totaal	3	—	68	4	2	—	1	—	13	—	8	—	—	—	—	—	27	—	2	—	228	—	10	—	362	4	366
Uitgeversbedrijven (uitgezonderd uitgevers van dagbladen) *Éditeurs (non compris éditeurs de journaux).*	*a*	1	—	7	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	12	1	13
	b	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4
	c	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	8	2	10
	Totaal	1	—	13	1	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	4	—	—	—	3	—	—	—	24	3	27
Handel in onroerend goed; woningbureaux. *Commerce en immeubles; bureaux de location, etc.*	*a*	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	5	—	—	—	12	1	13
	b	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	c	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
	Totaal	1	—	6	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	5	—	—	—	14	2	16
Reizigers, agenten, enz. *Voyageurs de commerce, commissionnaires.*	*a*	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	13	—	—	—	17	—	17
	b	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—	4	—	4
	c	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
	Totaal	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	16	—	1	—	22	—	22

a = Bedrijfshoofden (voor eigen en anderer rekening werkzaam). *Chefs d'entreprises (à leurs propres comptes ou pour les comptes d'autrui).*
b = Personen in dienstbetrekking tot het eigenlijke bedrijf behoorende (al of niet met toezicht belast). *Personnes en service appartenant au métier proprement dit (chefs d'exploitation, chefs ouvriers etc. et ouvriers ordinaires).*
c = Personen in dienstbetrekking niet tot het eigenlijke bedrijf behoorende (in algemeenen dienst). *Personnes en service non appartenant au métier proprement dit (personnes employées en service général).*

Bedrijfsklassen en bedrijfsgroepen. *Classes de métiers et groupes de métiers.*	Positie in het beroep. *Position dans la profession.*	Studierichtingen. God-geleerdheid. *Théologie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechts-geleerdheid. *Droit.* M. *H.*	V. *F.*	Geneeskunde. *Médecine.* M. *H.*	V. *F.*	Tandartsstudie. *Études dentaires.* M. *H.*	V. *F.*	Facultés. Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.* M. *H.*	V. *F.*	Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.* M. *H.*	V. *F.*	Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.* M. *H.*	V. *F.*	Technische wetenschappen. *Sciences techniques.* M. *H.*	V. *F.*	Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal-generaal. *Total-général.*
Advies-, bemiddelings-, plaatsings- en reclamebureaux	*a*	1	—	6	—	—	—	—	—	3	1	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	36	—	—	—	49	1	50
Bureaux de renseignements, d'intervention et de placement.	*b*	—	—	3	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	7	—	1	—	16	—	16
	c	—	—	9	3	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	38	2	1	—	51	7	58
	Totaal	1	—	18	3	—	—	—	—	5	3	3	—	—	—	—	—	6	—	—	—	81	2	2	—	116	8	124
Warenhuizen, bazars, toko's, winkels, toonzalen en kiosken	*a*	—	—	9	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	18	—	18
Grands magasins, bazars, magasins, salles d'exhibition, et kiosques.	*b*	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5
	c	1	—	2	1	2	—	—	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	5	—	—	—	13	3	16
	Totaal	1	—	14	1	2	—	—	—	2	—	6	1	—	—	—	—	—	1	—	—	11	—	—	—	36	3	39
Uitgevers van dagbladen	*a*	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	3
Editeurs de journaux.	*b*	3	—	34	3	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	4	—	—	—	1	—	2	—	56	3	59
	c	1	—	2	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	7
	Totaal	4	—	38	6	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	4	—	—	—	2	—	2	—	63	6	69
Overige groepen	*a*	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5	—	5
Autres groupes.	*b*	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	4	—	4
	c	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4	—	4
	Totaal	2	—	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	1	—	13	—	13
Totaal handel	*a*	7	—	70	1	3	—	—	—	8	1	13	2	—	—	—	—	15	—	1	—	145	—	7	—	269	4	273
Total du commerce.	*b*	4	—	53	4	—	—	1	—	4	—	17	—	—	—	—	—	11	—	1	—	49	—	5	—	145	4	149
	c	3	—	42	11	2	—	—	—	9	2	3	2	—	—	—	—	18	1	1	—	154	2	4	—	236	18	254
	Totaal	14	—	165	16	5	—	1	—	21	3	33	4	—	—	—	—	44	1	3	—	348	2	16	—	650	26	676
5. Verkeerswezen. *Communications.*																												
Spoorwegen (stoom en electrische tractie)	*a*	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	8	—	8
Chemins de fer.	*b*	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	115	—	—	—	133	—	133
	c	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	8	—	8
	Totaal	—	—	22	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121	—	—	—	149	—	149
Tramwegen (stoom en electrische tractie)	*a*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	9	—	9
Tramways.	*b*	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	—	14	—	14
	c	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	2
	Totaal	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	—	1	—	25	—	25
Zeescheepvaart	*a*	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	4	—	4
Navigation maritime.	*b*	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	3	—	3
	c	—	—	11	1	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	12	—	—	—	63	1	64
	Totaal	—	—	14	1	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	15	—	—	—	70	1	71
Expediteursbedr., bedr. v. lad. en loss. (stuwad., cargad., enz.) veem- en pakhuisbedr.	*a*	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	9	—	9
Expéditions, établissements pour le chargement et le déchargement.	*b*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	2
	c	—	—	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	6	—	—	—	14	—	14
	Totaal	—	—	12	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	10	—	—	—	25	—	25
Posterijen, telegrafie en telefonie	*a*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	2
Postes, télégraphes, téléphones.	*b*	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	6	—	6
	c	—	—	8	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	7	—	—	—	18	2	20
	Totaal	—	—	9	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	14	—	—	—	26	2	28
Overige groepen	*a*	—	—	5	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	9	—	—	—	17	1	18
Autres groupes	*b*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	—	5
	c	—	—	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	7	—	—	—	14	1	15
	Totaal	—	—	11	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	21	—	—	—	36	2	38

a = Bedrijfshoofden (voor eigen en anderer rekening werkzaam). *Chefs d'entreprises (à leurs propres comptes ou pour les comptes d'autrui).*
b = Personen in dienstbetrekking tot het eigenlijke bedrijf behoorende (al of niet met toezicht belast). *Personnes en service appartenant au métier proprement dit (chefs d'exploitation, chefs ouvriers etc. et ouvriers ordinaires).*
c = Personen in dienstbetrekking niet tot het eigenlijke bedrijf behoorende (in algemeenen dienst). *Personnes en service non appartenant au métier proprement dit (personnes employées en service général).*

Bedrijfsklassen en bedrijfsgroepen. *Classes de métiers et groupes de métiers.*	Positie in het beroep. *Position dans la profession.*	Studierichtingen. Godgeleerdheid. *Théologie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechtsgeleerdheid. *Droit.* M. *H.*	V. *F.*	Geneeskunde. *Médecine.* M. *H.*	V. *F.*	Tandartsstudie. *Études dentaires.* M. *H.*	V. *F.*	Faculteit. Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.* M. *H.*	V. *F.*	Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.* M. *H.*	V. *F.*	Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.* M. *H.*	V. *F.*	Technische wetenschappen. *Sciences techniques.* M. *H.*	V. *F.*	Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal-generaal. *Total-général.*
Totaal verkeerswezen *Total des communications.*	*a*	—	—	18	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	28	—	—	—	49	1	50
	b	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	139	—	—	—	163	—	163
	c	—	—	30	3	46	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	7	—	—	—	35	—	1	—	119	4	123
	Totaal	—	—	71	4	47	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	9	—	—	—	202	—	1	—	331	5	336
6. Crediet- en Bankwezen. *Crédit et banques.*																												
Bankinstellingen, kassiers en commissionnairs in effecten *Banques, agents de change.*	*a*	1	—	126	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	7	—	—	—	4	—	1	—	140	—	140
	b	—	—	201	9	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	16	—	—	—	1	—	—	—	219	10	220
	c	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	5	2	7
	Totaal	1	—	330	11	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	23	—	—	—	7	—	1	—	364	12	376
Hypotheekbanken *Caisses hypothécaires.*	*a*	—	—	48	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	51	—	51
	b	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	8	—	8
	Totaal	—	—	55	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	59	—	59
Spaarbanken *Caisses d'épargne.*	*a*	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7
	b	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
	Totaal	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	10
Overige groepen *Autres groupes.*	*a*	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
	b	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
	c	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Totaal	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7
Totaal Crediet- en Bankwezen *Total du crédit et des banques.*	*a*	1	—	184	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	7	—	—	—	6	—	1	—	201	—	201
	b	—	—	213	9	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	18	—	—	—	1	—	—	—	233	10	243
	c	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	6	2	8
	Totaal	1	—	401	11	—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	—	—	25	—	—	—	9	—	1	—	440	12	452
7. Verzekeringswezen *Assurances.*	*a*	—	—	52	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	2	—	1	—	61	—	61
	b	3	—	81	6	6	—	—	—	19	1	1	—	—	—	—	—	6	—	—	—	8	—	1	—	125	7	132
	c	—	—	4	—	101	—	11	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	121	—	121
	Totaal	3	—	137	6	108	—	11	—	22	1	1	—	—	—	—	—	8	—	1	—	14	—	2	—	307	7	314

B. Overige bedrijven en vrije beroepen, Onderwijs, Huiselijke diensten, Godsdienst. *Autres métiers et professions libérales, Enseignement, Service domestique, Religion.*

1. Overige bedrijven en vrije beroepen. *Autres métiers et professions libérales.*																												
Hooge Colleges van Staat, dept. van alg. best. en daaronder ressorteerende instellingen, voor zoover niet elders gen.; provinciale, gemeente-, waterschaps- en polderbesturen *Gouvernement, représentation nationale, conseils des provinces, des comm. et des „polders".*	*a'*	7	—	162	1	3	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	1	—	187	2	189
	b'	1	—	311	29	3	—	—	—	13	—	4	1	—	—	—	—	10	—	—	—	103	3	5	—	450	33	483
	Totaal	8	—	473	30	6	1	—	—	13	—	7	1	—	—	—	—	10	—	—	—	114	3	6	—	637	35	672
Diplomatie en consulaatwezen *Diplomatie, corps consulaire.*	*a'*	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	15	—	15
	b'	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	4	—	4
	Totaal	—	—	13	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	19	—	19
Financie- en belastingwezen *Finances et régime fiscal.*	*a'*	—	—	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	1	—	—	—	41	—	41
	b'	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	1	—	18	—	18
	Totaal	—	—	43	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	11	—	—	—	3	—	1	—	59	—	59
Rechts-, politie- en gevangeniswezen *Justice, police, prisons.*	*a'*	3	—	488	3	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	494	4	498
	b'	1	—	210	8	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	215	8	223
	Totaal	4	—	698	11	4	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	709	12	721
Arbeidsinspectie, volksgezondheid, enz. *Inspection du travail, salubrité publique etc.*	*a'*	—	—	1	—	17	1	—	—	28	3	2	—	—	—	—	—	—	—	38	—	77	1	4	—	167	5	172
	b'	—	—	5	1	10	1	—	—	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	21	2	—	—	69	7	76
	Totaal	—	—	6	1	27	2	—	—	37	6	2	—	—	—	—	—	—	—	62	—	98	3	4	—	236	12	248

a = Bedrijfshoofden (voor eigen en anderer rekening werkzaam). *Chefs d'entreprises (à leurs propres comptes ou pour les comptes d'autrui).*
b = Personen in dienstbetrekking tot het eigenlijke bedrijf behoorende (al of niet met toezicht belast). *Personnes en service appartenant au métier proprement dit (chefs d'exploitation, chefs ouvriers etc. et ouvriers ordinaires).*
c = Personen in dienstbetrekking niet tot het eigenlijke bedrijf behoorende (in algemeenen dienst). *Personnes en service non appartenant au métier proprement dit (personnes employées en service général).*
a' = Personen behoorende tot het eigenlijke bedrijf. *Personnes appartenant au métier proprement dit.*
b' = Personen niet behoorende tot het eigenlijke bedrijf (in algemeenen dienst). *Personnes non appartenant au métier proprement dit (en service général).*

Bedrijfsklassen en bedrijfsgroepen. *Classes de métiers et groupes de métiers.*	Positie in het beroep. *Position dans la profession.*	Studierichtingen. Godgeleerdheid. *Théologie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechtsgeleerdheid. *Droit.* M. *H.*	V. *F.*	Geneeskunde. *Médecine.* M. *H.*	V. *F.*	Tandartsstudie. *Etudes dentaires.* M. *H.*	V. *F.*	*Facultés.* Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.* M. *H.*	V. *F.*	Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.* M. *H.*	V. *F.*	Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.* M. *H.*	V. *F.*	Technische wetenschappen. *Sciences techniques.* M. *H.*	V. *F.*	Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal-generaal. *Total-général.*
Krijgswezen	*a*	—	—	8	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5	—	—	—	17	—	17
Affaires militaires.	*b*	3	—	—	—	52	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	8	—	—	—	76	—	76
	Totaal	3	—	8	—	54	—	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	11	—	13	—	—	—	93	—	93
Archieven, musea e.a. wetenschappelijke instellingen en verzamelingen	*a*	1	—	29	2	20	3	—	—	170	36	38	7	—	—	—	—	2	—	6	—	80	3	72	2	436	53	489
Archives, musées et autres institutions et collections scientifiques.	*b*	1	—	9	5	2	1	—	—	4	1	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	73	3	3	—	95	14	109
	Totaal	2	—	38	7	31	4	—	—	183	37	41	11	—	—	—	—	2	—	6	—	153	6	75	2	531	67	598
Bibliotheken en leeszalen	*a*	7	—	6	2	1	—	—	—	2	—	14	10	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	32	12	44
Bibliothèques et salles de lecture.	*b*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	Totaal	7	—	6	2	1	—	—	—	2	—	14	11	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	32	13	45
Advocatenkantoren, rechtskundige bureaux e.d.	*a*	—	—	1268	65	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1270	65	1335
Etudes d'avocat, consultations juridiques.	*b*	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4
	Totaal	—	—	1270	67	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1272	67	1339
Notariskantoren	*a*	—	—	131	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	131	—	131
Notariats.	*b*	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	6
	Totaal	—	—	135	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	135	2	137
Accountantskantoren	*a*	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	30	—	—	—	1	—	—	—	41	—	41
Bureaux de comptables.	*b*	—	—	3	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	1	—	—	—	10	1	11
	Totaal	—	—	12	1	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	34	—	—	—	2	—	—	—	51	1	52
Ingenieurs- en architectenbureaux	*a*	—	—	1	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	564	2	9	—	579	2	581
Bureaux d'ingénieurs et d'architectes.	*b*	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	3	1	4
	Totaal	—	—	1	—	—	—	—	—	5	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	565	2	9	—	582	3	585
Administratiekantoren	*a*	—	—	52	2	—	—	—	—	3	1	—	1	—	—	—	—	6	—	—	—	39	1	6	—	106	5	111
Bureaux d'administration.	*b*	—	—	1	—	1	—	—	—	10	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	63	1	—	—	77	1	78
	Totaal	—	—	53	2	1	—	—	—	13	1	1	1	—	—	—	—	7	—	—	—	102	2	6	—	183	6	189
Kantoren van organisaties van werkgevers en werknemers	*a*	1	—	34	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	5	—	3	—	45	1	46
Bureaux de syndicats patronaux et ouvriers.	*b*	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	2	—	13	—	13
	Totaal	2	—	35	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	13	—	5	—	58	1	59
Journalistiek	*a*	1	—	11	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	13	2	15
Journalisme.	Totaal	1	—	11	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	13	2	15
Dokterspraktijken	*a*	—	—	—	—	3209	108	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3209	108	3317
Médecins.	Totaal	—	—	—	—	3209	108	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3209	108	3317
Tandartspraktijken	*a*	1	—	1	—	36	1	586	100	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	625	101	726
Dentistes.	*b*	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
	Totaal	1	—	1	—	36	1	586	101	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	625	103	728
Ziekenhuizen, klinieken, herstellingsoorden, e.d.	*a*	3	1	—	1	812	65	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	824	69	893
Hôpitaux, cliniques, sanatorium.	*b*	2	—	13	2	1	2	—	1	1	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	19	12	31
	Totaal	5	1	13	3	813	67	8	3	1	4	1	2	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	843	81	924
Verpleging voor armen, behoeftigen, enz.	*a*	7	—	2	3	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	12	4	16
Soins des pauvres, etc.	*b*	2	—	13	3	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	21	3	24
	Totaal	9	—	15	6	2	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	33	7	40
Letterkundigen, beeldhouwers, kunstschilders, e.d.	*a*	3	1	18	—	1	—	—	—	1	—	10	3	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	38	4	42
Hommes de lettres, sculpteurs, artistes-peintres.	*b*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	Totaal	3	1	18	—	1	—	—	—	1	—	10	4	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	38	5	43
Veeartspraktijken	*a*	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	195	—	—	—	—	—	197	—	197
Vétérinaires.	Totaal	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	195	—	—	—	—	—	197	—	197

a = Personen behoorende tot het eigenlijke bedrijf. *Personnes appartenant au métier proprement dit.*
b = Personen niet behoorende tot het eigenlijke bedrijf (in algemeenen dienst). *Personnes non appartenant au métier proprement dit (en service général).*

Bedrijfsklassen en bedrijfsgroepen. *Classes de métiers et groupes de métiers.*	Positie in het beroep. *Position dans la profession.*	Studierichtingen. God-geleerdheid. *Théologie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechts-geleerdheid. *Droit.* M. *H.*	V. *F.*	Genees-kunde. *Médecine.* M. *H.*	V. *F.*	Tandarts-studie. *Études dentaires.* M. *H.*	V. *F.*	*Facultés.* Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.* M. *H.*	V. *F.*	Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.* M. *H.*	V. *F.*	Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.* M. *H.*	V. *F.*	Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.* M. *H.*	V. *F.*	Technische wetenschappen. *Sciences techniques.* M. *H.*	V. *F.*	Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.* M. *H.*	V. *F.*	Totaal-generaal. *Total-général.*
Overige groepen	*a*	12	—	67	3	31	2	—	—	7	1	9	2	4	—	—	—	6	—	5	—	50	—	6	—	197	8	205
Autres groupes.	*b*	1	—	16	4	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	2	—	26	5	31
	Totaal	13	—	83	7	35	2	—	—	7	1	9	3	4	—	—	—	6	—	5	—	53	—	8	—	223	13	236
Totaal overige bedrijven en vrije beroepen	*a*	**47**	**2**	**2331**	**84**	**4144**	**181**	**594**	**102**	**226**	**41**	**79**	**25**	**8**	—	—	—	**55**	—	**247**	—	**844**	**8**	**101**	**2**	**8676**	**445**	**9121**
Total des autres métiers et professions libérales.	*b*	**12**	—	**601**	**57**	**79**	**4**	—	**2**	**45**	**9**	**11**	**11**	—	—	—	—	**19**	—	**34**	**1**	**288**	**9**	**13**	—	**1102**	**93**	**1195**
	Totaal	**59**	**2**	**2932**	**141**	**4223**	**185**	**594**	**104**	**271**	**50**	**90**	**36**	**8**	—	—	—	**74**	—	**281**	**1**	**1132**	**17**	**114**	**2**	**9778**	**538**	**10316**
2. Onderwijs. *Enseignement.*																												
Hooger Onderwijs	*a*	115	—	83	—	68	5	—	1	111	1	150	5	—	—	1	—	4	—	11	—	61	—	6	—	610	12	622
Enseignement supérieur.	*b*	—	—	7	1	33	1	4	1	93	18	8	4	—	—	—	—	3	1	15	—	66	15	12	1	241	42	283
	Totaal	115	—	90	1	101	6	4	2	204	19	158	9	—	—	1	—	7	1	26	—	127	15	18	1	851	54	905
Voorbereidend hooger en middelbaar onderwijs	*a*	22	1	39	1	1	—	—	—	481	67	766	231	—	—	26	2	10	—	2	—	152	17	3	—	1502	319	1821
Enseignement préparatoire à l'enseignement supérieur et enseignement secondaire.	*b*	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	6	1	7
	Totaal	22	1	40	2	1	—	—	—	483	67	768	231	—	—	26	2	11	—	2	—	152	17	3	—	1508	320	1828
Lager onderwijs	*a*	1	—	1	—	—	—	—	—	4	3	10	6	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	17	10	27
Enseignement primaire.	*b*	8	—	6	2	20	8	1	3	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	39	15	54
	Totaal	9	—	7	2	20	8	1	3	4	4	12	7	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	56	25	81
Onderwijzersopleiding	*a*	—	—	1	—	2	—	—	—	8	—	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	19	4	23
Formation d'instituteurs et d'institutrices.	Totaal	—	—	1	—	2	—	—	—	8	—	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	19	4	23
Militair onderwijs	*a*	—	—	2	—	—	—	—	—	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	12	—	12
Instruction militaire.	*b*	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Totaal	—	—	2	—	1	—	—	—	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	13	—	13
Vakonderwijs voor jongens	*a*	—	—	4	—	—	—	—	—	30	—	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	86	—	31	—	157	—	157
Enseignement professionnel pour garçons.	*b*	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	3
	Totaal	—	—	5	—	—	—	—	—	30	—	6	—	—	—	—	—	—	—	1	—	87	—	31	—	160	—	160
Vakonderwijs voor meisjes	*a*	—	—	—	1	2	1	—	—	1	2	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	8	11
Enseignement professionnel pour filles.	*b*	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	3
	Totaal	—	—	—	2	3	1	—	—	1	2	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4	10	14
Overige groepen	*a*	1	—	33	5	1	—	—	—	4	4	21	22	—	—	—	—	4	—	—	—	6	—	1	—	71	31	102
Autres groupes.	*b*	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4
	Totaal	1	—	34	7	1	—	—	—	4	4	22	22	—	—	—	—	4	—	—	—	6	—	1	—	73	33	106
Totaal onderwijs	*a*	**139**	**1**	**163**	**7**	**74**	**6**	—	**1**	**644**	**77**	**960**	**272**	—	—	**27**	**2**	**18**	—	**14**	—	**311**	**18**	**41**	—	**2391**	**384**	**2775**
Total de l'enseignement.	*b*	**8**	—	**16**	**7**	**55**	**9**	**5**	**4**	**95**	**19**	**14**	**5**	—	—	—	—	**4**	**1**	**15**	—	**69**	**16**	**12**	**1**	**293**	**62**	**355**
	Totaal	**147**	**1**	**179**	**14**	**129**	**15**	**5**	**5**	**739**	**96**	**974**	**277**	—	—	**27**	**2**	**22**	**1**	**29**	—	**380**	**34**	**53**	**1**	**2684**	**446**	**3130**
3. Huiselijke diensten	*a*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Services domestiques.	*b*	1	—	2	2	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	8	2	10
	Totaal	1	—	2	2	1	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	8	3	11
4. Godsdienst. (kerkgenootschappen of kerkelijke gezindten)	*a*	1719	17	7	—	4	—	—	—	7	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1763	17	1780
Cultes (communautés religieuses).	*b*	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	8
	Totaal	1723	17	9	—	4	—	—	—	7	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1771	17	1788
C. Alle bedrijven en bedrijfsklassen te zamen. *Ensemble de toutes les classes de métiers.*																												
Totaal-generaal beroepsbeoefenaren. *Total-général de ceux qui exercent une profession.*		1953	20	4040	202	4552	200	616	109	1362	259	1136	319	9	—	27	2	229	3	363	1	4179	67	245	3	18711	1185	19896
D. Zonder beroep. *Sans profession.*																												
Totaal beroepsloozen. *Total des sans-profession.*		298	25	790	199	931	116	23	33	222	125	156	116	5	—	10	4	49	3	28	—	404	41	31	2	2947	664	3611
Samen. *Ensemble.*		2251	45	4830	401	5483	316	639	142	1584	384	1292	435	14	—	37	6	278	6	391	1	4583	108	276	5	21658	1849	23507

a = Personen behoorende tot het eigenlijke bedrijf. *Personnes appartenant au métier proprement dit.*
b = Personen niet behoorende tot het eigenlijke bedrijf (in algemeenen dienst). *Personnes non appartenant au métier proprement dit (en service général).*

TABEL 8. *Tableau 8.*

De academisch gegradueerden zonder beroep naar studierichting, geslacht en leeftijdsklassen.

Leeftijdsklassen. *Groupes d'âge.*	Studierichtingen.									
	Godgeleerdheid. *Théologie.*		Rechtsgeleerdheid. *Droit.*		Geneeskunde. *Médecine.*		Tandartsstudie. *Etudes dentaires.*		Wis- en natuurkunde. *Mathématique et physique.*	
	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*
20—29 jaar *ans*	92	18	196	87	460	68	4	8	72	47
30—39 „ „	4	5	62	66	47	24	1	8	13	42
40—49 „ „	8	2	60	42	17	18	2	9	16	30
50—59 „ „	35	—	118	3	57	5	3	4	21	6
60—69 „ „	64	—	174	1	216	—	7	4	53	—
70—79 „ „	63	—	156	—	118	1	6	—	30	—
80 jaar en ouder. *ans et plus*	32	—	24	—	16	—	—	—	17	—
Het Rijk. *Le Royaume*	**298**	**25**	**790**	**199**	**931**	**116**	**23**	**33**	**222**	**125**

Les gradué(e)s universitaires sans profession d'après les facultés, le sexe et les groupes d'âge.

Facultés.																
Letteren en wijsbegeerte. *Lettres et philosophie.*		Rechtsgeleerdheid en letteren en wijsbegeerte. *Droit et lettres et philosophie.*		Wis- en natuurkunde en letteren en wijsbegeerte. *Mathématique et physique et lettres et philosophie.*		Handelswetenschappen. *Sciences commerciales.*		Veeartsenijkunde. *Médecine vétérinaire.*		Technische wetenschappen. *Sciences techniques.*		Landbouwwetenschappen. *Sciences agricoles.*		Totaal. *Total.*		
M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	Totaal-generaal. *Total-général.*
22	27	4	—	9	4	36	1	15	—	40	8	17	1	967	269	1236
17	49	—	—	1	—	10	2	1	—	17	25	2	1	175	222	397
5	32	—	—	—	—	1	—	—	—	55	8	—	—	164	141	305
19	6	—	—	—	—	1	—	2	—	95	—	6	—	357	24	381
42	2	1	—	—	—	1	—	3	—	106	—	3	—	670	7	677
41	—	—	—	—	—	—	—	6	—	73	—	3	—	496	1	497
10	—	—	—	—	—	—	—	1	—	18	—	—	—	118	—	118
156	**116**	**5**	—	**10**	**4**	**49**	**3**	**28**	—	**404**	**41**	**31**	**2**	**2947**	**664**	**3611**